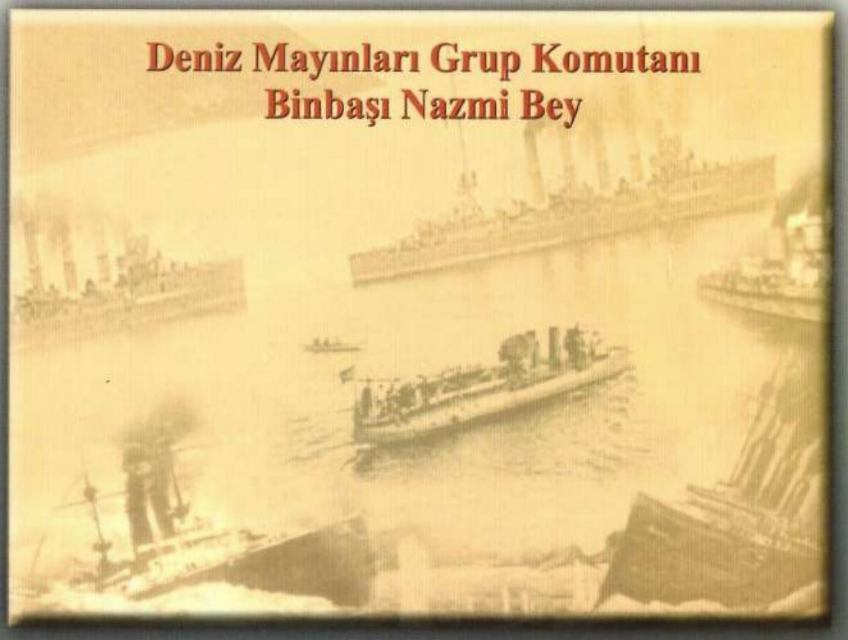
ÇANAKKALE DENİZ SAVAŞLARI GÜNLÜĞÜ

(1914-1922)

Deniz Mayınları Grup Komutanı
Binbaşı Nazmi Bey

ÇANAKKALE DENİZ MÜZESİ KOMUTANLIĞI
2004

Yayın koordinatörü : **Cevat İNCE**

Transkrip : **Nurcan BAL - Mehmet AKTAŞ**

Günümüz Türkçesine Aktaran : **Dr.Ahmet ESENKAYA**

Kapak Grafik Tasarım : **Tahir ARPACI**

ISBN : 975-409-288-5

Baskı : **Emre Basımevi** 855. Sok. No. 51 Tel : (0 232) 484 64 71 İZMİR

Baskı Tarihi : Ağustos 2004

ÖNSÖZ

Hatıratı yıllar sonra ilk defa resmen yayımlanacak Nazmi Bey, Çanakkale Deniz savaşının yaşandığı en hareketli günlere tanık olmuş ve Çanakkale savaşlarında bölgede bulunan en kıdemli deniz subayıdır. Nazmi Bey bu savaştaki tanıklığını gün be gün notlara dökerek savaş tarihi araştırıcılarına önemli bir fırsat yaratmıştır. Bu notların yayına hazırlanması araştırmacılarca merak edilen bir çok konuya birinci elden ışık tutulmasına önemli katkılar sağlayabilecektir.

Denizdeki bu kazanılmış ilk ve belki de tek savunma savaşının asli unsurları; top, mayın silahı ve ağ manialarıdır. Mayın tarlaları ve ağ maniaları Boğazın dar yerlerine ve genel olarak düşmanın ilerleme istikametini kesecek bir anlayışla döşenmiştir. Normal düzen de budur. Nihayette İstanbul'a ilerlemek için bu engellerin üzerinden geçmek mecburiyetindeki düşmanın, yerleştirilen engelleri balıkçı filolarından tadil edilerek bu amaçla bölgeye getirdiği gemileri ile ortadan kaldırma girişimlerine karşı, bu mayın engelleri tarafımızdan sahildeki ateş gücü ile, tabya ve kalelerdeki top bataryaları kullanılarak savunulmuştur. Yer yer de boğazın muhtelif mevkilerindeki

gemilerimizin top ateşlerinin de katıldığı bu engel korunması işleminde de başarılı olunmuştur. Üstelik bu yapılırken radar ve sonar gibi denizin üstü ve altını gece gündüz gözetleyebilecek ileri teknikli deniz harp sensörleri henüz keşfedilmemiştir. Yerlerine o dönemde kullanılan, dev ışıldaklarla geceleri düşman gemileri aydınlatılıp döktüğümüz mayınları temizleme girişimleri sahilden görülmeye ve engellenmeye çalışılmıştır. Bu başarılı savunmayı aşamayan düşman armadası nihayet sabrının sonuna gelerek Boğazdan içeriye mayın manialarını ortadan kaldırmadan girmeye ve top bataryalarını susturduktan sonra mayın engellerini daha sakin bir ortamda temizlemeye karar vermiştir. Ancak sonuçta bu kararın da çok yanlış olduğu, İtilaf Devletleri yenilmez armadasının 18 Mart 1915 akşam üstü ağır kayıplarla Boğazı terk edişi ile anlaşılabilmiştir.

İtilaf armadasının, gemi kayıplarından dehşete kapılarak savaş meydanından geri çekilmesi neticede düşman siyasi liderlerinin çok daha kanlı geçecek bir kara savaşını göze almasına neden olmuştur. Yöneldikleri kanlı kara savaşında ise, tarafların toplamı yarım milyonu aşan askeri savaş dışı kalmıştır.

Çanakkale (Kara) Savaşları hakkında yazılan kitaplar ve çalışmaların sayısı yüzlerle ifade edilirken Çanakkale Deniz Savaşları yazım konusunda çok az örneğe sahiptir. Mevcut bilgi eksikliklerinin giderilmesinde,

Çanakkale Deniz Savaşları süresince bir çok olayın gerçekte nasıl cereyan ettiğinin açıklanmasında araştırmacıların yapacağı nice değerli çalışmalara ihtiyaç olduğu açıktır. Nazmi Bey'in Hatıraları da bu konuda istifade edilebilecek birinci el bir kaynak olması bakımından iyi bir imkan sağlamaktadır. Yine bu yıl içerisinde Boğaz Komutanlığınca yayımlanan ve tamamen deniz harbini ve amfibi harekatını incelemeye yönelik "Çanakkale Deniz Savaşları 1915" (ISBN-975-409-282-6 Temmuz 2004) adlı eser de Çanakkale deniz harbinin eksik bilinen yönlerini aydınlatmaya yöneltilmiş bir çalışmadır.

Çanakkale Deniz Savaşları Günlüğü çalışmasını araştırmacılara kazandırma girişimleri nedeniyle Çanakkale Deniz Müzesi görevlilerini, başta Komutan Dz.P.Alb. Mehmet Aygüner ve proje koordinatörü Top Kd. B.Çvş. Cevat İnce olmak üzere kutluyorum. Bu çalışmanın müzemizin arşiv kayıtlarından transkriptlerini yapan Beşiktaş Deniz Müzesi değerli görevlileri Mehmet AKTAŞ ve Nurcan BAL'a, bilahare güzel Türkçe'mize kazandırılmasını sağlayan Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Ahmet Esenkaya'ya en içten teşekkürlerimi sunuyorum

Dr. Deniz Kutluk
Tümamiral
Çanakkale Boğaz Komutanı

TANITIM

Nazmi Bey, büyük çoğunluğu Boğaz Muharebeleriyle ilgili olan günlüğünü[1] dört ayrı ajandaya kaydetmiştir. Ajandaların ebadı 10x15 cm olup; kağıdı ve mürekkebi kalitelidir. Yazı tip ve şekil olarak Nazmi Bey'in kaleminden çıkmış olmaına rağmen, Rika tarzındaki yazı tipinde ve farklı tarzlardadır. O günkü olayları kayıt altına almadan önce, araya çizgiler koyarak gün, ay ve yılı belirtip; ayrı günü yazı ile yazar.

Dönemin edebi yazı diline göre daha sade ve anlaşılır olup; ağdalı yapıdan uzaktır.

Günlük bilgiler kaleme alındıktan sonra, resmi evraklarda görülen, basından takip edilen önemli bilgiler de bazı yerlerde boşluklara daha küçük puntolarla yerleştirilmiştir. Gerektiğinde çizimlere de başvurmuştur.

Günlüğün neredeyse tamamı Çanakkale 'de ve Boğaz'da geçen gelişmelerle ilgilidir. Yazar bazen izinli olduğunu belirtir, bazen de gerekçesini belirtmeden İstanbul'da bulunduğu günlerden ve olaylardan bahseder. İstanbul'da olduğu günlerde kimi zaman yazmaya devam eder, çoğu zaman da yazmaz. İstanbul'dan dönünce kendisine sunulan önemli bazı bilgileri Çanakkale'de

[1] *Çanakkale Deniz Müzesi 1/AK-07 No.'lu envanterine kayıtlıdır.*

deftere kayıt eder. Çanakkale'de bile birkaç gün peş peşe günlük tutmadığı da görülür.

Günlüğü, 3 Ağustos 1914'te Nazmi Bey'in Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı'nın emri ile Kılavuz Kaptan vekilliği görevine başladığı gün tutmaya başlar. 10 Eylül 1922'de İzmir'in kurtuluş haberiyle sona erdirir. Ağustos 1914'ten yılın sonuna kadar günlüğü çoğu zaman günü gününe tutmaz; 1915 ile Ekim 1916 'ya kadar geçen süre içerisinde çok büyük oranda günü gününe bilgi verir.

(4 Kasım 1916'dan 3 Ocak1917'ye kadar Çanakkale'dedir fakat günlük tutmamıştır.) İkinci bir görevle görevlendirilinceye kadar 3 Ocak 1917'den 10 Kasım 1918'e kadar İstanbul'dadır. Yaklaşık iki yıla yakın bu dönemde sadece iki sayfada Osmanlı Devleti'ni birinci derece ilgilendiren siyasi içerikli olaylardan söz eder.

10 Kasım 1918' de tekrar Çanakkale'de göreve başlayan Nazmi Bey, günlüğüne de yeniden başlar. 10 Eylül 1922 'de bıraktığı günlüğünde, büyük oranda, Boğaz'daki hava durumundan ya da işgal dönemi trafiği ve gemi yüklerinden bahseder.

Birinci defterden 138 , ikinci defterden 131, üçüncüden 291, dördüncü defterden ise 214 sayfayı kullanmıştır.

BOĞAZ'DAKİ FAALİYETLER

3 Ağustos 1914 gününden itibaren Boğaz'ın iki yakasına dik mayın hatları yerleştirilirken, bir taraftan da Türk deniz ulaşımını engellememek için mayın geçitleri şamandıralarla markalanır.

Mayın hatları oluşturulurken ateş alan, su yüzüne çıkan, karaya vuran, patlayan, kopan, denize düşen, Marmara veya Ege'ye doğru akıntıya kapılan mayınlarla ilgili pek çok sorunun çözümü için büyük gayretler sarf edilir. Çünkü mayın hatları ile tabya ve bataryalarla bütünleşen bu iki savunma hazırlığı, Osmanlı başkenti olan İstanbul'un kapısının görünen tek bekçileri konumundadır.

Bütün bu işlemlerin dışında mayınların rutin bakımları, yerinde olup olmadığının kontrolü, düşman donanmasını yıldırmak amacı ile boğaz girişini kirletmek için bırakılan serseri mayınlar da Nazmi Bey[2] ile mesai arkadaşlarının ortak uğraşılarından birkaçıdır.

Boğazın mayınlanmasında, mayın döşeme ve mayın döküş süreleri, hatların oluşturulmasında gösterilen titizlik, mayınlar arasındaki mesafe ve yüzey derinlik ölçüleri (Umk kıymetleri) ile ilgili bilgiler de hemen dikkati çeker.

Mayınların nerede yapıldığı, çalışma prensip ve sınıfları dikkatle kayıt edilir.

---

[2] *Deniz Binbaşı Nazmi Bey'in Beşiktaş Deniz Müzesi'nde bulunan orijinal şuhunatı (Görev Safahatı), günümüz Türkçesiyle EK-A'da verilmiştir.*

İstanbul'dan gelen mayınlar ve avadanlıkları ile diğer makine, teçhizat ve onlarla ilgili verilen detaylı bilgiler, sarfiyatta gösterilen özen, teknik donanıma olan ihtiyacın da bir göstergesi niteliğindedir.

Dört defterde de Çanakkale'ye gelen-giden bütün deniz taşıtları (zırhlı, torpido bot, denizaltı gibi harp gemileri ile yolcu gemisi vb.) ile mayın hatlarının oluşturulmasının ardından gemilerin kılavuzlarla geçiş seyirleri önemle kayıt edilir.

Stratejik noktalara yerleştirilen projektörler ile gece seyyar hedefler üzerine atış denemeleri yapılmaya başlandığı özenle vurgulanır.

Günlükte, ilk bombardımanın başladığı 3 Kasım 1914'ten, İngiltere'nin Çanakkale Boğazı'nı zorlama planını uygulamaya koyduğu 19 Şubat 1915'e kadar gelişmelerden bahseder. Bu arada Birleşik Filo, farklı sayılarda gemilerle Boğaz önünde nöbet bekler; mayınlı sahaları bombalar. Daha sonra da mayın hatlarının tespiti ve taranmasına yönelik faaliyetleri savaş sonuna kadar devam eder.

Bölgede Aralık ayından itibaren Lodos, Yıldız, Karayel, şiddetli yağmur, kar ve büyük dalgalar gibi denizde çalışmayı çoğu zaman imkansızlaştıran kış şartlarıyla da boğuşmak zorunluluğu vardır. Bu yüzden mevcut olumsuzlukların giderilebilmesi için yoğun çabalar sarf edilir. Bütün bu gelişmeler günlükte titizlikle kayıt edilir.

İtilaf donanması, İngiltere'de alınan karar gereği Boğaz'ı denizden zorlayıp; 19 Şubat - 18 Mart 1915 tarihleri arasında yaklaşık her gün tabya ve bataryalarımıza ağır hücumlar yapar. Bu bombardımanların yapılış şekli ve süreci hakkında bilgiler verilir.

18 Mart 1915'te dünyanın yenilmez sayılan armadasının hezimetinden bir gün sonra Nazmi Bey şöyle not alır : "19 Mart 1915 - Bugün sakin geçmiştir." Bu ifade hem Nazmi Bey'in hem de arkadaşlarının halet-i ruhiyesini yansıtıcı ilginç bir ifadedir.

Birleşik Donanma gemileri 18 Mart'tan 25 Nisan 1915'e kadar, gece gündüz Boğaz girişinden ayrılmaz. Saroz yönünden de kesik top sesleri duyulmaya devam eder. Bu toplar, Boğaz girişindeki tabya ve bataryaları ara sıra bombalarlar.

Muhteşem deniz zaferimizden düşman çekilinceye kadar, daha önceden yapılan mayın işlemlerine aralıksız olarak devam edilir. 3 Ağustos 1914'ten, Nisan 1915'in ilk haftasına kadar Boğaz'a dökülen mayın sayısı 422'ye ulaşmış, bunlardan 53'ü Alman, 362'si Karbonik, 7'si ise Rus mayınıdır.

Gelibolu Yarımadasının Kuzey cephesinden (Anafartalar, Arıburnu ve Saroz) İtilaf Devletlerinin 20 Aralık 1915'te çekilmesinden hemen sonra, Seddülbahir'deki çekilme beklenmeden, mayın hatları

sökülmeye başlanır. Mayın hatlarının ve tertibatının sökülme işlemi günlükte "ameliyat" sözcüğü ile nitelenir ve sökülen mayınlar İstanbul'a gönderilir.

Mayınların döşendiği dönemdeki kış şartlarının durumu, bu sefer de mayın hatları kaldırılırken görevlileri aşırı şekilde zorlar. Ağırlıkların alınması ve mayınların toplanmasındaki güçlükler her gün yaşanır ve azimle aşılmaya çalışılır.

Mayınların denizden çıkarıldıktan sonra görülen döküş hataları ve eksiklikler (kimler tarafından yapılmışsa) ile olması gerekenler de belirtilerek not edilmiştir.

11 Ocak 1916'dan 29 Şubat 1916 'ya kadar düşman monitörleri, değişik aralıklarla Saros'tan Namazgah Tabyasına, Çimenlik Kalesine, Seddülbahir'e, Akbaş ve Kilya limanlarına günlük 10 ile 30 arası mermi atmıştır. Son olarak 29 Şubat 1915 günü Arıburnu'na gelen düşman monitörü ateş açmadan çekildiğine dair yukarıdaki kayıtlar ilginçtir.

Nazmi Bey'e İkinci Daire'den Çanakkale Limanı ve Kılavuz Riyasetine tayin edildiği İstanbul'da iken tebliğ edilir. İki gün sonra 10 Kasım 1918'de Çanakkale'ye gelir.

Nara'daki ilk gözlemi, mayın hatlarının kaldırılmış olduğu, İngiliz mayın arama-tarama gemi ve motorbotlarının Çanakkale-Nara arasındaki çalışmaları olmuştur.

İşgalden sonra Türk subay ve aileleri ile erlerin İstanbul'a sık aralıklarla sevk edildiği ve Adalar Denizi'nden Marmara'ya, Marmara'dan Adalar Denizi'ne geçen bütün deniz taşıtları günlükte kayıt edilir.

Bölgeye gelen işgal kuvvetleriyle ilgili bilgiler verilir. İşgalci güçlerin kendi dini günlerinde yaptıkları taşkınlıkların verdiği eziklik sürekli vurgulanır.

13 Mart 1919'dan 31 Temmuz 1919' a kadar günlüğe hiçbir şey yazmaz.

Er, levazım, cephane, at, ot, göçmen gibi yüklerin, Yunan, İngiliz, Fransız şilebi/ zırhlısı, kruvazörü, destroyeri, dretnotu gibi gemilerin, Marmara'ya ya da Adalar Denizi'ne geçişi günü gününe aktarılır.

Ayrıca, Gelibolu Yarımadası ve savaştan etkilenen yakın çevredeki gelişmelerle ilgili duyumları da günlüğe kayıtlıdır.

ÇALIŞMA METODU

Çanakkale Deniz Müzesi Envanterinde yer alan Nazmi Bey'e ait günlükleri, Çanakkale Savaşları ile ilgili araştırmacılara ve kamuoyuna kazandırmak amacıyla Topçu Kıdemli Başçavuş Cevat İNCE'nin koordinatörlüğünde başlanan çalışmada, öncelikle günlükler Beşiktaş Deniz Müzesi Arşiv uzmanı Mehmet AKTAŞ (1. ve 2. defterler) ve Nurcan BAL'a (3. ve 4. defterler), transkript ettirilmiştir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Görevlisi Ahmet ESENKAYA tarafından günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Ortaya çıkan eser, imla, şekil ve cümle açısından aynı üniversitenin Türk Dili Bölüm Başkan Yardımcı Nazmi ŞENGEZER tarafından düzenlenmiştir.

Nazmi Bey'in tuttuğu günlüğün içeriğinin tamamına yakını yukarıda açıklandığı gibi Çanakkale Boğazı savunması,savaş sonrası Boğaz'daki gelişmeler, işgalin kara günlerinde Çanakkale Boğazı içerikli olduğu için; Nazmi Bey'in şahsını ilgilendiren bilgiler, günlük harcama kayıtları, resmi görev dışında tutulan özel notlar, aile efradı ve yakınlarını ilgilendiren kayıtlar ile birinci defterde yer alan Balkan Harbi döneminde kayıt edilmiş on sayfalık bilgi ve çevresindeki askeri şahıslarla ilgili düşülen anektodlarlar günümüz Türkçesine aktarılırken çıkartılmıştır:

NAZMİ BEY'İN HATIRATI

Korvet Kaptanı Yeniköylü İbrahim oğlu Hafız Nazmi Efendi

3 Ağustos 1914 Pazartesi İki saat on dakikada Müstahkem Mevki Komutanlığı mayınların hazırlanmasını emretti. 12:45'de mayınların döşenmesi için Müstahkem Mevki Komutanlığı'ndan emir verildi. Saat 14:00'de dokuz dakika içinde yirmi iki mayın alınarak ikinci hat oluşturuldu.

4 Ağustos 1914 Salı Müstahkem Mevki Komutanlığı'nın yazılı emriyle Kılavuz Reis Vekilliği görevine başladım.

5 Ağustos 1914 Çarşamba Giresun Vapuru geldi.

6 Ağustos 1914 Perşembe Kılavuz Reisliği'ni asker alma memuru Fazıl Bey'e bıraktım. 11.30'da Müstahkem Mevki Komutanlığı'nın emriyle yirmi altı mayın atılarak birinci hat da oluşturuldu. Mayınlar yirmi ikişer saniye ile atılmıştır. İki mayın ateş aldı. Giresun Vapuru'ndan yirmi altı mayın Selanik vapuruna alındı. Giresun vapuru, İstanbul'a hareket etti.

10 Ağustos 1914 Pazartesi Dört büyük geçit şamandırası konuldu.

19.30'da Almanya Devleti'nin Goben ve Breslau isimli harp gemileri Boğaz'dan girerek Çanakkale'ye ulaştı.

11 Ağustos 1914 Salı Mayınların yerleştirilmesi için birinci hat işareti verildi. 06.00'da mayınlar hazırlandı.

14 Ağustos 1914 Cuma 13.00'de İntibâh Vapuru kırk yedi mayın getirdi.

15 Ağustos 1914 Cumartesi 05.00'te Genel Komutanlık'tan alınan emir üzerine İntibâh Vapuru ile kırk mayın alınarak üçüncü hatta döküldü. On bir mayın ateş aldı. 09.00'da Selanik Vapuru'ndaki yirmi dört mayın İntibâh Vapuru'na alınarak Selanik Vapuru İstanbul'a hareket ettirildi.

17 Ağustos 1914 Pazartesi Alman Weber Paşa[3] ve yaveri, refakatinde İntibâh Vapuru'yla plan dahilinde ikinci hattın başına gidilerek adı geçen hattın yüz metre kadar kuzeyine yani haritada Havuzlar'da gözüken derenin biraz kuzey yönünde sahile doğru atılan dört mayın ile geçit daraltılmıştır. Hat, konulan şamandıranın

---

[3] *Osmanlı Harbiye Nezaretinde (Savunma Bakanlığı) istihkam genel müfettişi olarak görevli Alman tuğgeneraldir. Daha sonra 15 nci Kolordu Komutanlığı ve Seddülbahir bölgesi (Güney Grup) komutanlığı görevlerini icra etmiştir.*

güneyinde; sonradan atılan dört mayının kuzeyindedir.

18 Ağustos 1914 Salı 10.00'da Hareketli torpidolar için Kurmay Heyeti ile Kilitbahir'e gidilerek geri dönüldü. İstanbul'dan deniz uçağı geldi. İkinci hattın uzatılan son noktasının güneyine, büyük şamandıra yerleştirme işlemi bitti.

19 Ağustos 1914 Çarşamba Birinci ve ikinci hatların Anadolu yönündeki başlarına birer varil şamandıra konuldu. 13.30'da ikinci hatta, biraz daha kuzeyden dört mayın daha konularak geçit kapatıldı. 15.00'da birinci hat da, biraz kuzeyden atılan 12 mayın ile sahile kadar uzatılarak, oyönden de geçit kapatıldı.

20 Ağustos 1914 Perşembe Gemiler, kılavuzla Anadolu yönündeki geçitten seyretmeye başladı. Anadolu sahilinde birinci varil şamandıra bir İtalyan şilebinin çarpmasıyla battığı için yerine bir sığlık şamandırası konuldu.

21 Ağustos 1914 Cuma İntibâh Vapuru tali mat gereğince Hamidiye istihkamları önünde yer aldı.

22 Ağustos 1914 Cumartesi İntibâh Vapuru, Hamidiye'nin önüne demirledi. Kepezburnu'nda batan varil şamandıra yerine bir sığ şamandırası kondu.

23 Ağustos 1914 Pazar Ramazan bayramı, Vila yet ve Komutanlık Dairesi'nde törenle kutlandı.

24 Ağustos 1914 Pazartesi 10.30'da üçüncü hat, Rumeli sahiline doğru üç mayın ile uzatıldı. Geçit darlaştı ve meydana bir şamandıra konuldu. 25 Ağustos'tan 7 Eylül'e kadar önemli bir olay yoktur. 1 Eylül 1914'de Giresun Vapuru geldi. 2 Eylül 1914'de adı geçen vapurdan İntibâh Vapuru'na kırk mayın alındı. Giresun Vapuru, İstanbul'a hareket etti.

15 Eylül 1914 Salı Çarşamba gecesi Genel Komutanlık tarafından oluşturulan proje çerçevesinde, projektörlerle gece seyyar hedefler üzerine atış denemeleri yapılmak üzere, bizim motorbot ile ben, İsa Reis Gambotu'yla da Mülazım Ziya Efendi Tenger'den 08.30'da hareket edip mayın hatlarının üzerinden geçerek 10.15'de Çanakkale'ye döndük.

22 Eylül 1914 Salı Çimenlik'te bulunan duba üzerindeki seyyar torpidonun atış kontrolü yapıldı ve olumlu sonuç alındı.

23 Eylül 1914 Çarşamba İstanbul'dan Sürağ Vapuru ile 23 adet Tersane-i Amire (Devlet Tersanesi) yapımı sac mayın getirilerek ambara alındı.

24 Eylül 1914 Perşembe Çanakkale Komutanlığı'ndan alınan emir üzerine Soğanlıdere'ye bir ufak mahruti ve Tenger ile Soğanlıdere ortasına bir mahrutî üstüvane büyük şamandıra konuldu. 18.00'da İntibâh Vapuru'ndan Alman Usedom[4] ve Merten Paşa[5]lar, birer görevli ile beraber üçüncü hattın dört yüz metre altına adı

geçen hattı kuvvetlendirmek üzere yirmi dokuz mayın ile dördüncü bir hat oluşturuldu. Bu hatta mayınların arası kırk metre ve yüzey derinliği dört metredir.

27 Eylül 1914 Pazar Çanakkale Komu tanlığı'nın emri ile üçüncü hattın Soğanlıdere geçidi, dört mayın ile kapatıldı.

28 Eylül 1914 Pazartesi Çanakkale Komutanlığı'nın emri ile Samsun Vapuru Mesudiye'nin yanında bulunması için hareket ettirildi. Adı geçen vapurda görev yapmak üzere Yüzbaşı Salim Efendi ile on beş er görevlendirildi.

1 Ekim 1914 Perşembe Sabahleyin 01.30'dan 02.00'a kadar Samsun Vapuru ile ikinci ve üçüncü hatların Anadolu'daki geçitleri dokuz mayın ile kapatıldı. Mayınların arası elli metre, yüzey derinliği dört metredir. 16.00'da İntibâh Vapuru ile Rumeli'nden başlamak üzere iki yöndeki Hamidiye istihkamları ortasına yirmi dokuz mayın ile birinci hat olmak üzere yeni bir hat oluşturuldu. Adı geçen hatta mayınların arası kırk altı metre ve yüzey derinlikleri iki buçuk metredir. 19.20'de birinci hattan bir mayın patladı.

---

[4] *Birinci Dünya Harbinde Osmanlı Harbiye Nezaretinde Boğazlar (İstanbul ve Çanakkale) Genel Komutanı olarak görev yapmıştır.*

[5] *Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı'nda 4 Şubat 1915 tarihinden itibaren su üstü keşif, gözetleme ve mayın hizmetlerini yöneten başkomutanlık delegesi görevini yürüten Alman Korgeneraldir.*

2 Ekim 1914 Cuma Sabahleyin ikinci hattın Anadolu yönündeki geçidinde iki mayının su yüzeyine çıktığı haber verildi. Öğleyin birinci hattan da bir mayının su yüzeyine çıkmış olduğu görüldü.

3 Ekim 1914 Cumartesi Adı geçen geçitte su yüzeyine çıkan mayınlar ağırlıkları bırakılarak alındı. Peşinden birinci hattaki de alındı. Geçitteki mayınların dördüncü, yedinci ve birinci hattaki mayının da ikinci mayın olduğu anlaşıldı.

19 Ekim 1914 Pazartesi Erdek Vapuru komutan emriyle içeriye alındı.

20 Ekim 1914 Salı Turan Vapuru komutan emriyle içeriye alındı.

22 Ekim 1914 Perşembe Komutan emriyle, Almanlar ve torpido subaylarıyla birlikte Anadolu yönüne bir gün önce motorla konulan şamandıralarla düzenlenen geçitten Kütahya ve Musul Torpidoları geçmiştir. Sevkıyattaki ambarımıza ihtiyat cephanesi konmuştur.

25 Ekim 1914 Pazar 09.00'da Çimenlik'te duba üzerindeki üç şamandıra ile yapılan ve bir stimbot ile çekilen hedefe Merten Paşa ve bir araba Alman subayı ile atış yapılmıştır.

26 Ekim 1914 Pazartesi Taşköprü Gambotu içeriye alınmıştır. Deniz uçağı dengesini kaybederek

denize düşmüş, adamları kurtarılmıştır.

28 Ekim 1914 Çarşamba Saat 14.45'de bir patlama duyulmuş fakat yönü anlaşılamamıştır. *Ruslarla devletimiz arasında savaş ilan edilmiştir.*[6]

29 Ekim 1914 Perşembe İkinci hattın Rumeli yönündeki geçidinde su yüzeyine çıkan 593 numaralı yani adı geçen geçitteki yedinci mayın alındı. Ve bundan patlamanın da Yemiş Geçidi'nde olduğu anlaşıldı.

30 Ekim 1914 Cuma Nusrat Vapuru içeriye alındı.

31 Ekim 1914 Cumartesi Soğanlıdere'de bulunan yüzeydeki üstüvane şamandıra Müstahkem Mevki Komutanlığı'nın emriyle yerinden alınarak Erenköy yönünde Boğaz'ın ortasına konulmuştur.

3 Kasım 1914 Salı 06.30'da düşmanın altı büyük gemisi Boğaz girişini on dakika kadar bombardıman ettikten sonra Saros yönüne kaçmışlardır. Seddülbahir tabyasında cephanelik patlayarak beş subay ve yüze yakın er şehit olmuştur.

Kafkasya sınırında Ekim'de savaşa başlandığı Genel Komutanlık'tan yazıyla bildirildi.

5 Kasım 1914 Perşembe Akhisar Torpidosu

---

[6] *Rusya'ya savaş ilanı orijinal defterde 28 Ekim ile 29 Ekim tarihleri arasında kalan sayfa boşluğuna sıkıştırılarak yazılmış olup, bu bilginin daha sonra öğrenilerek günlüğe kaydedildiği değerlendirilmektedir.*

Boğaz girişine kadar gidip geri dönmüştür.

6 Kasım 1914 Cuma 22.00'de limanda bulunan Seyr-i Sefain Kumpanyası (Deniz İşletmeleri Şirketi)'nın Mersin Vapuru demirini tarayarak birinci mayın hattına kadar düşmüş ve yolda kaptan, ikinci kaptan ve çarkçıbaşı ile birlikte altı kişi gemiyi terk edip bir sandala binerek Havuzlar'a çıkmışlar ve diğerlerini gemide bırakmışlardır. Çanakkale Komutanlığı'nın emri ile Yüzbaşı Sâlim Efendi motor ile yardıma gönderilmiştir. Adı geçen kişinin ifadesine göre gemi sancak demiri üzerine binmiş ve iskele demiri de suya batmış halde bulunmuştur. Salim Efendi gemiyi tehlike sahasından kurtarmak üzere bir demir attırmış; demir, hattın bağlantı yerlerine takılmış olduğundan bir mayını fırlatmış; fırlayan mayın geminin kıç tarafında patladığından gemi su almağa başlamış, Salim Efendi gemide kalan personeli alarak Çimenlik'e gitmiş ve gemi iki saat sonra batmıştır.

8 Kasım 1914 Pazar Öğleyin bir patlama sesi işitilmiş ve patlamanın birinci hattın Anadolu tarafında olduğu görenler tarafından haber verilmiştir. Bir Alman istihkam subayı müfrezemize verilmiştir.

9 Kasım 1914 Pazartesi Hazırlanan iki krus ve yelkenler üstüvane süter mayınları İstanbul'a gönderilmek üzere Sürat Römorkörü'ne yüklendi. Adı geçen römorkörlerle gelen on sekiz mekanizma alındı. İntibâh Vapuru'ndan Nusrat Vapuru'na 16 mayın alındı.

Saat 12.00'da adı geçen vapurla dördüncü hattı üst taraftan takviye etmek üzere, Kepez Feneri yönünde Anadolu'dan Rumeli'ye doğru ve dördüncü hatta da 16 mayın ile bir hat oluşturuldu. Mayınların arası kırk beş metre ve yüzey derinliği dört metredir.

10 Kasım 1914 Salı Çimenlik'teki tor-pido, altı yüz metreden seyyar hedef üzerine atılıp isabet ettirildi. İstanbul'dan istenilen süter mayınları Mülazım Ziya Efendi kontrolünde Sürmene Römorkörü ile gönderildi.

11 Kasım 1914 Çarşamba Kilitbahir'deki 2055 numaralı seyyar torpidonun atış kontrolü yapılarak torpidonun vuruş panelinin rotlarında bozukluk görülmüş olduğundan İstanbul'a gönderilmesine Merten Paşa tarafından karar verilmiştir.

12 Kasım 1914 Perşembe Adı geçen torpido Grek Kumpanyası'ndan el konulup alınarak Mekki Vapuru ile İstanbul'a gönderildi. Birinci hattan 632 ve 630 numaralı mayınların su yüzeyine çıktıkları görüldü. Fakat akıntı etkisi ile fazla yatık ve su yüzeyinde bulunduğundan Komutanlık tarafından olduğu gibi bıraktırıldı.

13 Kasım 1914 Cuma İstanbul'dan Plevne Vapuru ile gelen 53 adet kuru pil alındı.

14 Kasım 1914 Cumartesi Bir Alman deniz subayı motorbotumuz ile Anadolu sahilindeki

şamandıraları kontrole gitti. İki şamandıra atıldı. Bunlardan biri, ikinci ve üçüncü hat başlarındaki şamandıraların arasına diğeri Kepezburnu'na konmuştur.

15 Kasım 1914 Pazar Alman subay, motor ile tekrar şamandıralar yerine giderek iki hattın ortasına attığı şamandırayı alıp geri dönmüştür. 17.30'da iki Alman ve iki Fransız (yapımı) muhribimiz limana geldi. Dışarıda görülen düşman donanması, İnflexible ve İndifetigable dretnot kruvazörleri ile Bouvet Fransız zırhlısı iki denizaltı ve İmavot isminde iki kruvazör ve muhripten ibarettir.

19 Kasım 1914 Perşembe Dün kontrol için denize atılan bir serseri mayın yirmi üç saat suda kaldıktan sonra alınmış ve kontrolde hiç su almadığı bütün bölümlerin faaliyette bulunduğu anlaşılmıştır.

21 Kasım 1914 Cumartesi Samsun Vapuru ile İstanbul'dan iki torpido gelmiştir. Mesudiye Stimbotu tarafından çekilen hedefin bağlı bulunduğu halatın üçüncü hattın Anadolu geçidine, mayınlardan birine takılarak adı geçen mayını patlattığı kaptanı tarafından işaretle bildirilmiştir.

23 Kasım 1914 Pazartesi Müfrezemiz erlerinin komutanlık emri gereğince künye numaraları köseleden imâl edilmiştir.

27 Kasım 1914 Cuma 04.00'da birdenbire ortaya

çıkan dehşetli karayel rüzgarıyla algarina demirlerini tarayarak liman dairesi önüne yaslanmış ve bizim torpido dubası da fener önüne kadar taramıştır. Dubanın yeri uygun görüldüğünden sahile zincirlerle sağlamca bağlanmıştır. Büyük gayret sonucu algarina fazla hasara uğramadan korunmuş ve 13.30'da Samsun Vapuru tarafından çekilip kurtarılmıştır. Daha sonra adı geçen vapurun kontrolünde sancak ve iskele pruvalarından birer fenerin kırılmış olduğu anlaşılmıştır.

29 Kasım 1914 Pazar Ambarda kalan on adet suter mayını da üçüncü daireden alınan emir üzerine mevcut erlerle Samsun Vapuru'na yüklenerek İstanbul'a gönderilmiştir.

2 Aralık 1914 Çarşamba Denize düşen 630 numaralı mayın alınmıştır.

4 Aralık 1914 Cuma Soğanlıdere'de sahile düşen 667 numaralı mayın alınmıştır.

6 Aralık 1914 Pazar Narova İskelesi'ne düşen 632 numaralı mayın alınmıştır.

9 Aralık 1914 Çarşamba Samsun Vapuru ile gelen 1718 ve 2098 numaralı torpillerin atış kontrolleri yapılarak istenen özellikte oldukları görüldü.

11 Aralık 1914 Cuma Peleng-i Derya ile İstanbul'dan gelen 2336 numaralı torpido ile atış kontrolü

yapıldı ve istenen özellikte oldukları görüldü.

13 Aralık 1914 Pazar 11.55'te Mesudi-ye'nin top ateşi açtığı ve beş dakika sonra iskele tarafına sancak pervane şaftı suyun yüzüne çıkıncaya kadar alabora olarak battığı görülmüştür. İnceleme sonucu bu feci ve vahim batışın bir düşman denizaltısı tarafından atılan iki torpidonun etkisiyle meydana geldiği, kurtarılanlar tarafından ifade edilmektedir. Gemi içinde kalan çarkçı Yüzbaşı Cafer Efendi ile üç asker delik açılarak gece kurtarılmıştır.

14 Aralık 1914 Pazartesi Kurtarma çalışmasına devam edilmektedir. Kurtarılan beş çarkçı (makine) subayı ve üç erin dışında on çarkçı (makina) subayı ile yirmi dört erin şehit olduğu anlaşılmıştır. Karanlık Liman'a bir mayının düştüğü haberi verildi. Samsun Vapuru ile 24 mayın gelmiştir.

15 Aralık 1914 Salı Samsun Vapu-ru'ndaki mayınlar hazırlandı. Nusrat Vapuru ile gelen 38 mayının da hazırlanmasına başlandı.

16 Aralık 1914 Çarşamba Nusrat Vapuru'ndaki mayınlar da hazırlanarak 78 mayınımız oldu.

17 Aralık 1914 Perşembe Alınan emir gereğince 07.00'da Nusrat Vapuru ile hareket edilerek krokideki mükerrer üçüncü hat elli mayın ile oluşturuldu. Mayınların arası kırk beş metre, yüzey derinlikleri 4/5

metredir. Mayın döküşünde altı patlama oldu. 10.35'te de Usedom, Merten ve Cevat Paşa[7]lar tarafından verilen emir üzerine mükerrer birinci hat mayınlar arasındaki bağlantı telleri alınarak atılmıştır. Adı geçen hatta yirmi sekiz mayın olup, yeri ve yönü krokide[8] gösterilmiştir. Mayınların arası 45 metre yüzey derinlikleri 4/5 metredir. Saat 13.00'da mükerrer birinci hat ve mükerrer üçüncü hat ile üçüncü hattın Anadolu geçidinde birer mayının su yüzeyine çıktığı görülmüş ve o halde bırakılmaları emredilmiştir. Bunlar 649 ve 247 ile 77 numaralı mayınlardır.

16.30'da Seddülbahir'de bir mayının Boğaz girişinden dışarı çıktığı görülmüştür. Adı geçen mayının Mesudiye'den ve denizden görülmesine nazaran birinci hattan olduğu zannedilir. Sabahleyin adı geçen mayın üzerine düşman donanması tarafından iki yüz kadar mermi atılmıştır.

20 Aralık 1914 Pazar İntibâh Vapuru İstan-bul'dan geldi. Üzerinde altı karbonik mayın ile 34 Alman hükümet mayını vardır.

21 Aralık 1914 Pazartesi Müstahkem Mevki

[7] *Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı görevini 5 Ağustos 1914'ten 4 Ekim 1915'e kadar icra etmiştir.*
14 Ekim 1915'te 14. Kolordu Komutanlığına atanmış, Kolordu Komutanlığı görevi ile beraber Seddülbahir (Güney Grup) Komutanlığı görevini de icra etmiştir.

[8] *Defterde krokiye rastlanmamıştır.*

Komutanlığı'ndan verilen emir üzerine, biri üç saat, diğerleri zamansız olarak yerleştirilmek üzere altı serseri mayın müfrezemizden Yüzbaşı Nuri Efendi kontrolünde Seddülbahir'e gönderildi.

22 Aralık 1914 Salı Adı geçen altı serseri mayın, 06.00'da Boğaz girişinden biraz dışarıda filika ile Nuri Efendi tarafından atılmışlardır.

23 Aralık 1914 Çarşamba Müstahkem Mevki Komutanlığı'ndan verilen emir üzerine on serseri mayın müfrezemizden Mülazım Ziya Efendi kontrolünde algarinaya yüklenerek İstanbul'a gönderilmiştir. Motorbot ile mayınları kontrole gidildi. Ve mükerrer birinci hatta su yüzeyine çıkan üçüncü mayının yanına ufak bir şamandıra konuldu.

24 Aralık 1914 Perşembe Mükerrer birinci hattın üzerine, adı geçen hattı göstermek üzere kırk kulaç zincirle bir şamandıra konulduysa da adı geçen şamandıra sonunda battı. Ve üzerine bağlanan motorun cankurtaran simidi de battı ve kayboldu.

26 Aralık 1914 Cumartesi 17.00'da Taşoz Römorkörü peşindeki şat ile hattın üzerine doğru düşmeye başladığından, motor götürülerek şat Anadolu Mecidiye istihkamı önüne getirildi ve stimbota demirlettirildi. Sonunda motor tekrar giderek stimbotun personelini alıp getirdi. Sabahleyin adı geçen stimbot kurtarıldı.

28 Aralık 1914 Pazartesi 07.00'da altı mayıncı er alınarak Samsun Vapuru ile Nusrat Vapuru'nun İstanbul'dan gelirken oturmuş olduğu Akyarlar'ın üstündeki Üzümburnu'na gidildi. Orada bulunan diğer bir stimbot ve Samsun Vapuru ile Nusrat çekildiyse de halatlar kesildi. Gece otuz üç mayın alınmak üzere dikme yapıldı.

29 Aralık 1914 Salı Usedom, Golç ve Salih Paşalar Mecidiye Kruvazörü ile Çanakkale'ye geldiler. Mayınların hepsi alınıp kazan suyu da hazırlandığından Samsun ve Frans römorkörleri tarafından Nusrat yüzdürüldü. Saat 15.30.

30 Aralık 1914 Çarşamba Gemide prova edilerek hazırlanan mayınlar, 14.00'da Alman Binbaşı Kell, mühendis (Başak) ve dört deniz eri tarafından Nusrat Vapuru ile krokide gösterilen[9] 2 elf hattına 39 mayın döşendi. Mayınların arası kırk beş metre ve yüzey derinlikleri 4/5 metredir.

1 Ocak 1915 Cuma İntibah Vapuru 14.00'da İstanbul'dan hareket etti. Adı geçen vapurla bir sandıkta bir nâzım umk ve iki mütemmim İstanbul'a gönderilmiştir.

2 Ocak 1915 Cumartesi Torpido dubası şu ana kadar görülmemiş bir şekilde esen lodos rüzgarının getirdiği büyük dalgaların etkisiyle karadaki zincirleri ve

[9] *Defterde krokiye rastlanmamıştır.*

denizde demire bağlı teli keserek, baş tarafı Çimenlik İskelesi'ne olmak üzere sahile doğru yaslandı. Saat 12.00. Adı geçen duba o vaziyette zincirlerle sahile bağlatıldı. Anadolu Hamidiyesi önünde sahile düşen iki mayın alındı.

Adı geçen mayınlar iki elf hattından 536 ve 632 numaralı mayınlar olup bunlar önceden yine sahile düşerek alınıp İstanbul'a gönderilmiş ve daha sonra tamir edilerek tekrar atılmış idi.

3 Ocak 1915 Pazar Sabahleyin yeteri kadar er alarak Yüzbaşı Salim Efendi Süleymaniye'ye kadar gitmiş; hiçbir mayına rastlamayarak geri dönmüştür. Bir mayının Nara'dan geçerek Akyarlar'a doğru seyrettiğinin görülmüş olduğu haber verilmiştir. Mükerrer üçüncü hattın otuz sekizinci mayını olan 130 numaralı mayın Köseburnu açıklarında motor ile yakalanıp getirilmiştir. 02-03 Ocak'ta tellerinden kopan mayınlardan ikisi de eksantrik kaçırdığı için hiç tel kalmamıştır. Yalnız 130 numaralı mayında 35 kulaç / 68 metre tel kalmıştır.

4 Ocak 1915 Pazartesi Kilitbahir'de mayınların bakımına devam edildi. Hava (lodos olarak) devam etmektedir.

Çardak ile Lapseki arasında ve Rumeli'de Galata Feneri yönünde birer mayının sularla doğuya doğru gittiği Müstahkem Mevki Komutanlığı'na bildirilmiştir. Bundan başka Kapıdağ önünde batan İsa Reis Gambotu

tarafından da bir mayın görülerek üzerine ateş açıldığı kaptanı tarafından yine Müstahkem Mevki Komutanlığı'na arz edilmiştir.

5 Ocak 1915 Salı Lodos şiddetle devam ediyor.

6 Ocak 1915 Çarşamba Müfrezemizden tarama işlemi için Bolayır Vapuru ile gönderilen Mülazım Mahir Efendi Gelibolu'nun üstündeki Çankaya'da bulduğu 354 numaralı mayını alıp getirmiştir. Başka mayın bulunamamıştır.

7 Ocak 1915 Perşembe Çimenlikteki torpido dubası havanın karayel esmesi sebebiyle orada parçalanacağından çektirilip sevkıyât önüne getirildi.

8 Ocak 1915 Cuma Sevkıyâttaki duba, Kilitbahir'deki torpido iskelesine gönderilerek üzerindeki bütün torpidolar ve bütün eşyalar iskele üzerine alındı.

9 Ocak 1915 Cumartesi Sevkıyat önündeki ambarımızda müfrezemiz askerlerinin yapmakta oldukları ağ tertibatı bugüne kadar iki yüz metreye ulaşmıştır. Bu ağlar beş metre yüksekliğinde ve 47 ile 50 metre uzunluğunda olduklarından genellikle de yirmi metre olması için birbiri ardına dört ağ bağlanıyor ve bu suretle yükseklik olarak yirmi metre ediyor. Böyle 50 metre uzunluğunda ve 20 metre yüksekliğinde olan ağlar dört kat yapılıyor.

10 Ocak 1915 Pazar 17 Aralık 1914'de su yüzeyine çıkıp o zamandan beri yerini muhafaza eden 77 numaralı mayının gözden kaybolduğu haberi verildi. Lodos rüzgarı şiddetle esmektedir. Bir mayının Kilitbahir'den 300 metre kadar uzaklığa doğru seyrettiği görülmüş ve motor ile almak istenilmiş fakat hava çok şiddetli olduğundan motor denize indirilemeden zorunlu olarak geri dönülmüş ve mayın Nara'ya doğru akıp gitmiştir.

11 Ocak 1915 Pazartesi Sabahleyin Değirmenburnu'na doğru yol alan mayının gittiği Sarıkale'den rapor edildikten sonra motor gönderilmiş ve mayın alınıp, getirilmiştir. Adı geçen mayın 678 numaralı mayın olup ikinci hattan yirmi beşinci mayındır. Ve bu önceden yine yüzeye çıkarılıp alınmış, hazırlanmak üzere İstanbul'a gönderilmiştir. Bolayır Vapuru ile de Uzunburnu'nda olduğu haber verilerek tekrar edilen, birinci hattan üçüncü mayın olan 274 numaralı mayın, alınıp getirilmiştir. Bu mayınların her ikisinin de önce eksantrik kaçırmış olduğu görülmüş sonra eksantriğin zedelediği yerlerden teller kopmuştur.

12 Ocak 1915 Salı Samsun Vapuru İstanbul'dan gelerek ağlar için yakalık halat ve benzeri şeyler getirdi.

13 Ocak 1915 Çarşamba Rasadî zincirler ölçülerek 3047 metre bulunmuştur. 08.40'da işaret fişeği atılarak herkes göreve çağırıldı. Peşinden en çok

Kilitbahir'de Mecidiye istihkamından olmak üzere aralıklarla 19.15'e kadar top atıldı. Denizaltıya benzer bir şeyin görülmesi sebebiyle bu işlem yapılmıştır. 22.00'dan sonra ateş kesildi.

14 Ocak 1915 Perşembe Saros Körfezi'ndeki Zığındere'ye düşen 77 numaralı mayını almak için Mülazım Mahir Efendi Bolayır Vapuru ile gönderildi. Adı geçen mayın gezildi. Ağlardan sorumlu Alman yüzbaşı motorbotla rasadî kazan ile şamandıra onarımına gitti. Onarımda motorun vincini alamamıştır.

15 Ocak 1915 Cuma Geçidi göstermek üzere Sivrihisar Torpidosu ile Alman Weber Paşa ve iki sivil Alman, istihkam subayı Şükrü Bey ile 09.30'da Çimenlik'ten hareket edilerek 10.20'de Seddülbahir'e ulaşıldı. Yolculukta deniz fenerini yarım mil kadar geçtikten sonra 200 metre mesafede sancak baş omuzluğunda denizaltı gözlenmiş; tekrar kayıp olmuş olduğundan ne olduğu anlaşılamamıştır. 14.40'da Çanakkale'ye geri dönüldüğü zaman bir Fransız denizaltının Köseburnu'nda görüldüğü ve gemiden, özellikle İsa Reis Gambotu'ndan açılan ateş üzerine batıp, personelinden bir astsubay ve on üç askerin kurtarılıp esir edildiği anlaşılmıştır. Adı geçen denizaltı Safir isminde olup saat 13.10'da görülmüştür. Adı geçen denizaltıda altı adet 40 cm'lik torpido kovanı vardır (25 ton).

16 Ocak 1915 Cumartesi 12.30'da denizaltı şüphesi üzerine Mecidiye ve Değirmenburnu

istihkamlarından top ateşi açılmış ve limanda bulunan İsa Reis, Sivrihisar, Nusrat Vapurları tarafından da arama yapılmış; birşey görülememiştir. 14.30'da Anadolu Hamidiyesi ile Kilitbahir tabyalarından ateş açılmıştır.

17 Ocak 1915 Pazar Bir olay yoktur.

18 Ocak 1915 Pazartesi Alman Kaymakam Vasildo Bey[10], görevli Alman yüzbaşı ve mülazım Nabek Efendi ile atılacak ağ şat üzerine konarak, yedekteki Nusrat Vapur'u ile hareket edildi. Adı geçen ağ havanın şiddetli lodos olmasına rağmen Karanfilburnu'ndan yaklaşık Beyazyarlar'a ulaşan hattın üzerinde Boğaz'ın ortasından biraz daha Anadolu'ya yakın olmak üzere 38, 39 kulaç suya döküldü. Şu anda güzel bir halde bulunmakta iseler de hava kuzey olup akıntı fazla ve ne şekil alacağı belli değildir. Onarım iki saat devam ettirilip saat 09.30'da hareket edildi. 12.30'da dönüldü. Her bir parça ağın uzunluğu 47 ile 50 metre ve yüksekliği 20 metre olup, her iki baştaki şamandıralık yapan rasadî kazanların arasındaki tel halatın uzunluğu 100 metredir ve alttaki şekildedir ve üzerinde birçok halat kamçılar vardır ki bu teli geçmek isteyen denizaltıların pervanelerine sarılmak içindir. Sonra ağları hafif tutmak için üzerine bir çok mantar konmuştur. (Günlükte şekil çizilmiş olup, EK-B'dedir.)

---

[10] *Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı emrinde topçuluk öğretmeni ve Anadolu Hamidiye Tabya Komutanı olarak görev yapan Alman Yarbay*

19 Ocak 1915 Salı İstanbul'dan İstanbul Vapuru Hümayunu ile Usedom Paşa ve Haliç Komodoru Remzi Bey geldiler.

22 Ocak 1915 Cuma Boğaz'dan Gelibolu'ya doğru yaklaşık yarım mil uzaklıkta bir mayının sahile düşmüş olduğu haber verilmiş fakat hava muhalefeti sebebiyle gidilememiştir. İstanbul'dan Samsun Vapuru ile torpidolar için hava makinesi gelmiştir. Hava makinesi kazan dairesinin kroki ve resmini almak ve yerini belirlemek üzere İstanbul'dan gönderilen çarkçı Kıdemli Yüzbaşı Hilmi Efendi ile Kilitbahir'e gidilerek yer seçilmiş ve yapılacak atölyenin ölçüleri belirlenmiş ve dönülmüştür. Uygun görülen yer gerek Müstahkem Mevki Komutanlığı'nca ve gerekse Alman müfettiş Merten Paşa tarafından uygun görülmüş ve kabul edilmiştir.

23 Ocak 1915 Cumartesi Bigalı Kalesi'nin yarım mil Gelibolu yönünde sahile düşen 524 numaralı mayın alınarak getirilmiştir.

24 Ocak 1915 Pazar Birinci hattan bir ma-yın su yüzeyine çıkmıştır.

25 Ocak 1915 Pazartesi Dün su yüzeyine çıkan mayın 610 numaralı mayın olup, koparak seyretmekte iken alınmıştır. Hava makinesinin kazanı için yapılacak binanın yüksekliği 4.5, genişliği 5 ve derinliği 6 metre olacaktır.

26 Ocak 1915 Salı Üçüncü hattın Anadolu geçidinde önceden su yüzeyine çıkan 649 numaralı mayının kayıp olduğu haber verilmiştir.

27 Ocak 1915 Çarşamba Lodos devam ediyor.

28 Ocak 1915 Perşembe Lodos devam ediyor. Morto Limanı'nda sahile bir mayının düşmüş olduğu haber verilmiş ama sert lodos sebebiyle almaya gidilememiştir.

29 Ocak 1915 Cuma Lodos devam ediyor.

30 Ocak 1915 Cumartesi 28 Ocak 1915' de Morto Limanı'na düştüğü haber verilen 649 numaralı mayındır.

31 Ocak 1915 Pazar Sivrihisar Torpidosu ve motor ile Kilitbahir önüne giderek torpidolara lazım olan hava verilmeye başlanmıştır.

1 Şubat 1915 Pazartesi Torpidolardan dördünün havaları tamamlanmış ve diğer üçünün de havalarının tamamlanması konusunda karara varılamamış; motorun irtibât tulumbasının kırılması üzerine zorunlu olarak yarına ertelenmiştir.

2 Şubat 1915 Salı Hava muhalefetinden dolayı dünden kalmış olan torpidolara hava basılamamıştır. Barika-i Zafer Gambotu İstanbul'dan geldi.

3 Şubat 1915 Çarşamba Yıldız rüzgarı şiddetle devam ediyor. Kar yağmakta.

4 Şubat 1915 Perşembe İki torpidonun daha havası basıldı.

5 Şubat 1915 Cuma Kaymakam (Yarbay) Vasildo Bey ve iki mülazım Alman subayı ile beraber sabahleyin önceden atılan ağların yanına gidilerek 50 numaralı iki ağ tertibatı Anadolu'ya doğru atıldı. İki torpidonun daha havası basıldı. Kopan şamandıraların yerlerine diğerlerini koymak üzere Ziya Efendi motor ile gönderildi. İki şamandıra konmuştur. Denizden çıkan üç mayın Merten Paşa'nın emri ile Leon Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir.

6 Şubat 1915 Cumartesi Motorbot algarina ile kaldırılarak karinası temizlendi ve boyandı.

7 Şubat 1915 Pazar Sivrihisar Torpidosu Kilitbahir iskelesine giderek gereken torpidolara hava bastı. Arızalı faal torpidonun yine hava kaçırdığı Hayrettin Efendi tarafından bildirilmiştir. Adı geçen torpidonun İstanbul'a götürülmesine karar verilmiştir.

8 Şubat 1915 Pazartesi Kilitbahir'e iki ray, beş traversi ve maden kömürü gönderildi.

11 Şubat 1915 Perşembe Bugün Merten Paşa'nın emriyle motor, hatları ve şamandıraları kontrol

için sahile gönderildi. Şamandıralarda sahile düşmüş su üstüne çıkmış bir mayın görülmüştür. Nusrat Vapuru ile gidilerek o bölgede Rumeli yönüne doğru iki ağ daha atıldı. Toplam ağ sekiz oldu. 4133 numaralı İstanbul'dan gelen Schwarstkoop Torpidosunun arızası onarılamadığından Merten Paşa'nın emriyle bugün İstanbul'dan gelen Samsun Vapuru'na yüklendi. Tersaneye gönderilecektir.

İstanbul'dan Binbaşı Hamit Kaptan geldi.

12 Şubat 1915 Cuma Nusrat Vapuru ağ atmaya gitti. İki ağ atılmıştır. Samsun Vapuru hareket etti. Motor denizaltıda çalıştı.

14 Şubat 1915 Cumartesi Motor denizaltıda çalışmadı. Akşam üzeri tekrar motor ile Merten Paşa ve Cevat Paşa'lar tatbikat yaptılar.

15 Şubat 1915 Pazartesi Sabahleyin Merten Paşa tarafından verilen emir üzerine kendim Bolayır Vapuru ile gittim. Ağlar ile son hattın arasına hedef bırakıldı, dönüldü. Samsun Vapuru İstanbul'dan geldi.

16 Şubat 1915 Salı Havaları azalan iki torpidonun havaları tamamlandı. Serseri mayınları atmak için Sıhhiye Stimbotu'nda Mülazım Ziya Efendi ve on er görevlendirildi. Samsun Vapuru İstanbul'a hareket etti.

17 Şubat 1915 Çarşamba Kilitbahir'deki hava

kaçıran Schwarstkoop Torpidosu, Sivrihisar'a verilerek oradan bir çelik torpido alındı. Sıhhiye Stimbotu, yirmi iki serseri mayın ile on asker ve Ziya Efendi Soğanlıdere'ye gönderildi.

Serseri mayınların fünyeleri kontrol edilerek çoğunun yanmış olduğu görülmüştür. Bunların platinlerinde bozukluk olduğu muhtemeldir. Zira yedi sekiz volt kuvvetinde elektrik verilmiştir.

18 Şubat 1915 Perşembe Harbiye Nâzırı Enver, Usedom, Protzer ve Weber Paşalar Yörük Vapuruyla Çanakkale'ye geldiler. Kilitbahir'e gidilerek bir torpido atışı yapıldı. Ve hedefe isabet ettirildi. Fünyelere Matilher fişeğinden çıkarılan barut konarak yedi volt ile denenmiş, bazısı iki metre taşındığında denenen barut patlamıştır. Durum Merten Paşaya bildirilmiştir.

19 Şubat 1915 Cuma 08.45'de düşman donanması tarafından Boğaz girişi istihkamlarına ateş başladı. 13.30'da ateşe aralık verdiler. 45 dakika sonra tekrar ateşe başladılar. 17.15'de ateş kesmişlerdir. İstihkamlarımız şiddetle karşılık vermişlerdir. Önemli haber yoktur. Seksen üç şehidimiz vardır. Gerek Orhaniye'den ve gerek Ertuğrul'dan atılan mermilerden düşman gemilerine iyi isabet kayıt edilmiş, hasara uğratılmıştır. Enver Paşa[11]

[11] *1914 yılında Said Halim Paşa Hükümetinde Harbiye Nazırlığını üstlenen ve Birinci Dünya Savaşına Osmanlı'nın Almanların yanında katılması kararında etkili olmuştur. Savaşın başlamasıyla Başkomutanlık yetkilerini de üzerinde toplamıştır.*

Gelibolu'ya hareket ettiler.

20 Şubat 1915 Cumartesi Kilitbahir'de Perşembe günü atış yapılan torpidonun havası tamamlanarak İstanbul'dan gelen kazan ve diğer eşyalar Kilitbahir'e gönderildi. İkinci hattan 332 numaralı mayın demirinden kurtulmuş olduğundan dolayı alınmıştır.

21 Şubat 1915 Pazar Düşman taarruzda bulunmamıştır. Lodos şiddetle devam ediyor. Usedom, Merten ve Cevat Paşalar tarafından İstanbul'dan gelecek on iki mayının B hattıyla ikinci hat arasına dökülmesine karar verilmiştir. 01.30'da havanın şiddetlenmesinden dolayı Sıhhiye Stimbotu'nun Soğanlıdere'de demirlerini sararak karaya düştüğü, görevli Mülazım Ziya Efendi tarafından bildirilmiştir. Lodos devam ediyor. Merten Paşa'ya durum bildirilmiştir.

22 Şubat 1915 Pazartesi Sıhhiye Stimbotu'nda bulunan yirmi iki serseri mayın erleriyle beraber Soğanlıdere'ye çıkarılmıştır. Askerin eşyası da nakil edilmiştir. Mayınlar adı geçen bataryanın cephaneliğine konmuştur. Askerler de Mesudiye Bataryası'na bildirilmiştir. A hattından kopan 612 numaralı mayın alınmıştır.

23 Şubat 1915 Salı Samsun Vapuru İstanbul'dan geldi. On iki karbonik mayını vardır. Lodos şiddetle devam ediyor. İntibah Vapuru elli üç Alman mayınıyla İstanbul'dan geldi. Kilitbahir'deki torpidolara hava bastı.

24 Şubat 1915 Çarşamba Samsun Vapuru ile gelen iki çelik torpido, motor ile Kilitbahir'e gönderildi. Torpidolar paslı bir halde idi. Serseri mayınlara iki, diğerine dört pil konmasına karar verilmiştir.

25 Şubat 1915 Perşembe 10.15'te düşman, Boğaz girişi istihkamlarımıza ateşe başladı. Bombardıman akşama kadar devam etti. Maalesef Boğaz girişindeki istihkamlarımız sustu. Düşman donanması İngiliz ve Fransız gemilerinden oluşuyordu.

26 Şubat 1915 Cuma 08.00'da düşman donanması yine ateşe başladı. 10.00'da ağır ağır Boğaz girişinden girmeye başladı. Öğle vakti Dardanos Bataryası düşman üzerine ateş açtı. Düşman da ateşini oraya yöneltti. Merten Paşa'nın emriyle Çimenlik Feneri ile Değirmenburnu Tabyası arasına 17.00'da elli üç Alman mayını ile bir hat oluşturuldu. Mayınların aralıkları kırk metre, derinlikleri dört metredir. Hat İntibâh Vapuru ile yerleştirilmiştir. Düşman donanması akşama kadar ateşe devam etmiş; karşılığında gördüğü direnç ve kahramanca savunma üzerine bir şey yapamadan akşam üzeri Boğaz'dan çıkmıştır.

27 Şubat 1915 Cumartesi 12.30'da düşman donanması Boğaz önünden ateşe başladı. Ateşlerini Seddülbahir'in üzerindeki havan bataryasıyla Kirte civarına yöneltti. Merten Paşanın emriyle Mülazım Ziya Efendi oradaki yirmi iki serseri mayının şamandıralarını ve saat tertibâtını alarak, önceden verilen emir gereğince

serseri mayınların bırakılmış olduğu arka taraftaki bölgeleri Baykuş'taki bataryanın en kıdemli subayına göstermiştir. On er ile birlikte müfrezemiz oraya hareket ettirilmiştir.

28 Şubat 1915 Pazar İki mayının Ke pez'den geçip Boğaz girişine doğru gittiği haber verilmiştir. Mülazım Ziya Efendi ile on er geldi. Bir Alman mayınının Kilitbahir'den aşağı gittiği haber verilmiştir.

1 Mart 1915 Pazartesi 10.00'da düşman Boğaz girişi civarındaki obüs ve havan bataryalarımıza ateş açtı. Boğaz girişinden içeri beş büyük zırhlı ve iki zırhlı kruvazör, on yedi kadar destroyer ve mayın arama-tarama gemileri girmiştir. Düşman akşama kadar ateşe devam ettikten sonra çekilmiştir. Hasar yoktur. 10.30'da bir aralık düşman destroyerleri beraberlerinde arama-tarama gemileri ile Tenger'e doğru hareket etmişlerse de açılan ateş üzerine geri çekilmişlerdir.

2 Mart 1915 Salı 02.00'da düşman donanması Dardanos'a ateşe başladı. Ateş akşama kadar devam etti.

Selanik Vapuru ile İstanbul'dan gelen yirmi altı karbonik mayın Akdeniz Vapuru'nun vinciyle gece yarısına kadar Nusrat Vapuru'na alındı ve sabaha kadar beklendi. (Orijinal kayıt EK-C'dedir.)

3 Mart 1915 Çarşamba 12.30'da düşman Saros yönünden ve Boğaz girişinden ateşe başladı.

Akşama kadar devam etti. Bolayır Vapuru'na yedi serseri mayın daha alındı.

4 Mart 1915 Perşembe 09.30'da düşman üç büyük zırhlı ve yedi destroyerle Boğaz'dan içeri girerek ateşe başladı. Ateş, Kumkale hedef alınarak akşama kadar devam etti. Leon Vapuruyla İstanbul'dan on Bulgar mayını geldi. Bunları Saros Körfezi'nde Kavaksuyu mayın hattına ilave etmek için Yüzbaşı Salim Efendi ve on er görevlendirildi.

5 Mart 1915 Cuma 08.00'da Salim Efendi ve on er, Leon Vapuru ile Gelibolu'ya hareket etti. Saat 11.45'de düşman Saros Körfezi'nden aşırtma suretiyle Kilitbahir'deki istihkamlara ateşe başladı. Namazgah'ın önünde denize düşen mermilerin parçaları kışlamızın önüne kadar gelmiştir. Ateş 17.00'da kesildi.

6 Mart 1915 Cumartesi 07.00'da Harbiye Nâzırı Enver Paşa Çanakkale'ye teşrîf ettiler. 09.45'de düşman donanması ateşe başladı.

10.30'da Rumeli Mecidiyesi ateş açtı. Barbaros Zırhlısı Maydos önünden aşırtma atışına başladı. Boğazdaki düşman donanmasında dört büyük dretnot vardı. 16.30'da ateş kesildi. Düşmanın Saros yönünden atmış olduğu mermilerden biri Çimenlik istihkamlarına, tarak siperine düşerek siperi çatlatmıştır. 23.45'de düşman torpidoları mayın hatlarına yaklaşmak istemiş ise de püskürtülmüştür.

7 Mart 1915 Pazar Motorbot ile altı adet serseri mayın Tenger yönünden bırakıldı. 12.00'da düşmanın beş büyük zırhlısı Boğaz girişinden içeri geçerek Dardanos, Kilitbahir istihkamlarını bombaladı.

Anadolu Hamidiye istihkamları bombardımana başladı ve karşılık verildi. 03.15'te düşman ateşi kesti. 03.53'te düşman Erenköy sırtlarına ateş açtı. On beş dakika sonra ateş kesti.

8 Mart 1915 Pazartesi Murahhaslıktan alınan emir üzerine 05.30'da Nusrat Vapuru ile akıntı üzerinde ve Paleo Kastro'dan başlayarak Erenköy hizasında bitmek üzere 26 karbonik mayın ile bir hat oluşturulmuş ve yerleştirilmiştir. Düşman görememiştir. Mayınların aralıkları 100 ile 150 metre; su yüzeyinden derinlikleri dört buçuk metredir. Düşman, istihkamları hafif şekilde bombardıman etmiştir. (Orijinal kayıt EK-D'dedir.)

9 Mart 1915 Salı Bugün düşman gemileri Boğaz'dan içeri girmemiş; hariçten, Yenişehir ve Seddülbahir yönüne bir kaç mermi atmıştır. Kilitbahir'de torpidoların havaları tamamlanmıştır. Serseri (serbest) mayınlar için şeker yerine tuz konuldu.

10 Mart 1915 Çarşamba Bugün düşman, Boğaz dışından hafif şekilde ateş etmiştir. Motor tamir edilmiştir. Serseri mayınlar (serbest mayınlar) için şeker yerine tuz konulmuştur. 23.00'da top sesleri işitilmiştir.

11 Mart 1915 Perşembe Yukarıdaki ateş 04.30'a kadar devam etmiştir. Kepez'deki gözcü müfrezemizden Onbaşı Salih gelerek; bu geceki top ateşinde, mayın kontrolüne gelen dört küçük mayın arama-tarama gemisi, bir kruvazör, beş destroyerden oluşan filonun mayın arama-tarama gemilerinin bataryalarımızın ateşi ile battığı ve bu ateş esnasında Kepez önündeki hatlardan üç mayının patladığını haber vermiştir[12].

Adı geçen gemilerin hemen Havuzlar'ın altındaki Kumburnu'na kadar yaklaştıkları rivayet ediliyor. Patlama olduğu da şüpheli görülmektedir. Çünkü bunu net gören yoktur. Hep zannedebiliyoruz. 14.00'da düşman, Boğaz girişinden Kumkale civarına top ateşine başladı. 22.00'da içeri girmek isteyen bir torpidoya ateş açılmıştır. Yirmi dakika devam etmiştir. Büyük şamandıraların istihkâm subayı denetiminde yaptırılmalarına Murahhaslıkça karar verilmiştir.

12 Mart 1915 Cuma Bir iki top sesi işitilmiştir. Dört günden beri düşman Boğaz girişi içerisinde gözükmektedir. Yalnız geceleri arama-tarama ve torpido gemisiyle hatlara sokulmak istiyor. Motorbot trime alınmıştır. Soğanlıdere'de karaya oturan karantina stimbotuna düşman tarafından bir torpido atılmıştır.

13 Mart 1915 Cumartesi Motorbotun trimi

[12] *Birinci defterin sonu*

tamamlanmıştır. Bir düşman uçağı Çimenlik üzerine kadar gelmiştir. Altı serseri mayın yüklü motorbot ile hareket edildi. Düşman torpidolarının Tenger'e bin beş yüz metre mesafeye kadar geldiği görülmüş ve bu sebeple adı geçen serseri mayın atma işlemi başarılamamıştır. 06.00'da düşman şamandırası görülememiştir.

14 Mart 1915 Pazar 04.30'da tekrar motor ile gidilmiş fakat yine düşman gemileri bulunduğundan atılamamıştır. Merten Paşa'dan alınan emir üzerine 17.00'da da tekrar motorbot ile Prens ismindeki Alman deniz mülazımıyla birlikte hareket edilerek; 20.00'da Karanfilburnu açığından beş adet atılması başarılmış, 21.00'da geri dönülmüştür. Doksan bir numaralı mayının Erenköy altına düştüğü haberi alınmıştır.

15 Mart 1915 Pazartesi Bir Alman mayınının Karanfilburnu'na doğru gittiği ve birinin denizin yüzeyine çıktığı gözlenmiştir. 09.00'da. Karanfilburnu'na gittiği söylenilen mayının sonunda mayın olmadığı söylenmiştir. Usedom ve Merten Paşa tarafından bir "muharebe gümüş liyakat madalyası" aldım.[13] Bugün düşman gemileri görünmüş; hiç ateş etmemişlerdir. Bu gece düşman arama-tarama gemileri tarafından Erenköy'e atılan mayınlardan yedi adedinin patlattırıldığı Baykuş'ta bulunan müfrezemiz tarafından haber verilmiştir.

[13] *Talifname ve diplomalarının aslı Çanakkale Deniz Müzesi envanterinde kayıtlı olup ziyaretçiler için sergidedir.*

16 Mart 1915 Salı Sarafim'de bulunan subay ve erler gelmiştir. 17.00'da Saros Körfezi'nden kesik top sesleri işitilmiştir. Bu gece 23.15'te Erenköy'deki hattan bir mayının patladığı, düşman arama-tarama gemilerinin çalıştığının görüldüğü Baykuş'tan haber verilmiştir.

17 Mart 1915 Çarşamba Kilitbahir'deki kazan ve hava makinesinin bugün bakımları yapılarak istenilen şekilde oldukları görülmüştür. İstanbul'dan mayın yüklü Samsun Vilayeti'nin vapurları gelmiştir. Bugün düşman hiç bir tarafa ateş etmemiştir. Bu gece yine mayın taramaya girişmiştir.

18 Mart 1915 Perşembe 11.10'da düşman Kilitbahir tarafında ve Anadolu'daki bütün istihkamlara ateş açtı. 12.45'de mayınların patladığı hissedilmektedir. 17.30'da ateş kesildi. Düşman gemilerinden bir tanesi yanmış diğeri pek mühim hasara uğramıştır. Batan zırhlı Fransızların Bouvet zırhlısıdır, diğeri gibi hareket edememektedir. Ateş yine devam ediyor. 18.50'de ateş kesildi. Bu her iki gemi de mayına çarpmışlardır; Erenköy'e dökülen mayın hattına!.. Hareket edemeyen geminin Irresistible olduğu zannedilmektedir. Tabyalarımızda hamdolsun önemli hasarımız yoktur. Hamidiye'de Almanlardan iki ölü, on beş yaralı vardır. Gece ateş olmadı. Düşman kuvveti, on altı savaş zırhlısından ve birkaç filo torpido ile arama-tarama gemilerinden ibaret idi.

[illegible]hir'deki torpido iskelesi mermi parçası ile

hasara uğramış ise de tamir olunacaktır.

19 Mart 1915 Cuma Bugün sakin geçmiş ve Bulgar mayınlarını serseri mayın gibi atmak üzere deneme yapılmış ve başarı elde edilmiştir.

20 Mart 1915 Cumartesi Motorda Bulgar mayınlarını serseri mayın gibi atabilmek üzere tertibât yapılmaya çalışıldı. Demirinden kopan bir mayın Köseburnu'ndan alındı. 22.00'da yedi sekiz dakika kadar top sesi işitildi.

21 Mart 1915 Pazar 18 Mart savaşında Bouvet ve Irresistible zırhlılarından başka Ocean adlı zırhlının battığı da anlaşılmıştır.

22 Mart 1915 Pazartesi 05.00'da Domuzdere yönüne mayın dökmek üzere Nusrat Vapuru hareket etmiş; Seddülbahir'de ve Kumkale'de düşman destroyerleri gemideki Alman subay tarafından görülüp haber verilmiş ve geri dönmesi konusunda uyarılmıştır. Beyazyarlar'a kadar gidildikten sonra geri dönülmüştür. Selanik Vapuru'nun İstanbul'dan getirdiği on dört karbonik mayın Nusrat Vapuru'na alınarak 17.00'da Domuzdere civarına mevcut otuz yedi mayını dökmek üzere hareket edilmiş; Kepez Feneri'ni geçtiğimizde Karanlık Liman'da bulunan bir torpidonun bizi görüp üzerimize doğru gelmesiyle geri dönülmüştür.

23 Mart 1915 Salı Salim Efendi ve on asker

Gelibolu'dan geldiler. 306 numaralı karbonik mayın Baykuş'a dönerek orada bulunan gözcü erlerimiz tarafından alınmıştır. Keza bir Alman mayını Kepez'e düşmüş ve erlerimiz tarafından sahile çekilmiştir. Adı geçen 306 numaralı mayın Çimenlik'e getirilmiştir. Rus mayınları dökülmek üzere Motorbota ray döşenmiştir.

24 Mart 1915 Çarşamba Bugün motorbota ray döşeme işlemi bitmiştir. Adı geçen rayla ikiden üçe kadar Rus mayını atılabilir. Hamidabad Torpidosu'na da sancak ve iskele bordadan olmak üzere, altı karbonik mayın atmak için altı ray konmuştur.

25 Mart 1915 Perşembe Hamidabad Torpidosu'na Nusrat'tan Samsun Vapuru vasıtasıyla gelen altı adet karbonik mayın verildi. 18.00'da motorbottaki Almanlar'dan gelen haber üzerine yalnız Hamidabad Torpidosu ile hareket olunmuştur. Rumeli sahili takip olunurken gemi, Bolayır Kaptanı İsmail Kaptan'ın kılavuzluğuyla giderken; Harmankaya'da kıçtan vurmuştur. Tornistanla kurtarılmış ve baş taraf sahile yönelik olduğundan iskeleye alınamamış ve sancağa alınmak üzere manevra yapılmıştır. Kurtarmayacağı anlaşıldığından tornistan edilmiştir. Fakat bu sırada gemi gerek sularla ve gerek kendi yoluyla iyice sahile çıkmış olduğundan tornistan ile kıçtan kayalara çarparak şimdilik zannedildiği gibi pervane çerçevesi eğrildiği ve uskur pervane çerçevesine değdiğinden hareketsiz kalmıştır. Bunun üzerine demirlenerek sahile çıkılmış ve Mesudiye

Stimbotu ile Çanakkale'ye geri dönülmüştür.

Hamidabad Torpidosu, personeliyle adı geçen yerde demirli olarak kalmıştır. Yarın sabahleyin adı geçen torpidoyu Çanakkale'ye kadar çekmek üzere Bolayır Kaptanı'na emir verilmiştir. Sabahleyin Hamidabad Torpidosu, Bolayır'la limana çektirilmiş ve tamiri için İstanbul'a gönderilmesine karar verilmiştir.

26 Mart 1915 Cuma Hamidabad'daki mayınlar Sivrihisar'a alınacaktır. Hamidabad'daki mayınlar Sivrihisar'a alındı. 06.00'da Sivrihisar'la hareket edilerek Kepez'e kadar gidildi. Kumkale'de düşman gemileri görüldüğünden geri dönülerek torpido Mesudiye'nin yanına demirledi. Giderken Alman mayınlarından bir tanesinin su yüzeyine çıkmış olduğu görüldü. Eskihisarlık'a düşen torpidonun 108 numaralı torpido olduğu Mesudiye bataryasından Cemil Efendi tarafından haber verildi.

27 Mart 1915 Cumartesi 05.00'da Sivrihisar'la hareket edilerek Beyazyarlar'a kadar gidilmiştir. Düşmanın Morto Limanı'nda ve Karanlık Liman'da birer destroyeri görüldüğünden geri dönülmüştür. Erenköy civarına dökülen mayınlardan sonraki tetkiklere, gerek makine, gerekse güverte ve mayın işlerine Almanlar komuta etmiştir. Adı geçen Almanlar: Mülazım Prens, Mülazım çarkçı Rider, Betak, Taşoz Muhribi II. çarkçısı Alman ve dört ateşçi ile iki mayıncı çavuştur. Bolayır Vapuru'na altı Bulgar mayını alındı. Öğleyin Menfaat

Stimbotuyla Murahhas Erkân-ı Harp Arif ve Sivrihisar Kaptanı Hayri Kaptan ile birlikte gidilerek; Rumeli sahilinde Hamidiye'den İntepe üzerine biri Hamidiye önüne üç buçuk kulaca, diğeri Mecidiye'nin biraz altında dört kulaca, üçüncü Havuzlar'daki sığlığa üç buçuk, dördüncü Baykuş üstündeki sığlığa dört, beşinci Baykuş'taki sığlığa üç kulaca atılmıştır. Teke'nin önündeki sığlığa üç kulaca bir tahta şamandıra konmuştur. Bu gece düşmanın gemileri yine gelmiştir.

28 Mart 1915 Pazar Motorun bozuk olan vincini tamir için fabrikaya çıkarıldı. Kesik top sesleri işitiliyor. 18.00'da Alman subay ve erleri ile Sivrihisar'a ve motorbota konulan üç Rus mayınının yerleştirilmesine müfrezemizden Mülazım Mahir Efendi görevlendirilerek, birlikte hareket edildi. 19.30'da Domuzdere'nin kuzey burnundan yaklaşık bir mil kadar dik olarak açıldıktan sonra mayınlar yüz yüz elli metre gibi değişik aralıklarla atıldı. Motorbot da sahilden bin metre açık olarak aynı yer ve yönde üç Rus mayınını attı. Bunlar atıldıktan sonra düşmanın iki destroyeri Boğaz girişinden gözüktüler ve motoru takip ettiler. Fakat bir süre sonra obüsler ateşe başlamış olduğundan düşman gemileri ilerleyememiştir. Soğanlıdere'de motor bekletildi. 21.00'da birlikte Çanakkale'ye geri dönüldü.

29 Mart 1915 Pazartesi Rumeli sahiline beş varil ve üç ufak sac şamandıra konuldu. Bu şamandıralar için 25 - 32 kiloluk ağırlık kullanıldı.

30 Mart 1915 Salı Nusrat Vapuru'ndaki on dört karbonik, biri demirsiz olmak üzere beş Rus, on üç Bulgar ve on altı serseri mayın Samsun Vapuru'na alındı. Ve Nusrat İstanbul'a hareket etti. Saat 16:30'da Çamburnu hizasında iki mayının Nara'ya doğru seyrettikleri haberi verilmiş fakat vaktin geç olmasından ve karanlık basmasından takip edilip alınamamıştır.

31 Mart 1915 Çarşamba 1244 numaralı Alman mayını demirinden kurtulmuş olduğundan su iskelesi hizasında alınmıştır. İki şamandırasıyla beraber demirsiz olarak bir ağ kurtulmuş ve lodos etkisiyle Maydos önlerine kadar gelmiş olduğundan karakolda bulunan Basra Torpido Stimbotu tarafından getirilip bize teslim edilmiştir. Köseburnu'na düşen on dört numaralı mayın da Bolayır Vapuru ile alınıp sevkıyâttaki ambarımıza getirilmiştir. Çimenlik'te eşyanın büyük bölümü sevkıyât ambarımıza getirilmiştir.

Menfaat Stimbotu ile Rumeli sahilindeki şamandıralar kontrol edildiğinde Havuzlar'daki varil şamandıranın onlara ait olduğu anlaşıldığından yerine diğeri konulmuştur. 18.00'da Alman Prens, diğer çarkçı ve ateşçi erleri ile Sivrihisar; Enver Efendi idaresinde de üzerinde dört Rus mayını olan motorbotla hareket edilerek, 19.30'da krokide[14] gösterildiği gibi Tenger'den Çanakkale yönüne iki mil seyredildikten sonra Sivrihisar'daki altı karbonik mayın bir dereceye kadar

[14] *Defterde krokiye rastlanmamıştır.*

olarak 80 ile 150 metre aralık ve 4.5 metre yüzey derinliğinde atılmıştır. Motor da sahilden bin metreden fazla açıldıktan sonra bizim yönümüzde dört Rus mayını atmıştır.

1 Nisan 1915 Perşembe Bugün sakin geçmiştir. Samsun vapurundaki mayınlar boşaltılmıştır.

2 Nisan 1915 Cuma Saros yönünden top sesleri işitiliyor. Öğleden sonra Boğaz girişinde gözüken düşman gemisi Halileli'nde ve İntepe'deki obüslere ateş açmış; ateşe karşılık verilmiştir.

3 Nisan 1915 Cumartesi Bugün Merten Paşa'nın konağına çağırıldım. Daha sonra gerek Bahriye Nezareti (Deniz Bakanlığı)'ne ve gerek III. Daire Başkanlığı'na mayın icraatı hakkındaki bilgileri iletmemi emrettiler. Arif Kaptan 18.00'da hareket eden Meksigrek Vapuru ile izinli olarak İstanbul'a hareket etti ve görevi Merten Paşa tarafından vekaleten bana verildi.

4 Nisan 1915 Pazar Düşman, bugün Seddülbahir'den İntepe'de ve Halileli'ndeki 12'lik obüslere ve Eskihisarlık'taki 10/5'lere ateş etti. 18 Mart tarihinde mermi ile harap olan Kilitbahir torpido iskelesinin ahşap kısmı tamir edilmiş; rayları ve diğer bölümleri henüz yapılmamıştır. Düşman, iki zırhlı himayesinde yedi sekiz adet gemisini içeriye sokmak istemişse de, bataryalar tarafından defedilmiştir.

5 Nisan 1915 Pazartesi Hava üç günden beri şiddetli poyrazdır. Dün Ceyhun Vapuru ile müfrezemiz adına beş pompa benzin, dört fıçı makine yağı, yirmi iki teneke gaz, elli adet külah gelmiştir. Benzinin beş yüz kilosu müfrezemiz için olup fazlası gemiye verilecektir. Gaz, makine yağı, gemi için; külahlar seyyar torpido bataryası için.

6 Nisan 1915 Salı Ceyhun Vapuru, Turgut'un bordasında bulunacak, Barbaros ve Üsküdar Vapurları 14.00'da İstanbul'a hareket edecektir. Bugüne kadar Çanakkale Boğazı'na dökülen mayınların adeti 422 olup bunlardan; 53'ü Alman, 362'si karbonik ve 7'si Rus mayınıdır. Bunlardan demirinden kurtulup ve görülerek elde edilen 26 adet olup 19'u da yerleştirme esnasında ve bazısı da sonunda patlamıştır. Meksigrek Vapuru ile gelen altı adet torpido cephane başlığı, sevkıyâtındaki ambara alınmıştır.

7 Nisan 1915 Çarşamba Bugün Merten Paşa ile birlikte Menfaat Stimbotu'na binerek Rum(eli) yönüne yerleştirilen şamandıraların kontrolüne gidilerek geri dönüldü. Öğleden sonra tekrar gidilerek iki şamandıra daha konuldu. Mesudiye'nin başındaki şat, Bolayır ve motor aracıyla Hamidiye'nin önüne kadar çektirildi. Gündüz bir İngiliz zırhlısı Boğaz girişine gelerek Tenger'deki ve karşıdaki obüslere bir kaç mermi attı. Gece de beş on mermi sesi işitildi.

8 Nisan 1915 Perşembe Hamidabad Torpi-

dosu İstanbul'dan geldi. On dokuz numaralı motorbot ile Rumeli sahilindeki şamandıraları kontrol için Prens, Basra Torpidosu'nda bulunan Alman subay ve başka bir Alman subay ile birlikte gidildi. Dün atılan şamandıralardan son şamandıra ile adı geçen şamandıradan itibaren üçüncü şamandıranın yerlerinde olmadığı görüldü. Bunların batmış olmaları muhtemeldir.

9 Nisan 1915 Cuma Hamidabad Torpidosuyla, Basra vapurundaki Alman Mülazımı ve diğer bir Alman Yüzbaşısı ile şamandıraları kontrol için Soğanlıdere'ye kadar gidilip geri dönüldü. Kumanda Basra vapurundaki Alman mülazımına bırakılmıştır.

10 Nisan 1915 Cumartesi Herns mayınlarından on iki adeti zincir ve iki büyük ağırlığa bağlı olmak üzere şamandıra için hazırlandı. Zincirlerin uzunluğu on sekiz metredir. Hamidabad Torpidosu Rumeli sahilinden Soğanlıdere'ye kadar gidip geri döndü. Mesudiye'nin yanındaki şat, limana getirildi.

11 Nisan 1915 Pazar Hamidabad Torpidosu Rumeli sahilini takip ederek Karanfilburnu'na kadar gidip geri dönmüştür.

Sahil Genel Müfettişi Usedom Paşa ve beraberindekiler Aydın Reis Gambotu ile İstanbul'a gittiler. Mayın şamandıralarına Nebat tarafından bir kat daha sülyen vurdurulmuştur.

12 Nisan 1915 Pazartesi Samsun vapurundaki mayınlar boşaltıldı. Nusrat Vapuru İstanbul'dan geldi. Adı geçen vapurla 18 karbonik mayın ile 20 fıçı şamandıra, 20 tırmık, 3 torpido başlığı, 1 küçük sandık içinde çivi, 1 küçük sandık içinde toz nışadır gelmiştir.

13 Nisan 1915 Salı 08.00'da Alman subaylarla beraber motorbota şamandıra başlığı, A,B,C markalı üç adet tehi herns mayını ve bunun için Bulgar mayınlarına mahsus altı ağırlık ve kırk beş metre zincir alındı. Adı geçen şamandıralar, Soğanlıdere'den itibaren Kilitbahir'e doğru üç yere ve dörder kulaç suya atılıp geri dönüldü. 14.00'da da aynı şamandıradan Kilitbahir'e doğru üç ve dört kulaç derinliğe olmak üzere üç şamandıra daha atılmıştır.

14 Nisan 1915 Çarşamba D sarfına (tamamlanana) kadar ve Değirmenburnu'nda son bulmak üzere tehi herns mayınlarından altı adet daha üç dört kulaca şamandıra atıldı. Serseri mayınlar Kirteburnu'ndaki hangara atıldı.

15 Nisan 1915 Perşembe Dün İntepe'ye düştüğü haber verilen mayını almak için Mülazım Ziya Efendi ve yeteri kadar er adı geçen yere gönderildi. Basra Torpidosu'ndaki Alman subay tarafından Rumeli sahiline şamandıra konuldu. On iki şamandıradan ikisi yanmıştır.

16 Nisan 1915 Cuma İntepe'ye düşen mayın alınıp ambara getirilmiştir. Adı geçen mayın IVA hattından 25

numaralı mayındır. Bugün düşman uçağı limana kadar gelip gözetlemede bulunmuştur. Adı geçen düşman uçağı Rumeli Mecidiye istihkamı ile Namazgah ortasına bir bomba atmış ve yoldan geçen bir yolcu şehit olmuştur.

17 Nisan 1915 Cumartesi E-15 isminde ve 560 tonajlı Kıdemli Yüzbaşı Brodi'nin kumandasında bir İngiliz denizatlısı, Kepez Feneri altında yolu şaşırmasından baştan kara etmiştir. Personeli otuz bir olup, dört subay, yirmi er esir, kumandan ölü, altısı da kayıptır. Adı geçen denizaltı 18 pus kastında beş adet torpido tüpü içerip, bunlardan ikisi başta, ikisi vasat bordoda biri kıçtadır.

Hızı su yüzeyinde on sekiz mil su altında 10 ile 12 mildir. Gemide sabık Çanakkale İngiliz Konsolosu da mevcut olduğundan esir edilmiştir. Mesudiye'ye torpido atan denizaltı da İngiliz olup B-12'dir. Dün düşman uçakları denizaltıyı tahrip etmek üzere bombalar atmışlarsa da isabet ettirememişlerdir. Liman Reisi Hâmit Bey'in kontrolünde denizaltının yüzdürülmesine çalışılmaktadır. Taşoz Stimbotu Kepezburnu'ndaki sığlık şamandırasına çarparak kestirmiştir. Musul Torpidosu ile Kaymakam Vasildo Bey ile birlikte denizaltıya gidilip geri dönüldü.

18 Nisan 1915 Pazar Düşmanın iki zırhlı ve pek çok destroyeri denizaltıda çalışanlara ateş açarak onları Çanakkale'ye gelmeye zorlamıştır. Düşmanın uçakları da iki defada hangar üzerine altı bomba atmış fakat etkisiz

kalmıştır. Baykuş'tan 108 ve 608 numaralı mayınlar ambara getirilmiştir. 108 numaralı mayın önceden Yenihisarlık'a düşmüştü. Diğeri de Domuzdere'den alınmıştır. 612 ve 302 numaralı mayınların da o civara düşmüş oldukları Baykuş'tan haber verilmiştir.

Gece Alman subayları torpido almak üzere denizaltıya gitmişler; düşman torpidolarının hücumu, top ve torpido atışı üzerine yalnız bir torpidonun başlığı ile kuyruk kısmını alarak çıkmışlardır. Düşman torpidolarından biri motorun pek yakınında patladığından motorun makinesi tamire muhtaç bir hale gelmiştir.

19 Nisan 1915 Pazartesi Motorbot fabrikanın önünde tamir için bağlanmıştır. Motorbotun makinesi kırılmış olduğundan burada yapılamayacağı anlaşılmış olup İstanbul'a gönderilmesine karar verilmiştir.

20 Nisan 1915 Salı 25, 108, 608 numaralı mayınlar ile motorbot İstanbul'a götürülmek üzere Meksigrek Vapuru'na yüklenmiştir.

21 Nisan 1915 Çarşamba Meksigrek Vapuru esirlerle hareket etmiştir. Adı geçen vapura denizaltıdan çıkarılan bir kıta torpido ile birlikte Nuri Efendi tarafından denizatlıya ait zannedilerek Basra Torpidosunun bir adet turosasıyla bir adet manometresi de verilmiştir. Bunlar Jeneral Vapuru'na teslim edilecektir.

22 Nisan 1915 Perşembe Baykuş'ta bulunan

612 numaralı mayın ile Kepez'e düşen 668 numaralı mayın ambara getirilmiştir. İstanbul'dan gönderilen Turgut ve Barbaros'dan alınan torpidolara ait takım sandığından biri, Kilitbahir'den getirilmiştir. İtinam Vapuru, içinde kılavuz olarak Bolayır kaptanı İsmail Kaptan'la beraber, Kepezburnu altına sahil teli üzerine demirlemiş ve vira esnasında adı geçen teli kaldırarak 601 numaralı mayının su yüzeyine çıkmasına sebep olmuştur.

23 Nisan 1915 Cuma İtinam Vapuru tarafından su yüzeyine çıkarılan mayın, telinden kesilerek alınıp ambara getirilmiştir. Numarası 601'dir. Merten Paşa'nın emri ile Kepez'e iki adet loçalı gönder yerleştirilmiştir. Dün, düşman uçakları tarafından Maydos (Eceabat')a atılan bombalar elli kişiyi öldürmüştür.

24 Nisan 1915 Cumartesi Serseri mayın yerine kullanılacak Bulgar mayınlarına bağlanacak teflonların üzerine yelken bezi dikmek gerektiğinden bunun mayın brandalarından yapılması için Merten Paşa tarafından emir verilmiştir.

Düşman, öğleden sonra Saros yönünden oradaki sırtlara top ateşi açmış ve Maydos önünde bulunan Barbaros Zırhlısı'ndan karşılık olarak on kadar top atılmıştır.

25 Nisan 1915 Pazar Sabahleyin düşman büyük küçük 27 parça gemi ile Boğaz ağzında görülmüş ve Kumkale ile Yenişehir arasına elli mavna ile asker

çıkarmayı uygun görmüştür. Merten Paşa'dan alınan emir gereğince Nusrat Vapuru'ndaki mayınlar hazırlanarak düşman Kepez hattına yaklaştığında Değirmenburnu ve Anadolu Mecidiyesi ortasına dökülecektir.

Aynı zamanda Bolayır'daki Bulgar mayınları serseri mayın olarak adı geçen hattın ötesinden akıntıya terk edilecektir. Daha sonra gemiler arkasına çekildikten sonra Nusrat Vapuru'ndaki Bulgar mayınları da Gelibolu'ya doğru seyredilerek Boğaz'ın ortasından akıntıya terk edilecektir. Düşmanın üç zırhlısı Halileli sırtlarını bombardıman etmiştir. Bundan başka pek çok gemi de Saros Körfezi'nde bulunarak Tekeburnu ile Kabatepe ortasına duruma göre toplarının himayesi altında on üç bin kadar asker çıkarmışlardır. Akşama doğru her tarafta ateş hafiflemiştir.

Bolayır'a beş Bulgar mayını daha alınarak on beşe tamamlanmıştır. Enver Efendi on askerle beraber yarın 06.00'da Bolayır Vapuru'nda bulunmak için Merten Paşa'dan emir almıştır. 18.00'da Kilye sırtlarında dehşetli top savaşı devam ediyor. Bu gece gerek Gelibolu Yarımadası'nın Saros sahilinde, Kumkale ve Yenişehir arasında dehşetli savaşlar olmuştur. (Orijinal kayıt EK-E'dedir.)

26 Nisan 1915 Pazartesi 06.30'da Usedom Paşa ve beraberindekiler Yarhisar Torpidosu ile geldiler. Dün, düşmanın bir denizaltısı Çanakkale Limanı'na kadar gelerek bir kere Çimenlik önünde ve bir kere de

Değirmenburnu ile Anadolu Mecidiyesi arasında gözükmüş; üzerine gerek torpidolardan ve gerek sahilden Mecidiye tabyasından top ateşi açılmıştır. Adı geçen denizaltı batmış; battığı veyahut kendi isteğiyle mi daldığı anlaşılamamıştır. Akşama kadar (düşman) gemi(leri) sürekli saldırıda bulunmuştur. Ambarda bulunan dokuz torpido başlığı ve bunlarla gelen malzemeler, V.Ordu'dan alınmıştır. Savaş, Kumkale'de ve Saros sahillerinde şiddetle devam ediyor. Zuhaf Korveti Çanakkale'ye geldi. Kaptanı, Doğanaslan açığında denizaltı tarafından kendisine torpido atıldığını söyledi. Boğaz girişinden Rumeli sahiline ilerleyen on on beş parça düşman gemisinden biri mayına çarpmış olduğundan geri çekilmiştir. Ambarımızda üç adet torpido olup bunlardan biri, tahrip amacıyla kullanılmak istenmiş ancak, kullanılmayarak sahile çıkmış; diğer ikisi denizaltıdan çıkarılmıştır. (Orijinal kayıt EK-F'dedir.)

27 Nisan 1915 Salı Padişahın tahta çıkış yıldönümü.

04.00'da Barbaros Zırhlısı on kadar endirekt atışta bulunmuştur. Saat 05.00'da bir düşman denizaltısı liman içinde gözükmüş; bunun üzerine gerek Barbaros'tan ve gerek diğer gemilerden sahile ateş açılmış ve Barbaros, Gelibolu'ya doğru hareket etmiştir. Adı geçen denizaltı Lapseki önünde görülmüştür. Şam, Gülcemal ve Reşit Paşa Vapurları asker yüklü olarak İstanbul'dan geldiler. 12.00'da Nara Limanı'nda bulunan Şam, Gülcemal,

Ceyhun, Üsküdar, Reşit Paşa ve Nusrat Vapuru, şirket vapurları, araba vapurları ve diğer ufak nakliye gemileri yatarlarken, düşmanın Saros'daki zırhlısı tarafından bunların üzerine endirekt ateş açılmış ve gayet yakına düşen mermilerden bir tanesi maalesef Üsküdar Vapuru'na isabet ederek, beş dakikada içinde kıçının üzerine yatmıştır. Diğerlerine -hamd olsun- bir zarar olmadan çekilmişlerdir. Kumkale'de Fransız askerleri; bir Yüzbaşı ve sekiz er esir edilmiştir. Üsküdar Vapuru'ndan çarkçı Mülazım-ı Evvel Hüseyin Efendi ile iki er şehit olmuştur.

28 Nisan 1915 Çarşamba 07.00'da Peyk-i Şevket de dahil olarak torpido filotillası Çanakkale'ye geldi. Bir mayının Kepez açığından Boğaz girişine doğru gittiği haber verildi. Merten Paşa'nın emri ile Bolayır'daki Bulgar mayınları Nusrat'a verilerek Bolayır sevkıyâta gönderildi. Düşmanın üç zırhlısı 14.00'a kadar Kumkale ve Halileli sırtlarını bombardıman etti. O saatten sonra Seddülbahir yönü gerek Saros tarafına ve gerek Boğaz girişine olmak üzere on on beş parça gemi tarafından pek şiddetli bombardıman edildi.

29 Nisan 1915 Perşembe Usedom Paşa'ya bir telefon makinesi ve iki pil verildi. İçerideki denizaltıların Boğaz girişine doğru gittiği haber verilmiştir. Marsilya'dan iki kıta son sistem mayın gemisinin Limni Adası'na geldiği haber alınmıştır. Anadolu'dan Rumeli'ye asker sevk edilmektedir. 14.00: Düşman Maydos

(Eceabat)'a mermi yağdırmağa başlayarak şehrin doğu kısmını yakmıştır. 14.45'de iki mayının koptuğu Merten Paşa'nın yaveri tarafından haber verildiğinden, tamir için Mülazım Enver Efendi Menfaat Stimbotu ile gönderilmiştir. Fakat mayınlar bulunamamıştır.

30 Nisan 1915 Cuma Düşman Seddülbahir yönünde on bin kayıp vermiştir. Maydos'taki yaralılarımız nakil edilmiştir. Kepez'e iki çifte bir, patalya gönderilmiştir.14.00.

Düşman Saros yönünden endirekt ateşi ile Çanakkale'yi tamamen bombardımanla yerle bir etmeye başlamıştır. Şehrin birçok yeri tutuşmuştur. Lanet olsun böyle medeniyete. Şehrin birçok mahallesi yanmıştır. Müfreze, Hastahane Bayırı'na nakledilmiştir.

1 Mayıs 1915 Cumartesi Sabahleyin Barbaros'tan on kadar top endirekt suretiyle atılmıştır. Düşman da Barbaros'un bulunduğu yere salvo ateş açtığından Barbaros, Akbaş'a doğru çekilmiştir.

08.00'da Baykuş'la Kepez'deki batarya arasında ve Rumeli sahiline yakın bir yerde mayının patladığı Kepez'den haber verilmiş ve denizaltı tarafından patlatılmış olabileceği de ayrıca bildirilmiştir. Merten Paşa tarafından verilen emir üzerine Bolayır Vapuru, on beş Bulgar mayını almak için Nusrat'a gönderilmiştir. Marmara'da bulunan İngiliz denizaltıları tarafından dün Şarköy önünde Frans Römorkörü ile Zuhaf Korveti'ne ve

Nurulbahir Vapuru'na torpido atılmıştır. Bunlardan Nurulbahir Vapuru isabet alarak batmıştır. Personelinden kaptanı Ömer, Deniz Kaptan ile üç subay ile otuz er şehit olmuştur. Mevla rahmet eyleye.

2 Mayıs 1915 Pazar Bugün gerek Kabatepe'de ve gerek Seddülbahir yönünde pek şiddetli savaşlar olmuştur. Düşmanın iki zırhlısı, Boğaz girişinden Eskihisarlık ve Tenger yönünü bombardıman etmiştir. Gece de savaş şiddetle devam etmiştir.

3 Mayıs 1915 Pazartesi Menfaat Stimbotu'na serseri mayınlar için trim kontrolü yapılmıştır.

Merten Paşa'nın emri ile 19.00'da Bolayır Vapuru ile Enver Efendi giderek birinci hat ile IIA hattı arasına yedi adet Bulgar mayını atarak geri döndü.

4 Mayıs 1915 Salı Bir Alman mayınının Boğaz girişine doğru gittiği Kepez'deki gözcüler tarafından haber verilmiştir. Bolayır Vapuru, Nusrat Vapuru'ndan yedi Bulgar mayını daha almıştır. Ambarda bulunan 612, 668, 601 numaralı mayınlar ile motorbotun algarinası vb., denizaltıdan çıkarılan on sekiz pusluk iki torpido ile düşman tarafından denizaltına atılıp, ateş almış, on dört pusluk bir torpido acilen Jeneral Vapuru'na teslim edilmek üzere bir onbaşı nezaretinde Eole Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir. Dün akşam Bolayır tarafından atılan Bulgar mayınlarından biri Soğanlıdere'ye düştüğünden alınıp ambara getirilmiştir. Bugün savaş hafif devam

etmiştir. Saat 16:00'da Menfaat Stimbotu'nda bulunan altı adet tersane serseri mayını Bolayır ile atılan yerden Mahir Efendi tarafından alınmıştır. Bunlardan iki tanesi flatorlarının ezik olmasından dolayı su basıncına dayanamayarak ateş almıştır. Menfaat Stimbotu geri dönmüştür.

5 Mayıs 1915 Çarşamba Menfaat Stimbotu'na yedi adet serseri mayın alınmıştır. Düşman, tekrar Maydos'a mermi atarak şehirde yangın meydana getirmiştir. Kilitbahir üstündeki tepelere de endirekt beş on mermi atmıştır. 19.00'da Bolayır Vapuru ile sekiz adet Bulgar mayını atılmıştır.

6 Mayıs 1915 Perşembe Merten Paşa, serseri mayın şamandıralarının kurşun çemberinden tamir görmüş olanlarının atılmamasını emretmiştir.

Bolayır Vapuru'na yedi adet Bulgar mayını daha alınacaktır. Yedi Bulgar mayınını Bolayır Vapuru Nusrat'tan alarak geri dönmüştür. On beş serseri mayından yedisinin çemberleri ezik ve tamir görmüş olduğundan sağlam olan sekiz tanesi Menfaat Stimbotu'na alınmıştır. 19.30'da bir karbonik mayının Kepez'den aşağıya doğru gittiği görülmüş ve Kepez'den Çanakkale'ye kadar takip edilmiş ise de karanlık münasebetiyle kaybedilmiştir.

7 Mayıs 1915 Cuma Merten Paşa tarafından verilen emir üzerine Mahir Efendi adı geçen stimbottaki

sekiz serseri mayını IA hattı altından dökmek üzere 18.00'da Menfaat Stimbotu ile hareket etti. 19.30'da Menfaat Stimbotu'nun mayınları dökmek üzere açıldığı görüldü. 19.45'de bir mayının patladığı Mesudiye'den ve Sarıkale'den haber verildi. Menfaat Stimbotu'nun görünmekte olduğu da Mesudiye bataryasından ayrıca haber verildi. Menfaat Stimbotu sağ salim geri döndü ve Mahir Efendi atılan serseri mayınlardan hiçbirinin patlamadığını söyledi.

8 Mayıs 1915 Cumartesi Bir düşman uçağı Baykuş'a ve Kilitbahir'deki istihkamlara dokuz kadar bomba attı. Kütahya Torpido ve Stimbotu Nusrat'tan aldığı on karbonik mayını Tenger açığına dökmek üzere 19.00'da limandan hareket edecektir. Bizden Mülazım Enver Efendi ile beş asker görevlendirilmiştir. Emir Merten Paşa tarafından verilmiştir 17.00.

Bu akşam mayın dökülmeyeceği Merten Paşa adına yaveri tarafından tebliğ edilmiştir.

Menfaat Stimbotu, Kütahya'nın bordasından, başında torpido başlığı olan motoru yedeğine alarak Soğanlıdere'ye kadar götürüp bıraktıktan sonra geri dönmüştür. Gece yarısından sonra Seddülbahir yönünden pek şiddetli top sesleri işitilmiştir. Kepez'deki Salih Onbaşı bir mayın almıştır.

9 Mayıs 1915 Pazar Salih Onbaşı sahile getirmiş olduğu bir mayından başka diğer bir mayının daha

akıntıyla gittiğini görerek filika ile üzerine gitmiş; Akyarlar'a kadar gittiği halde yetişememiş ve bu sırada düşman tarafından üzerine ateş edildiğinden Rumeli sahiline doğru giderek Soğanlıdere'ye güç bela dönebilmiştir. Bu yüzden mayını alamamıştır. Almış olduğu bir mayının numarası 648 dir. Bugün iki sandalcı ve dört yolculu bir sandal Değirmenburnu açıklarında ateş neticesinde batmış, içindekilerin hepsi telef olmuşlardır. Bu olayın bir mayından mı yoksa düşman tarafından atılan bir mermiden mi olduğu anlaşılamamıştır. Değirmenburnu tabyasındaki Binbaşı Nuri sandalın bir mermi ile parçalandığını söylemektedir.

10 Mayıs 1915 Pazartesi Değirmenburnu'na iki şamandıra daha yerleştirilmiştir. Dün gece Boğaz girişinde iki mayının batırıldığı Merten Paşa tarafından bildirilmiştir.

11 Mayıs 1915 Salı Olay yok, savaş devam ediyor. Karanfilburnu altına bir karbonik mayın ile bir Bulgar mayınının düşmüş olduğu ve fırsat doğduğunda aldırılacağı, Mesudiye bataryasından haber verilmiştir. Otomatik karbonik mayının numarası 559 dur. 648 numaralı mayın ambara getirilmiştir.

12 Mayıs 1915 Çarşamba Menfaat Stimbotu ile Rumeli sahilindeki şamandıraları kontrole gittim. Batmak üzere bulunan iki herns şamandırasının yerine fıçı şamandıra yerleştirdim. İki adet de fazla şamandıra koydum. Fıçı şamandıralarının adeti on altıya ulaştı.

19.00'da Merten Paşa'dan alınan emir üzerine düşman gemilerine taarruz edecek Muavenet-i Milliye Muhribi'ni Soğanlıdere'ye göndererek oradan Mesudiye Stimbotu'na çıktım.

Bu stimbotla Soğanlıdere'den itibaren birinci şamandıranın yanında demirledim. Nitekim Muavenet-i Milliye geri dönerek şamandıranın yanında bir kırmızı fener göstermektedir. Mülazım Enver Efendi ve dört er de Havuzlar'da dört kulaça demirledikleri Çanakkale içinde yine bir kırmızı fener gösterecekler ki bununla adı geçen yerde Muavenet-i Milliye demir yeri gösterilmiş olacaktır.

13 Mayıs 1915 Perşembe 02.30'da Muavenet-i Milliye Karanfilburnu'nda bütün seyir fenerlerini yakmış olarak göründü ve bizden kırmızı fener gösterilmekte olduğundan süratle Havuzlar'a doğru yanımızdan geçti. Bu esnada Dardanos'tan denizdeki düşman destroyerlerine ateş edilmekteydi. Barbaros bataryasından dört beş atış yapılmıştır.

Bunun üzerine biz de demir alarak hareket ettik, Havuzlar'da Muavenet-i Milliye'yi demirli bulduk. Enver Efendi de filika ile bordasında idi. Tekrar Muavenet-i Milliye'ye geçtim ve Çanakkale'yi gezdim. Muavenet-i Milliye bir düşman zırhlısına tam isabetle üç torpido atarak adı geçen zırhlıyı bir kaç dakika içinde batırmıştır. Zırhlı hiç müdafaa edilememiştir. Diğer zırhlılar da şaşkınlıktan ateş açamamıştır. Bu batan zırhlının aşağı

yukarı Agamemnon Zırhlısı veyahut eşlerinden biri olduğu zannedilmektedir. Gemilerimiz bu başarı şerefine topuz sancakları çekmişlerdir. Halk çok büyük sevinç gösterisinde bulunmuştur. Batan zırhlının Canopus olduğu da söylenir. Mülazım Mahir Efendi, Menfaat Stimbotu ile Rumeli'deki şamandıraları kontrol edip, yerlerinde olduğunu haber vermiştir.

14 Mayıs 1915 Cuma Merten Paşa'dan verilen emir üzerine Rumeli sahilindeki şamandıralardan itibaren hatlara doğru yüz metre açıklıkta bir sahayı ve bütün hat boyunca yani Karanfilburnu'na kadar taramak üzere yüz altmış metre uzunluğunda bir ızgıp yapılmıştır. Bugün düşman Mesudiye bataryası üzerindeki sırtlarla Soğanlıdere Limanı'na çivilerle beş on mermi atmıştır. Muavenet-i Milliye tarafından batırılan 12.950 tonajlı ve dört adet 30/5'lik topa sahip Goliath adındaki İngiliz zırhlısıdır.

15 Mayıs 1915 Cumartesi Burgaz'a gidip gelmek üzere Arif Bey ile birlikte Merten Paşa'dan izin aldık. Karantina İskelesi'ne düşen 242 numaralı mayın Kepez'deki müfrezemiz tarafından alınmıştır.

16 Mayıs 1915 Pazar Kepez'e düşen 665 numaralı mayın alınıp getirilmiştir. Savaş hafif surette devam ediyor.

17 Mayıs 1915 Pazartesi Mayınlarla ilgili olumsuz bir haber yoktur. Mülazım ve Mahir Efendiler

yüzbaşılığa terfi ettiler.

18 Mayıs 1915 Salı Mayınlarla ilgili olumsuz bir haber verilmedi. İzzet Römorkörü İstanbul'dan Rus ve karbonik mayın getirdi. İzzet Römorkörü'ndeki mayınların Nusrat Vapuru'na teslim edilmesi için Merten Paşa'dan telgrafla emir verilmiştir.

19 Mayıs 1915 Çarşamba İzzet Vapuru sabahleyin Nusrat Vapuru'nun bordasına hareket etmiştir. Akbaş Limanı'nından bir şilep gönderilip Gayret'teki mayınlar Yüzbaşı Ziya Efendi tarafından Nusrat Vapuru'na alınacaktır. Barbaros ve Turgut Reis zırhlılarından Kilya ve Maydos hizalarından Saros sahillerine düşman üzerine endirekt ateş edilmiştir. Düşman gemileri karşılık vermemiştir. Veyahut düşman gemileri yoktur.

20 Mayıs 1915 Perşembe Dünden beri Arıburnu ve Kabatepe yönlerinde şiddetli savaş devam etmektedir. Düşman bu gece iki üç fırka kuvvetinde askeri karaya çıkarmıştır. Savaş pek şiddetlidir. Nusrat Vapuru'nda bugün kırk karbonik ve yirmi Rus mayını mevcuttur. 559 numaralı karbonik mayın ile Bulgar mayını Baykuş'tan ambara getirildi. Bundan başka Eskihisarlık'taki 302 numaralı mayının da müsademe külahı ve mütemmim gibi diğer bölümleri de gelmiştir. Karanfilburnu hizasından bir mayının Boğaz girişine doğru gittiği Kepez'de Salih Onbaşı tarafından haber verilmiştir.

21 Mayıs 1915 Cuma Bugün bir Alman yüzbaşı ve Nabek ile Menfaat Stimbotu ve Mesudiye ile şamandıralardan itibaren seksen ile yüz metre açık alan taranmak üzere Değirmenburnu'ndan çalışmaya başlanarak Kilitbahir'deki torpido iskelesine kadar gidilmiş ve orada dibe takıldığından işleme ara verilmiş, akıntıya karşı taranmak üzere Teke hizasından tekrar başlanmıştır. Değirmenburnu'ndan torpido iskelesine kadar mayına tesadüf edilmemiştir. Fakat Teke'den Kilitbahir'e doğru taranırken dördüncü hat hizasındaki şamandıradan yaklaşık altmış metre açık, hattın dördüncü mayını olan 615 numaralı mayına taktırılmış ve mayın, suyun yüzeyine çıkarılarak emniyet takımı kesildikten sonra geri dönülmüştür.

22 Mayıs 1915 Cumartesi 99 numaralı mayının Kepez'e çıkarıldığı Salih Onbaşı tarafından haber verilmiştir. Merten Paşa'dan alınan emir: "Nusrat Vapuru'nda yirmi karbonik mayın var. Sekiz metre derinliğe göre hazırlanacak ve Nusrat Vapuru limana gelecek."

Yüzbaşı Nuri, Bolayır Vapuru ile bu iş için Nusrat Vapuru'na gönderilmiştir. Nusrat Vapuru Çanakkale'ye limana geldi. Dördüncü hattın çıkarılan dördüncü mayının da on metre deniz yönünde; siyah boyalı bir şamandıra da Kilitbahir feneri hizasına, yine bir şamandıra da yedi kulaca konmuştur. Sonra Nusrat Vapuru ile hareket edilerek sekiz metre yüzey derinliğine

göre düzenlenen yirmi karbonik mayın adı geçen dördüncü hattın dördüncü mayından kırk elli metre Kilitbahir yönüne ve yeterli miktarda denize doğru açık olan bir noktadan, -bu nokta motorbotta bulunan Alman Prensi Rubes tarafından motorbot ile durulup gösterilmiştir- bırakılmıştır.

Bu noktaya birinci mayın atılıp Çimenlik Kalesi'ne doğru hat oluşturulmuştur. Rumeli yönünde olan birinci mayının yönü Rumeli cephesinin Kilitbahir yönündeki köşesine denk gelmiştir. Hat yirmi mayından ibaret olup, derinlikleri sekiz metre, aralıkları kırk-elli metredir. Dördüncü hattan çıkarılan 615 numaralı mayın ambara getirilmiştir. Bundan başka adı geçen hattan bir mayın daha taktırılmıştır. Adı geçen mayın 615 numaralı mayın açıklığında ve Teke tarafına doğrudur.

23 Mayıs 1915 Pazar İzzet Vapuru'ndaki Rus mayınlarını almak için Nusrat'a makas yapacak iki ağaç gönderilmiştir.

Yüzbaşı Mahir Efendi tarafından Yeni dökülen sekiz metrelik hattan iki mayının su yüzeyine çıktığı haber verilmiştir.

24 Mayıs 1915 Pazartesi 667, 559, 99 ve 610 numaralı mayınlar III.Daire'ye teslim edilmek üzere Eylül Vapuru'na yüklenmiştir. Peleng-i Derya Gambotu Ayastefanos (Yeşilköy) açıklarında bir düşman denizaltısı tarafından batırılmıştır.

İtalya hükümetinin Avusturya'ya savaş ilan ettiği haber alınmıştır. Siyasette yalnız menfaat hükümran imiş.

25 Mayıs 1915 Salı Dördüncü hattan 683 numaralı üçüncü mayın suyun yüzeyine çıkarttırılmıştır. 12.30'da Triyamf adlı İngiliz Zırhlısı'nın Boğaz girişi açığında battığı haber alınmıştır. 683 ve 627 numaralı dördüncü hattın birinci ve üçüncü mayınları tarama ile bulunarak çıkarılıp ambara getirilmiştir.

26 Mayıs 1915 Çarşamba Bir Alman yüzbaşısı ile Soğanlıdere'den itibaren şamandıralardan denize doğru kırk elli metre açık olarak Menfaat ve Mesudiye Stimbotu ile tarama çalışması yapılarak Havuzlar'da Çeşme yönünde bir mayın taktırılmıştır. Bunun çekilmesi esnasında diğer bir mayın su yüzeyine çıkmıştır.

27 Mayıs 1915 Perşembe Majestik Zırhlısı açıkta batmıştır. Enver Efendi ve beş Alman er Bolayır Vapuru ile, Havuzlar'da dün taktırılan mayınları alıp getirmek üzere Havuzlara hareket ettiler. 529 numaralı üçüncü mayın alınıp ambara getirilmiştir. Deniz sathı ile beraber yüzmek üzere kendisine ağırlık bağlanan boş bir herns mayını üzerinde teleskopa benzer bir boru ile Soğanlıdere açığından akıntıya terk edilmiştir. Saat 20.00.

28 Mayıs 1915 Cuma Havuzlar'daki birinci ve ikinci mayını bulup çıkarmak için Bolayır ve Menfaat Stimbotu hareket ettiler. İçerisinde Enver Efendi, Alman Nabek ve yeterli miktar da er vardır. Kontroller

neticesinde 321 numaralı ikinci mayın çıkarılıp ambara getirilmiş ve birinci mayının da patladığı gerek Enver Efendi gerek Nabek Efendi tarafından ifade edilmiştir.

29 Mayıs 1915 Cumartesi Samsun Vapuru İstanbul'dan iki mavna getirdi. Bu mavnaların birinde sekiz karbonik ve iki rakkaslı mayın vardır.

Serseri mayın gibi atılmış olan Bulgar mayınlarından biri bulunup araba ile ambara getirilmiştir.

30 Mayıs 1915 Pazar Olay yoktur.

31 Mayıs 1915 Pazartesi 308 ve 86 numaralı mayınlar Baykuş'tan ambara getirilmiştir.

1 Haziran 1915 Salı Olay yoktur.

2 Haziran 1915 Çarşamba 05.30'da bir Alman denizaltısı Osmanlı sancağı çekerek Çanakkale'ye gelmiştir. Bir mayının Boğaz ortasından Boğaz girişine doğru gittiği Baykuş'tan haber verilmiştir. Adı geçen mayın Boğaz girişinden çıkmıştır. Denizaltı UB8 markalıdır.

3 Haziran 1915 Perşembe Denizaltı, Basra Torpidosu eşliğinde İstanbul'a gitmiştir. 74 numaralı mayın Dardanos altında karaya düştüğünden Kepez'deki müfrezemiz tarafından alınmıştır. Gece Arıburnu'nda ve Seddülbahir yönünde şiddetli savaş olmuştur.

4 Haziran 1915 Cuma Savaş şiddetle devam ediyor.

Prezemişel Kalesi Alman ve Avusturyalılar tarafından alınmıştır. Midilli açıklarında iki Fransız yardımcı kruvazörü denizaltılar tarafından batırılmıştır. Mevcut mayınlarımız Nusrat'ta yirmi karbonik, dört müsademe memeli Rus, sekiz rakkaslı ve üstüvane demirli, sekiz rakkaslı ve demirleri memelilere benzer toplam kırk. Mavnada sekiz karbonik, bir üstüvane demirli, memelilere benzer demirli toplam on'dur. Kilitbahir yönünden bir mayının aşağıya doğru gittiği Sarıkale'den haber verilmiştir. 11.00.

13.00'da 51 numaralı Alman denizaltısı Osmanlı sancağı açarak Boğaz'dan Çanakkale Limanı'na gelmiştir. Bu denizaltı önceden giren UB8 Denizaltısı'ndan daha büyük ve daha mükemmeldir. Triyamf, Majestik İngiliz düşman zırhlıları bu denizaltı tarafından batırılmıştır. Adı geçen denizaltı İstanbul'a hareket etmiştir.

5 Haziran 1915 Cumartesi Dün sabah bir düşman İngiliz mayın gemisinin üç destroyer himayesinde bizim denizaltılara karşı Domuzdere civarına mayın dökmüş olduğunu ileri gözlemciler görmüştür. Dün düşman tarafından Seddülbahir yönünden yapılan taarruz püskürtülmüştür.

6 Haziran 1915 Pazar Üzerinde periskop tarzında boru bulunan bir adet boş herns mayını Bolayır Vapuru ile 03.30'da Karanfilburnu'nun altından akıntıya

salıverilmiştir. Mavnadan bir küçük Rus mayını Nusrat'a verilmiştir.

7 Haziran 1915 Pazartesi 16.30'da Ceyhun Vapuru'nun bulunduğu Kidosburnu önünde yattığı Merten Paşa'nın konağından bildirilmiştir. Bir adet Schwarzkoph Torpidosu tamir için Samsun Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir. Nusrat Vapuru limana gelmiştir.

8 Haziran 1915 Salı Yadigar-ı Millet İstanbul'dan limana gelmiştir. Bir mayının Karanfilburnu'na doğru gittiği Merten Paşa'nın konağından haber verilmiştir. 19.30'da üzerine periskop tarzında boru konulan bir boş herns mayını Tenger açığından akıntıya terk edilmiştir.

9 Haziran 1915 Çarşamba 10.30'da Tenger'e doğru bir mayının gittiği Kepez'den haber verilmişse de denizin pek sert olmasından alıkonduğu bildirilmiştir. 623 numaralı mayının Baykuş'tan alınarak karaya çekildiği adı geçen noktadan bildirilmiştir. 74 numaralı mayın Kepez'den ambara getirilmiştir. Kepezburnu'ndaki şamandıranın sahile düştüğü Kepez'den haber verilmiştir. Osmanlı Donanma Cemiyeti tarafından Muavenet-i Milliye Torpidosu'nda bulunduğumdan dolayı hediye edilen bir kese içinde 48 adet Osmanlı lirasını Hamidabad Torpidosu süvariliğinden aldım.

10 Haziran 1915 Perşembe Çimenlik'teki şamandıranın koptuğu haber verilmiştir.

11 Haziran 1915 Cuma Bulgar mayınlarından birinin içindeki barut Almanlar tarafından alınarak bomba imal edilmiştir. Rumeli geçidinde iki şamandıra kopmuş olduğundan yerlerine konulmak üzere iki tezyin bombası ve zincir demir hazırlanmıştır. 670 numaralı mayının, Erenköy eski projektör civarında karaya oturmuş olduğu Merten Paşa'nın konağından haber verilmiştir.

13 Haziran 1915 Pazar 18.30'da Merten Paşa tarafından verilen emir üzerine Yüzbaşı Ziya Efendi, iki dolu şişeli Bulgar mayını ve bir boş periskoplu mayını atmak üzere Karanfilburnu'na hareket etti.

14 Haziran 1915 Pazartesi Merten Paşa'nın emri ile Soğanlıdere'ye kadar varıp geri dönmekte olan Hamidabad Torpidosu'nda bulundum. Tamir edilmek üzere İstanbul'da bulunan müfrezemizin motorbotu geldi.

15 Haziran 1915 Salı 356 numaralı mayın Baykuştan, 670 numaralı mayın Erenköy'den ambara getirildi.

17 Haziran 1915 Perşembe 634 numaralı mayın demirinden kurtulup giderken Kepez'den alınmıştır. Merten Paşa'nın emri ile Enver Efendi motorbotla denizaltıyı getirmek için görevlendirilerek Soğanlıdere'ye hareket etti. İstanbul'dan bir mavna içinde iki otomatik on memeli, dokuz adet de müsademe memeli Rus mayını gelmiştir.

18 Haziran 1915 Cuma Nusrat Vapuru'nda on üç memeli, on sekiz rakkaslı Rus mayını ile yirmi karbonik mayın vardır. Menfaat Stimbotu ile Havuzlar'daki hat baş şamandırası siyah renkte korunmuştur. Keza D şamandırası Kilitbahir Burnu'na bir şamandıra da Kilitbahir mezarlığının Kilitbahir sonuna üç kulaca konmuştur.

19 Haziran 1915 Cumartesi Bir Alman denizaltısı içeri girmiştir.

20 Haziran 1915 Pazar Nusrat Vapuru ile 08.00'da Çimenlik ile Kilitbahir ortasına krokisinde[15] gösterildiği gibi on üç memeli ve rakkaslı olmak üzere 31 Rus mayını sıra ile yirmi beşer ve otuzar metre derinlik ve kırk metre aralık ile dökülmüştür. En son mayın 13 kulaçlık mesafeye konulduğundan suyun yüzünde kalmıştır. Ve yerine bir şamandıra bağlıdır. Bu mayın Kilitbahir'in büyük kalesi tarafındadır.

74, 356, 670 numaralı mayınlar İstanbul'a gönderilmiştir. Zuhaf Korveti tarafından verilen haber üzerine Akbaş şamandırası açığında sabit duran 1338 numaralı Alman mayını alınıp ambara getirilmiştir.

680 numaralı mayının Erenköy altında karaya oturduğu Merten Paşa'ya haber verilmiştir. 30 metre derinlikte konulan hattın son otuz birinci mayını alınıp yerine şamandıra yerleştirilmiştir.

[15] *Defterde krokiye rastlanmamıştır.*

22 Haziran 1915 Salı 623, 634 numaralı mayınlar ambara getirilmiştir. Dün çıkarılan 31. Rus mayını bugün atılmış ve demirine bir şamandıra yerleştirilmiştir. Demir, Bulgar mayını demirlerinden olup on metre tel ile 12 kulaç suya atılmıştır. Bu halde mayının 10 metre kadar derinliği vardır. İki karbonik mayının Kepez yönünde aşağıya doğru geçtiği gözlem noktasından haber verilmiştir.

23 Haziran 1915 Çarşamba Merten Paşa'nın emri ile Anadolu geçidine altı adet şamandıra yerleştirilmiştir. Erenköy altına düşen 680 numaralı mayın ambara getirilmiştir.

24 Haziran 1915 Perşembe Anadolu tarafına iki adet şamandıra daha konuldu. Rumeli yönündeki şamandıralar kontrol edilip yerlerinde olduğu anlaşıldı.

25 Haziran 1915 Cuma Motorbot, Ziya Efendi idaresinde Usedom Paşa'yı alarak Mesudiye'ye hareket etti. 15.30'da düşman tarafından Saros yönünden Çanakkale'ye endirekt top atışı yapılmış ve yirmi beş kadar mermi atılmıştır. Şehrin Çay mahallesi ile Fatih mahallesi ve civarı yanmıştır.

27 Haziran 1915 Pazar Anadolu sahili, şamandıralardan itibaren elli, altmış metre kadar denize doğru Bolayır ve motorbot ile taranmış fakat görevli subaylar Ziya ve Namık Efendiler tarafından bu kadar açıklıkta mayın olmadığı haber verilmiştir. İstanbul'dan

Samsun Torpidosu eşliğinde bir denizaltı geldi. İstanbul'dan gelen UB8 numaralı denizaltısı motorbot ile kılavuzluk edilerek Soğanlıdere'ye kadar götürülüp geri dönüldü. 623, 634, 680 numaralı karbonik mayın ile 1338 numaralı Alman mayını İstanbul'a gönderilmiştir.

29 Haziran 1915 Salı Seddülbahir yönünde şiddetli top savaşı oluyor. 446 numaralı mayın ambara getirildi.

30 Haziran 1915 Çarşamba 11.30'da Yadigar-ı Millet Torpidosu ile Amiral Şuson geldi. Demirlerinden kurtulup elde edilen 365, 273, 14, 6 numaralı mayınlar ambara getirilmiştir. 17.00'de Amiral Şuson İstanbul'a hareket etmiştir.

1 Temmuz 1915 Perşembe Ordu taarruza geçmiştir. Savaş bizim lehimize devam ediyor.

2 Temmuz 1915 Cuma Savaş şiddetle devam ediyor.

3 Temmuz 1915 Cumartesi 446, 273, 365, 14, 6 numaralı beş mayın İsfahân Vapuru ile İstanbul'da gönderilmiştir. 51 nolu büyük denizaltı dışarı çıkarak düşmanın iki nakliye gemisini batırdı. 335 numaralı mayın karantina önünden alınarak ambara getirildi.

5 Temmuz 1915 Pazartesi Turgut Reis Zırhlısı geldi. Kilye (Eceabat) önünden Arıburnu'na endirekt atış

yaparken -maalesef- baş tarafındaki mermilerden biri namludan çıkması sırasında koparak bir şehit, altı ağır yaralı olmak üzere otuz kadar askerin yaralanmasına sebep olmuştur. Düşman uçakları dün pek çok yere bomba atmış ve çak hangarını tahrip etmiştir. İstanbul'dan Râmiz Bey muaddel serseri mayın getirmiştir. Miralay Râmiz Bey'in getirmiş olduğu muaddel serseri mayınlar, biri talim mayını olmak üzere otuz bir adet olup, bir de yaylı ve yirmi beş kilo kadar cephane alan ağırlık tertibatlı Rus mayınlarına benzer bir adet ufak mayın ile periskop, iki adet suter mayını vardır. Mayınlar ambara alınmıştır.

6 Temmuz 1915 Salı Periskoplu bir boş herns mayını Karanfilburnu açığından atılmıştır. Ramiz Bey mayınlarındaki pillerin içerisine konan sıvı miktarı, yüzde yirmi oranında sel amonyak, yüzde iki oranında gliserindir.

7 Temmuz 1915 Çarşamba Usedom Paşa, Cevat Paşa ambara gelip; gelen mayınları görmüşlerdir.

8 Temmuz 1915 Perşembe Serseri mayınların ambarda fünye denemesi başlamış ve üç volt iki amper ile fünyenin ateş aldığı görülmüştür.

9 Temmuz 1915 Cuma Karada ateş alan fünye, denizde şamandıraya motor ile çarpılarak yapılan iki denemede filedor kontak yapılmasına rağmen ateş almamıştır. Diğer bir filedor ve yeni piller ile yeni fünye konarak mayın denize bırakılmış fakat bu filetorun

sephiyesi yeterli gelmediğinden mayın batmıştır. Mayının üzerinde 29 numaralı filator vardır. Mekanizmanın numarası da 27'dir. Adı geçen mayın aranmış; bulunamamıştır. Murahhaslık'ın emri ile muaddel serseri mayınları onar onar imha edilmek üzere mayın ambarının arkasına üzerleri kapalı üç adet çukur kazılmaya başlandı.

10 Temmuz 1915 Cumartesi Kepez ile Baykuş arasındaki hatta bir mayının koparak Boğaz girişine doğru gittiği Kepez'den haber verilmiştir. Bir mayının Karanfilburnu'na düştüğü Baykuş'tan haber verilmiştir. Adı geçen mayının Kepez'den görülen mayın olması gerekir.

11 Temmuz 1915 Pazar Murahhaslık tarafından verilen emir üzerine 15.54'de Bolayır Vapuru ile Karanfilburnu'ndan periskoplu suter mayını ve üç Bulgar mayını atılmıştır.

12 Temmuz 1915 Pazartesi İstanbul'dan bir mavna içinde yedi karbonik pandolli Rus mayını gelmiştir. Akşam üzeri Bolayır Vapuru ile bir periskoplu olmak üzere Karanfilburnu'ndan dört Bulgar mayını atılmıştır.

13 Temmuz 1915 Salı Karaya düşen bir karbonik mayın Kepez'den alınmıştır. Adı geçen mayın 582 numaralı olup ambara getirilmiştir. Serseri talim mayını bulunmuştur.

14 Temmuz 1915 Çarşamba Ramazan ayı başladı. İstanbul'dan bir denizaltı gelerek Boğaz'dan dışarı çıkmıştır. Çukurların tamamlanmasına gayret edilmektedir.

15 Temmuz 1915 Perşembe Murahhaslık Vekaleti'nin emriyle on altı mayın yüklü mavna Nusrat Vapuru'nun kontrolünde Nara'ya götürülmüştür. On iki düşman uçağı hastane civarına ve mayın ambarlarının üzerine on kadar mermi atmıştır.

16 Temmuz 1915 Cuma 335, 582 numaralı mayın, İstanbul'a götürülmek üzere Frans Römorkörü'ne yüklendi.

17 Temmuz 1915 Cumartesi 614 numaralı karbonik mayın, Mesudiye'nin yanından; 540, 15 numaralı mayınlar, bir serseri mayın bir Bulgar mayını B sarflı şamandıra Baykuş'tan ambara getirilmiştir. Bugün Ramiz Bey'in serseri mayınları hakkında denizde fünye tecrübesi yapılmış; şamandıranın kontak yapmasıyla fünye ateş almıştır. Mayın sahasız olarak atılmıştır. Önceden ateş almaması su basınç levhası üzerindeki yayın kuvvetli olmasındandır. Dört metre derinlikte yarısı su ile kaplı olduğu için hareket etmemesinden ve (su ile) temas etmeyip açık kalmasından ileri geldiği anlaşılmıştır. Boğaz'daki mayın hatlarının yön ve yönleri ile adet ve numaralarının kayıtlı olduğu krokinin önceden bir nüshası verilmiş; bu defa ikinci olarak kopya edilmek üzere adı geçen kroki Murahhaslık Vekaleti tarafından istenilip

alınmıştır.

18 Temmuz 1915 Pazar Çakaltepe önünde şişeleri kırık bir mayın görülmüştür. Adı geçen mayın ambara götürülmüştür.

19 Temmuz 1915 Pazartesi Bir cephanelik tamam olduğundan içine on dört serseri mayın konmuştur. Köseburnu'ndaki hangarda bulunan yedi adet bozuk eski serseri mayın, mayın ambarı açığında demirlenen bir kayığa konmuştur. Tenger ile Domuzdere arasına bir mayının düştüğü Erkân-ı Harbiye'den haber verilmiştir. Baykuş'a bir şat çekmek üzere Çanakkale Vapuru'na Ziya Efendi tayin edilmiştir.

20 Temmuz 1915 Salı Murahhaslık Vekaleti'nden verilen emir üzerine 1914, 582, 614, 540, 15 numaralı beş adet karbonik mayın ile elde kalan sekiz adet eski serseri mayın Frans Römorkörü ile İstanbul'a gönderilmiştir. Veliaht Yusuf İzzettin Efendi'yi Kilitbahir'den Çimenlik İskelesi'ne getirmek üzere Sultanhisar Torpidosu'nda görevlendirildim.

21 Temmuz 1915 Çarşamba 624 numaralı mayının Kepez'den alındığı haber verilmiştir. İstanbul'dan bir mavna içinde altı adet rakkaslı Rus mayını gelmiştir.

22 Temmuz 1915 Perşembe Altı Rus mayını yüklü mavna Nara'ya gönderilmiştir. Cephaneliklerin

birine yirmi altı serseri mayın ve diğerine de dört mayın konmuştur.

23 Temmuz 1915 Cuma Bugün düşman endirekt atışla Çanakkale'nin yanmış kısmına on mermi atmıştır.

24 Temmuz 1915 Cumartesi İntibâh Vapuru İstanbul'dan geldi. Saat 22.00'da.

25 Temmuz 1915 Pazar 18 numaralı denizaltı içeriye geri döndü. Nusrat'taki mayınlar gece İntibâh'a alındı.

26 Temmuz 1915 Pazartesi Maryot ismindeki 530 tonluk Fransız Denizaltısı Marmara'ya geçerken Çimenlik istihkamı önünde karaya oturmuş ve personeli esir edilmiş. Personeli beş subay ve yirmi yedi erdir. Adı geçen torpido, seyir esnasında üçüncü hattan 399 numaralı mayına takılarak ağırlığıyla beraber sürüklemiş ve bunun neticesi hızı düşüp manevra kabiliyetini kaybederek oturmuştur. Mayın alınıp ambara götürülmüştür. 315 numaralı mayın da ambara götürülmüştür. 19 Temmuz 1915 tarihinde binbaşılığa terfi ettiğim III. Daire Riyaseti'nden müjdelenmiştir. 24 Temmuz gecesi Enver Efendi idaresinde Soğanlıdere'den Çanakkale'ye geri dönen torpidomuz Havuzlar'lar önünde bir taşa çarparak şaftını eğmiştir. Adı geçen arızanın buradaki fabrikada yapılamayacağı anlaşıldığından şaft bölümlerinin İstanbul'a gönderilmesine karar verilmiştir.

Motorbot, Havuzlar'da değil. Makinesinin bozulmasından Karanfilburnu üzerindeki taşlara düşmüştür.

27 Temmuz 1915 Salı Baş tarafından mayın dökmek üzere on iki kısımlı bir Alman denizaltısı içeri girdi.

28 Temmuz 1915 Çarşamba Denizaltı'ya bir kalın tel halat bağlandı. Başkumandan Vekili Enver Paşa Kilitbahir'den Çanakkale'ye gelmiştir. Mayın telinin denizaltının pervanesine sarmış olduğu görülmüştür.

29 Temmuz 1915 Perşembe Almanya'nın İstanbul sefiri Prens Vorholh Çanakkale'ye geldi.

31 Temmuz 1915 Cumartesi Denizaltıların deniz valfları kapatılmıştır. 315, 624, 399 numaralı mayınlar Liverpool Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir. Bu gece Arıburnu mıntıkasında şiddetli savaş olmuştur. Mavnadaki on beş Rus mayını İntibâh'a alınıp kırk metre derinliğe göre tanzim edilmiştir. İntibâh'taki on büyük Rus mayını kontrole verilmiştir. Bombardımanda düşman dehşetli kayıp vermiştir.

2 Ağustos 1915 Pazartesi Yirmi numaralı motorbot ile birlikte Nara'daki ağlara bakıldı.

3 Ağustos 1915 Salı III. hattan bir mayının Rumeli ve Yakınsu'yun yüzeyine çıktığı görülmüştür.

Üzerine gidilmiş; numarası okunamamıştır.

4 Ağustos 1915 Çarşamba Değirmenburnu'ndaki şamandıra ile otuz metrelik hattın sonundaki şamandıra kesilmiştir.

5 Ağustos 1915 Perşembe Dün kesilen şamandıraların yerlerine şamandıra konulacaktır. Şam Vapuru'na Akbaş'ta düşman tarafından bir torpido atılmış ve adı geçen vapur yara almıştır. İki gündür şiddetli top savaşı olmaktadır. 19.00'da Menfaat Stimbotu ile gidilerek, biri otuz metrelik hattın sonundan kopan şamandıra yerine, diğeri de Soğanlıdere'ye ilâve edilmek üzere iki şamandıra konulmuş ve bir periskoplu Bulgar mayını atılarak geri dönülmüştür. Usedom Paşa ve yardımcısı, Berk-i Efşan Torpidosu ile İstanbul'a hareket etti.

6 Ağustos 1915 Cuma 657 numaralı mayın Baykuş'tan alınmıştır. Savaş bütün cephede şiddetle devam ediyor. Seddülbahir'de düşmandan seksen esir alınmıştır. Arıburnu mıntıkasından haber yoktur.

7 Ağustos 1915 Cumartesi Savaş bütün cephede hafiflemiştir.

8 Ağustos 1915 Pazar 04.00 sularında Çanakkale'ye gelmekte olan Barbaros Zırhlı-i Hümayunu (Barbaros Zırhlısı) Gelibolu açıklarında bir düşman denizaltısı tarafından torpillenerek maalesef-

batırılmıştır. Zayiat olduğu haber alınmış fakat sayısı henüz bilinmemektedir. Kumandan Arif Bey, süvariler Mustafa Bey ve on iki subay ile üç asker kurtarılıp diğerleri şehit olmuştur. Bunlardan çoğu Sivrihisar Torpidosu ve bir kısmı Basra ve Samsun Vapurları tarafından kurtarılmıştır. Düşmanın Tuzla civarına çıkarmış olduğu askerle şiddetli savaş olmaktadır. Bu gece Arıburnu mıntıkasında savaş çok şiddetlenmiştir. Bir mayının Boğazın ortasından sürüklenerek Boğaz girişinden dışarı çıktığı Baykuş'tan haber verilmiştir.

9 Ağustos 1915 Pazartesi Baykuş'ta bulunan 657 numaralı Mayın ambara getirilmiştir. Kuzey mıntıkasında savaş şiddetlenmiştir.

10 Ağustos 1915 Salı Düşman gerek Kemikliburun'da ve gerek Ağıldere'de büyük kayba uğratılarak püskürtülmüştür. Düşmanın kaybı on beş bine ulaştığı tahmin ediliyor. Barbaros'ta on dördü güverte ve yedisi çarkçı olarak yirmi bir subay ile dört yüz er boğularak şehit olmuştur.[16]

11 Ağustos 1915 Çarşamba Müstahkem Mevki Komutanlığı'ndan ve Murahhaslık Vekâleti'nden bir hafta süreyle İstanbul'a gitmem için izin verildi. 21.30'da Yarhisar Torpidosu'na bindim. 23.00'da hareket ettik.

12 Ağustos 1915 Perşembe 07.00'da Ereğli açıklarında düşman denizaltısı tarafından yakılan bir

[16] *İkinci defterin sonu*

yelken gemisinin kısmen yanmış direk ve serenlerini denizden aldık. 11.00'da Galata Rıhtımı'na yanaştık. Şehir donanmış ve bayram olmuştu.

13 Ağustos 1915 Cuma İstanbul'da ve annemin yanındayım.

19 Ağustos 1915 Perşembe 15.20'de Taşoz Torpido Stimbotu'na Galata Rıhtımı'ndan bindim ve torpido hareket etti.

16.00'da Burak Reis Gambotu yedeğinde iki mavna ile Sirkeciden hareket ettik. Güvertelerinde ot yüklü Leros ve Limmi adlı iki Alman şilebi de bizim korumamız altında hareket etti. Çanakkale'ye yol verildi.

Akşam üzeri Küçükçekmece Koyu'nu bir mil kadar geçmiştik. 19.30 Büyükçekmece önlerindeyiz.

20 Ağustos 1915 Cuma 06.30'da Tekirdağ'a ulaştık. Bir bölümü yapılmış bir iskelenin bordasına yanaştık, şilepler ve gambot suyuna demirlediler. 19.00'da Tekirdağ'dan hareket ettik. 23.40 Mürefte ile Şarköy arasındayız.

21 Ağustos 1915 Cumartesi 06.30'da Akbaş önüne ulaşıldı. Çanakkale'den ayrılıp dönüşüme kadar demirlerinden kurtulan 61, 277, 299 numaralı mayınlar elde edilip ambara getirilmiş ve üç mayın da Boğaz girişinden dışarı çıkmıştır.

22 Ağustos 1915 Pazar İki adedi Kayzerin ve iki adeti Şuvarskob olmak üzere dört torpido Kilitbahir İstasyonu'na gönderilip konuldu.

Demirinden kurtulup elde edilen 563 numaralı mayın Baykuş'dan ambara getirilmiştir.

23 Ağustos 1915 Pazartesi Mahir Bey murahhaslık motoru ile denizaltıyı beklemek üzere Zargana Taşı'na gitti. İtalya Hükümeti hükümetimize 8 Ağustos'dan beri siyasi ilişkileri keserek savaş ilan etmiştir. Motor Çanakkale'ye döndü.

24 Ağustos 1915 Salı İntepe'ye sekiz adet mayının düşmüş olduğu Müstahkem Mevki Erkan-ı Harbiyesi'nden haber verildi.

25 Ağustos 1915 Çarşamba İntepe'ye düşen mayınları almak üzere Mahir Efendi ve yeteri kadar er gönderildi. İntepe'de yalnız üç mayın bulunduğu Mahir Efendi tarafından haber verildi.

Yüzbaşı Salim Efendi Müstahkem Mevki Kumandanlığı tarafından İstanbul'a gönderildi.

26 Ağustos 1915 Perşembe Mayınları getirmeye araç bulunamadığından Mahir Efendi yirmi birlik bataryayı teslim ederek oradan hareket etti. İntibah Vapuru'nda bulunan ve 45 metre derinliğe göre düzenlenmiş olan 15 adet Rus mayınının ağların yüz

metre kadar üst tarafına 7 ile 8 numaralı şamandıra döşenerek ve 23. şamandıraya kadar uzatılarak atılmaları için Murahhaslar Vekaleti'nden emir verildi. Baştan ve sondan atılacak mayın hattını sınırlamak üzere ellişer kulaç zincirle kereste ile de sephiyeleri arttırılan fiçı şamandıraları akıntının etkisiyle batmıştır.

IIA hattına 241 numaralı mayın Baykuş'dan alınıp ambara getirilmiştir.

27 Ağustos 1915 Cuma 197, 92, 651 numaralı mayınlar İntepe'den ambara getirilmiştir. 657 numaralı mayının cephane kısmı bulunamamıştır.

Ağların üstüne atılacak şamandıralar için Mania Memurluğu'ndan telefonla 32 Numaralı Stimbot istenilmişse de bir cevap verilmemiştir.

28 Ağustos 1915 Cumartesi İstanbul'dan kafile geldi. Nusrat Vapuru da yedeğinde beş mavna getirdi.

Mavnamız içinde mevcut 37 otomatik mayından 26'sı Nusrat Vapuru'na alındı, diğerleri de alınacaktır.

Murahhaslık Vekâleti'nin emriyle ağ şamandıraları 7-8 şamandırası ile yirmi ikinci şamandıra ortasına ve şamandıralardan üst taraftan yüz metre mesafede bulunmak üzere altmışar kulaç zincir ile boş kürevî rasadî mayınlarından iki şamandıra konuldu. Düşman bu gün Akbaş'a 20 kadar mermi attı. Bunlardan bazısı limana ve

bazısı sırtlara düştü.

29 Ağustos 1915 Pazar Murahhaslık'tan verilen emir üzerine İntibah Vapuru'nda bulunan 15 küçük Rus mayını yukarıda tarif edilen hatta dökmek üzere adı geçen vapurla 07.00'da Nara'dan hareket edilerek 07.45'de Boğalı (Bigalı Kalesin)den itibaren dökmeğe başlandı, dört dakikada hat tamamlandıktan sonra 08.05'de Nara'ya dönüldü.

Karatekeli Burnu'na düşen bir mayın Baykuş'dan alınmıştır. Numarası 45'dir.

30 Ağustos 1915 Pazartesi İstanbul'dan iki mavna içinde 34 mayın gelmiştir. Bunlardan yirmi biri Fransız on üçü Rus mayınıdır. Rus mayınları rakkaslı, Fransız mayınları altından mekanizmalı ve üstünden ağızotu ve fünyesi konur bir tarzda ve üst tarafında mevcut kolların hareketiyle yayın iğneyi hareketlendirip fünye üzerine düşmesinden ateş alır. Bu Fransız mayınları İzmir'de batan Fransız mayın gemisinden alınmıştır.

Fünye ve ağızotları İstanbul'da üretilmiştir. Gerek Rus ve gerek Fransız mayınları ağırlıksızdır. Fransız mayınlarının içinde 75 - 80 kilo yeni pamuk barut vardır. Bundan başka yirmi adet varil biçimli ufak şamandıra da gelmiştir.

IIA hattına 241 ve IVA hattına 45 numaralı mayınlar Baykuş'tan ambara getirilmiştir.

31 Ağustos 1915 Salı İstanbul'da tamir edilmek üzere motorbot, Murahhaslık tarafından İntibah Vapuru'na yüklenmiştir. İntibah Vapuru 16.30'da hareket etmiştir. Mezkûre Vapuru'na da Mayın Merkez Deposu'na teslim edilmek üzere otuz bir sandıkta mayın eşyası verilmiştir.

1 Eylül 1915 Çarşamba Yüzbaşı Ziya ve Enver Efendilerle on asker Murahhaslık tarafından Soğanlıdere'ye gönderildi. Bunlar iki denizaltıyı getirmek için görevlendirilmiştir.

2 Eylül 1915 Perşembe Vasildo Bey'in yerine gelen Köni Bey[17]'e takdim edildik.

Kepezden bir mayın alınmıştır.

277, 197, 92, 563, 299, 657, 651, 61 numaralı sekiz mayın 29 Ağustos 1915 tarihinde Pars Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir. Bunlardan 657 numaralı mayının yalnız sephiye kısmı vardır. Nara'daki ağların üstüne Murahhaslık emriyle atılan şamandıralar için sekiz herns ağırlığı 220 kulaç zincir, on roda ince halat .....

3 Eylül 1915 Cuma On sekiz Fransız mayınından oluşturulacak ikinci hat için gereken şamandıralar iskandil edilerek konuldu.

4 Eylül 1915 Cumartesi 07.55'de Nara'dan

[17] *2 Eylül 1915'te Vasildo'nun yerine görevi devralan Alman Subayı*

itibaren ufak birinci şamandıradan yaklaşık yirmi metre kadar üst tarafta ve ağ şamandıralarından üçüncü ile dördüncü arası yönünde on yedi metre tel ile birinci mayın atıldı. Bu birinci mayın numarasına bakılamadığı için çift numara esas alınmıştır. 8.35'de ikinci mayın atıldı. Yeri dördüncü ile beşinci arası. Ağ şamandırası yönünde birinciden yaklaşık kırk metre Boğaz yönündedir. Yirmi beş metre tel ile atılmıştır.

09.05'te üçüncü mayını altıncı ağ şamandırasının hizasına attık. Bir düşman denizaltısı ağlara yakalandı. Atılan Rus mayınlarından birini suyun yüzeyine çıkardı. Adı geçen mayın filika ile bağlanarak ve Bolayır yedeğine verilerek çekilirken tüfek kurşunu ile vurularak batırıldı. Tam çıma kesildiği esnada adı geçen mayın dibe çarparak patladı. Bolayır'da çarpma sonucu camlar kırıldı.

Bu mayının birinci veyahut dördüncü mayın olması muhtemeldir.

Sert lodos rüzgarı çıktığı için mayın dökme işlemine ara verildi.

İki denizaltı Akdeniz'den limana geldi. Enver ve Ziya Efendiler de geldiler. Bu denizaltılar da küçüktür.

Ağlara takılan İngiliz denizaltısı suyun yüzeyine çıkarak mürettebatı teslim olmuşlar. Fakat denizaltının valfları açık olduğu için batmıştır. Personeli üç güverte subayı ve yirmi beş askerdir. Denizaltının ismi "E5»'dir.

Fransız mayın hattı için atılan şamandıralara ambardan bir burgatalık, 10 roda halat harcandı.

5 Eylül 1915 Pazar Vasildo Bey görevini Kaymakam Köni Bey'e devir-teslim işlemi yaparak İstanbul'a hareket etti. Müfrezemizden gümüş harp liyakat madalyası alanlara verilmek için demir hilale mahsus yedi şerit gönderildi. Bu akşam Divan Taburunda törenle sahiplerine dağıtılacaktır.

Bugün düşman Nara'yı bombardıman edip mermiler Kömürlük ve civarına düşmüştür. Nusrat Vapuru hareket ederek Maydos önlerinde dolaşıyor. Bir mayının Karanfil Burnu'ndan girişe doğru gittiği haber verildi.

Nara bombardımanından yalnız kömür yüklü bir mavna batmıştır. Başka hasar yoktur.

6 Eylül 1915 Pazartesi Murahhaslık Vekaleti'nin emri üzerine mayın yüklü üç mavna tekne ile Köse Burnu arasına ve birbirinden açık olmak üzere sahile yakın demirlettirilmiş ve Nusrat Vapuru da Bigalı'da ağların sahil tarafına gitmiştir.

7 Eylül 1915 Salı Murahhaslık Vekaleti'nden verilen emir üzerine Nusrat Vapuru'nda bulunan 37 adet karbonik mayının mavnalara alınmasına başlanmıştır. Mayınların hepsi üç mavnaya yüklenerek adı geçen mavnalar Teke ile Köse Burnu arasına demirlettirilmiştir.

8 Eylül 1915 Çarşamba 10.15'de düşman limana endirekt ateşe başlamıştır. Limandaki Aydın Reis Gambotu ile bir Fransız Muhribi ve Drac Torpido Stimbotu limandan hareket etmiştir. Mermilerin çoğu sahilden yüz ile yüz elli metre olmak üzere denize düşmektedir. Bir uçak da üzerimizde dolaşmaktadır.

Düşman yirmi yedi mermi attıktan sonra arkasını kesmiştir. Parçalar oturduğumuz dairenin duvarlarına kadar gelmiş ve camlar kırılıp içeriye bir iki parça düşmüştür. 550 numaralı mayın Kepez'den ambara getirilmiştir.

9 Eylül 1915 Perşembe Bir mayının Karanfil Burnu'ndan girişe doğru gittiği haber verildi. Kaymakam Fut Bey mayın ambarlarını gezmiştir.

10 Eylül 1915 Cuma Havuzlar'da bir şamandıranın koptuğu Müstahkem Mevki'den haber verilmiş ve yerine bakmak için Murahhaslık'tan araç istenmiş; yoktur cevabı verildiğinden gidilip bakılamamış ve hangi şamandıra olduğu anlaşılamamıştır. Bir mayının Karanfil Burnu'ndan girişe doğru gittiği haber verilmiştir.

11 Eylül 1915 Cumartesi 543 numaralı mayının Kepez'den alındığı haber verilmiştir.

550, 241,45 numaralı mayınlar Pars Vapuruyla İstanbul'a gönderilmiştir. 18.30'da dışarı çıkacak olan Sivrihisar Torpidosu'yla Çanakkale'den hareket. 19.15

Soğanlıdere'ye demir attı.

08.00'da sahile çıktım ve bir hayvana binerek, 10.00'da Kilitbahir'e ulaştım. 12.00'da Dördüncü Alay'ın kayığıyla Kilitbahir'den hareket edilerek 14.00'da daireye geldim.

12 Eylül 1915 Pazar İstanbul'dan mayın döken denizaltı geldi. Gece Güney grubunda şiddetli harp başladı.

13 Eylül 1915 Pazartesi Ziya Efendi tarafından denizaltı dışarı çıkarıldı. 04.30'da top savaşı devam ediyor.

14 Eylül 1915 Salı Mania Memurluğu tarafından dört adet rasadî yuvarlak mayın kazanıyla yedi adet ağırlık alınmıştır.

15 Eylül 1915 Çarşamba Bir düşman uçağı Çınarlık taraflarına üç bomba atmıştır. Hiç bir etki yapmamıştır. Üçüncü delik için inşaattan iki duvarcı gelmiştir.

16 Eylül 1915 Perşembe Karanfil Burnu altına düşen 558 numaralı mayın gönderilen beş çifte filika ile alınmıştır.

17 Eylül 1915 Cuma Hava şiddetli poyrazdır. Rumeli'ndeki şamandıraları kontrol için Murahhaslıktan araç istenilmiş fakat hava sert olduğundan dolayı uygun

güne bırakılmıştır. İki düşman denizaltısının ağlardan içeriye girmeyi başardığı söylenmektedir.

18 Eylül 1915 Cumartesi Hava sakin düşman uçakları dolaşmaktadır.

19 Eylül 1915 Pazar 694, 517 numaralı mayınların demirlerinden kurtulup Karanfil Burnu altına düştükleri haber verilmiştir.

19 Eylül 1915 Pazar Adı geçen mayınlar alınıp ambara getirilmiştir.

20 Eylül 1915 Pazartesi Mayın motorbotu İstanbul'dan geldi. 07.00'de 558, 543 numaralı iki mayınla beş adet boş benzin bombası İntibah Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir.

21 Eylül 1915 Salı Hamidiye'den bir mayının Kepez'e doğru gittiği haber verilmişse de Kepez'den filika çıkarılmış fakat görülememiştir. 08.30'da bir düşman uçağı sevkıyâtın arkasına beş bomba atmış biri patlamamıştır. Hiçbir hasar yapmamıştır. 18.00'da yine bir düşman uçağı aynı yerin biraz daha aşağısına dört bomba atmış yine bir tahribat yapmamıştır.

22 Eylül 1915 Çarşamba 39 numaralı Rus mayını Kepez'den ambara alınmıştır.

Mania Memurluğu tarafından ambardan yedi adet kürevî rasadî mayın kazanı ile 14 ağırlık alınmıştır.

23 Eylül 1915 Perşembe Şiddetli kuzey rüzgarı estiğinden deniz fazla dalgalıdır.

24 Eylül 1915 Cuma Bir mayının Karanfil Burnu'ndan geçtiği haber verilmiştir. Usedom Paşa ve beraberindekiler İntibah Vapuru'yla İstanbul'dan gelmişlerdir.

25 Eylül 1915 Cumartesi Bir düşman uçağı sabahleyin sevkıyâtın üzerine üç bomba attı. Bir köylü kadın şehit oldu. Akşam üzeri yine bir düşman uçağının attığı bombalardan biri tüccar Cevat Bey'in evine düşerek eşini şehit etmiştir.

Başkumandan Vekili Enver Paşa Kilitbahir'den Çanakkale'ye teşrif etmişlerdir.

26 Eylül 1915 Pazar 09.00'da bir düşman uçağının attığı üç bombanın biri Osmanlı Bankası'na düşmüştür. Bomba binayı alt katına kadar tahrip etmiştir.

Domuzdere'ye düşen III hattından 302, I hattından 580, II hattından 394 ve IA hattından 665 numaralı dört karbonik mayın motorbot ile alınıp ambara getirilmiştir. Akşam üzeri beş adet düşman uçağı pek çok bomba atmış bunlardan biri Rami Paşa Camii'nin önündeki meydanlıkta bir askere isabet ederek onu yaralamıştır.

27 Eylül 1915 Pazartesi Anafarta'da Arıburnu'nda Seddülbahir'de şiddetli savaşlar olmuştur.

28 Eylül 1915 Salı 07.30'da bir düşman uçağı dört adet bomba atmıştır. Bir etki yapmamıştır. 12.00'da yine bir düşman uçağı hastahane arkasına bomba atmıştır.

29 Eylül 1915 Çarşamba 694, 517 numaralı mayınlar Liverpool Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir. Kaymakam (Yarbay) Fut Bey'in emriyle mavna içerisinde bulunan 37 karbonik ve 10 Rus mayını Nusrat Vapuru'na alınmaya başlanmıştır.Saat 20.00.

30 Eylül 1915 Perşembe 47 mayının tamamı Nusrat'a alındı. Nusrat Vapuru'yla Çanakkale'den hareket edilerek 07.15'te Karanfil Burnu'ndan itibaren mayınların yerleştirilmesine başlandı ve on dakika içinde bitti. Mayınların arası elli metre ve yüzey derinlikleri 4,5 metredir. Karanfil Burnu'na yerleştirilmiştir ve adı geçen burun ile Akyarlar ve Dardanos arasına atılmıştır. Önce sağlam Rus mayınları atılmıştır.

10.30'da Nusrat Vapuru limana gelmiştir.

1 Ekim 1915 Cuma Sabahleyin bir Fransız mayını Karanfil Burnu yönünde görülerek üzerine gidilmiş ve Baykuş'taki filika ile bağlanmış; çekerken patlamıştır. Bir kayıp ve hasar olmamıştır.

2 Ekim 1915 Cumartesi Bir düşman uçağının, sabahleyin, attığı bombalardan biri Sevkıyât'taki mayın ambarının arka cephesindeki duvarın bir bölümünü göçürmüştür. Biri de ön kapının önüne

düşerek parçaları kapıyı delmiş ve içeri girmiş neyse ki eşya hasar görmemiştir.

16.00'da on beş pusluk bir düşman mermisi Kalvert'in bahçesine düşerek bir büyük ağacı kökünden devirmiş ve büyük bir çukur açmıştır.

3 Ekim 1915 Pazar 16.00'da düşman aşırma atışı yaparak şehrin değişik mahallerine 13,5 pusluk on beş mermi atmıştır. Hiçbir hasar yoktur. Su Vezaif-i Kumandanlığı' (Su İşleri Komutanlığı)nın emriyle Anadolu yönünden Alman mayın hattı sahilden itibaren yüz metrelik bir saha taranmış; mayına rastlanmamıştır.

4 Ekim 1915 Pazartesi Ambarda bulunan 302, 394, 665, 580 numaralı dört karbonik mayın ile denizden çıkmış bir adet serseri mayının Liverpool Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir.

5 Ekim 1915 Salı Düşman uçağının attığı bombalarla bir er şehit olmuştur. Bugün Usedom Paşa tarafından bana gümüş imtiyaz muharebe madalyası verildi. Düşman Maydos'a ve denize yirmi adet aşırtma mermi attı.

6 Ekim 1915 Çarşamba Cevat Paşa, Güney Grubu Kumandanı oldu ve görev yerine gitti. Akşam üzeri beş düşman uçağı Osmanlı mezarlığının arkasında evlere bomba attığından üç ev hasar görmüştür. Geçici olarak Müstahkem Mevki Kumandanlığı görevine Alman

Reflam Paşa getirildi.

7 Ekim 1915 Perşembe Cezair-i Bahr-i Sefid Vapuru ile Alman Reflam Paşa geldi.

8 Ekim 1915 Cuma Olay yoktur.

9 Ekim 1915 Cumartesi Usedom Paşa İstanbul'a gitmiştir (Nusrat) Vapuru ile. Bir düşman uçağı Teke önündeki çadırlara iki bomba atmıştır.

10 Ekim 1915 Pazar 574 numaralı mayın Soğanlıdere'ye düşmüştür. Düşman Maydos'a aşırma suretiyle on kadar mermi atmıştır.

11 Ekim 1915 Pazartesi 574 numaralı mayın ambara getirilmiştir.

12 Ekim 1915 Salı Bir karbonik mayının Baykuş'tan alındığı adı geçen yerden haber verilmiştir.

14 Ekim 1915 Perşembe Otuz adet muaddel serseri mayın Murahhaslık Vekaleti'nin emriyle Kepez Köyü altındaki 8,8 topların cephaneliklerine konulmak ve orada korunmak üzere gece arabalarla sevk edildi.

15 Ekim 1915 Cuma 574 numaralı karbonik mayın, on beş kasatura, palaska, Matiher tüfek ve üç sandık cephane İskenderun Vapuru ile Deniz Nezareti'ne sevk edilmiştir.

16 Ekim 1915 Cumartesi Olay yoktur.

17 Ekim 1915 Pazar İntibah Vapuru geldi.

18 Ekim 1915 Pazartesi İki gündür düşman uçakları görünmüyor. Ara sıra monitör top atıyor.

19 Ekim 1915 Salı Bugün Kurban Bayramıdır.

Bir mayının Rumeli Mecidiyesi'nden aşağıya doğru gittiği karargâhtan haber verilmiştir.

20 Ekim 1915 Çarşamba 07.30'da düşman denizaltısı Namazgah İstihkamı önüne geldiğinde, Kilitbahir'den bir Schwarstkoop torpidosu on metre derinlik ile denizaltıya atılmış; 70 metre kadar seyrettikten sonra baş aşağı dikilerek dibe çarpıp patlamıştır.

599 ve 98 numaralı karbonik mayınlar demirlerinden kurtulup, Baykuş'tan alındıktan sonra ambara getirilmiştir.

21 Ekim 1915 Perşembe Olay yoktur.

22 Ekim 1915 Cuma Yüzbaşı Enver Efendi ve yirmi er yedi adet Rus mayınla Akbaş'a hareket etti. Orada Beşinci Ordu Komutanlığı'nın emri altında bulunacaklar ve gösterilen bölgeye mayınları dökeceklerdir. Dün gece Namazgah Tabyası'nın yüz elli metre kadar açığında bir mayın patladığı adı geçen yerden haber verilmiştir.

İki gündür şiddetli kuzey kasırgası esiyor.

23 Ekim 1915 Cumartesi Kuzey rüzgarı şiddetle esiyor. Ambardaki yeni mayınlar İstanbul'a gönderilmek üzere temizlenip, boyanıp sandıklanmıştır. Erler ders ve talimle meşguldür. Her gün düzenli olarak emir almak ve bir şey var ise bilgi vermek için 09.00'da Su Vezaif-i Kumandanlığı Dairesi'ne gidiyoruz.

24 Ekim 1915 Pazar Önemli bir olay olmamıştır.

25 Ekim 1915 Pazartesi 599, 98 numaralı karbonik mayınlar Frans Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir. 13.00 sularında Nara ile Maydos arasında bir düşman denizaltısı görülerek Musul Torpidosu ve motorbotlar takibe başlamışlar ve gördükçe üzerine ateş etmişlerdir. En sonunda adı geçen denizaltı Kilitbahir ile Çayağzı arasında suyun yüzeyine çıkmış ve kule üzerinde iki kişi de görülmüştür. Gerek motorbotlar ve gerek istihkamlardan atılan mermilerle denizaltısın kıç üstü battığı -büyük ihtimalle- zannedilmiştir. Kilitbahir Bataryası'ndan denizaltı üzerine atılan bir torpido Çimenlik'te baştan kara sahile çıkmıştır. Altı adet düşman uçağı on kadar bomba atmış fakat etkisi olmamıştır.

26 Ekim 1915 Salı Düşman monitörü Arıburnu arkasında mevzilere etkisiz top atışı yapmıştır.

588, 299 numaralı karbonik mayınlar demirlerinden kurtulmuş ve Baykuş'tan alınmış olduklarından ambara

getirilmiştir.

27 Ekim 1915 Çarşamba 15.30'da 41 numaralı bir Rus mayını Mesudiye Bataryası önünde sahildeki taşlara çarparak patlamıştır.

28 Ekim 1915 Perşembe Görevli olarak Akbaş'a giden Yüzbaşı Enver Efendi ve yirmi er geri dönülmüştür. Götürmüş oldukları yedi Rus mayınını Ece Körfezi'ne yerleştirmiştir.

29 Ekim 1915 Cuma Hava lodos ve güzel. Ara sıra top sesleri işitiliyor. İstanbul'dan Aydın Reis Gambotu ve Nusrat Vapuru gelmiştir. Nusrat Vapuru Kilitbahir bataryası için bir hareketli seyyar torpido getirmiştir.

30 Ekim 1915 Cumartesi Deniz Komutanlığı'ndan alınan izin üzerine Arif Bey ile Ezine'ye hareket edildi.

Dört buçuk saat sonra 14.30'da Kalvert çiftliğine ulaşıldı. 15.30'da Ezine'ye ulaşıldı.

Ezine'de iken bir Fransız denizaltısının ismi (Turkuaz) Akbaş'ta batık Haleb Vapuru yanında baştan kara oturduğu ve yirmi altı personelinin esir edildiği haberi telefonla bildirilmiştir. İkisi subaydır. Adı geçen denizaltı sağlam olduğundan dolayı yüzdürülmüş ve İstanbul'a haber edilirken tekrar oturtulmuştur. Yüzdürülmesine çalışılıyor.

31 Ekim 1915 Pazar Demirinden kurtulan 249 numaralı karbonik mayın ambara getirilmiştir.

Denizaltı Burgaz Limanı'na getirilmiş ve orada tamiri yapıldıktan sonra kendi makinesiyle İstanbul'a gidecektir. Bu denizaltı Safir sistemindedir. Bir karbonik mayının (Salhane) altına düştüğü görülmüştür.

Bir mayının da girişe doğru gittiği haber verilmiştir.

1 Kasım 1915 Pazartesi Harbiye Nazırı Enver Paşa Kilitbahir'den stimbotla Çimenlik'e çıkmışlardır.

Dardanos'un altına düşen 583 numaralı karbonik mayın ambara getirilmiştir.

2 Kasım 1915 Salı Boğaz kumandanı olarak Alman Merten Paşa İstanbul'dan gelmiştir.

12.15'te bir patlama sesi işitilmiş, bakıldığında siyah dumanlar Değirmenburnu Tabyası'nın biraz üstünde görülmüştür.

Önce bunun bir endirekt merminin patlaması zannedilmiş; sonunda bir kayığın altında bir mayın patladığı ve kayıktaki ikisi subay olmak üzere on bir kişinin boğularak şehit olduğu haber verilmiştir. Bu mayının Alman mayını olduğu ihtimali yoktur.

Şehit olanların on dört kişi olduğu İstihkam Subayı Şükrü Bey tarafından ifade edilmiştir.

236 ve 636 numaralı karbonik mayınlar demirlerinden kurtulduklarından dolayı alınıp, ambara getirilmişlerdir.

3 Kasım 1915 Çarşamba Sabahleyin düşman uçağı bomba atmış, bomba Çayırağzı'na düşmüştür.

Akşam üzeri yine düşman uçağı pek çok bomba atmış. Bunlardan biri Sarıkale İşaret İstasyonu civarına düşerek orada bölüğümüz vardabandıralarından Zühtü'yü başından yaralamıştır, yarası tehlikeli değildir.

Mayın Müfrezesi subay ve erler ile Kilitbahir'deki Seyyar Torpido İstasyonu subay ve erlerin isimlerini ve tertip numaralarını içeren bir defter istek üzerine Kaymakam Fut Bey'e verilmiştir.

4 Kasım 1915 Perşembe Düşman uçakları pek çok bomba atmış ise de bir etkisi olmamıştır. Hava lodostur.

5 Kasım 1915 Cuma 299, 588, 249, 583, 236, 636 numaralı denizden çıkmış altı adet karbonik mayın İntibah Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir. Dardanos Bataryası'nın altına düşen 341 numaralı karbonik mayının yalnız sephiye kısmı olup cephane ve mekanizma kısımlarının olmadığı görülmüş; diğer kısımlar bulunamamış olduğundan bunlar adı geçen kısım ambara getirilmiştir.

6 Kasım 1915 Cumartesi Bir olay yoktur. Atış sona ermiştir. Bugün düşman uçakları Çanakkale'ye gelmemiştir.

7 Kasım 1915 Pazar 09.00'da bir düşman uçağı dört adet bomba atmış, bunlardan biri Sevkıyat'taki mayın ambarından bir aşırma ile liman ambarına isabet ederek çatısında iki delik açmış ve parçaları ambar içindeki eşyaları delmiştir.

Arif Bey ile karadan yaya olarak Özbek'e kadar gittik ve döndük.

8 Kasım 1915 Pazartesi Bir mayının girişe doğru gittiği Kepez gözcüleri haber vermiştir.

9 Kasım 1915 Salı Bugün hafif surette karşılıklı ateşe devam edilmiştir. Kilitbahir'deki torpidoların havaları doldurulmuştur.

Bir mayının Kumkale'ye yaklaşmakta olduğu Müstahkem Mevki Karargahı'ndan haber verilmiştir.

10 Kasım 1915 Çarşamba Bir mayının Karanlık Liman'a doğru gittiği karargahtan haber verilmiştir.

Düşman gemileri güney ve kuzey gruplarına Saros yönünden ateş açmış ama bir etki yapamamıştır.

11 Kasım 1915 Perşembe Hava şiddetli lodostur.

Çimenlik ambarında bulunan yedi mahrûtî rasadî kazandan altı adet ve altı adet de üstüvânîden hazırlanıp şamandıra yerine kullanılmak üzere Fut Bey'in emriyle Kaptan Hofer'e verilmiştir. Maryot Denizaltısı'nın önünde bulunan kazan şamandıra kopmuştur.

Namazgahın önünden bir şamandıranın koparak Boğaz girişine doğru gittiği Dördüncü Alay'dan haber verilmiştir. Lodos denizleriyle ambarımızın önündeki içinde sekiz Bulgar mayını ile bir torpido başlığı ve bir kara lağımı bulunan kayık batma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Mecburen adı geçen mayınlar ile torpido başlığı ve kara lağımı alarak motorbot ile Köse Burnu'nda içerlerinde Fransız ve Rus mayınları bulunan mavnalara götürülüp yerleştirilmiş ve Fut Bey'e de telefonla bilgi verilmiştir.

Lodos havalarda mayınların bu tarafa geçerek tehlike oluşturabileceğinden dolayı dikkatle, gördükleri mayınları Mayın Dairesi'ne haber vermeleri için Kilitbahir'de torpido bataryası iskelesinde nöbet bekleyen erlere uyarıda bulunulması torpido subayına yazılmış ve cevap alınmıştır. Demirinden kurtulan 372 numaralı karbonik mayın ile bir varil şamandıra Kilitbahir ile Maydos İskelesi hizasında motorbot tarafından alınıp ambara getirilmiştir.

12 Kasım 1915 Cuma Demirinden kurtulmuş iki karbonik mayının alındığı Mesudiye Bataryası'ndan haber verilmiştir.

13 Kasım 1915 Cumartesi Anadolu Hamidiyesi'ne Almanlar tarafından denizaltı işareti vermek üzere bir işaret direği dikilmiştir. Bugün öğleyin Arif Bey ile birlikte atla Karacaviran, Özbek, Saraycık, Sarıcaili yoluyla Çanakkale'ye dönerek bir tur yaptık.

14 Kasım 1915 Pazar Düşman uçakları geçiyor. Bulgar mayınlarının İstanbul'a gönderilmesini Fut Bey söylemiştir.

15 Kasım 1915 Pazartesi Öğleden sonra Seddülbahir bölgesinde şiddetli top savaşı başlamıştır.

Top savaşı akşama kadar şiddetle devam etmiştir.

18.00'da Teke altından bir mayının koparak Kilitbahir'e doğru gelmekte olduğu karargahtan bildirilmiş; gece olduğu için bir şey görülememiştir.

Baykuş'tan iki karbonik mayın daha görülüp alınmıştır.

16 Kasım 1915 Salı Hava sakinleşti.

17 Kasım 1915 Çarşamba Şirket-i Hayriye'nin 38 Numarasıyla gelen bir seyyar torpido Kilitbahir'e götürülmek üzere motorbota alındı. Adı geçen torpido Kilitbahir'e gönderilmiştir. Şiddetli lodos rüzgarı esmeye başladı.

Eskisi 19 milimetre yeni yapılan 31 milimetre.

(Şekiller orijinal olarak EK-G'dedir.)

İzmir'den getirilen Fransız mayınlarında Şekil I'de gösterildiği gibi glen mevcuttur. İğneyi ve yayı olan rodu baş tarafından çıkıp koyuvermeyecek olan maşa gibi bir *kısâc,* adı geçen *glenin* içerisine sokularak başı sıkıştırılır. Sonunda mayının halkalı bulunan üst tarafındaki kapak çekilerek adı geçen kapak kısâca bağlı ve *kısâc* da roda bağlı olduğu için sonunda rod çekilerek yay kurulmuş olur. Şekil 1' de gösterildiği gibi bu glenin kapağında alt taraftaki boğazından içeri girip kasacak başlarını sıkmağa hizmet eden kısmı Fransızlar tarafından 19 milimetre yüksekliğinde yapılmış olduğundan kapak biraz fazla çekilince bu glenin içerisinde bulunan kısâc kurtularak açılıyor ve bu şekilde yayı ve iğneye sahip olan rodu serbest kalıp aşağıya düşerek; mayının hazırlanması esnasında kendi kendine patlaması gibi bir tehlikesi mevcut oluyor. Bu tehlikenin ortadan kalkması için şimdi *Şekil 2'de* olduğu gibi glenin üst kısmı 31 milimetreye kadar uzatılmış olduğundan kapak 2° kadar çekilmiş olursa tehlike oluşturmaz. Zira kısâc adı geçen glenin içinden kurtulmadığı için açılmayarak rotu serbest bırakmaz.

Bir mayının kopup kuzeye doğru seyrettiği Kilitbahir'den haber verilmiş, bunun üzerine Yüzbaşı Mahir Efendi motorbot ile alıp getirmek için gönderilmiş; uzun süre Nara'ya kadar arama-tarama yapmış fakat rastlamadığını haber vermiştir. Bir bozuk seyyar torpido

Kilitbahir'den alınarak 38 numaralı şirket Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir. Hava pek fazla şiddetlenip deniz kabarmıştır. İki mayının Nara'da ağlardan geçerek Marmara'ya doğru gittiği Nara'dan haber verilmiştir. Sat 04.20.

18 Kasım 1915 Perşembe İntibah Vapuru limana gelmiş; pek az süre kaldığından mayınlar verilememiş. Akbaş'a giden adı geçen vapura motorla götürülecektir. Üç mayının Boğaz girişinden dışarı çıktığı Mesudiye Bataryası'ndan haber verilmiştir. Çanakkale Çayağzı'na düşen 700 numaralı karbonik mayın alınıp ambara getirilmiştir.

Ambarda bulunup bölümleri sandıklanan 372 numaralı mayın ile 341 numaralı mayının sephiye kısmı ve sekiz Bulgar mayını ve bir torpido başlığı İntibah Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir.

19 Kasım 1915 Cuma 392, 525, 675, 269 numaralı karbonik mayınlar Baykuş'tan ambara getirilmiştir.

Yüzbaşı Ziya Efendi Bolayır Vapuruyla Lapseki'deki Çayağzı'na düştüğü haber verilen mayını almak ve Gelibolu'ya, Anadolu ve Rumeli sahilini arayarak mayına rastladığında alması için gönderildi.

Ziya Efendi 07.00'da döndü. Yalnız Lapseki'deki 175 numaralı mayını alıp getirmiştir.

20 Kasım 1915 Cumartesi Motorbot Akbaş'a ve menzile kadar gönderilmiş; bir şeye rastlanmamış ve dönülmüştür.

21 Kasım 1915 Pazar Hava şiddetli poyrazdır.

Motorbot Çanakkale ile Nara arasında mayın aramış fakat bulamamıştır. Bugün düşman uçakları gelmedi. Bir mayının girişe doğru gittiği ve takip edildiği, sahile düşünce alınacağı Mesudiye Bataryası'ndan haber verilmiştir. Poyraz rüzgarı şiddetle devam ediyor. Akşam üzeri Seddülbahir bölgesinde yarım saat kadar topçu savaşı olmuştur.

22 Kasım 1915 Pazartesi 669 numaralı mayının Doğanarslan civarında Marmara sahiline geçtiği 17 nci Kolordudan bildirilmiştir.

23 Kasım 1915 Salı Hava şiddetli poyraz ve kapalı bulutlu. Bir torpilin Boğaz girişinden çıkarak İngiliz gemilerinin üzerine ateş ettiği haber verilmiştir.

Durak Reis Gambotu limanımıza gelmiştir. Akşam üzeri bir mayının Hamidiye Tabyası önünde görüldüğü haber verilmiştir.

20 parça marangoz aleti Fut Bey'in imzasıyla Hamidiye Tabyası'na geçici olarak verilmiştir.

24 Kasım 1915 Çarşamba Bir mayının Baykuş'tan Boğaz girişine doğru gittiği haber verilmiştir.

Fut Bey'in emriyle Yüzbaşı Ziya Efendi bugün Selanik Stimbotuyla Karanfil Burnu ile Akyarlar arasında birkaç saat bataryaların ve istihkamların atış ve mesafe kestirme talimi için seyretmiştir.

25 Kasım 1915 Perşembe Nara ile Abidos arasında bir mayın olduğu haber verilmesi üzerine, motorbot ile subay ve er gönderilmiş; yalnız bir rasadî kazan görmüşler, mayın görememişlerdir.

392, 525, 675, 269, 175, 700 numaralı mayınlar İntibah Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir.

26 Kasım 1915 Cuma Fut Bey'den verilen emir üzerine Yüzbaşı Mahir Efendi ve dört asker Nara'ya Hofer Bey'in yanına gönderilmiştir.

Akşam üzeri Tenger'e bir mayın yaklaşmakta olduğu karargahtan haber verilmiştir.

Dün düşman motorbotları İntepe'ye bir çok mermi atmışlardır.

Gece ara sıra top ateşi devam etmiştir.

27 Kasım 1915 Cumartesi Fut Bey'in emriyle bugün Yüzbaşı Enver Efendi motorbot ile Naraya gönderilmiş, geri dönüşünde tarayan şamandıraların civarında mayın görmediğini ve Nara ile Abidos arasında mayın zannedilen cismin suda demirli bir rasadî kazan olduğunu ifade etmiştir.

Hava şiddetli poyrazdır. Top savaşı vardır.

Nara'dan Bigalı arasındaki onuncu şamandıradan sonra sıra ile dokuz şamandıra üzerlerindeki ağlarla lodos nedeniyle tarayarak mayın hattını geçtikten sonra bir münhani resm ile dört adeti Akbaş önünde ve beş adeti de Bigalı Kalesi'nin biraz üstünde kalmıştır. Hava şiddetli karayeldir. Kar yağıyor.

28 Kasım 1915 Pazar Karantina önünde mayına benzer bir şey olduğu Müstahkem Mevki'den haber verilmesi üzerine Kepez'deki gözlemci erler gönderilmiş fakat adı geçen cismin bir mermiye benzer ağaç parçası olduğunu haber vermişlerdir.

Ilgardere'ye ağ yapmak üzere Karadeniz Boğazı Mayın Memuru Cemil Kaptan 47 numaralı şirketle buraya gelmiştir.

29 Kasım 1915 Pazartesi Biraz kar yağmıştır. Hava şiddetli karayeldir. Deniz dalgalıdır.

Fransız mayınları için fabrikada yapılan yeni pirinç bilezikler alınmıştır.

30 Kasım 1915 Salı Bağdat şehrimiz düşman eline geçmiştir.

Karantina önünde karargahtan haber verilen şamandıraya benzer cismin bugün Kepez'den gönderilen dürbünlerimizle bakılarak adi varil şamandıra olduğu görülmüş

ve sahile getirilmiştir. Rumeli bölgesindeki şamandıraları görerek noksanlarını anlamış ve denizden alınmış iki mayın ile Tenger'de sahile düşmüş bir mayınla toplam üç mayını alıp getirmek üzere Yüzbaşı Ziya Efendi motorbot ile gönderilmiştir.

Bugün düşmanın Agamemnon Zırhlısı 13.00'dan 13.35'e kadar aşırma atışları yapmıştır. Elli kadar mermi Kilitbahir'deki mezarlık sonundan başlayarak Çam Burnu tepelerine ve Ağdere'deki çadırlara düşmüştür. Bir kısmı da denize düşmüştür. Kilitbahir'de bir yağhane, bir ev yanmıştır. Çadırlarda yirmi otuz kadar er ve hasta şehit olmuştur. Anafartalar'da, Arıburnu'nda, Seddülbahir bölgesinde şiddetli savaşlar olmuştur. Seddülbahir savaşına Anadolu'daki bataryalarımız da katılmıştır. Yüzbaşı Ziya Efendi motorbot ile gelerek 99, 374, 182, 280 numaralı dört karbonik mayın getirmiş ambara konarak temizliklerine başlanmıştır.

Adı geçen mayınlardan 280 numaralı mayın defterimde yazılı olmadığından ya bu mayının numarasının yanlış yazılmış olması veyahut Karadeniz Boğazı'ndan gelmiş bulunması ihtimali vardır.

1 Aralık 1915 Çarşamba Bugün motor Nara ile Abidos arasındaki rasadî mayın kazanını alarak Köse Burnu'na bırakmıştır.

Irak'ta büyük bir başarı kazandığımız müjdelenmiştir. İngilizler beş bin ölü bırakarak dağınık

şekilde kaçmaya başlamışlardır.

2 Aralık 1915 Perşembe Bugün düşman uçakları pek çok bomba attı. Hiçbir hasar yoktur. 15.30'da düşman Saros yönünden endirekt ateş açarak bir saat devam etti. On beş kadar mermi atmıştır. Mermiler Kilitbahir tepelerine Yıldız Tabya arkasına ve o yönde denize düştüler.

3 Aralık 1915 Cuma İntibah Vapuru gelmiştir. Er elbisesi getirmiştir. 99, 374, 182, 280 numaralı dört mayın adı geçen vapurla İstanbul'a gönderilmiştir.

4 Aralık 1915 Cumartesi Olay yoktur. Düşmanın Saros Körfezi'ne kırk kadar harp gemisi gelmiştir. Mutad olarak top savaşı olmuştur.

5 Aralık 1915 Pazar Bugün top savaşı nispeten hafif olmuştur. İstanbul'dan Frans Römorkörü gelmiştir. Süvari Niyazi Kaptan Yarhisar Torpidosunun bir düşman denizaltısı tarafından Mudanya civarında torpillenerek battığını ve personelinin büyük kısmının boğularak şehit olduğunu haber verdi.

6 Aralık 1915 Pazartesi Top savaşı hafif olmuştur. Başka olay yoktur.

7 Aralık 1915 Salı 07.30'da İntibah Vapuru mayınlarla geldi.

Bu mayınlar kırk sekiz adet karbonik mayını olup

yirmi dördü iki mavnaya ve yirmi dördü de Gayret Römorkörü'ne alınarak Nara'ya gönderildi. 12.00'da Gayret Römorkörü'nün kaptanı gelerek geminin boş iken 14 kadem su çektiğini ve dümeninin işlemediğinden yekede bastikaya palanga takılarak dümene kumanda edildiğini resmen haber verdi.

8 Aralık 1915 Çarşamba Bugün motorbot ile Rumeli ve Anadolu geçitlerini kontrol ettim. Şamandıraların tamamını asgari üç kulaca göre düzenledim. Üçüncü hattın Anadolu geçidindeki 606 numaralı birinci mayın üç kulaç su da bulunduğu için kendi yüksekliği düşürüldükten sonra suyun yüzeye olan derinliği ancak iki kulaç kalacağı, bu da Gayret Römorkörü için bir tehlike oluşturacağından adı geçen römorkörün boş iken 14 kadem su çektiğini kaptanı söylemiştir. Adı geçen mayını telinden keserek ambara getirdim. Düşmanın üç mermisi aşırtma suretiyle Kepez'e düşmüştür. Biri de Çayırlık'taki köprü civarına.

Sabahleyin düşmanın dört uçağı gayet alçak olarak ağda 11 adet şamandıraya mayın bırakmışlar. Bunlar dönerken bir tanesi Akbaş'tan düşürülmüş ve pilotlar yanmış bir halde bulunmuştur.

Mayınlardan bir tanesi Bigalı'da sahile düşerek orada, diğeri ağların üzerinde patlamış, bir hasar yapmamış, dokuz tanesi de tüfek ile batırılmıştır. Bunların fikri denizaltıyı çıkarmak için ağları parçalamak ve Hamidiye İstihkamı'na bomba atmak olduğu düşen

uçaktan çıkarılan evraktan anlaşılmıştır.

9 Aralık 1915 Perşembe Gayret Römorkörü fazla su çektiğinden İstanbul'a yazılmış Selanik Römorkörü hareket ettirilmiştir. Topçu savaşı olmuştur.

10 Aralık 1915 Cuma 11.00'da Selanik Vapuru'nun Nara'ya geldiği Nara'dan haber verilmiştir. Gayret'teki 24 mayın algarina ile Selanik Vapuru'na alındı ve 16.30'a kadar hazırlandı. 16.45'de Çanakkale'den hareket edildi. Selanik Vapuru'nda Yüzbaşı Mahir ve Nuri Efendilerle yaver *Brant* ve mayıncı *Nan* , Stimbotta Kaymakam Fut Bey ile Yüzbaşı Ziya Efendi motorbotta da Yüzbaşı Enver Efendi var idi. Onlar da 17.45'de Soğanlıdere'ye ulaştılar. Fut Bey Selanik Vapuru'na geçti, hareket edildi. Karanfil Burnu'ndan Karantina'ya doğru seyre başlanıldı. Bir stimbot ile motor bizim sancağımızdan gelmekte idiler. Yaklaşık adı geçen rotaya 1,5 mil kadar seyrettikten sonra önce altmış kulaç teli olan bir varil şamandıra atıldı. Peşinden mayınların yerleştirilmesine başlanarak on ikişer saniye ile beş dakikada yirmi dört mayın atıldı. Daha sonra Selanik Vapuru ile Akyarlar önünde altı kulaca demirlendi. Ziya Efendi sabahleyin Selanik Vapuru'nu kılavuzluk ederek Stimbotla Çanakkale'ye getirmek üzere orada bırakıldı. Biz hepimiz motorbot ile 19.30'da Çanakkale'ye ulaştık.

11 Aralık 1915 Cumartesi 08.20'de Selanik vapuru ve bir stimbotla Çanakkale'ye geldiler. 15.30'a kadar mavnalardaki 24 mayın ve iki ton kardif kömürü

Selanik Vapuru'na alındı. Ziya Efendi motorbot ile dün gece bırakılan şamandıranın yanına gedip durmak üzere önce gönderildi. 16:00'da Fut Bey Enver Efendi Stimbot'da, Salim Efendi, Nuri Efendi Mülazım Brant ve Benak, Doslank Vapuru'yla hareket ettik. 16:30'da Soğanlıdere'ye ulaşılarak Kaymakam Fut Bey de Selanik Vapuru'na gidenler 15 dakika sonra hareketle şamandıranın yanına kadar gidilerek daha sonra dönülüp şamandıradan itibaren Karanfil Burunu ile Tenger arasındaki Akyarlar'a doğru 4,5 metre derinlik ve elli metre aralık ile 24 karbonik mayın dökülerek Havuzlar'lara kadar gelinip Selanik Vapuru ve bir stimbotla adı geçen yerde bırakıldı. Biz motorbot ile Çanakkale'ye döndük.

Fıçı	Gaz tenekesi	Gaz sandığı
42	734	107

Yukarıdaki miktarda eşya boş olarak bir mavnaya yüklenerek acilen Nara'ya Sahil Müfettişliği Murahhaslığı'na gönderilmiştir.

12 Aralık 1915 Pazar Önemli bir olay yoktur.

13 Aralık 1915 Pazartesi 08.00'da Yüzbaşı Ziya Efendi ve Mülazım Brand ile motorbotla Kepez'e gidildi. Mülazım Brand ile karaya çıkıp motorbotu Selanik Vapuru ile 12-13 Aralık'ta dökülen hattın arasına konan şamandıraya gönderdik. Daha sonra Kepez

Feneri'nden Karantina'ya doğru 160 adım gidildikten sonra adı geçen yerden pusula ile şamandıranın mıknatıs alanı tespit edildi. Bir de Kilitbahir'in mıknatıs alanı tespit edildi. Daha sonra Karantina'ya gidilerek koy'un alt burnundan şamandıranın, Kepez Feneri'yle Eskihisarlık ve Seddülbahir Burunları'nın mıknatıs alanı tespit edilerek 14.00'da dönüldü. Adı geçen şamandıra da telinden kesilerek alındı.

Alınan kerterizler aşağıdaki gibidir.

Kepez Feneri'nin 160 adım Karantina tarafından şamandıra k. 70° b.

Karantina Koyu'nun güney burnundan y 25° b
Şamandıra "y 87 b" Seddülbahir Burunu

14 Aralık 1915 Salı Önemli bir olay yoktur.

Deniz Komutanlığı'nın izniyle Yüzbaşı Ziya Efendi'nin eşinin ağır hastalığı dolayısıyla on gün izinle İstanbul'a gönderilmiştir.

15 Aralık 1915 Çarşamba Tuzlu azmak ile Menderes Çayı arasında üç mayın ile bir şamandıranın sahilde bulunduğu Boğaz Kumandanlığı'ndan bildirildi. Katip, maaş almak üzere Lapseki'ye gönderildi.

Zuhaf ve Hızır Reis Gambotu limana geldiler. Saat 15.30.

16 Aralık 1915 Perşembe Mahir Efendi ve beş asker Menderes'teki mayınları almak üzere adı geçen yere vardılar. Demirinden kurtulmuş bir mayını Soğanlıdere'de aldıklarını Mesudiye Bataryası'ndan haber verdiler. Öğleden sonra beş adet düşman uçağı gelerek pek çok bomba attı. Bunlardan iki tanesi Bolayır Vapuru yakınına düştüğünden adı geçen vapurun biraz ilerisinde içerisinde dalgıçlara mahsus dinamit olan bir kayığı batırdı ve bomba parçaları Grek Fabrikası'nın yanında bulunan Selanik Vapuru'ndan bir askere isabet ederek hafifçe yaraladı. Ve bir öküz ile bir atı da telef etti.

17 Aralık 1915 Cuma 14.00'da düşman aşırma suretiyle 13 mermi atmıştır. Bunlar Anadolu Hamidiyesi'nin arkasından başlayarak kısalmak suretiyle Rumeli Mecidiyesi'ne kadar uzatılan bir hat üzerine düştü. Bundan önce beş altı mermi de Kilya Limanı'na düşmüştür.

18 Aralık 1915 Cumartesi Menderes Çayı'na gönderilen Yüzbaşı Mahir Efendi ve askerler adı geçen yerden attıkları 690, 508, 400, 109 numaralı mayınları alıp getirmişlerdir.

19 Aralık 1915 Pazar 14.00'dan başlayarak akşama kadar Seddülbahir ve Arıburnu bölgesinde çok şiddetli topçu savaşı olmuştur.

20 Aralık 1915 Pazartesi 07.30'da Nusrat Vapuru İstanbul'dan gelmiştir.

Düşmanın kuzey burnundan ve Anafartalar'dan çekilmekte olduğu görülmüştür. Düşman tamamen çekilmiştir. Yüzbaşı Enver Efendi 24 santimlik toplu şatı Çanakkale Vapuru ile Karantinaya götürmüş ve dönmüştür.

21 Aralık 1915 Salı Hava şiddetli lodostur. Seddülbahir bölgesinde top savaşı olmuştur. Müfrezemiz subay ve erleri için erzak verileceği Müstahkem Mevki İdare Riyaseti'nden bildirilmiştir.

15.30'da 585 numaralı mayın Değirmen Burnu ile Çanakkale arasında Boğaz'ın ortasında, dönerken motor ile alınıp ambara getirilmiştir.

Bir Rus mayını Mesudiye önünde sahile düşmüştür.

22 Aralık 1915 Çarşamba Karanfil Burnu ile diğer bölgelerde sahile düşen mayın varsa bunları alıp getirmek üzere Yüzbaşı Mahir Efendi motorbot ile Rumeli yönüne gönderilmiştir.

Nara'da hangar ile yeni yapılan iskele arasında sahile düşen 367 numaralı mayın alınıp ambara getirilmiştir.

23 Aralık 1915 Perşembe Motor Soğanlıdere'de bozulduğundan çekip getirmek üzere Taşoz Stimbotu ile Enver Efendi gönderilmiştir. Soğanlıdere'ye gidecek San'a Stimbotu'nu idare etmek üzere Mülazım Cemal Efendi gönderilmiştir. Taşoz Stimbotu yedeğinde

motorbot ile 12.30'da Çanakkale'ye geldi. Motorda 361, 51, 376 numaralı karbonik mayınlar olduğundan alınıp ambara konmuştur. Mesudiye önünde sahile düşen Rus mayını 25 numaralı saatli Rus mayını olup Mahir Efendi tarafından tüfekle delinip bırakılmıştır. Mayın, kayalıkların arasında ve tehlike oluşturmayacak bir yerde bulunmaktadır.

51,181, 585, 400, 109, 508, 690, 606, 366 numaralı karbonik mayınlar ve 960 kilit ile 82 pabuç Dancarka (Jeanna d'Arc) Vapuru ile İstanbul'a gönderilmiştir.

24 Aralık 1915 Cuma Mülazım Cemal Efendi San'a Stimbotu ile Soğanlıdere'ye gönderilmiştir.

25 Aralık 1915 Cumartesi Düşman uçakları gelmiştir.

26 Aralık 1915 Pazar Nusrat kömür ve suyunu alıp harekete hazırlandı.

27 Aralık 1915 Pazartesi Deniz Komutanlığı'ndan verilen emir üzerine 09.30'da üçüncü hattın Anadolu geçidinin temizlenmesine yeni başlandı. Kara teli pek çürümüş olarak bulundu. Mayın ağırlığını kaldırırken defalarca kesildi. Öğleye kadar birinci ve ikinci ağırlıklar alındı. Düzenlemelerde Nusrat Vapuru motorbot Mesudiye Stimbotu ve dört çifte filika kullanılıyor. Enver Efendi ve Benak Efendi beraberdir.

Öğleden sonra tekrar düzenlemeye başlanarak 628 numaralı mayın ve ağırlığı ile dördüncü ve beşinci ağırlıklar alınmıştır. Beşinci mayın orada gözükürken yalnız ağırlığı bulunmuş mayının zayi olduğu anlaşılmıştır.

28 Aralık 1915 Salı Nusrat Vapuru ve motorbot ile Mesudiye Stimbotu'nu çıkartma işlemine gidildi.

Altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ağırlıklar alındı. Defterde dokuzuncuda mayın mevcut gözükürken yalnız ağırlık ve bir kısım nâzımı derinlik parçası bulundu bundan adı geçen mayının patlamış olduğu anlaşıldı. Büyük ihtimalle bir denizaltının teması ile patlamıştır.

Üçüncü hattın Anadolu parçasındaki hat tamamen kaldırılmıştır.

29 Aralık 1915 Çarşamba Nusrat Vapuru ve motor ile sabahleyin III hattın Rumeli bölgesindeki geçit hattının kaldırılmasına başlandı. Birinci ikinci ve üçüncü mayınlar ağırlıkları ile beraber alındı. Bunlar kafesli mayınlar olup yüzeyleri deniz kabuğundan gözükmez bir halde olduklarından külahların sökülmesi çok zor olmuştur. Dördüncü mayının ittisal teline bir fıçı şamandıra bağlanarak akşam üzeri dönüldü. Şamandıranın yeri yaklaşık olarak; Teke çamlıklarının Havuzlar'a doğru son bulduğu nokta ile, Kepez Köyü'nün Çanakkale tarafında ve sahilde ilk olan çifte ağaçlar ortasına konulan hat üzerinde ve sahilden yaklaşık iki yüz

metre kadar açıktadır.

361, 376, 628 numaralı üç karbonik mayın ile dokuz ağırlıkları bir mavnaya yüklenerek İstanbul'a gönderilmiştir.

30 Aralık 1915 Perşembe Nusrat Vapuru çıkarma işlemi için Teke önüne gitti. Yüzbaşı Mahir Efendi döndü. Menderes Çayı ağzından yaklaşık 7 metre uzunluğunda ve bir metre çapında orta yerinden aneleleri olan çemberlerle kuyruk tarafında pirinç vidalı mermi şeklinde saçtan bir şamandıra ile 695 numaralı karbonik mayın almış ve o bölgenin kumandanlığına teslim etmiştir. Araba gerekiyor. Bunlardan başka adı geçen Çayağzı'nda ve bataklık içerisinde bir karbonik ve bir Alman mayını görmüşler fakat bataklıktan üzerlerine gedip almak mümkün olamamıştır. Bugün yedi mayın ve dokuz ağırlık alınarak hat tamamen çıkarılmıştır. Son mayının yalnız nâzımı derinlik parçası bulunarak patlamış olduğu anlaşılmıştır.

31 Aralık 1915 Cuma Bugün III hattın Rumeli bölgesinde bulunan kara teli bulunarak mayın çıkartma işlemine başlanılmış, 323 birinci ve 395 numaralı ikinci mayınlar ağırlıkları ile beraber alınmış ve üçüncü 327 numaralı mayın da denizin yüzeyine çıkarılarak geri dönülmüştür.

1 Ocak 1916 Cumartesi Bugün Nusrat'la öğleye kadar kömür aldığından öğleyin mayın çıkarma

işlemine gidilmiştir. Hava poyraz olduğundan 327 numaralı üçüncü mayın ile ağırlığı alındı. Dördüncü mayın da denizin yüzeyine çıkarılmış, deniz dalgalı olduğu ve üzeri de midye bağlamış olduğu için emniyet takımını kesmek mümkün olamadı. Bunun üzerine adı geçen mayının ittisal teline bir şamandıra bağlanarak dönüldü.

2 Ocak 1916 Pazar Demirlerinden kurtulup Mesudiye Bataryası'ndaki erlerimiz tarafından elde edilen 162, 235, 124 numaralı karbonik mayınlar motor ile alınıp ambara getirilmiştir.

323, 395 numaralı mayınlar önce on mayının yüklendiği mavnaya verilmiştir. Ambardan gelirken Sevkıyât önünde Müşir Usedom Paşa ile karşı karşıya geldik, elimi sıktı ve hatırımı sordu.

3 Ocak 1916 Pazartesi Motorbot tamir edildiği için mayın çıkarma işlemine gidilemedi. Bugün savaş olmadı. Sakin geçti. Düşman uçakları gözükmediler.

4 Ocak 1916 Salı Danimarka Vapuru ile İstanbul'dan 110 boş sadık gelmiştir.

Hava uygun olduğundan Nusrat Vapuru ile mayın çıkarma işlemi için gidildi.

247 numaralı dördüncü mayın ve ağırlığı alındı. 385 numaralı beşinci mayının yalnız demiri geldi, rabıta kolu

kırıktır. Bundan adı geçen mayının patlamış olduğu anlaşıldı. 383 numaralı altıncı mayın alınıp demiri alınırken rabıta telinden kesildi. Çünkü telin birkaç yerinden zedelenmiş olduğu görüldü. Bunun da Maryot Fransız Denizaltısı yüzünden olduğu büyük bir ihtimaldir.

Tırmık ile tarama işlemi yapılarak ittisal telinden taktırıldı. Bu defa da tırmığın tırnağı açıldığından tekrar tel kurtuldu. Akşam olduğundan bir şamandıra bırakılarak Çanakkale'ye dönüldü.

5 Ocak 1916 Çarşamba Hava şiddetli poyraz olduğundan, bir iş yapılamayacağı bilindiğinden Fut Bey'in de oluruyla mayın çıkarma işlemine gidilmedi. Cephane yüklü olarak Mürefte'nin önünde karaya oturan İntibah Vapuru'nu kurtarmak üzere Nusrat Vapuru Fut Bey tarafından adı geçen yere gönderilmiştir.

6 Ocak 1916 Perşembe Hava bugün sakin ve güzel. Fakat Nusrat Vapuru İntibah'ın yanından gelmediğinden mayın çıkarma işlemi için gidilemedi. Öğleden sonra motorbot Mesudiye Stimbotu'yla tırmık ile tarama ameliyatına gönderildi. Öğleyin bir uçağımız bir Fransız düşman uçağını düşürdü. Pilotlardan biri telef olmuş halde bulunmuş, diğeri bulunamamıştır. Motor ile ittisal telinden takmış; beş altı ağırlıktan sonra taktığından ve bir mayın da denizin yüzeyine çıkarak tekrar batırdığından tırmığın çıpasına bir şamandıra bağlayarak geri dönülmüştür.

Yere düşürülen Fransız uçağı 942 numaralı olup bundan başka Akbaş tarafında diğer bir düşman uçağı da düşürülmüştür.

7 Ocak 1916 Cuma Nusrat Vapuru Nara'ya kömür almağa gittiğinden ve motor da bozulup fabrika önüne gönderildiğinden mayın çıkarmaya gidilememiştir. Yüzbaşı Ziya Efendi ve üç tarayıcı, şamandıra ve zincirleri alarak algarina da bulunmak üzere Nara'ya gönderildi.

8 Ocak 1916 Cumartesi Bugün hava güzel olduğu için Nusrat Vapuru ile mayın çıkarma işlemi için gidildi. Fakat motorbot tamir edilmekte olduğundan onun yerine İstanbul'dan gönderilen Nusrat Vapuru'nun algarinalı filikası alındı. Önce Yüzbaşı Ziya Efendi'nin tırmık ile taktırıp şamandıra bıraktığı yerden algarinalı filika ile viraya başlanıldı. Fakat mayın altımızda göründüğünden yerinde bırakıldı. Rumeli'ye doğru biraz altından takmak üzere çok uğraşıldı fakat mümkün olamadı. Sonunda tekrar Ziya Efendi'nin takmış olduğu noktadan viraya başlatıldı fakat, Rumeli'ye doğru tırmık ittisal teli üzerinde kaydırıldı. Bir süre viradan sonra 275 numaralı on ikinci mayın suyun yüzeyine çıktı, tırmık on birinci ile on ikinci mayın arasındaki ittisal telinden yakalamıştır.

On birinci 373 numaralı mayının ittisal telini viraya bağladık fakat ittisal tel dolabına düzgünce bağlanamamış olduğu için kurtulup, çıması almuzu sıktı. Bunun üzerine

275 numaralı mayın ile ağırlığını aldık. Bundan sonra on üçüncü mayına önce ittisal telini viraya başlandı. Fakat adı geçen tel de kopmuş bir halde çıktı. Ya, infilaktan veyahut Maryot Denizaltısı tarafından koparılmıştır. Şimdi sonuç olarak şu tarihte Rumeli'ye doğru bir mayın ile altı ağırlık kaldı. Bunların ittisal telleri kesiktir.

9 Ocak 1916 Pazar Bu gece düşman 01.00'dan itibaren Seddülbahir'den çekilmeye başlayarak, sabaha kadar rezil bir vaziyette çekilmiştir. Düşmanın bu çekilmesi Anafartalar'dan yirmi gün sonra meydana gelip bugün Gelibolu Yarımadası düşmandan tamamen temizlenmiş ve bir tek düşman askeri kalmamıştır. Şimdilik düşmanın dokuz top ile bir çok harp malzemesi bırakmış olduğu görülmüştür. Bugün hava kuvvetli lodos olduğu için mayın çıkarmaya gidilemedi.

10 Ocak 1916 Pazartesi Bugün sabahleyin mayın çıkarmaya gidildi. Küçük şamandıranın Rumeli yönünden tarandı; tırmık ile bir şey taktırılamadı. Şamandıranın Anadolu sahiline geçildi. Ve ittisal telini takmak üzere tırmık sürüleceği esnada motorbotun kaplin cıvataları kesilerek fazla su atmaya başladığından denizin yüzeyine çıkmış olan 535 numaralı mayını alıp dönüldü.

İngiliz'in King Edward Zırhlısı'nın battığı haber alındı.

Önce Mahir Efendi tarafından Menderes Çayı ağzından alınıp İntepe Piyade Müfrezesi Komutanlığı'na

teslim edilmiş olan 695 numaralı karbonik mayın ile mermi şeklinde ve bir buçuk ton ağırlığında bir saç şamandıra ambara gelmiştir. 7 Ocak 1916 Cuma'da.

11 Ocak 1916 Salı Bugün Enver Paşa Çanakkale'ye teşrif edeceklerdir.

Motorbot tamirde ve Mesudiye Stimbotu da Enver Paşa'ya tahsis edilmiş olduğundan mayın çıkarmaya gidilemedi.

Öğleden sonra Mesudiye Stimbotu algarinalı filika alarak Nusrat Vapuru ile mayın çıkarmaya gidildi. Hat başını gösteren mahrutî şamandıranın batmış olduğu görüldü. Çifte mahrut küçük şamandıranın dört beş yüz metrelik saha içinde Rumeli tarafından ve Anadolu tarafından akşama kadar Mesudiye Stimbotu ile tırmık çekti; stimbotun bu işe elverişli olmamasından taktırılamadı. Yahut ittisal tellerinin bütün o sahada kopmuş olması ihtimali de vardır.

Atlamış olduğumuz 373 numaralı on birinci mayın için Nusrat Vapuru'ndan telden ığrıp yapılarak çekildi ama rastlanamadı. 18.00'da dönüldü. Rumeli Hamidiyesi hizasında iken düşman Namazgah'a aşırma sureti ile bir mermi düşürdü. Stop ettik. Sonunda Değirmenburnu'na doğru iki mermi attıktan sonra ateşi kesti. Biz de çabucak Çanakkale'ye geldik.

275, 247, 383, 162, 124, 235, 327, 535 numaralı

mayınlar ile dört ağırlık demiri ve bozuk olan bir seyyar torpido 41 numaralı mavna ile İstanbul'a gönderilmiştir.

12 Ocak 1916 Çarşamba Bugün hava rüzgarlı ve motorbot da bozuk olduğu için mayın taramaya gidilemedi. Öğleyin düşmanın B monitörü aşırma atışına başlayarak Namazgah'a ve denize ve Gazaba Suyu'na olmak üzere 26 mermi attı, hiçbir hasar yoktur. Bir savaş uçağımız tarafından büyük bir düşman uçağı Seddülbahir'de düşürülmüştür. Enver Paşa İstanbul'a hareket ettiler.

13 Ocak 1916 Perşembe Hava poyraz deniz biraz dalgalı.

Mösyö Benak ile Naraya gidildi. Kaptan Hofer Bey'le görüşülüp şamandıra ve tel halat almak üzere Köseburnu'na gidildi. Şamandıralar pek büyük olduğundan almaktan vazgeçilerek yalnız 250 metre uzunluğunda bir tel halat alınarak dönüldü.

14 Ocak 1916 Cuma Motorbot tamirde olduğu ve Bolayır Vapuru da verilmediği için mayın çıkarma işlemine gidilemedi. Nusrat kömür aldı.

14.00'de düşmanın B monitörü aşırma atışına başlayarak yirmi iki mermi attı. Motorbot denize indirildi ve fabrikanın önüne getirildi.

15 Ocak 1916 Cumartesi Hava uygun olmadı-

ğından mayın çıkarma işlemi için gidilemedi.

16 Ocak 1916 Pazar Bugün mayın çıkarmaya gidildi. Önce on birinci mayını bulmak için dört beş yüz metrelik saha tarandı fakat rastlanmadı.

Gece demirinden kurtulup gitmiş olması ihtimali yüksektir. Sonunda tırmık çekildi. İttisal telinden taktırıldı; poyraz rüzgarı serince esmekte olduğundan, akıntı ve dalga fazlalığından ittisal teli yukarıya alınamadı. Bir mantar şamandıra ince manile halatıyla tırmığın teline bağlanıp bırakıldı (yine de bu gibi yerlerde yetmiş santim uzunlukta ve 35 santim genişlikte çifte mahrût şamandıraya pek fazla ihtiyaç vardır.)

Akşam dönüldü. Düşman monitörü Çimenlik Kalesi önüne bir mermi atmış; kendisine Arıburnu'ndan 12'lik bir obüs mermisi isabet ettirildiğinden geri çekilmiştir. Demirinden kurtulan 231 numaralı mayın ambara getirilmiştir.

17 Ocak 1916 Pazartesi Bugün hava uygun olduğundan Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi. Önce III hattın dokuzuncu mayınının yaklaşık biraz altına bir rasadî kazanı şamandıra yerine konuldu. Sonunda tırmık çekilerek 16 ncı ile 15 inci mayın arasından ittisal teli yakalandı. 16 ncı mayının ittisal teline bir fıçı şamandıra bağlanarak bırakıldı. Rumeli'ye doğru 15, 14, 13 üncü ağırlıklar alındı, mayınları ortaya çıkmadı. 14 üncü mayınların Boğaz girişinden çıktıkları ve 13 üncü

mayının patladığı anlaşıldı. 13 üncü mayın yerinin elli metre kadar Rumeli yönüne ufak çifte mahrut şamandıra konularak akşam üzeri dönüldü.

18 Ocak 1916 Salı Bugün Nusrat Vapuru mayın çıkarma işlemi için gitti; fazla poyraz rüzgarı esmekte olduğundan bir iş görülememiştir. İçinde Almanlar'ın da olduğu iki stimbotla birlikte Seddülbahir'e mayın çıkarmaya gidildi.

İki stimbot bir burgatalık tel halat ile yüz elli metre açıklık bırakarak taradılar.

Tarama işlemi defalarca sahile paralel olmak üzere Morto Limanı'nda sonundaki sığlık yeri gösteren şamandıraya kadar yapıldı ve sahilden itibaren beş yüz metrelik bir saha tarandı. Sonunda aynı saha bir de zikzak olarak taranıp dönüldü. Hiç bir mayına rastlanmadı.

Demirinden kurtulan 645 numaralı mayın Mesudiye Bataryası'ndan alınıp ambara getirilmiştir.

19 Ocak 1916 Çarşamba Mayın çıkarmaya gidilemedi hava uygun değildir.

20 Ocak 1916 Perşembe Hava rüzgarlı. Sert poyraz rüzgarı esiyor.

21 Ocak 1916 Cuma Şevketiye kömürünü Nusrat Vapuru yakamadığı için sabahleyin hareket edilemedi. Daha sonra Nara'ya giderek 3 ton Ereğli kömürü alıp

döndükten sonra 12.00'da hareket edildi.

16 ncı mayının ittisal teli vira ettirilerek yalnız ağırlığı geldi. Mayını görülmedi. Şimdilik zayi olduğu anlaşıldı. Akıntı pek fazla, diğer mayının çıkarılması mümkün olmadığından ve motorbotun da şaftına tel sarıldığından Nusrat Vapuru'nun ırgatı yardımıyla motorun kıç tarafı kaldırılarak tel kurtarıldı ve bir şamandıra bağlanarak akşam dönüldü.

22 Ocak 1916 Cumartesi Kuzey rüzgarı fazla estiğinden bir iş yapılamayacağı için bugün mayın çıkarmaya gidilmedi.

23 Ocak 1916 Pazar Bugün yine poyraz rüzgarı devam edip hava uygun olmadığı için mayın çıkarmaya gidilemedi. Motorbot ile Seddülbahir'e gidildi. Yollara sahile düşmüş mayına rastlanırsa alınacaktı. İstihkam Miralayı Şükrü Bey ve Liman Reisi Arif Bey'le Mayın Subayı Yüzbaşı Mahir Efendi beraber idiler. Seddülbahir'e çıkılarak önce Seddülbahir'de Fransızların oturduğu ve çıkarma iskeleleri sonra da Tekke Burnu'na gidilerek İngilizlerin çıkarma iskelesini ve terk ettikleri eşya görüldü. Cevat Paşa'yla görüşülerek başarısı tebrik edildi. Fransızlar bir Mesajeri Vapuru ve onun arkasına (Suje) sınıfından bir zırhlı kruvazör oturtarak lodos yönünü kapatmışlar. Bir dalgakıran oluşturmuşlardır. Sonra poyraz yönüne bir şilebi oturtmuşlar bunların araları limanı teşkil ettiğinden oraya gayet sağlam iskeleler yapmışlar. Bu alan Hellas Burnu ile Seddülbahir

arasındaki koydur. İngilizler de üç vapur batırarak lodos yönünü kapatmışlar ve bu suretle Tekke Burnu'nda bir çıkarma iskelesi yapmışlardır.

Akşam üzeri dönüldü. Düşman gemilerinin ara sıra gelip Seddülbahir'e ateş ettikleri haber verildi.

24 Ocak 1916 Pazartesi Bugün Nusrat ile mayın çıkarmaya gidildi; akıntı çok olduğu için bir iş görülemedi. Motorbot Rumeli geçidine, kopan şamandıraların yerine iki şamandıra koydu.

25 Ocak 1916 Salı Nusrat Vapuru'yla ameliyata gidildi. 17, 18, 19, 20 nci mayınların yalnız ağırlıkları geldi. Mayınları görülmedi. 21 inci mayın ve ağırlığı alındı 22 nci mayının yalnız ağırlığı geldi. Bundan sonra yirmi üçüncü mayını almak için ittisal teli kopuk geldiğinden ve vakit de geç olduğundan oraya bir şamandıra bırakılarak dönüldü.

26 Ocak 1916 Çarşamba Hava uygun olduğundan ameliyata gidildi. İstanbul'dan Benak Efendi'nin yerine gelen Mülazım Nayt da beraber idi. Tırmık ile ittisal telinden taktırılarak yirmi üçüncü ağırlık alındı. 24 üncü mayın defterde mevcut görünürken yalnız ağırlığı çekildiğinden kayıp olduğu anlaşıldı. 25 inci ağırlık da alındı. 26 ncı ağırlık alınırken ittisal teli koptuğundan adı geçen ağırlık -ki son ağırlıktır- denizde kaldı.

III hattı tamamen kaldırılmış oldu. Fakat yedi ağırlık

ittisal telleri kopuk olduğundan denizde kaldı. Bundan başka adı geçen hatta 10 mayın kayıp olmuş dört mayının da patlamış olduğu anlaşılmıştır. Bugün düşman monitörü 10.30'da başlayarak Akbaş Limanı'na 32 mermi atmıştır. Bunlardan bir tanesi adı geçen limanda demirli bulunan bir şilebe gayet yakın düşerek kıç tarafında bir metreküplük delik açmıştır.

27 Ocak 1916 Perşembe Deniz Komutanlığı'ndan İstanbul için on gün süreyle izin aldım.

İzmir'deki mayın motorbotu buraya geldi. Kaptanı güverte mülazımı ve çarkçısı da çarkçı Mülazımdır. 13.00'da monitör Akbaş Limanı'na on üç mermi attı şilebe isabet ettiremedi. Uçaklarımızdan biri monitöre iki bomba isabet ettirerek kıç tarafında yangın meydana getirdiğinden bir kruvazöre bağlanarak ve bir çok muhrip eşliğinde İmroz Adası'na doğru uzaklaşmışlardır.

28 Ocak 1916 Cuma Bugün 1 ve 2 numaralı motorbotlar dip ığrıbını alarak Yüzbaşı Ziya, Enver ve Mülazım Nayt Efendiler III hattına giderek kalmış olan ağırlıkları taktırıp almak için öğleye kadar uğraşmışlar ve başarılı olamayınca geri dönmüşlerdir. Rüsûmât Vapuruyla İstanbul'den gelen bir seyyar torpido Kilitbahir'e sevkedilmiştir.

29 Ocak 1916 Cumartesi Mayın çıkarma işlemi için gidilmedi.

Şifre anahtarını ve mayın numaralarını içeren defterimi isteği üzerine muavin Salim Efendi'ye verdim. Samsun Torpidosu İstanbul'dan geldi.

21.30'da Merten Paşanın da olduğu Samsun Torpidosu'na binerek İstanbul'a hareket edildi. Aya Andos fırtınası olduğu için kuzey rüzgarı kuvvetli esmektedir. Deniz dalgalı hava soğuk.

30 Ocak 1916 Pazar 08.30'da Galata Rıhtımı'na çıktık. İki gece Beyoğlu'nda kaldıktan sonra eve gittim.

Arif Bey ile beraber Deniz Müsteşarı Vasıf Bey'in evine gidilerek orada bulunan Muzaffer Turgut Kaptanı Nazmi ve Özel Kalem Müdürü Tevfik Beyler'le görüşüldü. Ertesi günü Dördüncü Daire'ye ve Üçüncü Daire'ye de gidilerek reis beylerle görüşüldü. Ay sonuna kadar özel işlerimle meşgul oldum.

15 Şubat 1916 Salı 17.00'da Nusrat Vapuru'yla Çanakkale'ye doğru Galata Rıhtımı'ndan hareket edildi.

16 Şubat 1916 Çarşamba 08.30'da Çanakkale'ye ulaşılarak daireye geldim.

30 Ocak'dan 16 Şubat'a kadar yani İstanbul'da bulunduğum süre içinde beş mayın alınıp ambara getirilmiştir numaraları şöyledir.

Alman 5+9, 64, 1041, 514, 559, 487 numarası defterimizde mevcut umum mayın numaralarında

bulunamadığından adı geçen mayının hangi mayın olduğu anlaşılamamış ve işaret de edilememiştir.

382, 231, 645 karbonik mayınlarıyla 1041 numaralı Alman mayını ve dokuz çeşit eşya İstanbul'a gönderilmiştir. 5+9, 64 numaralı iki mayın da İstanbul'a gönderilmiştir.

17 Şubat 1916 Perşembe Hava hafif lodos. Monitörün Saros Körfezi'ne doğru gittiği karargahtan haber verildi. Erenköy'de iki mayın gözükmekte olduğu karargahtan haber verildiği için Kepez'den erler çıkarıldı. Giden erler bir Rus mayını gördüklerini fakat lodostan dolayı dalgalar yüzünden yanına sokulup numarasını okuyamadıklarını haber verdiler.

Gece bir patlama sesi işitildi.

18 Şubat 1916 Cuma Bu sabah Kepez'den adı geçen Rus mayınının yerinde bulunup bulunmadığını anlamak için yine erler çıkarılmıştır. İki onbaşı ve on beş askerden oluşan on yedi mayıncı er müfrezemizden gaye ve cüzdanlarıyla Drac Torpidosu'na binerek İstanbul Merkez Mayın Deposu'na ulaşmıştır.

19 Şubat 1916 Cumartesi (2) numaralı motor-botun tamiri bitmiş olduğundan her iki motorun da işlemeye hazır olduğu Mülazım Fehmi Efendi tarafından ifade edilmiştir.

20 Şubat 1916 Pazar Bugün Yüzbaşı Ziya Efendi Erenköy önünde sahile düşen rakkaslı Rus mayınının numarasını almak üzere adı geçen yere gönderilmiş ve mayın üzerinde Türkçe ve Fransızca 30 rakamı olduğunu okuyarak haber vermiştir. Başka olay yoktur.

Fakat defterde 30 numaralı mayın memeli diye gösterilmiş olduğundan deftere yanlış yazılmış olduğu anlaşılmıştır.

21 Şubat 1916 Pazartesi Kilitbahir'de bulunan Mecidiye, Hamidiye ve Namazgah İstihkamlarındaki 24'lük ve 35,5'luk sekiz topla hedefe atış tecrübe ve talimleri yapılacağından Fut Bey'in emriyle hedefi çekmek ve çıkarılan III hattın ortasından koyuvermek üzere 08.30'da Çanakkale'den hareket edildi. İki mayın motoru da beraber idi. 09.45'de hedef adı geçen yere bırakılarak Rumeli sahiline gidildi. 10.17'de ateş başladı ve 18 mermi atıldı. Mermilerden bazıları + ve - olmak üzere yirmi otuz metreye kadar hedefe yakın düştüler.

Hedef, Domuzdere açıklarından alınıp Çanakkale Vapuru'na bağlattırılarak Çanakkale'ye çektirildi. Motorbotla gelirken zincir ve demiriyle Tenger'in altına düşmüş bir şamandıra ile Tenger'in yukarısından da sahile düşmüş ID hattından 662 numaralı karbonik mayın alınıp 15.20'de Çanakkale'ye ulaşıldı.

22 Şubat 1916 Salı İki motor ve Çanakkale Romorkörü'yle hedef adı geçen römorköre bağlanarak

Çanakkale'den hareket edildi. Rumeli sahili takip olundu.

ID hattının altında hedef akıntıya bırakıldı. Hedef Domuzdere yönüne geldiği zaman önce Cevat Paşa Bataryası'ndan ve sonunda Dardanos'tan ateş açıldı. 12.00'de hedef Morto Limanı açıklarında yakalanarak Çanakkale'ye bağlandı ve Çanakkale'ye haber edildi. Bugün [hava] dağınık bulutlu ve poyraz rüzgarı esiyor.

Düşmanın Union Kruvazörü Seddülbahir'e on beş, yirmi mermi atmıştır.

23 Şubat 1916 Çarşamba Bugün öğleyin Anadolu Hamidiyesi'nden üçüncü hat yerine bırakılan hedef akıntıyla Soğanlıdere'yi geçtikten sonra üzerine atış yapılmıştır.

(2) numaralı motorbot hedefi çeken Mecklenburg Çanakkale Römorkörü'ne eşlik etmiştir.

(1) numaralı motorbot Prensi'ni Morto Limanı'na götürmüştür. Düşman monitörü Akbaş Limanı'na ve Kilya sırtlarına beş altı mermi atmıştır.

Biri talim olmak üzere toplam 31 adet Ramiz Bey mayınlarıyla teferruatı ve 514, 487, 662 numaralı üç karbonik mayın ve LE 15'den çıkarılmış olan torpido arabası Nusrat Vapuru'yla gönderilmiştir.

24 Şubat 1916 Perşembe Hava bulutlu deniz sakin rüzgar poyrazdır.

Olay yoktur. Çanakkaleli Çarkçı Kıdemli Yüzbaşı Süleyman Efendi bize misafir olmuştur.

25 Şubat 1916 Cuma Bugün Merten Paşa Seddülbahir'e gitmiştir. Sahile çıkmak üzere müfrezemiz patalyası bir stimbotun peşine bağlanmıştır. Batık Mesudiye yanında bir mayın görüldüğü karargahtan bildirilmesi üzerine Kepez'den filika çıkarılmış; bir şeye rastlamadıklarını haber vermişlerdir.

26 Şubat 1916 Cumartesi Fut Bey'in emriyle bugün (2) numaralı motor Rumeli sahilindeki şamandıraları kontrol etmek ve eksilenlerin yerlerine şamandıra koymak üzere Yüzbaşı Ziya Efendi idaresinde Soğanlıdere'ye gönderildi.

İngilizler 18 Mart 1915 savaşına kadar 45 defa mayın hatlarını temizlemeye teşebbüs etmişler ve bu teşebbüslerinde birkaç destroyerle pek çok arama-tarama gemisi zayi etmişlerdir. Yüzbaşı Ziya Efendi iki şamandıra koyarak ve birini de değiştirerek dönmüştür.

27 Şubat Pazar 1916 07.00'da Nusrat Vapuru İstanbul'dan geldi. İçinde 40 adet karbonik mayın olup ittisalli ve 37'sinin kafesleri vardır. Üçünün kafesi yoktur. Mayınlar birkaç gün içinde dökülecekleri için Merten Paşa'nın izniyle üzerlerindeki külahlar, kafesler alınacak ve muşamba örtülecektir. (2) numaralı motorbotumuz Anadolu Hamidiyesi önünde römorkörün karaya oturmasıyla yedeğinden kurtulup mayın hatlarına doğru

gitmekte olan cephane yüklü ve içerisinde er bulunan şatı kurtarıp dönmüştür.

28 Şubat 1916 Pazartesi Fut Bey'in emriyle Çayağzı'na bir çift mahrûti saç şamandıra konmuştur. Başka olay yoktur. Fut Bey'in izinli olarak Almanya'da bulunacağı süre içinde vekalet etmek için Kaymakam Fon Yanson Bey gelmiştir.

29 Şubat 1916 Salı İstanbul'dan mayın arama-taraması için yirmi Alman eri gelmiştir. Bunların bir de subayları vardır. Havuzlar önünde bir mayın görüldüğü Müstahkem Mevki Karargahı'ndan haber verilmesi üzerine Baykuş'taki müfreze tarafından gerek karadan ve gerek denizden arama-tarama yapılmış; bir şeye rastlanmamıştır.

Düşman monitörleri Arıburnu önüne gelmişlerdir, ateş açmadan çekilmiştir.

01 Mart 1916 Çarşamba Hava sakin ve güzeldir. İlkbahar günlerinden bir gündür. Bugün düşman monitörü Nusrat Vapuru'nun bulunduğu Bigalı önlerine ağların içerisine aşırma atışa başlamıştır.

Nusrat yerinden hareket etmiştir. Saat 11.20.

İki monitör de Seddülbahir'e akşama kadar ateş açmıştır. 14 Şubat 1915'de Nusrat Vapuru'yla gönderilen 40 adet ittisalli ve kafesli karbonik mayın gelmiştir.

02 Mart 1916 Perşembe Hava yağmurludur. Olay yoktur.

03 Mart 1916 Cuma İstanbul'dan bir İtalyan bot geldi.

Yüzbaşı Salim Efendi Deniz Komutanlığı'nın izni üzerine bir hafta süreyle adı geçen torpido ile İstanbul'a ulaştı. Bir düşman uçağı Nara'ya iki ve diğer düşman uçağı Liva Çanakkale Karargah çadırlarına bir bomba attılar.

Değirmen Burnu ile Çam Burnu arasında bir mayın gözükmekte olduğu Kilya'dan haber verilmesi üzerine motorbot o tarafa gönderildi.

Hava lodostur. Deniz dalgalıdır.

Motorumuz Değirmen Burnu'ndan Çam Burnu ve Maydos'a kadar olan sahada mayın arama-tarama işlemine gitmiş; mayına rastlamadığından geri dönmüştür.

2 numaralı memeli Rus mayını Çimenlik ile Değirmen Burnu arasında motor ile gidilip alınmıştır.

04 Mart 1916 Cumartesi Motorbot Yüzbaşı Ziya Efendi idaresinde Rumeli bölgesindeki şamandıraları kontrol etmek, eksik varsa koymak ve demirinden kurtulmuş mayın var ise alıp getirmek üzere gönderildi.

Öğleyin lodos rüzgarı artmıştır. Sabahleyin hafif idi. Biri küçük diğeri büyük çifte satıhlı iki düşman uçağı üzerimizden geçerek kuzeye doğru gitmiştir.

Değirmenburnu'nda, Teke önünde bir de Kum Burnu'nda olmak üzere üç yerdeki şamandıralar kopmuş olduğundan yerlerine yeni şamandıra koyarak motor dönmüştür.

05 Mart 1916 Pazar Lodos rüzgarı devam ediyor. Deniz dalgalıdır.

İntepe'de kalmış olan 695 numaralı mayının sephiye kısmı araba ile gelmiştir.

06 Mart 1916 Pazartesi Yüzbaşı Enver Efendi tarafından motorbot ile Çanakkale Çayağzı'na ikişer kulaca üç adet şamandıra konmuştur. Altı düşman uçağı gelerek Nara tarafına pek çok bomba atmıştır. Bir hasar yoktur.

Bir numaralı motorbotun tamiri biterek denize indirilmiştir. Mavnaların Babil'in bordosunda kalmasına Yanson Bey izin vermiştir.

07 Mart 1916 Salı (1) numaralı motorbot Yüzbaşı Mahir Efendi idaresinde Rumeli bölgesindeki şamandıraları kontrol etmek ve Maydos ile Kilya arasına düşmüş olan bir mayını almak üzere gönderildi.

Düşman uçakları Soğanlıdere'ye bomba atmıştır.

Çam Burnu ile Maydos arasına düşen 58 numaralı Rus mayını Mahir Efendi tarafından tüfek kurşunuyla batırılmıştır.

Yine Çam Burnu ile Maydos arasına düşmüş olan 54 ve 53 numaralı Rus mayınları, tuz bölgesine tuz yerine ağaç konarak emniyete alındıktan sonra alt tarafındaki kapak vira edilerek fünyeleri alınıp, daha sonra motor peşinde ambara getirilmiştir.

Gelibolu'ya düşmüş olan 52 numaralı Rus mayını Süleymaniye Stimbotu'yla giden Yüzbaşı Ziya Efendi tarafından alınıp getirilmiştir.

08 Mart 1916 Çarşamba İki günden beri Amiral Souchon[18] Çanakkale'dedir. Erenköy önünde karaya çekilen 30 numaralı Rus mayınının mekanizması açıldığı zaman, çekicin düşmüş ve bir iğnesinin kırılmış; fakat fünye kapsülleri paslı olduğu için ateş almamış oldukları görülmüştür.

09 Mart 1916 Perşembe Amiral Souchon ve Merten Paşa Seddülbahir'e vardılar. Hava pusludur. Kuzey rüzgarı esiyor. 30 numaralı Rus mayını Kepez'den geldi. Kaymakam Fon Yanson Bey mayın ambarlarını gezdi. Amiral Souchon İstanbul'a gitti.

10 Mart 1916 Cuma Hava yağmurlu, lodos

[18] *Osmanlı Harbiye Nezaretinde Ekim 1914 ortalarından itibaren Donanma Komutanı olarak göreve başlayan Alman Amiral*

rüzgarı esiyor.

16.00'da 53 numaralı büyük Alman denizaltısı içeri girdi. Yaver Brand ile birlikte mayın motoruyla Seddülbahir'e kadar gidilerek adı geçen denizaltıya yol gösterilmiştir.

11 Mart 1916 Cumartesi Yanson Bey'in emriyle, Yaver Brand, Mülazım Nabet ve mayın arama-taramacı Alman Müfrezesi'nden beş altı er ile kaldırılmış olan III hattının yerine konacak yeni hattın iki başlarına sahilde işaret konmak üzere önce motorbot ile Havuzlar'a gidildi. Birbiri arkasına iki işaret konuldu. Bunların yerleri, Havuzlar'daki çeşmeden takriben yüz metre kadar Teke tarafına gidildikten sonra adı geçen noktanın üst tarafında yirmi metre kadar yüksek bir nokta. Anadolu sahilinde ise, Mesudiye'nin altındaki yol üzerindeki köprüdür.

Hat bu iki işaretler arasına atılacaktır. Daha sonra ID hattının Tenger tarafına ve Karantina Koyu'nun güneyinin sonuna da kara markaları konarak dönüldü. Bu işaretlerle karşıdan karşıya geçecek gemiler yollarını ID hattının altından tayin etmiş olacaklar. Düşman uçakları her gün gelmektedirler.

12 Mart 1916 Pazar 10.00'da Nusrat Vapuru limana geldi. 14.00'da mayınların hazırlanıp atılması Deniz Komutanlığı'ndan emredildi. Mayınlar dörde kadar hazırlanarak hareket edildi. Önce atılacak hattın üzerinde

deneme için Nusrat Vapuru'yla mayın atmaksızın gidilip tekrar Rumeli sahiline dönüldü. Daha sonra Teke'den Havuzlar'a doğru birinci şamandıranın elli metre kadar üstünden ve iki şamandıra arasındaki hattın daha sahil tarafından, kara teli bırakılarak hareket edildi. Yaklaşık yüz elli metre kadar açıldıktan sonra mayınların dökülmesine başlandı. Bu zaman sahilde, Havuzlar'daki çeşmenin Teke tarafında ve üstünde konmuş olan işaretlerin tepeleri peş peşe üçlü çifte gönder bir hizada ve pupada gözüktü. Mayınlar on birer saniye ile atıldı ve gemi hızı sekiz mil idi. 16.45'te hat oluşturuldu. Gemide Yüzbaşı Mahir, Ziya, Mülazım Fehmi ve Nuri Efendilerle Alman Mülazım Nabet Efendiler vardı. 17.30'da limana gelindi. Bu hat yeni III hattıdır. Gemi pusula ile k. 60° k.'a seyretmiştir.

13 Mart 1916 Pazartesi Bir düşman uçağı gelerek limana etkisiz üç bomba atmıştır.

Nusrat Vapuru'yla Havuzlar'a gelinerek II hattının Rumeli sahilindeki birinci mayınının çıkarılma işlemine başlanıldı. 09.30'da sahil teli yakalandı. 10.00'da birinci ağırlık alındı. 351 numaralı adı geçen mayın 28 Mayıs 1915'te ığrıp ile çıkarılırken patlamıştır. İkinci ve üçüncü ağırlık da alındı. Saat 11.00.

11.30'da 504 numaralı dördüncü mayın ve ağırlığı alındı.

Öğleden sonra ikinci parçanın sahil telini yakalamak

için tırmık çekildi. Fakat II hattının ana hattı teli yakalandığı için 337 numaralı birinci mayın ve ağırlığı alındı ve ikinci mayın suyun yüzüne çıkarıldı. Motorun ve stimbotun pervanelerine tel sardığından sonunda hattın ucu kolay bulunmak üzere ikinci mayından itibaren sahile doğru 250 metre kadar tel uzatılarak ve sonuna bir şamandıra konularak 18.30'da Çanakkale'ye dönüldü. Şamandıranın yönü Kepez değirmeniyle Havuzlar projektör binasının üst tarafında sahildeki bina arasındadır.

14 Mart 1916 Salı 08.00'da Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi. II hattının Rumeli bölgesindeki geçidinde beşten sekize kadar sıra numaralarını teşkil eden parça hattın sahil teli yakalanarak birinci mayın ve ağırlığı alındı. İkinci, üçüncü mayınlar ve ağırlıkları ile dördüncü ağırlık alındı. İkinci 541 numaralı mayın el deliğinden tutuştuğundan yanmış bir halde çıkarıldı. Sonunda II ana hattın ikinci mayını telinden kesilerek alındı. Ağırlığı bırakıldı. 17.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

15 Mart 1916 Çarşamba Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için hareket edildi.

II hattının Anadolu parçasının çıkarılmasına başlanıldı. Sahil teli tutularak birinci ikinci ve üçüncü ağırlıklar alındı. Dördüncü mayın suyun yüzeyine çıkar çıkmaz kesildiğinden stimbot ve filika ile üzerine yürülerek alındı. Fakat bu sırada dördüncü ağırlığa giden

râbıta teli kesildiğinden işleme paydos edilerek 17.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

16 Mart 1916 Perşembe 08.00'da Nusrat Vapuru'yla çıkarma ameliyatına hareket edildi. Anadolu Hamidiye İstihkamı önünde derin suya kaçmış olan iki şamandıra 3,5 kulaç suya gidilerek bırakıldı. Daha sonra Kepez Burnu'na gidilerek II hattın Anadolu parçasından tırmık ile yedinci ve sekizinci mayın arasındaki râbıta telinden taktırıldı. Sırasıyla yedinci, altıncı, beşinci ve dördüncü ağırlıklar alındı. Beşinci mayının firar etmiş olduğu anlaşıldı. Öğleden sonra sekizinci ve dokuzuncu ağırlıklar da alınarak hat kaldırıldı. 16.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

17 Mart 1916 Cuma Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi. II ana hattın önce mayını alınmış olan ikinci ağırlığı daha sonra sırasıyla üçüncü, dördüncü, beşinci mayınlar ve ağırlıkları alındı. Daha sonra altıncı ağırlığa giden râbıta telinin çıması geldiğinden tırmık çekmeye başlandı. Fakat akıntının çoğalmasından ve suların derin olmasından taktırılamadı. 17.00'da limana dönüldü.

18 Mart 1916 Cumartesi Nusrat Vapuru II hattına mayın çıkarma işlemi için gitti.

Bugün geçen yıl İngiliz ve Fransız Donanmaları tarafından Boğaz'ı geçmek fikriyle denizden yapılan saldırının ve bizim kazandığımız büyük zaferin

yıldönümü olduğundan o şanlı günü hatırlayıp sevinmek ve o savaşta dini ve vatanı uğrunda şehit düşenlerin ruhlarına Fatihalar okumak üzere Şühedâ Kabristanı'nda ve yine o savaşta vefat eden Almanların kabristanında askeri tören yapıldı. İstanbul'dan Yavuz Zırhlısı'nın muskası da gelmiştir. Törende Merten Paşa, Cevat Paşa ve Nihad Paşalar, bir çok Türk ve Alman devlet adamı ve subayları var idi. Sonunda Hamidiye Tabyası'nın meydanında bir resmi geçit yapıldı. Resmi geçide dört mania mayın askeri de katıldı.

Tören üç yerde, Çanakkale Hastanesi civarındaki şehitlikte, Anadolu Hamidiyesi önündeki şehitlik ve Alman Mezarlığı'nda ve Dardanos'da yapıldı. Her yıl icra edilecektir.

Râbıta telinden yakalamak için tırmık işlemi yapıldı. Fakat suların derin ve pek akıntılı bulunmasından ancak 17.00'da doblininden yakalandı; vaktin geç olmasından bir şamandıra bırakılarak Çanakkale'ye geri dönülmüştür.

19 Mart 1916 Pazar 07.30'da Nusrat Vapuru'yla II hattına gelindi. Dünden taktırılan ittisal teli vira edildi. Fakat tel öndeki demirin râbıta dolabına uygun bağlanmamış olduğu için kurtulup çıması geldi. Ondan sonraki mayının ağırlığı vira edildi. Ağırlık geldi. Ve onuncu ağırlık olduğu numarasından anlaşıldı. Lakin bunun ittisal teli diğerinin kamçısına bağlanmamış olduğu görüldü. Bu hata Salim ve Nuri Efendiler tarafından yapılmıştır. Çünkü hat dökülürken mayınların başında

onlar bulunuyordu.

Sular derin ve mayınlar birbirinden 85 metre açık olduğu için ittisal teli yakalansa bile 130 metre uzunluğunda olduğu için 40, 45 kulaç suda suyun yüzeyine yetişemeyeceğinden; mecburen Kepez yönünden mayın çıkarma işlemi yapılmak gerektiğinden bu yönde hareket edildi. 6, 7, 8, 9 uncu ağırlıklar bırakıldı.

Kepez tarafından yakalanılan râbıta telinden Kepez'e doğru bir ağırlık alındı. Adı geçen ağırlığın sonraki mayına olan ittisal teli kopuk bir halde geldi. Numarası 71 olup defterimizde bulunmadığından hangi mayın olduğu anlaşılamadı. 17.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Kepez'deki II hat şamandırasının su kabına tabi beyaz boyalı padıl gemi tarafından üzerine düşülerek koparıldığı Kepez'den haber verildi.

20 Mart 1916 Pazartesi Bugün Nusrat Vapuru'yla 07.00'da mayın aramaya gidildi. Şamandıra yakalanarak viraya başlandı. Bir ağırlık ve 42 numaralı batık bir mayın alındı.

Dün 71 numaralı ağırlıkla çıkarılan mayınların İtalya zamanında atılmış olan mayınlar olduğu anlaşıldı, râbıta teli kopuk geldi.

13.30'da tekrar tırmık atıldı. II hattının son mayınıyla bir önceki arasındaki ittisal telinden yakalandı. Son mayının yalnız ağırlığı geldiğinden mayınının firar etmiş

olduğu anlaşıldı. 16.00'da 354 numaralı 21inci ağırlık alındı. Daha sonra 20 nci ağırlık alınırken ittisal teli dolabından kurtularak çıması geldi. Sebebi bu hattaki mayınların bütün ittisal tellerinin dolaba doblini geçirildikten sonra çıması bedenine üç defa sarılacak iken yalnız bir defa sarılmasındandır. Bu da Merkez Mayın deposunun kabahatidir. Daha sonra tırmık çekilerek hattın ittisal telinden yakalandı ve bir şamandıra konuldu. Nara'daki ağa da demirinden kurtulan bir mayının çarptığı ve bir ağ bir şamandırayı tahrip ettiği haber alındı.

Adı geçen mayın ağların önüne dökülen Fransız veyahut Rus mayınıdır.

21 Mart 1916 Salı 06.30 Nusrat Vapuru'yla II hattına çıkarma ameliyatına hareket edildi. 08.30'da 308 numaralı 19 uncu ağırlık alındı. 332 numaralı 20 nci ağırlık alındı. 18 inci ağırlık alınırken ittisal teli dolabına bir façuna ile bağlanmış olduğu için kurtulmuş olduğundan tekrar çekilmeye başlandı. 14 üncü ile 15 inci arasından yakalandı. 14 üncü râbıta teli dolabından kurtulduğu için 15 inci ağırlık alındı, mayını firar etmiş olduğu anlaşıldı. 16 ncı ağırlık alındı. Daha sonra 17 nci ile on sekizinci ağırlık arasından tırmık ile yakalandı. 18 inci 398 numaralı ağırlık çekildi, mayının firar etmiş olduğu anlaşıldı. 17 nci ağırlığın yine râbıta dolabından teli kurtuldu. Bunun üzerine ağırlığı terk edildi. Çünkü mayını önce demirinden kurtulup alınmıştı.

22 Mart 1916 Çarşamba 07.00 Nusrat Vapu-

ru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi; lodos sebebiyle oluşan dalgalar yüzünden iş görülemedi. Zorunlu olarak 09.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

23 Mart 1916 Perşembe Nusrat Vapuru'yla II hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Kemal Reis Gambotu İstanbul'dan gelerek Nusrat Vapuru'nun algarinalı filikasını getirdi. Anafor sularından ve lodos denizlerinden çıkarma işlemi mümkün olamadığı için 14.00'da limana dönüldü.

24 Mart 1916 Cuma 06.00'da Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi. Önce konan şamandıra vira edilerek boş geldi. Sonunda tırmık atılarak 3 burgatalık ve yaklaşık iki yüz metre uzunluğunda kasalı bir tel yakalandı. Bunun ağlardan denizaltılar aracıyla getirilmiş olması muhtemeldir.

Peşinden tekrar tırmık atılarak altıncı ve yedinci mayınlar arasından yakalandı. Altıncı mayının ittisal teli dolabından fora olduğu için 381 numaralı yedinci mayın ve ağırlığı alındı. Sekizinci olan ittisal telinin dolaptan kurtulmuş olduğu görüldü.

Tekrar tırmık çekilerek daha üst tarafından yakalandı; rüzgarın artmasıyla lodos dalgalarının büyümesinden iş görülmesi mümkün olamadığından mecburen 13.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

25 Mart 1916 Cumartesi 06.00'da Nusrat

Vapuru'yla II hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Dün taktırılan tırmık vira edilerek 377 numaralı dokuzuncu ağırlık alındı, mayını firar etmiştir.

Sekizinci mayın râbıta dolabı koyuverdiği için tek kaldı, alınamadı. Tekrar tırmık taktırılarak 388 numaralı 12 nci ağırlık alındı, mayını firar etmiş. 13 ve 14 üncü ağırlıklar da alındı mayınları firar etmiştir. Öğleden sonra mayınları olduğu için 6 ncı ve 8 nci ağırlıkları tırmık ile taktırmak için iki saat uğraşıldı; mümkün olmadığından mecburen Çanakkale'ye dönüldü.

Bu hatta parçalarıyla beraber dört ağırlık alınamamış; kalmıştır. Sebebi ittisal tellerinin dolaplarına gereği gibi bağlanmamış olmalarından bu ağırlıkların ikisinde mayın gözüktüğü için stimbotlarla yarın ığrıp yapılıp taranacaktır.

26 Mart 1916 Pazar Almanya'dan yeni gelen Almanya Bahriyesi'nin kabul ettiği karbonik mayınların tertibat ve kullanım şeklini öğrenmek üzere Deniz Komutanlığı'ndan on gün süreyle görevlendirildim.

16.30'da Nusrat Vapuru'yla İstanbul'a hareket ettik, hava sakin ve sıcak idi.

27 Mart 1916 Pazartesi 06.30'da Galata Rıhtımı'na yanaştık.

28 Mart 1916 Salı II hattında tek tük kalmış

olan 6 ncı ve 8 inci mayınlar ığrıp ile alınmışlardır. Bu suretle adı geçen hatta mayın kalmamıştır.

29 Mart 1916 Çarşamba Hava şiddetli, poyraz. Olay yoktur. Gece Nusrat Vapuru 52 adet 1914 modeli yeni karbonik mayınlarıyla geldi.

30 Mart 1916 Perşembe Adı geçen 50 adet karbonik mayından ikisinin ağırlık freze ve müsademe külahının vira olacağı yerin kılavuz dişlisinde bozukluk olduğu için ambara çıkarılan 50 adet mayın 17.30'da Nusrat Vapuru'yla Havuzlar'ın altındaki Akyarlar'ın Muin-i Zafer Bataryası'na denk gelen kısmıyla Kepez'de fener ve mayın binaları arasına dökülmüştür. 36 numaralı mayın da Baykuş'tan ambara getirilmiştir.

Iğrıp ile II hattından çıkarılmış olan 389, 357 numaralı mayınlar İskenderun Vapuruyla İstanbul'a gönderilmiştir. 36 numaralı mayın da beraber gönderilmiştir.

1 ile 9 Nisan 1916 tarihlerinde havalar uygun olmadığı için bir şey yapılamamıştır.

9 Nisan 1916 Pazar Nara'da demirinden kurtulan 51 numaralı Rus mayını Değirmen Burnu'ndan alındı.

11 Nisan 1916 Salı Deniz Komutanlığı'nın emriyle motorbot Yüzbaşı Mahir Efendi idaresinde Erenköy ve Kumkale dışındaki mayınları almak üzere gönderildi.

Üç mayın alıp dönerken Karantina önünde motor bozulduğundan orada kalmışlardır.

12 Nisan 1916 Çarşamba 07.00'da Nusrat Vapuru'yla IIA hattını kaldırmak üzere hareket edildi.

Yeni dökülen II hattının yönünü göstermek üzere 4 numaralı bir şamandıra konulmuştur. Yerinde 3½ kulaç su vardır. Hava öğleye kadar sakin idi.

Öğleden sonra şiddetli poyraz başladı.

Denizin dibinin çamur ve bazı yerleri taşlık olmasından üç saat kadar tırmık çekildikten sonra sahil teli yakalandı ise de birinci mayın patlamış olduğu için çıması kopuk geldi.

Daha sonra tekrar tırmık çekilmeye başlanıldı.

16.00'da tekrar ittisal telinden yakalanarak vira edildi. 21 numaralı sekizinci mayın suyun yüzüne çıkarak derinlik telinden kurtuldu. Kopuk olma ihtimali vardır. Bunun üzerine adı geçen mayın alınarak 18.40'da Çanakkale'ye hareket edildi. 19.30'da Çanakkale'ye demir atıldı.

Motorbot biri Yenişehir, biri Kumkale ve diğeri de Çakaltepe önünde olmak üzere 195, 259. 532 numaralı üç karbonik mayın gidip ambara konmuştur. Biri Alman olmak üzere üç mayın daha görmüşler; denizin fenalığından ve motorun bozulmasından dolayı

alınamamıştır.

13 Nisan 1916 Perşembe Hava pek rüzgarlı olduğu için mayın çıkarmaya gidilememiştir.

14 Nisan 1916 Cuma Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için başlanıldı. Önce tırmık çekilerek altıncı ve yedinci mayın arasından yakalandı. Doblin içeriye alındı daha sonra altıncı ağırlığın ittisal teli viraya başlanıldı. Mayın fırladı. Fakat ittisal teli koptu. Yedinci mayın da böyle ortaya çıktı ve mayınları alınarak ağırlıkları bırakıldı. Beşinci mayın ve ağırlığı alındı. Akşam olduğundan yedinci mayın yerine bir şamandıra bırakılarak geri dönülmüştür. Adı geçen hattaki mayınların gerek ittisal ve gerek mayın tellerinin kendilerine ait tel olmayıp ince ve eski oldukları görülmüş ve kopmalarının sebebi bundan meydana gelmiştir. Şimdiye kadar çıkarılan dört mayının da teli mayın suyun yüzeyine çıkar çıkmaz kesilmiştir.

Motorbot 292, 130 ve 333 numaralı karbonik mayınlarıyla 326 numaralı bir Alman mayınını Karanlık Liman ve Menderes Çayı ağzından alarak ambara getirmiştir. Demirinden kurtulan 170 numaralı mayın da alınıp ambara getirilmiştir.

15 Nisan 1916 Cumartesi Hava lodos. Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarmaya gidildi; lodos yüzünden iş görülemediğinden Çanakkale'ye dönüldü.

16 Nisan 1916 Pazar Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi. Rumeli bölgesinde sahil ile şamandıra arasında ve sonunda şamandıranın iç tarafından pek çok defalarca tırmık çekildi. Fakat taktırılamadı. Hava da biraz dalgalı olduğundan yarın Kepez tarafından tırmık çekilmek üzere Çanakkale'ye dönüldü.

17 Nisan 1916 Pazartesi Hava lodos yağmurlu. Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Öğleyin lodos rüzgarı arttı.

Kepez tarafından tırmık çekilip râbıta yakalandı fakat biraz viradan sonra tel kesildiğinden tekrar tırmık çekildi. Yine ittisal telinin doblininden yakalandı; dalga başladığından şamandıra bırakılarak dönüldü.

18 Nisan 1916 Salı Bugün hava güzel ve sakin. Nusrat Vapuru'nun körüğünde arıza meydana geldiğinden mayın çıkarma işlemi için gidilemedi.

19 Nisan 1916 Çarşamba Hava lodos. Nusrat'ın tamiri henüz bitmedi. Öğleden sonra lodos şiddetlendi.

20 Nisan 1916 Perşembe 06.30'da Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Kepez bölgesinde önceden konan şamandıra alınarak viraya başlanıldı. Bir kablo geldi. Kablo rasadî mayınlarına aittir. Tırmığın kabloyu yakalamış olduğu anlaşıldı. Motorbot da II ve I hattını gösteren şamandıralar

kopmuş olduğundan yerlerine yenilerini koydu. Mesudiye Stimbotu'yla tekrar tırmık çekilmeye başlanıldı.

Bugün Yanson Bey de beraber gelmiştir. Kablo altıncıya kadar Nusrat'ın algarinasında beraber bulunarak 08.00'da birlikte gelmiş olan Castor Romörkörü'yle Çanakkale'ye döndü.

Öğleye kadar tırmık çekildi. Fakat doblin yakalanamadı. Belki biraz lodos denizleri olduğundan tırmığın atlamasından yakalanamamıştır. Öğleden sonra dalgalar büyüdü.

16.00'a kadar beklendi, hava kalmadığından eski II hattında bırakılmış olan şamandıraları almak üzere karşıya Havuzlar'a doğru hareket edildi.

8 ve 50 numaralı Rus mayınları Morto ve Soğanlıdere'den alınıp ambara getirilmiştir.

Şamandıralar alınarak 18.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Gece düşman uçakları Kilitbahir, Nara v.b. yerlere pek çok bomba atmışlardır.

21 Nisan 1916 Cuma Hava sakin ve güzeldir. Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarmaya IIA hattına gidildi.

Dokuzuncu 97 numaralı mayın ve ağırlığı alındı. Onuncu 135 numaralı mayın alındı. İttisal teli kesildiğinden ağırlığı alınamadı. 97 numaralı mayın batık

fünyesi kırık ağızotu su emmiş sephiyede de su vardır.

135 fünye ve ağızotu su emmiş bir şişesi kırık.

22 Nisan 1916 Cumartesi Nusrat Vapuru'yla 06.30'da IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. On birinci 40 numaralı mayın ve ağırlığı alındı.

On birinci 140 numaralı mayın alınıp ağırlığı alınırken ittisal telinin ince olmasından dolayı kesilerek ağırlık tekrar denizin dibine gitti. Ve akşam da olduğundan Çanakkale'ye dönüldü.

23 Nisan 1916 Pazar Hava şiddetli lodos.

Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Tırmık çekilerek 12 nci ve 13 üncü ağırlık arasından yakalandı. Önce 12 nci daha sonra 13 üncü ağırlık alındı. 14 üncü ağırlık alındı. Mayının firar etmiş olduğu anlaşıldı. Lodos dalgaları büyüdüğünden 15 inci ağırlığın ittisal teline bir şamandıra bağlanarak Çanakkale'ye dönüldü.

24 Nisan 1916 Pazartesi Hava güzel ve sakin. Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi.

15 inci mayının ittisal teli vira olundu. 277 numaralı 15 inci 646 numaralı 16 ncı 629 numaralı 17 nci ağırlıklar alındı.

9+7 numaralı mayın ve ağırlığı alınırken 19 uncu mayın patladı. Numarası 65. 9+7 numaralı mayın üzerine ittisal teli sarmış olduğundan derinlik teli 25 metre kadar sağıldıktan sonra mayın o derinlikte kalmış, bu ittisal teli 19 uncu mayın üzerine de sarılmış olmalı ki 18 inci mayının üzerine gitmemek için sahile doğru ittisal teli çekilirken 19 uncu mayın patlamıştır.

9+7 numaralı mayın alınmış ittisal telinin müsademe külahı kurşunu şişesi gözükünceye kadar yanmış olduğu görülmüştür. Ağırlığı alınırken tel kesilmiştir. Ağırlığı kalmıştır. Daha sonra tırmık çekilmiş fakat yeni II hattıyla bu hat bu noktada birbirine pek fazla yaklaştığından ve akıntı ile stimbot da zamanında dönemediğinden tırmık teli II hattındaki mayınlardan birinin derinlik teline bindiği görüldüğünden iki tırmık ve teli zorunlu olarak denize boşlanarak bırakılmıştır. Sonunda tekrar 17.00'a kadar tırmık çekilmiş fakat taktırılamamış olduğundan Çanakkale'ye geri dönülmüştür. Yalnız patlayan mayından yaklaşık 50 metre mesafede bir şamandıra bırakılmıştır.

25 Nisan 1916 Salı Nusrat Vapuru aldığı emir üzerine Akbaş'da endirekt atışla zedelenmiş olan Avusturya Artima Vapuru'nu çekmek üzere adı geçen yere gitmiş olduğundan tırmık çekmek üzere yalnız motor ve stimbot IIA hattına gittiler. Nusrat'ın Artima Vapuru'nu kurtardığı Nara'dan bildirilmiştir.

14.15'te Nusrat Vapuru limana gelmiştir.

Motor ve stimbotla akşama kadar ığrıp ve tırmık çekmişse de taktırılamamıştır.

Akşam geri dönülmüştür. Yeni II hattını gösteren işaret gönderildi. Kepez'de yerlerine konmuştur. Müşir Usedom Paşa Hızır Reis Gambotu'yla gelmiştir.

26 Nisan 1916 Çarşamba Poyraz rüzgarı sert esmekte olduğundan mayın çıkarma işlemi için gidilmedi. Hava muhalefetinden Seddülbahir'de ganimet olarak elde kalan River Clyde ismindeki İngiliz vapuruna bağlı bulunan bir mavna çımalarını keserek açılmış ve içinde bulunan beş Türk yedi sekiz mil açıldıktan sonra üzerlerine gelen bir düşman torpidosu tarafından esir edilmiştir. Alman askerinin kendini denize attığı Almanlar tarafından söyleniyor.

27 Nisan 1916 Perşembe Bugün Padişah'ın tahta çıkışının resmi töreni olduğundan Anadolu Hamidiye Tabyası'nda bir resmi geçit yapılacak ve bir müfreze mayın erleri de katılacaktır. Hava muhalefeti nedeniyle mayın çıkarma işlemi için gidilmedi. Öğleden sonra hava güzelleşti.

28 Nisan 1916 Cuma Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarma işlemi için gidildi. Tırmık çekilerek ittisal telinden yakalandı. 20 nci 683 numaralı ağırlık alındı. Daha sonra on dokuzuncu ağırlık alınırken ittisal teli kesildi. Sonra 21 inci ağırlık alındı mayınının patlamış olduğu anlaşıldı. 22 nci ağırlık alınırken ittisal teli kesildi.

Mayınının firar etmiş olması büyük ihtimaldir.

Adı geçen yere bir şamandıra bırakılarak 17.30'da Çanakkale'ye dönüldü.

29 Nisan 1916 Cumartesi Hava uygun fakat motorbot ile Mariotte Denizaltısı'nda çalışılacağından mayın çıkarılmasına gidilmedi. Denizaltı kıç tarafındaki alt ve üst koç boynuzlarına 2,5 burgatalık bir tel halat bağlandı. Üç demir sahile gömüldü.

30 Nisan 1916 Pazar Hava uygun olduğu için Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarılmasına gidildi. 23 üncü ağırlık alındı, mayınının firar etmiş olduğu anlaşıldı. Daha sonra 24 üncü ağırlık alındı, mayınının patlamış olduğu anlaşıldı. 13 numaralı şamandıra yeniden konuldu.

Maryot Denizaltısı'na bir Kaptan kulesinden bir de üst kısmındaki deliklerden karşıdan karşıya geçirilmek ve karşı tarafına bir ağaç konmak üzere iki tel halat bağlandı. Akşama kadar lodos devam etti. Akıntı azdı.

01 Mayıs 1916 Pazartesi Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Tırmık taktırılarak (635) 25 inci ve (631) 26 ncı ağırlıklar alındı. Mayınların patlamış olduğu anlaşılmıştı. Lodos rüzgarı ortaya çıkıp dalgalar büyüdüğünden 27 nci ittisal teline bir şamandıra bağlanarak 16.10'da Çanakkale'ye dönüldü.

Maryot Denizaltısı'nda çalışıldı. Kasaranın kıç sonunda, altında, sancak ve iskele koç boynuzu ve mapalardan birer halat geçirildi.

Akşam Hızır Reis Gambotu'yla Müşir Usedom Paşa İstanbul'a gitti.

Arif Kaptan torpido ile izinli olarak İstanbul'a gitti.

02 Mayıs 1916 Salı Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarmaya gidildi. Şamandıra alınarak ittisal teli viraya başlandı. 539 numaralı 27 nci ağırlık alındı. 28 inci mayın ve ağırlığı alındı.

29 uncu ittisal teli kesik geldi. Tekrar tırmık atılarak 30 ve 31 inci telinden yakalandı. İttisal teli her iki tarafından kesildi. Fakat 31 inci 128 numaralı mayın batık olarak ittisal teline takılmış olduğundan alındı. Tekrar tırmık atıldı. 37 nci 134 numaralı mayının mayın telini yakalayıp kestiğinden mayın suyun yüzeyine çıkarak alındı. Adı geçen mayının derinlik teli volta alıp ancak dört beş metre sağmış olduğundan mayın istenen derinliğe çıkamamış ve biraz su emmiştir. Su levhası çalışmamıştır. Kalan 30 uncu mayının yakınına bir şamandıra bırakılarak 18.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Maryot Denizaltısı'na 20 halat daha bağlandı.

03 Mayıs 1916 Çarşamba Bugün istihkamdan atış yapılacağından mayın çıkarılmasına gidilmedi. 502 ve 676 numaralı mayınlar Karanfil Burnu'na düşmüştür.

Maryot Denizaltısı'na gidildi. Donatılan ayrı ayrı dört manişkaya kontra palanga takılarak boşluğu alınırken taretteki ve onun kıç tarafındaki teli kesildi. Kontrol edilince bunların hep bağ yerlerinde birbirini kesmesinden koptukları anlaşıldı. Ek yerlerine tamamen radansa ve kilit konması gerektiği anlaşıldı.

04 Mayıs 1916 Perşembe Top atışı yapıldığı için mayın atışına gidilmemiştir. Denizaltıda çalışılmış ve teller devreden çıkararak daha sağlam ve kuvvetlileri konmuştur.

05 Mayıs 1916 Cuma Şiddetli poyraz olduğu için mayın çıkarılmasına gidilmedi. Denizaltıda çalışılmadı.

06 Mayıs 1916 Cumartesi Nusrat Vapuru'yla mayın çıkarılmasına gidildi. 04.00'da düşman uçakları Nusrat Vapuru'na Nara'ya ve Kepez'e dokuz adet bomba attılar, hiç etkisi olmadı.

Tırmık çekilerek ittisal teli yakalanmak için akşama kadar çalışıldı. Fakat taktırılamadı. Yarın motorbotlar ile tekrar tırmık çekilecek yine taktırılamaz ise ığrıp yapılacaktır. Maryot Denizaltısı'nda çalışıldı. Tellerin biraz daha boşları alındı ve delik delmek için (breyz) sancak tarafına ve baş tarafta ana tekneye tespit edildi. Düşman monitörü Arıburnu bölgesine etkisiz yirmi, otuz mermi atmıştır.

07 Mayıs 1916 Pazar Nusrat Vapuru IIA hattına

06.30'da mayın çıkarılmasına hareket etti.

Havuzlar'daki Kumburnu bölgesine kilitçi Mülazım Fehmi ve Alman Benak Efendiler Karanfil Burnu'nda sahilde bulunan iki karbonik mayını alıp tekrar mayın çıkarma yerine gelmek üzere bir motorbot ve dört çifte filika ile ayrıldılar. Nusrat Vapuru da bir motor ile tırmık çekmek üzere IIA hattına geldi. 08.30'da bir patlama işitildi. Kumburnu'nun altında haritada dere diye gösterilen yerin sahilindedir. Adı geçen yere gidildiğinde Subay Vekili Benak Efendi'nin başından yara alarak aniden vefat ettiği ve Mülazım Fehmi Efendi'nin karnından tehlikeli, topuğundan bacağından kolundan olmak üzere ağır surette yaralandığı ve üç mayın askeriyle bir nizamiye askerinin hafif yaralandığı maalesef-görülmüştür. Kaza şöyle meydana gelmiştir: Mülazım Fehmi ve Alman Benak Efendiler Karanfil Burnu'nda giderlerken yukarıda tarif edilen yerde denizde demirinden kurtulmuş çekiçli bir Rus mayınına rastlayarak biraz sahile doğru çekerler ve tuz bölgesine ağaç konarak adı geçen mayını emniyete aldıktan sonra fünyesini de çıkarmak üzere sahile çekmek isterler. Bunun için halkasına bir ince bağlayarak ve dört çifteyi de sahile bindirerek bütün er ile yetmiş metre uzaktan mayını çekmeye başlarlar. Mayın sahile gelince sarsıntıdan patlayarak fırlattığı taşlardan dolayı adı geçen subaylar ve erler yaralanırlar. Hepsi Çanakkale Merkez Hastahanesi'ne getirildi.

Fehmi Efendi karnından yapılan ameliyattan bir iki saat sonra gece şehiden vefat etti. Dört çifte filika bu esnada tamamen harap olmuştur. Çekiçli Rus mayınları düzgün çalışmadığından daima tehlikelidir. Özellikle burada atılan Rus mayınları denizaltılar için otuz kırk metre derinliğe atılmış olduklarından su levhası oluşan şiddetli basınçla onu ittiren yayların elastikiyeti kaybolduğundan dolayı deniz yüzeyinde de tehlikeli yani su levhası basılmış ve rakkası düşecek bir vaziyette bulunmaktadır. Bu yüzden bunları almak ve körletmek tehlikeden uzak değildir.

08 Mayıs 1916 Pazartesi 09.00'da Benak Efendi'nin defin merasimi ve 16.00'da cenaze namazı kılınarak şehit Fehmi Efendi şanına yakışır bir törenle defnedilmiştir. Fehmi Efendi Nara'daki Deniz Şehitleri Mezarlığı'na, Benak Efendi de Hamidiye'nin altındaki Alman Mezarlığı'na defnedildi. Bugün mayın çıkarmaya gidilmedi.

Büyük Golç[19] (Goltz, çeviren notu) Paşaya Erkan-ı

[19] *1885'te Osmanlı Ordusunun düzenlenmesi amacı ile İstanbul'a gelmiş 13 yıl askeri eğitim kurumlarını yönetmiş, 1914'te Osmanlı Başkomutanlık Karargahına atanmıştır. 1915'te İstanbul'da I. Ordu Komutanlığı yapmıştır.*
"Baltık sahillerinden ta buraya kadar yaşayan ulusları ağlattın. Berlin ile Bağdat arası yas içindedir. Osmanlı Ordusunun kalbini cızlattın, sen ölmedin kalplarimize girdin. Tarihlere yazıldın. Yalnız Alman kalbinde Alman tarihinde yaşamayacaksın.
Kıymetli anılarının Osmanlı tarihinde de şerefle yaşama hakkı vardır. Sen artık bizim oldun. Osmanlıların sonsuza dek konuğusun. Osmanlı toprağı seni bağrında, Osmanlı milleti kalbinde taşımakta kıvanç duyar. Altıncı Ordu'nun büyük komutanı ruhun şad olsun. Güneyimizde çarpışan muzaffer ordular Kutü'l-amare'(Irak yakınlarında)yı yakında alacak, sana zafer çelengi yapacaktır. Sen rahat uyu, büyük komutan."

Savaş Reisi Kazım Bey tarafından söylenilen nutuk: "Baltık sevahilinden ta buraya kadar yaşayan milletleri ağlattın. Berlin ile Bağdat arası matem içindedir. Osmanlı Ordusunun kalbini cızlattın sen ölmedin kalplerimize girdin. Tarihlere yazıldın. Yalnız Alman kalbinde Alman tarihinde yaşamayacaksın.

Kıymetli hatıralarının Osmanlı tarihinde de büyük hakk-ı canı vardır. Sen artık bizim oldun. Osmanlıların ebediyen misafirsin. Osmanlı toprağı seni bağrında Osmanlı milleti kalbinde taşımakta saadet duyar. Altıncı Ordu'nun Büyük Kumandanı ruhun şad olsun. Aşağıda çarpışan muzaffer ordular Kutü'l-amare'yı yakında alacak. Sana zafer çelengi yapacaktır. Sen müsterih yat büyük kumandan."

Nisanın 24 üncü Pazar günü üzücü olaydan sonra tekrar mayın çıkarma işlemi için gidilerek tırmık atıldı. 37 nci ile 38 inci arasından yakalanarak 37 nciye bir şamandıra bağlanarak 38 inci viraya başlandı ağırlığı alındı. 39 uncu ve 40 ıncı ağırlıklar da alındı mayınları firar. Bir şamandıra bırakılarak 18.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

09 Mayıs 1916 Salı Nusrat Vapuru'yla IIA hattına 06.30'da mayın çıkarma işlemi için gidildi. 41 inci ağırlık vira olunurken ittisal teli ince ve çürümüş olduğundan koptu. Bir şamandıra bırakılarak 37 nci ağırlık viraya başlandı, alındı, 36 ncının ittisal teli kopuk geldi. Tekrar tırmık atılarak 34 ile 35 inci arasından

yakalandı. 34 üncüye şamandıra bırakılarak 35 inci alındı mayını patlamış. 36 ıncı alındı mayını firar. 34 üncü alınırken dehşetli bir ağırlık bindiğinden kesildi. Bir şamandıra bırakılarak 18.30'da Çanakkale'ye dönüldü.

10 Mayıs 1916 Çarşamba Nusrat Vapuru'yla IIA hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Tırmık çekilerek 41 inci ve 42 nci arasından yakalandı 41 inci kesildi42 alındı, mayını firar.

43 üncü ağırlık alındı. 44, 45, 46 ncı ağırlıklar alındı, mayınları firar etmiştir. 47, 48 inci mayınlar ve ağırlıkları alındı. Mayınlar ağırlıkların içinde geldi. Frenlerinde derinlik tellerinde ve eksantriklerinde bozukluk olmadığından sehpaların içinde sıkışmış oldukları anlaşıldı. 49 uncu ağırlık alındı, mayını firar. 50 ncinin ittisal teli kopuk geldiğinden bir şamandıra bırakıldı, daha sonra Çanakkale'ye dönüldü.

11 Mayıs 1916 Perşembe Nusrat Vapuru'yla IIA hattına 06.30'da mayın çıkarma işlemine hareket edildi.

Önce 34 üncü mayından itibaren Rumeli'ye doğru dört beş yüz metrelik bir yerde 2,5 saat tırmık çekildi. Bir şey yakalanamadı, ittisal tellerinin tamamen kesik olduğu anlaşıldı. Daha sonra gözüken üç mayın için ığrıp yapılarak o kadar saha tarandı, mayın da görülmedi. Hattın başından dört mayını aramak için Rumeli sahiline gidildi; lodos rüzgarı çıkarak deniz kabardığından

14.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

12 Mayıs 1916 Cuma Öğleyin iki stimbot, bir patalya ve iki motorbotla IIA hattına gidilerek önce birinciden itibaren gözüken dört mayın ve sonunda 34, 32, 30 uncu mayınlar ve daha sonra da 50 nci son mayın akşama kadar ığrıp ile arama-tarama yapılmış fakat bir şey bulunamamış olduğundan kayıp oldukları anlaşılmıştır Ya firar etmiş veyahut düşman tarafından temizlenmiştir.

13 Mayıs 1916 Cumartesi Hava poyraz. Denizden çıkmış 12 karbonik 2 Rus mayınıyla Nara'daki iki mavna içinde bulunan 18 Fransız ve 7 Rus mayını ve bir tamirat ihtiyacı olan gemi kurtarma filikası Nusrat'a yüklenerek İstanbul'a gönderilmiştir. Yüzbaşı Ziya Efendi on gün izinle ve Mahir Efendi de 3 numaralı karboniklerde yapılan bakım ve düzenlemeyi görüp öğrenmek üzere görevli olarak Deniz Komutanlığı'ndan Nusrat Vapuru'yla İstanbul'a gönderildiler. İşittiğimize göre bu mayınlar Karadeniz Boğazı'nda atıldıkları zaman akıntının etkisiyle yükselirken dönmeye başlamış ve doblin olan derinlik teli birbirine volta alarak işlememiş ve mayın da dipte kalmıştır. Bunun üzerine mayının dönmesini engellemek için sephiyenin iki tarafına yelpaze şeklinde saçtan kanatlar yapılmıştır.

Nusrat Vapuru'nun mavnaları bağlarken pervanesine halat sarmış olduğundan dalgıç aracıyla kurtarılarak ancak sabaha karşı hareket edebilmiştir.

14 Mayıs 1916 Pazar Deniz Komutanlığı'nın emriyle Mülazım Cemal Efendi motorbot ile Kereviz Dere'ye kadar giderek haber verilen mayını aramış ve orada bulunan Alman ve Türk subaylarına da sormuş, bir haber alamamış ve mayını görememiş olduğundan 17.00'da dönmüştür. Almanlar tarafından verilen yanlış haber nedeniyle dört saat kadar boşuna benzin harcanmıştır. Bugün hava bulutlu sert poyraz rüzgarı esiyor.

15 Mayıs 1916 Pazartesi Hava bulutlu, rüzgar sert poyraz. Öğleyin rüzgar devam ederek daha sonra yağmur yağmaya başladı, mayın erleri yeni kışlalarına taşındılar. Arif Kaptan İstanbul'dan geldi.

16 Mayıs 1916 Salı Hava bulutlu, rüzgar hafif kuzey.

Yirmi kulaç zincir ve iki ağırlık ile hazırlanan yeşil boyalı üstüvanî şamandıra Deniz Komutanlığı'nın emriyle motorbota verilmiş ve su iskelesine gönderilmiştir.

17 Mayıs 1916 Çarşamba Hafif yağmur yağıyor. 03.00'da motorbot, yeşil şamandırayı zincir ve demirlerini alarak, iskandille Seddülbahir'e hareket etmiştir.

15.00'da motorbot ve önceki gün gönderilen on beş er stimbotla gelmişlerdir.

Seddülbahir'de Fransızların oturtup liman yaptıkları geminin yüz metre kadar açığında batmış olan ve üzerinde az su bulunan batık bir geminin biraz daha deniz tarafına, 8-10 kulaç suya adı geçen şamandıra bırakılmıştır. Batık gemi, Muavenet-i Milliye tarafından batırılan Goliath İngiliz Zırhlısıdır.

Şamandıra, Teke Burnu önüne 8-10 kulaç suya ve batık Majestic Zırhlısı'nın deniz tarafına atılmıştır.

18 Mayıs 1916 Perşembe Gece bir düşman uçak filosu gelerek limana, Kilya, Nara v.b. gibi yerlere otuzu aşkın bomba atmıştır. Bombalardan üçü su ve duba iskeleleri civarına ve yakınına düşerek orada bulunan bir mavnadaki mavnacı yaralanmış ve vefat etmiş; bir Stimbot baş tarafından yara almış, Kaptan ve çarkçısı bulunan Alman erleri yaralanmış; Maltepe Stimbotu birkaç yerinden delinmiş; duba bir metre kadar yerinden hasara uğramıştır.

19 Mayıs 1916 Cuma 10.30'da Kerevizdere'de sökülen ve Hisarlıkta 2,5 kulaç suda batık duran karbonik mayınları almak üzere (2) numaralı motorbot hareket etti; Değirmenburnu'nda bozulduğundan döndü. 14.40'da (1) numaralı motorbot (20) numaralı motor gambotun peşine bağlanarak Salim Efendi ile adı geçen mayınları almak üzere hareket ettirildi. Mayınlar Kerevizdere'den ve Eskihisarlık Burnu'ndan alınarak ambara getirilmiştir. Numaraları 1915, 592'dir. 592 numaralı mayının sephiyesi üzerinde on beş kadar kurşun yara delikleri

vardır. O zaman orada bulunan Fransızlar tarafından üzerine ateş edilmiş olduğu açıktır.

20 Mayıs 1916 Cumartesi Mülazım Cemal Efendi Maltepe Stimbotu ile ve Baykuş'taki filika ayrıca Morto Limanı'na kadar sahillerde ve denizde demirinden kurtulmuş mayın aramak için gönderildi.

Eskihisarlık'ın Morto Burnu'nda batık bir mayın bulduklarını 15.00'da telefonla haber verdiler (1) numaralı motorbot gönderildi. Fakat akşam olduğu için o gün alamadıklarını ve gece Soğanlıdere'de kalarak yarın erkenden alacaklarını bildirdiler.

21 Mayıs 1916 Pazar Mayın alınıp ambara getirilmiştir. Batık olup üzerinde kurşun yaraları vardır. Numarası 322'dir. Hava bulutlu sertçe poyraz esiyor.

22 Mayıs 1916 Pazartesi Bir büyük Alman denizaltısı Boğaz'dan içeri girip İstanbul'a hareket etti.

23 Mayıs 1916 Salı Motorbot Menderes Çayı ağzında haber verilen iki mayını alıp getirmek üzere Bolayır Vapuru yedeğinde ve Mülazım Cemal Efendi görevli olarak gönderildi.

24 Mayıs 1916 Çarşamba Motorbot 277, 179 numaralı karbonik mayınları getirdi.

25 Mayıs 1916 Perşembe Yüzbaşı Enver ve mülazım Kenan Efendiler Mesudiye Stimbotu ve

Nusrat'ın algarinasıyla şamandıraları kontrole getirdiler. Orta yerde açıkta kalmış olan iki şamandırayı almışlar Mesudiye Bataryası önüne bir şamandıra koymuşlar.

Kepez Feneri önündeki şamandırayı koyamadan döndüler. İki düşman uçağı limana kadar geldiler. Bomba atmadılar.

26 Mayıs 1916 Cuma Hava güneşli rüzgar sert poyraz. Cezair-i Bahr-i Sefit Vapuru Boğaz Kumandanlığı maiyetinde bulunmak üzere Çanakkale'ye geldi.

27 Mayıs 1916 Cumartesi Durumda bir değişim yok, hava güzel.

28 Mayıs 1916 Pazar Aydın Vapuru İstanbul'dan geldi. Hava güzel.

29 Mayıs 1916 Pazartesi Hava lodos. Alman Sahil Genel Müfettişi bir ferik Basra Torpidosu'yla Çanakkale'ye geldi.

30 Mayıs 1916 Salı Denizden çıkmış olan 1915, 592, 322, 179, 277 numaralı mayınlar Rüsûmat'ın (1) numaralı vapuruyla İstanbul'a gönderilmiştir.

31 Mayıs 1916 Çarşamba Sabahleyin Nusrat vapuru mayınsız olarak Çanakkale'ye geldi. Mahir ve Ziya Efendiler de geldiler. (Müfrezemize tayin edilen Çarkçı Mülazım İsmail Efendi de geldi.)

3 numaralı karbonik mayınlar da Almanlar'ın söylediği gibi tellerin gamba alıp mayınların yükselemediği ve bunun için mayınların sephiyelerine kanatlar yapıldığı doğru değildir.

Yüzbaşı Mahir Efendi'nin ifadesine göre mayınların kara tellerinde bozukluk vardır. Mazhar Bey de mektubunda böyle bildirmiştir. Bu bozukluk fren kaverlerinin sihanlarında veya tesviyelerinde veyahut dişlilerin düzensizliğindendir. Çünkü dişliler bozuk olur ise düzgün devredemeyip sıkışacaklarından mayın yükselemeyecek kaverin tesviyesi bozuk olursa dişliler kavere dokunacak yine tel sağmayacak. Kaverin sihanında eksiklik olursa kaverin üzerindeki büyük cıvata gliserinin devr etmiş olduğu kuyuya fazla dahil olarak gliserinin deliklerini kapayarak devrini engelleyecek tabii dolap dönemeyecek mayın aşağıda kalacak.

Sonuçta bozukluk frende olup çoğunun düzeltilmesini adı geçen cıvatanın altına pul koyarak yapıyorlarmış. Mahir Efendi'nin ifadesi budur. Ve doğrusu da bu olmalıdır. Zira Kaptan Glen gibi Almanlar'ın teller gamba alıyor iddiaları yanlıştır.

1 Haziran 1916 Perşembe Hava sakin, poyraz.

2 Haziran 1916 Cuma Nusrat Vapuru kömüre gitti. İntibah Vapuru İstanbul'dan 15 cm.lik altı topu getirdi. İntibah, Çimenlik'e yanaştı.

3 Haziran 1916 Cumartesi Hava sakin. Yanson Bey'in emriyle Yüzbaşı Ziya Efendi Mülazım Nuri Efendi ve on er iki motorla Karantina'ya hareket ettiler. Bunlar orada bulunan peşinde şat bağlı Çanakkale Romörkörü'nü Rumeli'ye geçirip daha sonra Morto Limanı'na önde ığrıp çekerek Kumkale'ye geçireceklerdi. Akşam üzeri Ziya ve Nuri Efendiler geldiler. Motorlarımız Mülazım Brant idaresinde Seddülbahir'de kalmıştır.

4 Haziran 1916 Pazar Motorlarımız dün Yanson Bey tarafından uçak ile keşfedilip düşman tarafından Boğaz girişinin biraz dışına dökülmüş olan mayınları taramakla meşguldürler.

5 Haziran 1916 Pazartesi İki numaralı motor-bot geldi. Yüzbaşı Enver Efendi Maltepe Stimbotu'yla Seddülbahir'e gönderildi. Nusrat Vapuru İntibah'ın getirdiği 15 cm.lik top yüklü şatı Kerevizdere'ye götürdü. Boğaz girişinin dış tarafına girişi kapamak üzere düşman tarafından dökülen mayınların Fransız mayını olduğu orada motorla çalışmakta olan Süleyman Çavuş haber vermiştir. Bu mayınları görmüşler ve ığrıp ile bir tanesini kestirip suyun yüzüne çıkarmışlar.

6 Haziran 1916 Salı 130 metre telleri olan üç varil şamandıra ve üç ağırlık motorbota konarak Seddülbahir'e gönderildi. Birkaç düşman uçağı gelerek Nara'ya ve Nusrat Vapuru'na etkisiz bomba atmıştır. Yüzbaşı Enver Efendi Seddülbahir'den gelmiştir. Yanson Bey ile Kilitbahir Torpido Bataryası'nı ziyaret ettik.

7 Haziran 1916 Çarşamba Aydın Vapuru İstanbul'dan arama-tarama aletleri ve fünyeleri getirdi. Bunlar Seddülbahir'e sevk edildi. Zira Boğaz dışına düşman tarafından dökülen mayınlar büyük Fransız sistemi mayınlar olup beş altı metre derinlik ile dökülmüştür. Bugün bunlardan üç adedi tel arama-tarama ipiyle patlattırılmıştır. Bazıları derinlik tellerinden kesilip suyun yüzeyine çıktığı zaman motor gambotlardaki toplarla batırılıyor. Iğrıp motor gambotlarla çekiliyor.

8 Haziran 1916 Perşembe Hava rüzgarlı kuzeyden. Kepezburnu'ndaki şamandıra kopmuştur. Sarısığlar'a çekiçli bir Rus mayını düşmüştür.

9 Haziran 1916 Cuma Mülazım Kenan Efendi Rumeli'deki şamandıraları kontrol ve kulaç sularını iskandil etmeye gönderildi. Yüzbaşı Ziya Efendi Sarısığlar'a düşen Rus mayınını sahilden çekip denizde batırmak üzere beş çifte ile gönderildi. Beş çifte adı geçen mayını sahilden denize doğru çekmeye teşebbüs etmiş ve uğraşmış; başaramadan dönmüştür. Mayın Kepez Burnu'nun koya doğru biraz içeri tarafındadır. Yani Kalabaklı Çayı ile Kepez değirmeni yönünde sahil arasında ve kumsalda bir defada beş on yerinden tüfek kurşunuyla delinmiş yarısına kadar suya gömülü bir haldedir. Mülazım Nabet Efendi yerine bir Alman mülazım mayın subayı gelmiştir.

10 Haziran 1916 Cumartesi Hava kuzey. 14.00'da Yanson Bey Alman mayın subayı ile Nusrat Vapuru'yla

Köse Burnu ve Maydos arasında 76 metre derinlikte 78 numaralı mayının denemesi yapıldı, mayın atıldıktan bir dakika sonra tuz şamandırası geldi. Bağlandığı bakır tel açılmış.

Nazımı derinlik sıfıra tatbik edilmiş idi. Yarım saat beklendi mayın görülmedi. Ağırlık şamandırası vira edildi. Derinlik telinin ancak 55 metre sağmış olduğu görüldü.

Derinlik teli sehpanın dışarısından dolaştırılarak aksine sarılmıştı. Frende bozukluk olduğu anlaşıldı. Seddülbahir'de Boğaz girişi dışarısında şimdiye kadar 12 mayın ığrıp ile patlattırılmıştır.

11 Haziran 1916 Pazar Yüzbaşı Ziya Efendi ve Mülazım Kenan Efendiler Mesudiye Stimbotu ve beş çifte filika ile giderek Kepez'de noksan iki şamandırayı koydular. Rus mayınını denize açarak batırdılar ve Rumeli sahilindeki şamandıraların kulaç sularını iskandil ederek döndüler.

12 Haziran 1916 Pazartesi 09.00'da Cumartesi günkü yerde 3 numaralı iki mayının tecrübesi yapıldı. 79 numaralı mayın.

Bu mayın da kelebek fora edilerek dolabı frenden ayrılmıştır. Frende gliserin var nâzımı derinlik sıfır. 10:00'da kondu. 6 dakika sonra mayın tuz şamandırasıyla birlikte ve süratle suyun yüzüne çıktı. 78- numaralı mayın.

Bu mayında kelebek aracıyla dolap frene bağlanmış fakat frende gliserin yok. Saat 10.30'da kondu. 9 dakikada tuz şamandırası bir dakika sonra mayın suyun yüzüne çıktı. Her iki mayında da teller ağırlığın dışına ve aksine sarılmış idi. Gliserinsiz olan mayın her ne kadar burada nâzım olarak telini sağmış ise de sığ mahallerde şüphelidir. Nusrat'ta bulunan iki adet mitralyöz mayın motorbotlarının baş tarafına konulmuştur. Yarın mayınlar aynı tertipte fakat nazımı yüzey derinlikleri 4, 5 metreye göre düzenlenip öyle atılacaktır.

13 Haziran 1916 Salı Motorbotlar ve on beş er Seddülbahir'e gönderildi, mayın çıkarma işlemi dünkü gibi fakat nazımı derinlikler dört metreye göre tanzim edilerek yine orada alıkonuldu ve mayınlar istenen derinlikte sabit kaldılar.

14 Haziran 1916 Çarşamba Önemli bir olay yok. Düşman uçakları Seddülbahir dışında çalışan motorlara bomba atmış bir etki yapamamış motorlar karşılık vermiştir.

15 Haziran 1916 Perşembe Gece bir düşman uçağı Naraya bomba atmıştır. Haliç Komodoru Remzi Bey Çanakkale'de bulunan bütün bölgeleri teftiş için (Pars) Vapuruyla gelmiştir. 22.00'da dönmüştür.

IVA hattında bir mayının suyun yüzeyine çıktığı haber verilmiştir.

16 Haziran 1916 Cuma Adı geçen mayın 58 numaralı olup Karanfil Burnu ile Tenger arasında gece sahile düşmüştür.

17 Haziran 1916 Cumartesi Seddülbahir ile Kumkale ortası taranmıştır. Yine Karantina ve Kumkale arası da bugün taranıp Anadolu'dan yol açılacaktır. Seddülbahir'de çalışan motorlar ve erler geldiler.

18 Haziran 1916 Pazar 58 numaralı karbonik mayın Baykuş'tan ambara getirildi. 7 numaralı şamandıranın 15-20 metre kadar açığında bir mayın olduğu Seyyar Torpido'dan haber verildi. Düşman uçağı bildiri attı.

19 Haziran 1916 Pazartesi Yüzbaşı Ziya Efendi adı geçen mayına bakmak üzere stimbot ve algarina ile gönderildi. Karanlık Liman 10 metre derinliğe ortadaki yeşil, diğerleri kırmızı olmak üzere üç adet şamandıra konulmuştur. Ziya Efendi'nin incelemesinde mayın olmadığı anlaşıldığından dönmüştür. Düşman Teke Burnu, Zığın Dere, Arıburnu yönüne de mayın dökmüştür. Bunlar da mayın arama-tarama işlemi sonunda toplanacaktır.

20 Haziran 1916 Salı Hava sakin ve son derece sıcak oldu.

21 Haziran 1916 Çarşamba Kuzey rüzgarı devam ediyor. Denizden çıkan 58 numaralı karbonik mayın (1)

numaralı Rüsumat Vapuru'na yüklenerek İstanbul'a gönderilmiştir.

22 Haziran 1916 Perşembe Karanlık Limana orta yerdeki yeşil diğerleri kırmızı olmak üzere Yüzbaşı Ziya Efendi kontrolünde üç şamandıra konuldu. (2) numaralı motorbot kızağa alınarak bodoslama v.b. yerleri tamir edilmeye başlandı. Hava güneşli poyraz rüzgarı esiyor.

23 Haziran 1916 Cuma Kemal Reis Gambotu İstanbul'dan gelerek Merten Paşa'yı alarak yine İstanbul'a hareket etti.

Boğaz dışına Tekke Burnu Zığındere ve Arıburnu yönünden düşman tarafından dökülmüş olan mayınlar İngiliz mayınları olup şekildeki gibidir.

Rod Üzerinde bir cismin çarpmasıyla devreye girecek bir rod vardır. Ağırlıkları çekiçli Rus mayınları ağırlıklarının aynıdır. Bu sebepten bu mayınlar bir denizaltı tarafından dökülemeyeceğinden düşmanın bunları mayın gemisiyle Gelibolu yarımadasını terk etmesi esnasında dökmüş olduğu anlaşılmıştır.

Bugün akıntıyla girişe doğru giden bir Rus mayını Kepez gözcü erler tarafından takip edilmiş ve Kumkale'ye doğru gittiği görülmüştür.

24 Haziran 1916 Cumartesi Şiddetli kuzey rüzgarı esiyor.

25 Haziran 1916 Pazar Kepez Feneri altına bir Rus mayını düşmüştür. Numarası 47'dir. Başına bir nöbetçi görevlendirilmiştir.

26 Haziran 1916 Pazartesi İki mayın motor-botuyla yeni gelen on altı er Mülazım Brand idaresinde Seddülbahir'e gittiler. Mülazım Nabet de onlarla beraberdir. Zığındere bölgesindeki düşman mayınlarını tarayacaklardır. Periskoplu sujharle mayınını da düşman mayın ağları dışına atacaklardır.

12.00'da Nusrat Vapuru 19 numaralı motor gambot ve Mesudiye Stimbotu'yla hareket edilerek IIA hattında son mayın arama-tarama işlemine yapılmış fakat bulunamamıştır. Iğrıp sahilden 400 metreden itibaren denize doğru 600 metrelik bir alanda yani sahilden bin metreye kadar yapılmıştır.

27 Haziran 1916 Salı Menderes taraflarında bir Rus mayını görüp batırmışlardır. 47 numaralı Rus mayını da batırıldı. Periskoplu sujharle mayını ağların dışına bırakılmış ve Bozcaada'ya doğru gittiği görülmüştür. Zığındere'den alınan bir İngiliz düşman mayını ağırlığıyla beraber ambara getirilmiştir.

28 Haziran 1916 Çarşamba İngiliz mayını ambarda açılıp mekanizma tertibatı vb. öğrenilmiştir.

İçinde yüz yirmi kilo kadar râtıb pamuk barutu vardır. Tek iğnelidir. 23 Ekim 1910 modelidir.

Cephaneliği üzerinde mayın içinde Amerika yazısı olduğundan Amerika'da üretilmiştir. Mayın teli 82 metre olarak bulunmuştur. Ağırlığı Rus ağırlığı gibi olduğundan atıldıkları zaman önce mayın suyun üzerinde kalır. Daha sonra ufak küre dalış bölümünü kastonyala kapatarak mayın aşağıya iner. Tel dolabına bağlı bir yayı frenlik görevi görüyor.

29 Haziran 1916 Perşembe Boğaz'da tarama ile 600 metre genişliğinde mayınsız bir yol açılmış olduğundan motorbotlarla erler Seddülbahir'den gelmiştir. Adı geçen İngiliz mayını içinde pamuk barutu alınıp Nara'ya gönderilmiştir. Pamuk barutları kalp şeklinde konik ve 1¼ libre miktarındadır. Bir mayın içinde bu baruttan 260 libre barut vardır. Merten Paşa İstanbul'dan geldiler.

30 Haziran 1916 Cuma Sertçe poyraz.

1 Temmuz 1916 Cumartesi Önemli bir olay yoktur.

2 Temmuz 1916 Pazar Anadolu'daki şamandıraların numaraları kondu. İngiliz mayınının pamuk barutu İstanbul'a gönderildi.

Ramazanın bugün biridir.

3 Temmuz 1916 Pazartesi Nusrat Vapuru'yla IVB hattının kaldırılmasına gidildi. 06.30'da

Çanakkale'den hareket edildi. Bir motor ve Mesudiye Stimbotu'yla beş çifte filika beraber idi. Iğrıp yapılarak önce dördüncü 330 numaralı mayın daha sonra 33 numaralı üçüncü mayın alındı. Birinci ve ikinci için çok defa ığrıp çekti ama bulunamadı.

Anadolu'ya doğru 8 inci 9 uncu ve ile en sona kalan mayınlar için ığrıp çekildi fakat akıntılı bölgelerinde Mesudiye Stimbotu ığrıpı çekemediğinden düzenli bir şey yapılamadı. İki motorla ığrıp çekmeğe ihtiyaç olduğu anlaşıldığından 16.30'da Çanakkale'ye dönüldü. Çıkarılan dördüncü mayının bölgesine bir şamandıra kondu.

4 Temmuz 1916 Salı Nusrat Vapuru'yla sabahleyin IVB hattına iki motorla taramaya gidildi. Akşama kadar ığrıp çekildi, bir mayın taktırılamadı. 17.30'da dönüldü. Alman Mülazım Nabet daima beraberdir.

Yarın Anadolu tarafından aranacaktır.

5 Temmuz 1916 Çarşamba Nusrat Vapuru'yla IVB hattını kaldırmaya gidildi. İki motorla Anadolu tarafı da tarandı. Bir şey bulunamadı. Bunun üzerine Rumeli yönüne geçildi. IVA hattı tarandı. Birinci 136 ikinci 157 numaralı mayınlar alındı. Ondan sonra hat tamamen tarandı, mayın bulunamadı. Çanakkale'ye 18.00'da dönüldü. Rumeli'de (1) numaralı şamandıra yerine kondu yarın IV hattının çıkarılmasına başlanacaktır.

6 Temmuz 1916 Perşembe Nusrat Vapuru'yla IV

hattına gidildi. İki motor ve beş çifte filika beraber alındı. Önce sahil teli yakalanarak birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ağırlıklar beşinci 603 numaralı mayın ve ağırlığı altıncı ağırlık da alınarak Çanakkale'ye dönüldü.

Harbiye Nazırı Enver Paşayı Soğanlıdere'den alıp 15 numaralı motor gambot ile Çanakkale'ye getirdim.

7 Temmuz 1916 Cuma Şiddetli poyraz rüzgarı esmekte olduğundan mayın çıkarma işlemi için gidilemedi. Harbiye Nazırı Paşa akşam üzeri Gülcemal Vapuru'yla İstanbul'a hareket etti.

8 Temmuz 1916 Cumartesi Nusrat Vapuru ve iki motor ile mayın çıkarma işlemi için gidildi. IV hattının Rumeli bölgesinde öğleye kadar tırmık çekildi; yoğun dalgadan ittisal teli yakalanamadı. Ondan sonra Anadolu'ya geçilerek orada tırmık çekildi. Ve ittisal teli sonundan yaklaşık üçüncü ile dördüncü arasından yakalanarak doblin kesildi. Ve iki ucuna bir şamandıra bağlanarak ona da bir büyük şamandıra bırakılarak 18.30'da Çanakkale'ye dönüldü.

9 Temmuz 1916 Pazar Nusrat Vapuru ve iki motorla mayın çıkarma işlemi için gidildi. Dünden bırakılan şamandıra alınarak sahile doğru 26, 27, 28, 29 uncu ağırlıklar alındı. Daha sonra diğer şamandıra vira edilerek 25 inci ağırlık alınıp 24 üncü ağırlık alınırken ittisal teli kesildiğinden bir şamandıra bırakıldı. Daha sonra Çanakkale'ye dönüldü.

10 Temmuz 1916 Pazartesi Motorlar her ikisinin tamiri gerektiğinden mayın arama-tarama işlemine gidilememiştir.

11 Temmuz 1916 Salı Motorların tamiri bitmediği için mayın arama-tarama işlemine gidilemedi. Kilitbahir'e gidip torpido bataryasını gördüm. Kepez Burnu'na 43 numaralı rakkaslı bir Rus mayını düştüğü haber verildi.

İngilizler Boğaz girişi dışına bizim denizaltılarımıza karşı alttaki şekilde gösterildiği gibi mayınlarla karışık ağlar koymuşlardır. (Orijinal şekil EK-H'dedir.)

Şeklinde görüldüğü gibi mayınlar değişik derinliklerde atılmış olup ağlara bağlıdır. Bir cisim ağlara temas ederek ileriye doğru sürünce mayınlar birbirine çarpıp patlıyor. Mayınların arası 14 metre kadardır.

Ağın alt yakası zincir olup sonlarından demirlenmiştir. Diğer kısımları çelik telden yapılmıştır; üst yakaya bağlı şamandıralardan sonlarındaki büyük şamandıralar da su ile beraber olup top ile tahripleri güçtür. Ortasındaki şamandıraların ise üzerlerine halattan ağ örülmüş çan şamandıralardır ki bunlar hiç görünmezler. Ağlar parça parça olup birbirine paralel ve biri diğerinin iç tarafına şu tarzda (orijinal şekle bakınız.) Geçmiştir.

12 Temmuz 1916 Çarşamba Bir düşman uçağı Kilitbahir hizalarına kadar gelerek geriye dönmüştür. Kepeze düşen 43 numaralı Rus mayını denize çektirilip

batırılmıştır. Bir haftadır bunaltıcı sıcak devam ediyor.

13 Temmuz 1916 Perşembe Bir düşman uçağı üzerimizden girişe doğru geçti. Rüzgar sert kuzey esiyor. Motorların makinelerinin tamirleri bitmiştir.

14 Temmuz 1916 Cuma Hava sert olduğu için mayın çıkarma işlemi için gidilemedi.

15 Temmuz 1916 Cumartesi Sert kuzey rüzgarı devam ediyor. Mayın arama-tarama işlemine gidilemedi.

16 Temmuz 1916 Pazar 6.30'da iki motor ve beş çifte filika ile Nusrat Vapuru'yla IV hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Hava sakin. 12.30'dan sonra şiddetli batı rüzgarı esmeye başladı. IV hattının Anadolu tarafında tırmık çekilerek 24 üncü 16 numaralı ağırlık alındı. mayını görülmedi fakat mayın telinde nazımı derinlik parçası mevcut olduğundan mayının büyük ihtimalle Mersin Vapuru olayında patlamış olan mayın olduğu zannedilmektedir. 23 üncü ağırlık alındı. 22 nciye olan ittisal teli kopuk geldi. Üst taraftan yakalamak için tırmık çekilecekken şiddetli batı rüzgarının çıkması üzerine Çanakkale'ye limana dönüldü. Saat 13.30.

17 Temmuz 1916 Pazartesi Hava uygun olduğu için Nusrat Vapuru bir motor ve beş çifte filika ile IV hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Dün kopup gelen (1)'den tırmık çekilerek ittisal telinden yakalandı: adı geçen yerde 49 kulaç su olmasından ittisal telinin

doblini suyun yüzeyine kadar getirilemediği için kesilmiştir. Tekrar tırmık çekilerek yine yakalanmış ve aynı durum olmuştur. Bunun üzerine tırmık çekilirken 15 inci ağırlığın kendisinden yakalanıp vira edilmeye başlanmış. Fakat ittisal telleri zedelenmiş olduğundan ağırlık alınmış; her iki taraftan ittisal telleri kesilmiştir. Bunun üzerine akşam da olduğundan limana geri dönülmüştür.

18 Temmuz 1916 Salı İki motor ve Nusrat Vapuru'yla IV hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Tırmık çekilerek 12 nci ve 11 inci ağırlık arasından yakalandı. Her ikisi de alındı, mayınları firar etmiştir. Fakat gerek 13 üncüye ve gerek 10 uncuya olan ittisal telleri kopuk geldi. 17.00'a kadar tırmık çekildi. Tırmık Rumeli bölgesinde pek çok olan kablolara takılmakta ve pek sıkıntı vermektedir. 17.00'da 17 nci ağırlıktan yakalandı ve alındı. 16 ncıya olan ittisal teli kopuk geldi. 18 inciye bir şamandıra bağlanarak 18.30'da dönüldü. Çıkan ittisal telleri büyük oranda çürümüş ve zedelenmiş bir haldedir.

19 Temmuz 1916 Çarşamba Nusrat Vapuru'nun körüğü bozuk olduğundan mayın arama-tarama işlemine gidilmedi. Nara'daki işaret kulesinin alt katına 54 mayın konmasına ve bunun için kule içine 60 metrelik ray döşenmesine ve sahile bir iskele yapılıp iskeleden kuleye kadar dekodil hattı yapılmasına karar verildi. Hava hafif lodos.

20 Temmuz 1916 Perşembe Rüzgar hafif lodos. Nusrat vapuru ile iki motor birlikte mayın çıkarma işlemi için gidildi. 18'inci ağırlığa bırakılmış olan şamandıra alınarak vira edilmeye başlandı. İttisal teli pek çürümüş geldiğinden üç defa bosaya vurulması zorunlu hale geldi. Ağırlık gözüktü fakat bir dizi bosaya vurmaya zaman kalmadan kesildi. Bunun üzerine tekrar tırmık çekmeye başlandı kablolar yakalandı. Öğleden sonra her iki motor bozulduğundan Çanakkale'ye dönüldü. Bir motorun tamiri yapıldı. Diğerinin şaft uskurusu cıvataları kırılmış olduğundan karaya çekilecektir. Çakaltepe'ye bir mayın düşmüş olduğu haber verildi.

Şehzade Ömer Faruk Efendi Yunus Torpidosu'yla Çanakkale'ye geldi.

21 Temmuz 1916 Cuma Şehzade geri döndü.[20]

22 Temmuz 1916 Cumartesi Sabahleyin iki motorla Yüzbaşı Ziya Mülazım Brand ve Nayt Efendiler IV hattında mayın arama-taramaya gittiler. Arama-tarama şu şekilde yapılmış fakat bir şey bulunamamıştır. Her iki motor şekilde görüldüğü üzere otuz kırk metre kadar çekme ipini sahip olup bunlar birer ağırlık ile iskandil ipine bağlıdır. İskandil ipi yüz metre kadardır. (Orijinal şekil EK-I'dedir.)

Hat boyunca taranmış motorlar akıntı ile düşüp rotalarını kaybedince seyir yönüne göre kumanda ipini

[20] *Üçüncü defterin sonu.*

sancağa basarak iskeleye göre akıntı üstüne doğru hattın üzerine gelince tekrar eski konumlarını alıp taramaya başlarlar. Bu suretle 23.00'a kadar taranmış; bir şeye rastlanmadığından geri dönülmüştür. Mülazım Kenan Efendi ve bir kaç mayın eri Menderes'teki mayınları almak üzere Seddülbahir'e gönderilmiştir.

Bir numaralı motorbotun kontrolü esnasında bir leşe taktırdıkları için glacı bozulmuş ve fitilleri erimiştir. Yarın bu sebepten kontrole gidilmeyecektir.

23 Temmuz 1916 Pazar Bugün kontrole gidilmedi.

Beş karbonik mayın ile 17 ağırlık Nusrat Vapuru'yla İstanbul'a gönderildi.

24 Temmuz 1916 Pazartesi Nara'dan kopan bir Rus mayını Maydos önünde Deniz Komutanlığı'nın emriyle batırılmıştır. Karantina'ya bir karbonik mayın düşmüştür. 75, 149 numaralı karbonik mayınlar Menderes'ten ve önce sephiyesi alınmış bir cephanelik Çakaltepe'den alınıp ambara getirilmiştir.

25 Temmuz 1916 Salı Merten Paşa'dan İstanbul'a gitmek ve dönmek üzere 14 gün izin aldım.

Yüzbaşı Enver Efendi, Karantina altına düşen 120 numaralı karbonik mayın ile Baykuş'ta bulunan eski üstüvane rasadî kazanını alıp ambara getirmişlerdir.

26 Temmuz 1916 Çarşamba Bir numaralı motorbot tamir edilmiş ve pruvasında bir arıza gösterilmemiştir.

27 Temmuz 1916'dan 12 Ağustos 1916'ya kadar İstanbul'da izinli olduğum andaki mayın olayları:

Kaldırılan üç IV, IVA, IVB hatlarının yerine 27 Temmuz 1916'da bir ve iki numaralı 52 karbonik mayından oluşan bir hat dökülmüştür. 25 ve 626 numaralı mayınlar demirlerinden kurtulup alınmıştır.

Yeni dökülen IV hattının başlangıcı batık Mesudiye'nin 200 metre kadar Kepez tarafından ve Mesudiye'nin kıç yönünde 6 kulaç suya konulmuş olan şamandıradan denize doğru yüz yüz elli metre kadardır. Birinci mayın bu noktadan başlayarak Rumeli Hamidiyesi'ne doğru dökülmüş ve son mayın denize düştüğü zaman Kilitbahir Burnu ile Akbaş sırtı bir istikamete gelmiştir. Bu hattın Rumeli yönüne bir filamalı şamandıra konmuştur. Anadolu yönünde şamandıradan başka sahilde çifte gönder vardır.

Domuzdere açığına dökülmüş olan parça hat arama-tarama müfrezesi tarafından taranarak 268 numaralı karbonik mayın ile bir Rus mayını bulunmuştur. Rus mayınını tırmık batırmış karbonik mayın ambara getirilmiştir.

Kumkale'de İtalya Harbi'nden kalma 90 numaralı bir cephane bulunup ambara getirilmiştir. Sephiyesi

bulunamamıştır.

6 Ağustos 1916'da 25, 75, 149, 626, 268 ve 90 numaralı cephane Rüsumat'ın (1) numaralı vapuruyla İstanbul'a gönderilmiştir. Ambar arkasındaki cephanelik tamamlanıp Alman denizaltısı içeri girmiştir. Dört bomba konmuştur.

12 Ağustos 1916 Cumartesi Bir büyük deniz-altımız Boğaz'dan dışarı çıkmıştır. Hava güneşli, rüzgar kuzeydir.

13 Ağustos 1916 Pazar Kopan 7 numaralı şamandıranın yerine bir şamandıra konulmuştur. Kepez Feneri altına bir Alman mayınının düştüğü Kepez Tarassud Müfrezesi (Gözetleme Bölüğü)'nden ve İntepe'deki 21'lik batarya önüne de bir mayının düştüğü Müstahkem Mevkiden haber verilmiştir. Kepeze düşen Alman mayını Kepez'deki erler tarafından körleş-tirilmiştir.

14 Ağustos 1916 Pazartesi Duba iskelesinde 15, 19 numaralı motor gambotlarla 52 numaralı şirket vapuruyla gelecek Harbiye Nazırı Paşa ve eşliğindekileri bekliyoruz. 08.30'da Berk-i Satvet Torpido Kruvazörü limana ulaştığından motorlara şirket vapurlarıyla üzerine yanaşılarak gelmiş olan Harbiye Nazırı Enver Paşa, Adliye Nazırı İbrahim, Şeyhülislam Musa Kazım Efendi, Müşir Tatar Osman Paşa, Süleyman Numan Paşa, Deniz Müsteşarı Vasıf, Üçüncü Daire Reisi Hamdi, Erkan-ı Harp Reisi Rauf, Donanma Erkan-ı Harp Reisi Enver Bey ve

beraberindekiler motorlara binerek Çimenlik İskelesi'ne çıktılar ve oradan Hamidiye Tabyası'na gittiler. Levazım Reisi İsmail Hakkı Paşa da vardı.

Nusrat'ın yedeğinde bulunan hedef Havuzlar yönünde ortadan bırakıldı. 09.30'da Hamidiye hedefe atış yapmaya başladı. Dördüncü, beşinci mermi ve ondan sonra yapılan savlolar hedefe isabet ederek hedef parçalandı.10.15'te Çimenlik'ten hareket edilerek Seddülbahir'e gidildi. 14.00'da Seddülbahir'den hareketle Baykuşa Mesudiye Bataryası önüne gelinerek adı geçen bataryaya çıktılar. 15.10'da. 16.30'da Soğanlıdere'de yapılmış olan ufak bir hedef Nusrat Vapuru aracılığıyla yine Havuzlar yönünden bırakıldı. Rumeli Hamidiye ve Mecidiye İstihkamları 5000 metreden ateşe başladılar. Mecidiye'nin attığı mermilerin çoğu hedefe isabet sayılır derecede yakın düştü. Sonunda Dardanos ateşe başladı, onun da iki üç mermisi yakın düştü. 17.30'da Mesudiye Bataryası ateşe başladı. Atış gayet muazzam ve mermilerin çoğu isabet kaydettiğinden ziyaret heyeti bataryaya tebriklerini bildirdi. 17.50'de hareket edilerek Çanakkale'ye ulaşıldı ve Gülnihal Vapuruyla 19.00'da İstanbul'a hareket ettiler. 317 numaralı karbonik İntepe'den ve 2235, 841 numaralı Alman mayınları Kepez altından ve Sarısırtlar'dan alınıp ambara getirilmiştir.

15 Ağustos 1916 Salı Yüzbaşı Enver Efendi Drac Torpidosu'yla klavuzluk ederek bir büyük denizaltımızı içeriye sokmuştur.

16 Ağustos 1916 Çarşamba Soğanlıdere' de sahilde taşların üzerinde oturmuş ve içerisi su dolmuş saatli rakkaslı Rus mayınını tahrip etmek üzere Yüzbaşı Nayt ve Mülazım Kenan Efendi giderek motor gambotun Maksim topuyla yirmi beş mermi atmışlar; isabet ettirememişler ve tahrip edemeden geri dönülmüştür.

17 Ağustos 1916 Perşembe Sertçe kuzey rüzgarı esiyor. Yüzbaşı Nayt ve Mülazım Kenan Efendiler Soğanlıdere'de bulunan saatli Rus mayınının üzerine bir kiloluk bir bomba koyarak ve uzun ağırlık aracılığıyla sahilden ateşleyerek tahrip etmişlerdir. Mayının parçalanan bölümlerinden bir kısmını getirmişlerdir. Saat 16.00. Usedom ve Merten Paşalar Hızır Reis Gambotu'yla İstanbul'a gittiler. Usedom Paşa İstanbul'dan 13 Ağustos 1916 akşam üzeri Hızır Reis Gambotu'yla gelmişlerdi.

18 Ağustos 1916 Cuma Kilitbahir Bataryası'nda bulunan bir adet vinçli torpido mataforasıyla yüz metre uzunluğunda mayın rayı Nara'ya gönderildi. Nara Kalesi'nin zemin katına ray kirişiyle konacak yüz adet mayını taşımak için iskele yapılmıştır.

İskelenin önünde 1,30 metre derinlik vardır. Bunun için mayınlar iskeleye şat aracıyla verilecek ve alınacak. İskeleden Kale'ye kadar olan mesafe 65 metredir.

19 Ağustos 1916 Cumartesi İskenderun Vapuru İstanbul'dan geldi. Hava hafif lodos.

Demirinden kurtulup elde edilen 317 karbonik 2235. 841 numaralı Alman mayınları ve tahrip edilen 25 numaralı Rus mayını cephanesi İskenderun Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir.

20 Ağustos 1916 Pazar Rüzgar, şiddetli lodostur. Mülazım Brand ve Kenan Efendiler iki motorla mayın taramaya gitmişlerdir.

Havuzlardaki Kumburnu'nda sahile düşen 616 numaralı mayın Baykuş'taki erler tarafından körlettirilip karaya çekilmiştir. Motorlar 11.00'a kadar Domuzdere açığındaki hattı taramışlar bir şey bulamamışlar, ondan sonra lodos çıktığından limana geri dönülmüştür.

21 Ağustos 1916 Pazartesi Hava poyraza dönerek yağmur yağdı.

Çimenlik'e düşen bir Alman mayını alınıp ambara getirilmiştir. Mülazım Brand ve Kenan Efendiler iki mayın motoru ve bir stimbotla Kepez'deki filikayı da alarak Domuzdere civarındaki mayınları arama-taramaya gittiler.

Yeni IV hattının ortasında bir mayın telini sağarak suyun yüzeyine çıkmış olduğundan emniyet şaftı kesilmiş ve iki tarafına kırmızı ve yeşil bir şamandıra konmuştur.

Anadolu tarafına 27, 210 ve 11 numaralı

şamandıralar konmuştur.

Mesudiye Bataryası önündeki 2 numaralı şamandıranın da koptuğu haber verilmiştir. Bugün motorlar ile Erenköy hattından 573 numaralı mayın çıkarılmıştır.

22 Ağustos 1916 Salı Yüzbaşı Ziya Mülazım Brand ve Kenan Efendiler sabahleyin Stimbotu ve iki motorla mayın arama-taramaya gittiler. Öğleden sonra hava batı lodos olmuştur.

Bugün motorlar Erenköy hattında yaptıkları arama-taramada 522 ve 355 numaralı iki mayın ve ağırlıklarını çıkarıp ambara getirmişlerdir.

23 Ağustos 1916 Çarşamba Bugün, hava kuzey ve sakin.

Motorlar Mülazım Brand idaresinde Sığındere'ye giderek mayın arama-taraması yapılmış fakat bir şey bulamamışlardır. Bunun üzerine bir şamandıra koyarak geri dönülmüştür.

İskeleden Nara Kalesi'ne kadar ray yerleştirilmiştir.

24 Ağustos 1916 Perşembe Nara'da çalışıldı ve kale içine beş sıra ray yerleştirilmiştir.

Küçükçeşme'de bir mayın olduğu oradaki fırka tarafından haber verilmiştir.

25 Ağustos 1916 Cuma Çayağzı'yla Menderes arasında bir mayın olduğu haber verilmiştir.

Bugün hava sertçe kuzey rüzgarı esiyor.

Yüzbaşı Nuri Efendi ve erler Nara'da çalışmışlardır. Gece I hattının kaldırılması için Deniz Komutanlığı'ndan emir verildi.

26 Ağustos 1916 Cumartesi 07.00'da Nusrat Vapuru (1) numaralı motor ve beş çifte filika ile IB hattına çıkarma işlemi için hareket edildi.

Bir motor ile akşama kadar tırmık çekildi; ittisal telini yakalamak mümkün olamadı. Denizin dibi taşlıktır. 18.00'de dönüldü.

27 Ağustos 1916 Pazar Bugün Nusrat Vapuru. yedeğinde motor ve beş çifte filika ile IB hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi.

Birinci daha sonra beşinci, dördüncü, üçüncü, ikinci ağırlıklar alınarak akşam üzeri Çanakkale'ye dönüldü. Üçüncü, dördüncü mayınların koparak kaybolduğu anlaşıldı.

Sabahleyin yerinde duran 8A şamandırasının akşam üzeri kopmuş olduğu görüldü. Bugün Hızır Reis Gambotu'yla Merten Paşa İstanbul'dan döndü.

28 Ağustos 1916 Pazartesi Menderes ağzına

gönderilen Mülazım Kenan Efendi ve erler tarafından oradaki karbonik mayın ile Erenköy sahilindeki iki yeşil ve iki kırmızı dört mahrutî şamandıra alınıp getirilmiştir. Mayının numarası 308'dir. Bundan başka 35 numaralı bir Rus mayını yine Menderes ağzında görmüşler; rakkaslı olduğundan ve yanlarında tahrip edecek araç bulunamadığından bırakmışlardır.

Nusrat Vapuru ile bir motorbot ve beş çifte filika ve Pelenk Stimbotu ile mayın çıkarma işlemi için gidildi. Şamandıra vira edilerek altıncı ağırlık alındı. Yedinciye olan ittisal teli koptu. Daha sonra tırmık çekilerek ittisal teli yakalandı. Rumeli tarafına bir şamandıra bağlanarak Anadolu tarafı viraya başlandı yine ittisal teli ağırlığın ağırlığına dayanamayarak kesildi. Bu tarafta bir çok tırmık çekildi fakat bir şey yakalanamadı. Sakıncalı görülüp Rumeli yönüne bırakılan şamandıra alınarak viraya başlandı yine ittisal teli koptu. Daha sonra yine tırmık atılarak yakalandı. Bu defa da tırmıkların teli kesildiğinden tırmıklar denizde kaldı. 16.30 olduğundan Çanakkale'ye hareket edildi ve 17.30'da dönüldü.

29 Ağustos 1916 Salı Bugün Yanson Bey'in emriyle mayın çıkarma işlemi için gidildi. 1 numaralı motorbot fabrika önüne tamire gönderildi. Merten Paşa Yanson Bey Yüzbaşı Nayt ile Nara'daki depoyu gezdik.

Gece İntibah Vapuru'nun geleceği Deniz Komutanlığı'na haber verildi.

30 Ağustos 1916 Çarşamba Fabrika önünde duran vinç Nara'ya götürülecektir. Bir numaralı motor Deniz Komutanlığı tarafından Mülazım Brand idaresinde Seddülbahir'e gönderildi. İntibah Vapuru yedeğinde 9 ve 10 numaralı yeni motorbotlar ve içinde 55 adet 5 numaralı karbonik mayını ile limana geldi.

Yeni motorların ölçüleri ve özellikleri

Uzunluk	Genişlik	Makine beygir gücü
Metre	Metre	
11,85	2,90	40

Vincin kaldırdığı ağırlık: 3 Ton

Eski motorların ölçü ve özellikleri:

Uzunluk	Genişlik	Makine beygir gücü
Metre	Metre	
11	2,80	22

Vincin kaldırdığı ağırlık: 3 Ton

Bu elli beş mayından 25'i Nara deposuna alınmıştır. Yarın da geri kalan bölüm alınacaktır. 3 numaralı karbonik mayınların ittisal telleri 150 metre derinlik telleri 110 metre kalın ve 125 metre ince olmak üzere 235 metredir.

İçinde 150 kilo trotil vardır. Yükseklikleri kafes ve ağırlık dahil ile 1,80 metredir. Ağırlığıyla beraber toplam 800 kilogramdır. (1) ve (2) numaralı motorlar İstanbul'a iade edilecektir. İntibah Vapuruyla şamandıra için 10 adet boş Rus mayın kazanı ve bunlar için ağırlık ve tel gelmiştir.

31 Ağustos 1916 Perşembe İntibah' daki 55 mayın Nara deposuna alınmıştır. 15.00'da İntibah limana gelmiştir.

1 Eylül 1916 Cuma 13.30'da 9 ve 10 numaralı motorbotlarla Karbonik Fabrikası'nın fünyeli ve hartuçlu arama-tarama aletini çalıştırmaya gittik. Motorlarda Kaptan Kil, Yüzbaşı Nayt, Mülazım Şefir, Kıdemli Yüzbaşı Salim ve Yüzbaşı Mahir Efendiler Alman mayıncı erleri ile beraberdik.

Önce Köse ile Mecidiye Tabyası arasına 25 kulaç suya, ambarda bulunan 3 numaralı karbonik mayınlardan biri Ziya Efendi gözetiminde atılmış idi.

Atılmadan önce ağırlığa bir şamandıra, mayına bir şamandıra bağlanması ve dört metreye göre düzenlenmesi

konusunda uyarıldı.

Mayın atılmış demir şamandırası bağlı yüzeyde kalmış mayın şamandırası batmıştır. Bundan mayının de istenen derinliğe gelmediği anlaşılmıştır.

Fakat Ziya Efendi tarafından bu bilgi verilmemiştir. Motorlar arama-tarama yaparken filot ile ağırlık şamandırasına çarpmış ve sürüklemeye başlamış. Her ne kadar bu şamandıranın demire bağlı şamandıra olduğu haber verilmiş ise de, Kaptan Kil tarafından sürüklenmeye devam edilerek arama-tarama aletine taktırılmış ve patlattırılmıştır. Bunun üzerine şamandıra tahrip olmuş ve batmıştır. Mayının yeri kaybolmamak üzere sonunda tahmini bir şamandıra konmuştur.

Beş karbonik, bir Alman mayını ile (1) ve (2) numaralı mayın motorbotları İntibah Vapuru'yla İstanbul'a gönderilmiştir. İntibah Vapuru 06,45'de İstanbul'a hareket etmiştir.

Motorbotlardan birinin pervanesi Almanlar idaresinde su iskelesine yanaşırken pervanesi düşmüş dalgıçla buldurulmuştur.

2 Eylül 1916 Cumartesi Hava bulutlu, rüzgar lodos.

Kütahya Torpidosu İstanbul'dan geldi. Bunlar dün gelen Akhisar Torpidosu'yla birlikte burada mayın

tarayacaklardır.

Kütahya ve Akhisar Torpidosu'yla Mülazım Şefir idaresinde tarama yaptılar. Yüzbaşı Mahir ve Enver Efendiler de beraber idi.

3 Eylül 1916 Cuma Hava bulutlu, hafif kuzey rüzgarı esiyor.

10 numaralı motorbotun düşen pervanesi yerine konmuştur.

4 Eylül 1916 Pazartesi Torpido stimbotları 05.00'da Boğaz girişine arama-taramaya gittiler. Müfrezeden Yüzbaşı Mahir ve Enver Efendiler beraberdir.

Nusrat bir motorbot ile IB hattına mayın çıkarma işlemi için gitti. Mülazım Kenan Efendi bir Rus mayınını tahrip etmek için Alman Brand ile Seddülbahir postasıyla Seddülbahir'e gitti. Torpido stimbotları 11.00'da döndüler. Torpidolar Morto şamandırasıyla Kumkale arasında mayın arama yapmışlardır. Bir şey bulamamışlardır. Nusrat Vapuru'yla IB hattına gidilerek tırmık atıldı. Bir doblin yakalandı fakat telin bir çıması boş olduğundan sıyrıldı. Hata motorun çabuk tornistan almamasındandır.

Daha sonra birkaç saat tırmık çekildi. Akşam üzeri bir doblin daha yakalanarak her iki çımasına birer şamandıra konularak dönüldü.

Mülazım Kenan Efendi Seddülbahir'den dönmüştür. Bunlar Teke Burnu'nda kayalara düşen bir İngiliz mayınını tahrip etmişlerdir. Elektrikle dinamit patlatılmıştır.

5 Eylül 1916 Salı Torpidolar Mülazım Şefır idaresinde Seddülbahir'e taramaya gittiler. Yüzbaşı Mahir ve Enver Efendiler beraberdir. Hava kısmen bulutlu **fırişka** kuzey esiyor.

Torpidolar tarafından önce Anadolu yönünden I hattı ve sonunda IB hattı taranmış daha sonra da serpme hattı taranmıştır. Bunlar da mayın bulunamayarak dönülmüştür.

6 Eylül 1916 Çarşamba Bugün mayın çıkarma işlemi için gidilmemiştir. Torpidolar İstanbul'a hareket etmiştir. Uçağın biri bozularak Mürefte'ye inmiştir.

7 Eylül 1916 Perşembe Hava sakin. Kumkale'de Subaşı'ndaki 15 santimetrelik topların cephaneliği yanmıştır. Subay kaybı yoktur.

Nusrat Vapuru limana geldi. Güvertesinde iki adet deniz uçağı getirmiştir. Bir Rus torpidosu dışarıya çıkmıştır. Hava, sert kuzey.

8 Eylül 1916 Cuma Nusrat uçakları hangara çıkarmıştır. Hava sert kuzey esiyor. Er Süleyman oğlu Abdurrahman'a savaş madalyası verilmiştir. Muavenet-i

Milliye Torpidosu üzerinden.

9 Eylül 1916 Cumartesi Hava, sert kuzey olduğu için çalışmaya gidilemedi.

10 Eylül 1916 Pazar Kuzey rüzgarı sert olarak devam ediyor. Mayın kontrolüne gidilemedi. İskenderun Vapuru İstanbul'dan gelmiştir.

9 ve 10 numaralı motorların vinçlerindeki fenerler sağdaki sol ve soldaki sağ yapılarak vinçlerin stop halinde kendi kendine boşalması önlenmiştir.

11 Eylül 1916 Pazartesi Hava sakin olduğu için 07.30'da Nusrat Vapuru ve bir motor ile mayın çıkarma işlemi için gidildi. Önce Anadolu tarafında geçenlerde bırakılan şamandıralardan fıçı şamandıra alınarak viraya başlanıldı. Ağırlık suyun yüzeyine 15-20 metre kalarak ittisal teli kesildi.

Diğer siyah ufak şamandıra boğulmuş olduğu için bulunamadı.

Bunun üzerine Rumeli yönüne geçilerek I hattının geçitlerinin çıkarılmasına başlanılacaktı. Fakat rüzgar şiddetlendiğinden yalnız (2) ve (4) numaralı şamandıralar yerlerine konarak 13.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Mesudiye Bataryası önünden aşağıya doğru bir mayının geçmekte olduğu haber verilmesi üzerine Deniz Komutanlığı'ndan verilen emir gereğince Yüzbaşı Enver

19.15'de bir motor ile gönderilmiş fakat adı geçen cismin mayın olmayıp bir ot parçası olduğu anlaşılmıştır. Enver Efendi 22.15'de dönmüştür.

12 Eylül 1916 Salı Bugün mayın kontrolüne gidilmeyeceği Merten Paşa'dan bildirilmiştir. Hava sakindir. 11.00'da lodos rüzgarı başlamıştır. 13.00'da Nusrat I hattına mayın çıkarma işlemi için hareket etti. Lodos artarak denizler sürdüğünden Havuzlar'dan geri döndü.

13 Eylül 1916 Çarşamba 17.00'da Nusrat bir motorbot ile I hattına mayın çıkarma işlemi için hareket etmiştir. Salhane önüne düşen bir Rus mayını denize çekilerek batırılmıştır. Deniz Komutanlığı'nın emriyle. 07.30'da lodos rüzgarı çıkmıştır. Mayın çıkarma işlemi için hepsinde Yüzbaşı Alman Nayt Efendi beraber bulunuyor.

Denizin dibi taşlık ve biraz da lodos olduğundan ittisal teli yakalamak için hayli uğraşıldı. En sonunda I ana hattının ittisal teli yakalanarak birinci mayına kadar alındı. Mayın alınırken ittisal teli kesildi. Mayın fırlamadı. Kayıp olduğu muhtemeldir. Ağırlık alınırken ittisal teli kesildi. Sebebi ittisal telleri iki senedir denizde olduğu için pek fazla çürümüştür. Bundan başka dalgalar da silkinti yapmaktadır.

Daha sonra tekrar taranarak sahilin birinci geçidin üçüncü ağırlığı olan 155 numaralı ağırlıktan yakalanarak

alındı dördüncü ağırlığa bir şamandıra kondu, ikinciye olan ittisal teli kopuk geldi.

Akşam da olduğundan 19.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

14 Eylül 1916 Perşembe 50 numaralı şirket İstanbul'dan gelmiş ve üç dört saat sonra hareket etmiştir. Hava sakin hafif lodostur.

05.00'da Nusrat bir motor ile I hattına mayın çıkarma işlemi için gitti. Birinci geçidin dördüncü ağırlığı alındı. Daha sonra tırmık çekilerek üç mayından oluşan ikinci geçit hattının sahil teli yakalanarak üç ağırlık da alındı.

10.00'dan sonra tırmık çekildi fakat I hattından yakalanamadı. IA hattının sahil teli yakalanıp bir şamandıra konularak 18.00'da Çanakkale'ye dönüldü.

15 Eylül 1916 Cuma 06.00'da Nusrat Vapuru ve iki motorla mayın çıkarmaya gidildi. 17.00'a kadar taranarak, 17.00'da I hattından yakalanıp doblin yukarıya alındı; iki tarafına birer şamandıra bağlanarak bırakıldı. Daha sonra 18.30'da Çanakkale'ye dönüldü. Hava bugün sakin idi. Biraz yağmur sepeledi.

16 Eylül 1916 Cumartesi 06.00'da Nusrat Vapuru ve iki mayın motorla hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi.

Dünden bırakılmış olan şamandıralardan sahildeki

şamandıra vira edilerek dördüncü ağırlık geldi. Daha sonra üçüncü mayın ve ağırlığı, ikinci mayın ağırlığı alındı. Birinci alınırken ittisal telinin dolaplara sarılıp kendi kendine fora olduğu görüldüğünden bir şamandıra bırakıldı. Üçüncü ve ikinci mayınlar ağırlıklarının içerisinde kalmışlar. Bunlardan birinin mayın teli gam almış; diğeri yüzeye çıkmıştır.

Bundan sonra sıra ile beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci ağırlıklar alındı. Sekizinci mayın kaybolmuştur. Dokuzuncuya bir şamandıra bırakılarak 18.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Yolda Kilitbahir önünde dümen zinciri kesildi. Hava bugün hafif kuzey idi.

Morto Limanı'na düşen 653 numaralı karbonik mayın ambara getirilmiştir.

17 Eylül 1916 Pazar 06.30'da mayın yüklü İntibah Vapuru İstanbul'dan geldi. İntibah buraya çıkabilecek eşyayı çıkardıktan sonra Nara'ya gönderilip, (1) ve (2) numaralı 45 adet karbonik mayın Nara deposuna çıkarttırıldı. Bunların hazırlanmasında bazı eksiklikler görüldü. Bugün hava şiddetli poyraz idi.

18 Eylül 1916 Pazartesi Deniz Komutanlığı'nın emriyle Nusrat Vapuru ve iki motor, mayın kontrolüne gidildi. Şamandıra vira edilerek I ana hattının dokuzuncu mayını ve ağırlığı alındı. Mayın su emerek batmıştır.

Rüzgar arttığından onuncuya bir şamandıra bırakılarak 10.30'da Çanakkale'ye dönüldü. Nusrat'ın kazan boruları akmaya başladığından ocak çekmiştir.

Dört karbonik mayın ve 15 ağırlık İntibah Vapuru'na yüklenerek İstanbul'a gönderilmiştir.

19 Eylül 1916 Salı Bugün Nara deposunda çalışıldı. Nusrat'ın kazan boruları tamir ediliyor.

20 Eylül 1916 Çarşamba Hava sakin. Nusrat'ın işi tamamlandı. 09.30'da Nusrat, Pelenk Stimbotu ve 9 numaralı motorla I hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. 10 numaralı motor kontrol için fabrika iskelesine getirildi. Şamandıra vira edilerek 10 uncu, 11 inci, 12 nci, 13 üncü, 14 üncü ağırlıklar alındı; mayınları kaybolmuştur. Gece yarısından sonra 50 numaralı şirket vapuru İstanbul'dan geldi.

21 Eylül 1916 Perşembe 08.00'da Nusrat, bir motor ve Pelenk Stimbotu'yla I hattına mayın çıkarma işlemi için gidildi. Demirlerinden kurtulan bir Alman mayını Çimenlik altından alındı ve bir Rus mayını da batık Mesudiye'nin altında batırıldı.

I hattına dünden bırakılan şamandıra vira edilerek on beşinci ağırlık ve peşinden sıra ile yirmi dördüncü ağırlığa kadar 10 ağırlık alınarak ve yirmi beşincinin ittisal teline bir şamandıra bırakılarak 18.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Bu on ağırlıkta hiçbir mayın ortaya çıkmadı.

Gözükenlerin kaybolduğu anlaşıldı.

22 Eylül 1916 Cuma Hava uygun olduğu için Nusrat, bir motor ve Pelenk Stimbotu'yla I hattına mayın kontrolüne gidildi.

Lodos olduğu için IA hattının çıkarılmasına başlanılarak birinci mayın ve ağırlığı, ikinci ağırlık, daha sonra üçüncü ağırlık ve mayını alındı. Mayınlar sehpalarının içerisinde ortaya çıktı. Hava arttığından 23.30'da Çanakkale'ye dönüldü.

23 Eylül 1916 Cumartesi 06.30'da Nusrat, bir motor ve Pelenk Stimbotu ile mayın çıkarma işlemi için gidildi.

Hava kararsız ve sakin idi.

10.00'da hava güneye döndü. Hafif güney rüzgarları çıktı. 11.00'da şiddetli karayel rüzgarı esmeye başladı. Şamandıra vira edilerek 25 inci 26 ncı ağırlıklar alındı, mayınları boştur.

Daha sonra 27 nci ağırlık ve mayını alındı. Mayın sehpanın içerisinde gelmiştir. Bu da sıkışmadan dolayıdır.

28 inci ağırlık alındı. Rüzgar kuzeyden şiddetlendi. 16.00'a kadar Soğanlıdere'de yatıldı. Hava kalmadığından 17.00'da Çanakkale'ye dönüldü. Pelenk Stimbotu Soğanlıdere'de bırakıldı. Kayıp olan mayınların çoğunun düşman arama-tarama gemileri tarafından patlattırılmış

olması muhtemeldir.

Akşam üzeri, rüzgar karayelden pek fazla şiddetlenmiştir. Fabrika iskelesinde bulunan motor, barınamadığından diğer motor ile sevkıyâta çıkılmasına karar verilmiştir.

24 Eylül 1916 Pazar Rüzgar bütün gece devam etmiştir. Fırtına nedeniyle mayın çıkarma işlemi için gidilemedi.

25 Eylül 1916 Pazartesi İstanbul'dan İskenderun Vapuru geldi. Yanson Bey de beraber geldi. İstanbul'dan Kıdemli Yüzbaşı Ethem Efendi gelmiştir. Salim Efendi'nin görevini geçici olarak yerine getirmekle görevlidir.

26 Eylül 1916 Salı Nusrat ve iki motor 06.30'da I hattında çalışmak üzere gittiler. I hattı tamamen kaldırılmıştır.

27 Eylül 1916 Çarşamba Sert kuzey rüzgarı esiyor. Nusrat, mayın kontrolüne gitmedi.

28 Eylül 1916 Perşembe Hava sakin ve güzel.

Nusrat iki motorla mayın kontrolüne gitti.

29 Eylül 1916 Cuma Hava güzel ve sakin. Nusrat'ın kazan tesviye şişesi musluğunun nozulu bozuldu. Mayın kontrolüne gidilmedi. Adı geçen musluk yapıldı.

11.00'da iki motorla mayın kontrolüne gittiler.

30 Eylül 1916 Cumartesi Nusrat mayın kontrolüne gitti. Öğle zamanı lodos başladı, döndüler. Dört ağırlık, bir mayın alınmıştır. Cemil Kaptan ile Nihad Paşa'yı ziyarete gittik.

1 Ekim 1916 Pazar Hava lodos, mayın kontrolüne gidilmedi. İntibah Vapuru bugün gelecektir. İntibah vapuru gelmedi.

3 Ekim 1916 Salı Kayda değer bir olay yoktur.

5 Ekim 1916 Perşembe Bir düşman uçağı ara yönüne bomba attı.

8 Ekim 1916 Pazar Bugün Kurban Bayramının birinci günüdür.

11 Ekim 1916 Çarşamba İntibah Vapuru 50 mayınla İstanbul'dan geldi. İstanbul'a hareket etti.

12 Ekim 1916 Perşembe 65 adet mayınla Nusrat Vapuru, Mesudiye Bataryası'yla Kepez Feneri ortasına bir hat dökmüştür.

13 Ekim 1916 Cuma Sabahleyin bir düşman uçağı sekiz bomba attı. Bunlardan biri Grek Fabrikası'na isabet ederek biraz hasara yol açtı. Hamdolsun insan kaybı yoktur.

14 Ekim 1916 Cumartesi Salmatomruklu Edhem Kaptan'ın buraya mayın memuru olarak geleceği rivayet ediliyor.

21 Ekim 1916 Cumartesi İstanbul'dan bir yüzbaşı ve bir mülazım mayın subayı geldiği gece haber alındı.

22 Ekim 1916 Pazar İskenderun Vapuru geldi. Gemiden bir yüzbaşı ve bir mülazım mayın subayı çıktı.

23 Ekim 1916 Pazartesi Hava lodostur.

24 Ekim 1916 Salı Köstence'nin alındığı müjdelendi. V Alman hattı temizlenmiştir. Hava poyraza döndü.

25 Ekim 1916 Çarşamba Hava sakin ve güzeldir.

27 Ekim 1916 Cuma Gülnihal Vapuruyla Alman prens Valdemar gelmiştir. Prens İstanbul'a hareket etmiştir.

28 Ekim 1916 Cumartesi İstanbul'dan İskenderun Vapuru kalkmıştır. Peşindeki mavnalarda Goman modeli 50 mayın vardır.

29 Ekim 1916 Pazar İskenderun Vapuru geldi.

30 Ekim 1916 Pazartesi Hava sakindir.

31 Ekim 1916 Salı İskenderun Vapuru İstanbul'a hareket etti. Rus hattı taranırken üç adet Alman mayını bulunmuştur.

1 Kasım 1916 Çarşamba Şiddetli kuzey rüzgarı çıktı. Hava soğudu.

2 Kasım 1916 Perşembe Rüsumatın üç numaralı vapuru geldi. Kuzey fırtınası devam ediyor.

3 Kasım 1916 Cuma Üç numaralı Rüsumat Vapuru İstanbul'a hareket etti.

4 Kasım 1916 Cumartesi İntibah Vapuru İstanbul'dan geldi.

15 Aralık 1916 Cuma Hava lodos. 15 Aralık 1916'dan 3 Ocak 1917'ye kadar Çanakkale'deyim.

3 Ocak 1917 İstanbul'a gitmek için emir aldım. Üç gün sonra İstanbul'a ulaştım.

28 Mart 1918 Perşembe Hava soğuyup kar yağmaya başladı.

30 Mart 1918 Cumartesi Öğleden sonra kar dinmiştir.

19 Mayıs 1918 Avusturya İmparatoru ve eşi İstanbul'a geldiler. Bir ay kadar önce Almanya İmparatoru gelmişti.

21 Mayıs 1918 Salı Avusturya İmparatoru ve eşi İstanbul'dan ayrıldılar.

3 Temmuz 1918 Çarşamba Sultan Mehmet Reşad Han vefat etmiştir.

4 Temmuz 1918 Perşembe Veliaht Vahidettin Efendi Sultan Altıncı Mehmet unvanıyla tahta çıkmıştır.

27 Ağustos 1918 Vefa'da büyük bir yangın olmuş, bin kadar ev yanmıştır. Bundan önce 31 Mayıs'taki Fatih yangınında yedi sekiz bin kadar ev yanmıştır. On sene içinde İstanbul'da meydana gelen yangınlarda yirmi bin kadar ev yanmıştır.

30 Ağustos 1918 Cuma Şeyh Ahmed es-Sunûsî Viyana'dan İstanbul'a gelmiştir.

31 Ağustos 1918 Cumartesi Kılıç kuşanma töreni yapılmıştır. Hazret-i Ömer'in kılıcı Şeyh Ahmed Sunûsî tarafından Padişah'a hediye edilmiştir.

2 Ekim 1918 Çarşamba Bulgarlar Selanik'teki İtilaf Orduları Başkomutanı'na uzmanlar göndererek mütareke ve barış teklif etmişlerdir. Bulgar askeri de ayaklanarak cepheyi terk etmeye başlamışlardır.

4 Ekim 1918 Cuma Bulgarlar İtilaf Devletleri'nin şartlarını kabul etmişler, mütareke yapmışlardır.

Bulgar Kralı Ferdinand taç ve tahtını terk ederek

Bulgaristan'dan kaçmıştır. Oğlu Veliaht Prens Boris, Üçüncü Boris unvanıyla kral olmuştur.

5 Ekim 1918 Cumartesi Osmanlı Devleti, Almanya, Avusturya ve Macaristan Hükümetleri Amerika Devlet Başkanı Wilson tarafından önce açıklanan 14 maddeyi kabul esası üzerine mütareke ve barış için Wilson'a müracaat etmişlerdir.

9 Ekim 1918 Çarşamba Padişah, barış yapacak yeni kabine oluşumu için eski Ayân azasından Tevfik Paşa'yı görevlendirmiştir.

13 Ekim 1918 Pazar Tevfik Paşa, kabinesinde İttihat-Terakki üyelerinden kimsenin bulunmasını arzu etmediğinden kabineyi kurmayı başaramamış ve Padişah'a istifasını vermiştir. Bunun üzerine kabine kurmak işi Birinci Ferik Ayân azasından Ahmed İzzet Paşa'ya verilmiştir.

14 Ekim 1918 Pazartesi İzzet Paşa kabinesini kurmuştur.

17 Ekim 1918 Perşembe Sırbistan'daki Niş Kasabası İtilaf devletleri tarafından elde edildiğinden Balkan hattı kapanmıştır. Nakliye, Köstence yoluyla yapılacaktır.

Filistin bölgesinde ordumuz bozularak kırk bin kadar esir ve iki yüz kadar top kaybetmiştir. Düşman Şam'

a girmiştir.

27 Ekim 1918 Pazar Halep düşman eline geçmiştir.

31 Ekim 1918 Perşembe Kut'ül-amare'de esir düşen General Tawshend'in aracılığıyla başlayan mütareke görüşmelerimiz sonuçlanarak Limni Adası'nda Mondros Limanı'nda anlaşmaya gönderilen temsilcilerimizden Deniz Nazırı Rauf, Hariciye Müsteşarı Reşad Hikmet ve Erkan-ı Harbiye Miralayı Sadullah Beyler'le İngiliz amirali ve Fransız subayları taraflarından imza edilmiştir. Bütün cephelere silah bırakışımı için emirler verilmiştir. Hükümetimiz 28 Ekim 1914'den itibaren dört sene on yedi gün düşmanlarıyla savaşmıştır. İngiliz Amirali Kaltrop topyekün İtilaf Devletleri adına mütareke görüşmelerini yürütmüştür.

8 Kasım 1918 Cuma İkinci Daire'den Çanakkale Limanı ve Kılavuz Riyaseti'ne tayin edildiğimi ve hemen hareket etmem gerektiğini tebliğ ettiler. 08.30'da Yunus Torpidosu'na bindik. Beraberimde İbrahim, Mehmet Emin, İsmail Behçet Efendi adında üç kıdemli yüzbaşı vardır. Bunlar, Kılavuz Kaptandırlar. Gece sis olduğu için hareket edilemedi.

9 Kasım 1918 Cumartesi 07.00'da hareket edildi. 21.00'da Çanakkale'ye ulaşıldı. Nara'ya yakın Gülnihal Vapuru'na rastladık. Nara'dan manialar (engeller) kaldırılmıştır. Ve İngiliz mayın arama-tarama

gemileri ve motorları Çanakkale ile Nara arasında çalışmaktadırlar.

10 Kasım 1918 Pazar Bir çok İngiliz destroyeri, iskavelleri ve mayın arama-tarama gemileri ile balon gemisi ve pek çok nakliye gemisi Kale-i Sultaniye'ye (Çanakkale), limana geldi.

Bir İngiliz miralayı daireye gelerek torpido kovan yerini sordu ve göstermek üzere bir subay istedi. Yüzbaşı Nazmi Efendi bir tercüman ile gönderildi.

Adı geçen torpidoların cayraskopları ve kovanların kapakları İngilizler tarafından alınmıştır.

Bir İngiliz heyeti gelerek karargah dairesine ve sevkıyâta yerleşmiştir. Erleri de vardır. Müstahkem Mevki Kumandanı Selahaddin Adil Bey ve Erkan-ı Harp Reisi ve diğer kara ve deniz subayları Yunus Torpidosu ve Nusrat Vapuru'yla İstanbul'a hareket ettiler.

11 Kasım 1918 Pazartesi Limana bir monitör geldi.

12 Kasım 1918 Salı İngiliz, Fransız ve İtalyan filoları, Yunan'ın Averof Zırhlısı ve bir kruvazör üç destroyerden oluşan filosu da Boğaz'dan geçerek İstanbul'a gitti.

13 Kasım 1918 Çarşamba İstanbul'a pek çok denizaltı geçti.

14 Kasım 1918 Perşembe Deniz Komutanı ve diğer subaylar Seyyar Algarina ile İstanbul'a hareket ettiler. 120 numaralı motor gambot da gitmiştir.

15 Kasım 1918 Cuma 11.30'da bir İngiliz şilebi eski Mesudiye Bataryası önünde mayına çarparak batmıştır. Yardım için limandan pek çok motorlar ve balıkçı gemisi gönderilmiştir.

16 Kasım 1918 Cumartesi Hava kuzeylemiş ve çok soğumuştur. Dünkü olay üzerine arama-tarama gemileri tarama yapmaktadırlar. Dört mayın patlatılmıştır. Gülnihal Vapuru İstanbul'dan gelmiştir. Nara ve Çanakkale'de bulunan subay ve erleri alacaktır. Şam Vapuru da Nara'ya geldi.

17 Kasım 1918 Pazar Soğuk devam ediyor. Hava kuzey. İngilizler mayın arama-taramasına devam ediyorlar. İki mayın patlatmışlardır.

18 Kasım 1918 Pazartesi Şam Vapuru sabahleyin İstanbul'a hareket etmiştir.

19 Kasım 1918 Salı Bir Fransız destroyeri eşliğinde asker ve hayvan yüklü Fransız şilebi ve Kalamış Vapuru gelmiştir. Fransız askerleri Kilitbahir ve Seddülbahir'e çıkarılmıştır. Hava kuzey.

20 Kasım 1918 Çarşamba Gece lodos esmiştir. Sabahtan sonra kuzeylemiştir. Yıldız poyraz rüzgarı

şiddetlenmiştir.

21 Kasım 1918 Perşembe Bir İngiliz destroyeri İstanbul'a, bir denizaltı Adalar Denizi'ne geçmiştir.

Gece hava yıldızdan karayele döndüğünden limana dehşetli deniz indirmiştir. Limanda bulunan görevliler çok sıkıntı çekmiştir. Gece yarısından iki saat sonra İngilizlerin kullandığı eski Reji ve Osmanlı Bankası olan bina tutuşarak tamamen yanmıştır.

22 Kasım 1918 Cuma İstanbul'dan bir haber yok. Hava pek soğuk yıldız- poyraz şiddetle esmektedir.

Dün, İngilizler ambardan bir demir ve üç parça zincir almışlardır. Liman üç gündür dalgalıdır.

23 Kasım 1918 Cumartesi Şiddetli soğuk var. Hava devam ediyor.

24 Kasım 1918 Pazar İstanbul'dan Nara'ya üç numaralı Rüsumat'ın vapuru geldi.

25 Kasım 1918 Pazartesi Hava hafifledi.

26 Kasım 1918 Salı Rüzgar kalmıştır. Hava bulutlu yağmur yağıyor.

27 Kasım 1918 Çarşamba Çanakkale'ye iki Fransız generali gelerek İşgal Kuvvetleri Başkomutanı İngiliz generali ile birlikte sevkıyatın beri tarafındaki

karargaha gitmişlerdir. İngiliz Başkomutanı ferik rütbesindedir. Hava güneşli sakindir.

28 Kasım 1918 Perşembe Hava bulutludur.

İngilizler Kefeli Burnu'ndan Nara'ya kadar bir geçit açarak bu geçidi göstermek üzere fenerli şamandıralar ve drifter dedikleri balıkçı gemileri koymuşlardır. Boğaz şu anda her gün tarayıcı gemiler tarafından yine taranmaktadır. Tarama işlemi biz Çanakkale'ye ulaşmadan önce başlamıştı.

29 Kasım 1918 Cuma Hava sabahleyin güneşli olup akşam üzeri lodosa çevirdiğinden ince ince yağmur başladı.

Tersanede işleri takip etmek üzere Kılavuz Kaptanı İbrahim Kaptan İstanbul'a gönderildi.

30 Kasım 1918 Cumartesi Hava sakin yağmur yağıyor. Gece şiddetli yağmur yağmıştır.

1 Aralık 1918 Pazar Hava sakin ara sıra yağmur yağmaktadır. Bir Yunan destroyeri İstanbul'a geçmiştir.

2 Aralık 1918 Pazartesi Hava poyraza çevirdi soğuk var. Şiddetli rüzgar esiyor. Yağmur yağıyor.

3 Aralık 1918 Salı Yıldız-poyraz devam ediyor ara sıra yağmur yağıyor.

4 Aralık 1918 Çarşamba Rüzgar hafifledi yağmur kesildi. Ara sıra güneş açıyor. Gece yağmur yağmaya başladı rüzgar kuzey ve hafiftir.

5 Aralık 1918 Perşembe Yağmur devam ediyor. Bu gece İngilizler tarafından açıkta bir şilebin bordasında bırakılan küçük dubanın direk ve cıvadrası kırılmıştır. Dubanın direk ve bastonunun kırılmayıp ıskaçalarından çıktıkları anlaşılmıştır.

6 Aralık 1918 Cuma Kuzey rüzgarı ve soğuk devam ediyor. Gece hava sakinleşti.

7 Aralık 1918 Cumartesi Hava güneşli ise de soğuk şiddetlidir. Büyük ihtimalle Keşan yönüne kar yağmıştır.

8 Aralık 1918 Pazar Sırmalık ambardaki ince halattan geri kalan yirmi kıyye komisyona verilmiştir.

9 Aralık 1918 Pazartesi Hava sakindir. Sabahleyin biraz yağmur yağdı.

10 Aralık 1918 Salı Hava sıcak ve sakindir.

11 Aralık 1918 Çarşamba Lapseki'den İstanbul postası gelmedi. Hava sakin ve sıcak.

12 Aralık 1918 Perşembe Hava poyraz ise de soğuk yoktur.

13 Aralık 1918 Cuma Hava güzel ve sakin. İstanbul'dan üç numaralı vapur gelecek.

14 Aralık 1918 Cumartesi Gece hava bozarak yağmur yağmaya başladı. İstanbul'dan (3) numaralı vapur gelmiştir. Rüzgar şiddetlendi.

İngilizler serdümenin sözüne kulak asmayarak yine küçük dubayı su almak üzere su iskelesine getirdiklerinden, zaten şiddetli esmekte olan karayel rüzgarının limana özellikle o yere indirdiği denizlerle duba karaya gitmiştir. İngiliz sahil deniz nakliyat memuruna bilgi verilmiştir.

15 Aralık 1918 Pazar Hava devam ediyor. Gece yıldız- karayel rüzgarı devam etti.

16 Aralık 1918 Pazartesi Hava devam ediyor. İngilizler, 10.00'da suyu suyuna bir balıkçı gemisi demirleyerek adı geçen gemiden oturan su dubasına halat veriyorlar. Kurtarmak istiyorlar. Halatı verdiler ve çekmeye başladılar. Duba 11.00'da kurtarıldı.

17 Aralık 1918 Salı Hava açıldı, rüzgar dindi, soğuk vardır.

18 Aralık 1918 Çarşamba Hava sakin ve güneşlidir.

19 Aralık 1918 Perşembe Hava güzel hafif lodos esiyor. İnce yağmur yağdı.

20 Aralık 1918 Cuma Lodos şiddetlendi. Bir Yunan gemisinin Hellas (Seddülbahir) ve Bozcaada arasında İngiliz mayınlarına çarptığı anlaşılmıştır.

21 Aralık 1918 Cumartesi Rüzgar kalmıştır. Su iskelesindeki küçük duba demir zincirini kestirerek karaya gitmiştir. Barış adındaki Korkovado Vapuru Akdeniz'e yönelerek Boğaz'dan çıkmıştır.

10.00'da lodos şiddetlenmiş ve yağmur yağmaya başlamıştır.

13.00'da rüzgar batı ve batı karayele çevirerek limana dehşetli deniz indirmiştir. Hava kuzeye çevirmiş soğumuş ve yağmur çoğalmıştır.

22 Aralık 1918 Pazar İngilizler küçük dubanın yüzdürülmesi için içindeki suyunu basmaya başlamışlardır.

23 Aralık 1918 Pazartesi Hava sakin ve güneşlidir. Karaya giden küçük duba İngilizler tarafından tonoz aracıyla kurtarılmıştır. Altında yarası yoktur. Su göstermiyor.

24 Aralık 1918 Salı Hava güzel hafif lodos esiyor. Milâd-ı İsa (yılbaşı) olması nedeniyle İngilizler havaî fişekler atarak şenlikler düzenlemişlerdir.

25 Aralık 1918 Çarşamba Bugün hava bulutlu hafif lodos esiyor.

İngilizler gemilerden karaya çıkarak, İngiliz deniz ve kara erleri bugün karada gezmişler ve taşkınlık yaparak eğlenmişlerdir. İngilizler 18.00'dan 21.00'a dokuza kadar çeşitli fişekler atarak ve sık sık vapur düdükleri çalarak sevinç gösterilerinde bulunmuşlardır.

26 Aralık 1918 Perşembe Hava kapalı ve hafif lodos esiyor.

27 Aralık 1918 Cuma Hava güneşli hafif lodos.

28 Aralık 1918 Cumartesi Hava lodos güneşli ve güzeldir.

29 Aralık 1918 Pazar Hafif lodos esiyor, güneşli ve güzeldir. İstanbul'dan haber yok. Meclis-i Mebusan'ın fesh edildiği rivayet olunuyor.

30 Aralık 1918 Pazartesi İstanbul'dan kılavuzlarla geleceği Emin Kaptan tarafından bildirilen Kırlangıç Vapuru henüz gelmedi. Hava poyraz ve biraz serinledi. Bulutludur. Öğleden sonra lodosa çevirdi.

31 Aralık 1918 Salı Hava pek güzel hafif lodos esiyor. Gece Fransızlar karşı sahili donatarak maytap ve çeşitli fişekler ve havaîler atarak mızıka çalarak yeni seneyi kutladılar. Biz ise bunlardan yenilgi acısını hissederek ızdırap yaşadık.

1 Ocak 1919 Çarşamba Hava güzel ve güneşli, hafif lodos esiyor. İstanbul'dan buraya Karantina

stimbotu geldi.

2 Ocak 1919 Perşembe Hafif lodos esiyor. Ara sıra yağmur yağıyor hava sıcak.

3 Ocak 1919 Cuma Havada biraz sis vardır. Öğleden sonra sis dağılmıştır. Akşam üzeri İzmir'den Horan ismindeki bir Osmanlı vapuru gelmiştir.

4 Ocak 1919 Cumartesi Rüzgar poyraz kuvvetli sis vardı, öğle üzeri sis açıldı. Boğaz'da Çimenlik'ten aşağı bir mayın patladı. Osmanlı Seza-yı Nur Vapuru geldi. İsmail Kaptan kılavuz gitti. Gemi İstanbul'a hareket etti.

5 Ocak 1919 Pazar Geceden yağmur yağmaya başladığından hava yağmurludur. Hilâl-i Ahmer (Kızılay) forsuyla Tir-i Müjgan Vapuru geldi. Öğleden sonra güneş açmıştır. Poyraz esiyor. Tir-i Müjgan Vapuru adalara hareket etti.

6 Ocak 1919 Pazartesi İntibah Vapuru Nara' ya geldi. Hava sıcak ve güzel akşam Seyyar Algarina da geldi. Nara'daki ağ şamandıralarını demir ve zincirleriyle kaldırıp İstanbul'a götüreceklerdir.

7 Ocak 1919 Salı Asaf Bey ile monitör kaptanına gittik. Şamandıralar hakkında ve su için konuşuldu.

8 Ocak 1919 Çarşamba Hava poyraz.

9 Ocak 1919 Perşembe Yağmur yağıyor. Kılavuz subayı İsmail Kaptan İstanbul'a gitti.

10 Ocak 1919 Cuma Yağmur kesildi hava kuzey biraz soğuk. Deniz Bakanlığı' ndan bir hafta için iznim geldi. Araç bekliyorum.

11 Ocak 1919 Cumartesi Hava güzel hafif kuzey esiyor.

12 Ocak 1919 Pazar Hava güzel İstanbul için araç bekliyorum.

13 Ocak 1919 Pazartesi Hava güzel İstanbul için araç yok. Keşkul Vapuru İstanbul'dan geldi. İzmir' e gitti.

14 Ocak 1919 Salı Hava güzel kuzey.

15 Ocak 1919 Çarşamba Hava güzel.

16 Ocak 1919 Perşembe Hava kuzey esiyor biraz soğuk vardır. İstanbul'a gitmek istiyorum, izinliyim fakat araç yok. İntibah daha kalkmadı. Bugünden itibaren liman geliri Emin Kaptan'ın üzerindedir.

17 Ocak 1919 Cuma Hava kuzey esiyor.

18 Ocak 1919 Cumartesi 20.30'da Nara'da bulunan İntibah Vapuru' na gittim. İntibah İstanbul'a hareket edecektir. Gemide bir çok erkek ve kadın yolcu

olduğu için geceyi Algarina'da Mustafa Kaptan'ın kamarasında geçirdim. Sabahleyin yedeğimizde şat ile saat 07.00'da hareket ettik. Hava sakin. Lapseki'ye uğrayarak Çanakkale Mutasarrıfı'nı aldık. Oradan hareketle Gelibolu'da biraz durduktan sonra hareket edildi.

19 Ocak 1919 Pazar Gece biraz kuzey esti ise de şiddetlenmedi.

20 Ocak 1919 Pazartesi 14.00'da İstanbul'a ulaşıldı.

22 Ocak 1919 Çarşamba Tersaneye gittim Erkan-ı Harp Reisi Ali Rıza Bey'i görerek kılavuzluk hakkında bilgi verdim.

23 Ocak 1919 Perşembe İkinci Daire Reisi Vekili Hakkı Bey'i gördüm. Seyr-i Gemi Müdürü Sadullah Bey'i gördüm. Sadullah Bey Çanakkale'ye kılavuz heyeti gönderilmesine taraftar değil. Kabul ettirilemeyeceğini düşünüyor.

25 Ocak 1919 Cumartesi Liman Dairesi'ne gittim görevi devredeceğim kişiye ait taife tezkeresi (serbest dolaşım belgesi) vermesine ait meselelerini hallettim.

26 Ocak 1919 Pazar Erlerin elbiselerini almak için ilgili yerlerden gerekli malzemeleri aldım.

Cüzdanları olmayan erleri İkinci Daire'ye bildirdim.

27 Ocak 1919 Pazartesi Yakacak bedeli olarak bin kuruş gönderilmesini Liman Riyaseti'ne bildirdim.

28 Ocak 1919 Salı Kılavuz subaylarının aldırılması hakkında İkinci Daire'ye yeni vekil Hakkı Bey'in tavsiyesi üzerine bilgi verdim.

29 Ocak 1919 Çarşamba Elbiseler için tersaneye indim.

30 Ocak 1919 Perşembe Yine tersaneye gittim.

1 Şubat 1919 Cumartesi Tersaneye indim. Elbiseler için uğraştım.

2 Şubat 1919 Pazar Tersaneye indim. Resmi işlerle uğraştım.

3 Şubat 1919 Pazartesi Tersaneye indim İntibah Vapuru'nun kömürünü almak üzere köprülerden çıktığını haber aldım. Liman Dairesi'ne gittim. Hareketini sordum.

4 Şubat 1919 Salı İntibah Vapuru'na geldim kömürünü almış. Şat yedeğinde 20.00'da hareket ettik.

5 Şubat 1919 Çarşamba 13.00'da Gelibolu'ya

ulaşıldı. 16.00'da Çanakkale Nara'ya demir atıldı. Hava önce yağmurlu ve sisli iken Nara'ya gelirken açılmıştır.

6 Şubat 1919 Perşembe Hava şiddetli kuzey esiyor ve soğuk.

7 Şubat 1919 Cuma Havanın şiddeti biraz azalmıştır. Kuzey esiyor soğuk devam ediyor.

8 Şubat 1919 Cumartesi Hava kuzey, çok soğuk vardır. Öğleden sonra kar yağmaya başlamıştır. Gece karayel rüzgarı fırtına halini almış ve şiddetli kar yağmıştır. Soğuk sıfırın altındadır.

Bazı sandalların limanımızda karaya gitmesini isteyen bu geceki fırtınada İngilizler tarafından su iskelesine getirilen numarasız su dubasının esasen sakat olan dümeni dalgalar yüzünden dağılarak düşmüştür.

9 Şubat 1919 Pazar Kar dinmiştir etraf cam gibi kaygandır. Soğuk şiddetlidir.

10 Şubat 1919 Pazartesi Sulu sepken kar yağıyor. Yıldız-karayel şiddetli esiyor soğuk çoktur.

11 Şubat 1919 Salı Kar dinmiştir. Kuru soğuk vardır. Rüzgar poyraz şiddetlidir.

12 Şubat 1919 Çarşamba Hava güneşli rüzgar poyraz öğleden sonra rüzgar şiddetlenmiştir.

14 Şubat 1919 Cuma Hava hafif poyraz esiyor.

15 Şubat 1919 Cumartesi Hava bulutlu ve sakin. 09.00'da rüzgar kıble esmeye başlamıştır. Rüzgar kıble lodos olup şiddetlenmiştir. Öğleden sonra şiddetli yağmur yağdı, üç saat kadar devam etti. Gece yine yağmur yağdı.

16 Şubat 1919 Pazar Yağmur yağıyor. Hava lodos. Öğleden sonra hava kuzeye dönmüştür. Hamidiye altında bir mayın patlamıştır. Manialardaki ağ şamandıralarından iki büyük şamandıranın Değirmen Burnu'na düştüğü Asaf Bey tarafından haber verilmiştir. Bir adet davul Alman şamandırası Seddülbahir'de markör olmak üzere atılmak için İngilizler tarafından alınmıştır.

17 Şubat 1919 Pazartesi Hava lodos. İntibah Vapuru saat 10.00'da hareket etmiştir. Öğleden sonra lodos biraz artmıştır. İskenderun Vapuru subayların ailesini götürmek üzere İstanbul'dan geldi.

18 Şubat 1919 Salı Şiddetli lodos esiyor. İngiliz Komutanlığı tarafından verilen tebligat üzerine Çanakkale'de hastane (o da hastaneyi İngilizler işgal ettiği için Mecidiye Kışlası'na nakletmiştir) ve liman erleri dışındaki bütün erler daha sonra İstanbul'a sevk edilmek üzere köylere çektirilmiştir. Komisyon subaylarına hizmet için ikişer askere izin verilmiştir.

19 Şubat 1919 Çarşamba Gece lodos biraz

kaldı fakat sabahleyin şiddetlendi. Gece yağmur yağdı. 03.00'da da bir patlama işitildi.

Küçük su dubası karaya çekilip tamir edilmek üzere İngilizler tarafından Nara'ya götürüldü.

20 Şubat 1919 Perşembe Hava sakin bulutlu. Küçük su dubası tekrar limanımıza gelmiştir. Karaya çekilmiştir.

Bergos Feneri' nin dün akşamdan beri yanmadığı ve Nara Feneri'nin bu gece bozulduğu konuysunda İngiliz nakliye subayına bilgi verilmiştir. Çanakkale İttihat ve Terakki murahhası Jön Mehmet hükümet tarafından İngiliz karargahına teslim edilmiştir.

21 Şubat 1919 Cuma Hava lodos.

22 Şubat 1919 Cumartesi Hava hafif kuzey ve güneşli. Şirketin 49 ve 57 numaralı vapurları limanımıza gelmiştir. Öğleden sonra rüzgarla sis gelmiştir. Hava soğumuştur.

23 Şubat 1919 Pazar Hava poyraz, sisli.

Keşkul Vapuru'nun Beşike'de karaya oturduğunu ve gemiyi kurtarmak için denize sal atmaya mecbur olduğu Kaptanı tarafından Çakaltepe'den telefonla bilgi verilmiştir.

24 Şubat 1919 Pazartesi Keşkul Vapuru'nu

kurtardığını limanımıza ulaşan Trabzon Motoru Kaptanı bildirmiştir. Sis var; poyraz esiyor. 22 Şubat günü Kaleli Hasan, Danyal isminde meyhaneciyi dükkanında öldürmek amacıyla silah attığından Sulh Hakimliği'nce cinayete azmine karar verilip Lapseki'de mahkemesi görülmek üzere evrakı düzenlenmiştir. Gülnihal Vapuru, Burgaz Feneri önünde karaya oturmuştur. Akşam ve gece yağmur yağmadı.

25 Şubat 1919 Salı Şiddetli poyraz rüzgarıyla ince ince yağmur yağıyor.

26 Şubat 1919 Çarşamba Hava bulutlu mutedil poyraz esiyor.

27 Şubat 1919 Perşembe Poyraz esiyor. Gece yağmur yağmıştır. Hava soğuktur.

28 Şubat 1919 Cuma Hava kuzey ve soğuk.

1 Mart 1919 Cumartesi Yağmur yağıyor. Hava poyraz.

2 Mart 1919 Pazar Sert poyraz esiyor. Gece yıldız rüzgarı şiddetli fırtına haline gelmiştir.

3 Mart 1919 Pazartesi Yıldız rüzgarı şiddetli devam ediyor. Hava bulutlu.

4 Mart 1919 Salı Şiddetli yıldız rüzgarı ve soğuk devam ediyor. Akşam üzeri rüzgar kalmıştır. İki

gündür İskenderun Vapuru limanımızda bulunuyor.

5 Mart 1919 Çarşamba Hava mutedil kuzey.

6 Mart 1919 Perşembe Hava mutedil kuzey güneşli. Ayvalık Mal Müdürü Rumlar tarafından evinde öldürüldü.

7 Mart 1919 Cuma Hava lodos güneşli.

8 Mart 1919 Cumartesi Hava sabahleyin lodos iken akşam üzeri kuzeylemiştir.

9 Mart 1919 Pazar Hava sakin ve mutedil.

10 Mart 1919 Pazartesi Hava lodos. Akşam üzeri gece hava birdenbire kuzeye çevirerek rüzgar çok şiddetlenmiştir.

11 Mart 1919 Salı Hava sert kuzey devam ediyor.

12 Mart 1919 Çarşamba Sert kuzey.

13 Mart 1919 Perşembe Sert kuzey devam ediyor.

31 Temmuz 1919 Perşembe İntibah Vapuru'yla sabahleyin hareket edilerek önce Nara şamandırası, sonra da Akbaş şamandırası atıldı. Nara 5 kulaçta, Akbaş 5,5 kulaçtadır. İkisi de büyük şamandıralardandır. Nara şamandırası üzerindeki sepet su yüzeyinden kırk santim

aşağıda kalmak üzere batık bir durum almıştır.

Akbaş nispeten daha iyi durmaktadır. Bunlar için üç dört tonluk taş bloğu demir yerine kullanılmıştır. Algarina (tarama) esnasında Akbaş şamandırasının sepeti suya çarptığından ek yerinden kopmuştur. Bunun üzerine bir kavalye geçirilmiştir.

Bu şamandıralar şeklen bozuk olup dik durmaları için içlerine altı yüz kilo kadar çakıl konmuş; bu çakıl ne tam doldurulmuş, ne de sıkıştırılmış olmadıklarından bir taraftan diğer tarafa aktıkları için şamandıralar yine yatık durmaktan kurtarılamamıştır.

1 Ağustos 1919 Cuma İntibah su alacağından hareket edilememiştir.

2 Ağustos 1919 Cumartesi Kepez'e gidilerek ufaklardan eski bir şamandıra yerden biraz açık olarak 4,5 kulaca konmuştur. Bu da yatık bir vaziyette kalmıştır.

İntibah, Ayayani, Bergos, Çardak şamandıralarını koymak üzere İstanbul'a hareket etmiştir. Bu şamandıralar ufaklardandır. Ufak şamandıralar soba borusu gibi üstüvane şeklinde olup sepetleri vardır.

3 Ağustos 1919 Pazar Hava sakindir.

4 Ağustos 1919 Pazartesi Hava şiddetli, poyraz esiyor.

5 Ağustos 1919 Salı Poyraz esiyor.

6 Ağustos 1919 Çarşamba Şiddetli poyraz esiyor.

7 Ağustos 1919 Perşembe Hava poyraz.

8 Ağustos 1919 Cuma Hava lodos, hafif.

9 Ağustos 1919 Cumartesi Hava kuzey.

10 Ağustos 1919 Pazar Hava kuzey.

11 Ağustos 1919 Pazartesi Hava kuzey.

15 Ağustos 1919 Cuma Hava sıcak dört gündür mutedil kuzey esiyor.

19 Ağustos 1919 Salı Üç gündür hava şiddetli kuzey esiyor.

25 Ağustos 1919 Pazartesi Hava iki gündür sakin ve sıcaktır.

1 Eylül 1919 Pazartesi İntibah Vapuru şamandıra atmak üzere İstanbul'dan geldi.

5 Eylül 1919 Cuma Hava gayet sakin. Mahalli müftünün bildirisi ile Pazar günü Kurban Bayramı olacak.

7 Eylül 1919 Pazar Bugün Kurban Bayramı.

Cenab-ı Hak İslamlara şu mübarek günler hürmetine lütfunu ihsan ederek mesut eylesin. Hava sert kuzey esiyor.

10 Eylül 1919 Çarşamba Bugün bayramın dördüncü son günüdür.

14 Eylül 1919 Pazar İntibah Vapuru'yla Kumkale ve Yenişehir şamandıralarını atmak üzere gidildi; havanın muhalefetinden bir iş yapılamayıp dönüldü.

17 Eylül 1919 Çarşamba Kuzey havası sert olarak devam ediyor.

19 Eylül 1919 Cuma Hava kaldığından intibah Vapuru'yla hareket edilerek Akbaş şamandırası yine beş buçuk kulaca, Kepez dört, Menderes dört kulaca atılmıştır. Yerleri haritada gösterilen yerlerdir. Yenişehir şamandırası dört kulaçta yerinde olduğundan oraya şamandıra atılmamıştır.

20 Eylül 1919 Cumartesi Hava hafif lodos esiyor.

23 Eylül 1919 Salı Hava lodosladı.

24 Eylül 1919 Çarşamba Hava kuzeye döndü.

27 Eylül 1919 Cumartesi Hava sakin bugün 1338 Hicri yılın birinci günüdür.

30 Eylül 335 Salı Hava sakin ve güzel.

9 Ekim 1919 Perşembe Kaç gündür sert kuzey devam eden hava lodosa çevirmiştir. Hafif lodos.

10 Ekim 1919 Cuma Şiddetli lodos esiyor.

11 Ekim 1919 Cumartesi Şiddetli lodos akşam üzeri biraz sakinleşmiştir.

12 Ekim 1919 Pazar Hava lodos. Gece İstanbul'dan Nusrat Mayın Gemisi gelmiştir. Beraberinde iki mayın motoru vardır. Boğaz'da, İzmir' de ve sonunda da Saros'da mayın toplayacaktır.

18 Ekim 1919 Cumartesi Hava lodos iken kuzeye dirisa etmiş ve yağmur yağmaya başlamıştır.

20 Ekim 1919 Pazartesi İki gündür yağmur yağıyor şiddetli soğuk vardır. Kuzey rüzgarı sert esiyor.

25 Ekim 1919 Cumartesi Hava sakin. Hafif lodos. Bulutlar yağmur dönebilir.

26 Ekim 1919 Pazar Hafif lodos.

27 Ekim 1919 Pazartesi Şiddetli lodos.

28 Ekim 1919 Salı Lodos.

29 Ekim 1919 Çarşamba Sabahleyin lodos olup akşam üzeri bora halinde batı lodosa çevirmiştir.

Yağmur da yağmıştır.

31 Ekim 1919 Cuma Hava lodos. Bir balıkçı sudan elli santimetre aşağıda bir mayın gördüğünü Kilitbahir Fransız Komutanlığına haber vermiştir. Oradan Çanakkale İngiliz Deniz Nakliye Dairesi'ne telgraf verilmiş ve bir sureti Nusrat Mayın Gemisi'ne tebliği için dairemize gönderilmiştir. Durum, Nusrat Mayın Gemisi kaptanına tebliğ edilmiştir.

6 Kasım 1919 Perşembe Hava hafif lodos bulutlu.

9 Kasım 1919 Cuma Üç gündür şiddetli lodos esiyor. Nusrat Vapuru, Menderes civarında ağırlığının içerisinde kalmış Türk modeli bir mayın çıkardıktan sonra bugün sabahleyin İzmir'e hareket etmiştir.

12 Kasım 1919 Çarşamba Dün ve bugün şiddetli lodos rüzgarı esiyor.

13 Kasım 1919 Perşembe Gece şiddetli lodos esmiştir. Gündüz sabahleyin yağmur ve hafif lodos.

18 Kasım 1919 Salı Kar yağıyor dehşetli soğuk var. Denizde sis var. Rüzgar karayel.

21 Kasım 1919 Cuma Hava güzel güneşli.

22 Kasım 1919 Cumartesi Hava yağmurlu lodos esiyor gece hava şiddetli yıldıza çevirmiştir.

23 Kasım 1919 Pazar Hava şiddetli yıldız, yağmur yağmış.

24 Kasım 1919 Pazartesi Şiddetli yıldız karayel, soğuk.

25 Kasım 1919 Salı Hava lodosa çevirmiştir. Soğuk kalmadı.

30 Kasım 1919 Pazar Lodos devam ediyor. Gece sis bastırmıştır. Hava kuzeylemiştir.

31 Kasım 1919 Pazartesi Kuzey rüzgarı esiyor fakat soğuk yoktur.

5 Aralık 1919 Cuma Kaç gündür havalar güzel devam ediyor. Bu gece Mevlit Kandilidir.

6 Aralık 1919 Cumartesi Hava güzel, hafif poyraz rüzgarı esiyor.

7 Aralık 1919 Pazar Hava güzel, poyraz.

8 Aralık 1919 Pazartesi Hava şiddetli lodos olmuştur.

9 Aralık 1919 Salı Gece yağmur yağmıştır hava lodos.

11 Aralık 1919 Perşembe Hava sakin yağmur yağıyor.

12 Aralık 1919 Cuma Hava kuzeyledi.

17 Aralık 1919 Çarşamba Karayel rüzgarı esiyor soğuk şiddetli.

19 Aralık 1919 Cuma Bu gece kar yağmıştır.

26 Aralık 1919 Cuma Hava üç gündür güneşli ve lodos esmektedir.

1 Ocak 1920 Perşembe Hava lodos. Bugün Frenkler'in sene başı. Savaşta yayınlanan bir kanun gereğince bizim de yenilemek üzere senemiz başlamıştır. Bugünden itibaren mali yıl 1336 oldu.

3 Ocak 1920 Cumartesi Şiddetli lodos yağmur yağıyor.

7 Ocak 1920 Çarşamba Kuzey esiyor.

8 Ocak 1920 Perşembe Lodos.

9 Ocak 1920 Cuma Lodos, yağmur yağıyor. Öğleden sonra ikide deprem olmuş şükür hasar yoktur. Lodos pek şiddetlidir.

13 Ocak 1920 Salı Yarın Rumların yani umum Ortodoksların sene başıdır. Hava lodos.

20 Ocak 1920 Salı Hava sakin ve sıcak; adeta yazdan kalma bir gün. Pek güzel.

23 Ocak 1920 Cuma Üç günden beri güzel devam eden hava yağmurla karışık kuzey rüzgarına dönüşerek soğumuştur.

30 Ocak 1920 Cuma Hava şiddetli poyraz.

31 Ocak 1920 Cumartesi Mutedil poyraz.

1 Şubat 1920 Pazar Mutedil poyraz.

2 Mart 1920 Salı 19.00 sularında Çimenlik'te Hindu askerlerinin oturduğu altı kayıkhane olan kapıya bitişik binadan ateş açılmıştır. Adı geçen bina çökme sırasında kayıkhanede yığılı bulunan Osmanlı Hükümeti'ne ait tüfek ve ufak top cephanesi de ateş alarak 04.00'a kadar patlama devam etmiştir. Bu patlamadan dairemizin bütün camları kırılmış; başka bir hasar olmamıştır.

17 Mart 1920 Çarşamba İstanbul, Osmanlı başkenti İtilaf Devletleri askeri tarafından işgal edilmiştir.

27 Nisan 1920 Salı İki gündür İstanbul'dan limanımıza pek çok miktar İngiliz askeri gelmektedir.

19 Mayıs 1920 Çarşamba Galata Yatı burada batık Osmanlı gemisini kontrol için İstanbul'dan geldi.

20 Mayıs 1920 Perşembe Hava sakin.

21 Mayıs 1920 Cuma Ramazanın birinci günüdür.

21 Haziran 1920 Pazartesi İngilizler Kumkale, Yenişehir, Dardanos, v.b.de bulunan yani Hamidiye, Çimenlik ve Nara ile Mecidiye başka Anadolu tarafında bulunan toplar ile cephanelerini tahribe başlamışlardır.

22 Haziran 1920 Salı Bugün de Nara, Mecidiye, Çimenlik, Hamidiye yani Anadolu sahilindeki toplar büyük oranda tahrip edilmeye başlanmıştır.

28 Haziran 1920 Pazartesi Bir vapur Yunan askeri gelerek karaya çıkmıştır. Bunlar Kuva-yı Milliye'nin tedibi (cezalandırılması) için görevlendirilmiştir.

1 Temmuz 1920 Perşembe Yunan askeri yüklü on iki vapur Marmara yönüne geçmiştir.

2 Temmuz 1920 Cuma Yunan ve İngiliz askerleri Ezine ve Biga'ya ilerlemiştir. Kuva-yı Milliye erleri çekilmiştir.

12 Ağustos 1920 Perşembe Bizim için pek acı ve ağır şartları içeren sulh imzalanmıştır.

12 Kasım 1920 Cuma Akşam üzeri Çanakkale'den İstanbul'a hareket ettim. On gün iznim var.

13 Kasım 1920 Cumartesi Sabahleyin vapurumuz Galata rıhtımına yanaştı. Karaya çıktık.

9 Aralık 1920 Perşembe Gelibolu'ya demirle-

di.

10 Aralık 1920 Cuma Sabahleyin saat 09.00'da Çanakkale'ye ulaşılıp sahile çıktık.

29 Aralık 1920 Çarşamba 10 Aralık'tan beri havalar mutedil devam etmektedir.

1 Ocak 1921 Cumartesi Hava gayet sakin ve güzel Frenkler'in yılbaşısı.

6 Ocak 1921 Perşembe Bugüne kadar sakin ve güzel giden hava bozulmuştur. Yağmurlu ve poyraz.

7 Ocak 1921 Cuma Hava kapalı, şiddetli poyraz.

8 Ocak 1921 Cumartesi Hava açık, hafif poyraz

9 Ocak 1921 Pazar Hava gayet sakin ve güneşli.

Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe günleri hava sakin ve güzel olmuştur.

14 Ocak 1921 Cuma Şiddetli lodos esiyor hava kısmen bulutlu ve güneşli.

15 Ocak 1921 Cumartesi Şiddetli lodos. Rus balıkçılarını taşıyan bir Rus vapuru Tinari' ye çıktı.

17 Ocak 1921 Pazartesi Hava poyraz.

19 Ocak 1921 Çarşamba Rüzgar lodos, hava yağmurlu.

21 Ocak 1921 Cuma Hafif poyraz, güneşli, güzel.

22 Ocak 1921 Cumartesi Poyraz, güneşli.

23 Ocak 1921 Pazar Poyraz, güneşli.

24 Ocak 1921 Pazartesi Sakin, güneşli.

25 Ocak 1921 Salı Hafif lodos, güneşli. Öğleden sonra şiddetli poyraz, hava soğumuştur. Lapseki'de yangın ortaya çıkmış, şehir tamamen yanmıştır. Buradan ekmek, çadır gönderildi.

26 Ocak 1921 Çarşamba Hafif poyraz, hava güneşli.

27 Ocak 1921 Perşembe Lodos kuvvetli, hava bulutlu ve soğuk.

28 Ocak 1921 Cuma Rüzgar poyraz, hava yağmurlu.

29 Ocak 1921 Cumartesi Sert poyraz, güneşli.

30 Ocak 1921 Pazar Sakin hava.

31 Ocak 1921 Pazartesi Hafif poyraz, güneşli.

1 Şubat 1921 Salı Hafif poyraz, güneşli.

2 Şubat 1921 Çarşamba Hafif poyraz, güneşli.

3 Şubat 1921 Perşembe Sakin hava, güneşli.

4 Şubat 1921 Cuma Lodos, hava sıcak.

5 Şubat 1921 Cumartesi Lodos.

6 Şubat 1921 Pazar Şiddetli poyraz, soğuk hava.

7 Şubat 1921 Pazartesi Sert poyraz, bulutlu.

8 Şubat 1921 Salı Sert poyraz, bulutlu.

9 Şubat 1921 Çarşamba Sert poyraz, yağmurlu hava. İngiliz Sirius Kruvazörü'yle bir İngiliz generali geldi. Bir Fransız kruvazörü İstanbul'a geçti. İngiliz generalini selamladı.

10 Şubat 1921 Perşembe İngiliz kruvazörü İstanbul'dan hareket etti. Sert poyraz.

11 Şubat 1921 Cuma Sert poyraz, soğuk.

12 Şubat 1921 Cumartesi Sert poyraz.

13 Şubat 1921 Pazar Sert poyraz.

14 Şubat 1921 Pazartesi Hava sakin, güzel, güneşli.

15 Şubat 1921 Salı Hava lodos. Gece yağmur yağdı. İki İngiliz savaş zırhlısıyla bir uçak gemisi gelerek Kilya önüne demirlediler.

16 Şubat 1921 Çarşamba Hafif lodos, bulutlu. Dün gelen İngiliz zırhlıları ve torpidolar, uçak gemisine eşlik ettiler.

17 Şubat 1921 Perşembe Hafif lodos, bulutlu.

18 Şubat 1921 Cuma Hava hafif lodos, sakin. Bir İngiliz savaş zırhlısıyla üç torpido tam süratle Boğaz'dan çıktılar.

19 Şubat 1921 Cumartesi Hava sakin. Akşam üzeri poyraz.

20 Şubat 1921 Pazar Sert yıldız poyraz, hava soğuk. Biraz kar yağdı. Mücellit Mehmet'in kayığı daire önüne karaya çekildi.

21 Şubat 1921 Pazartesi Hava sakin ve güzel.

22 Şubat 1921 Salı Sert poyraz, kar yağdı.

23 Şubat 1921 Çarşamba Sert poyraz, soğuk.

24 Şubat 1921 Perşembe Sert poyraz, soğuk.

25 Şubat 1921 Cuma Sert poyraz.

27 Şubat 1921 Pazar Sert poyraz.

1 Mart 1921 Salı Poyraz.

2 Mart 1921 Çarşamba Poyraz.

3 Mart 1921 Perşembe Poyraz

4 Mart 1921 Cuma Poyraz

5 Mart 1921 Cumartesi Poyraz. Dairemizin önüne sancak gönderi dikildi.

6 Mart 1921 Pazar Poyraz.

7 Mart 1921 Pazartesi Poyraz.

8 Mart 1921 Salı Poyraz.

9 Mart 1921 Çarşamba Sert poyraz.

10 Mart 1921 Perşembe Sert poyraz.

11 Mart 1921 Cuma Sert yıldız. Dairenin önündeki göndere sancak çekildi.

12 Mart 1921 Cumartesi Sert yıldız- poyraz.

13 Mart 1921 Pazar Sert yıldız-poyraz.

14 Mart 1921 Pazartesi Sert yıldız- poyraz.

15 Mart 1921 Salı Sert poyraz.

16 Mart 1921 Çarşamba Sert poyraz.

17 Mart 1921 Perşembe Sert poyraz.

18 Mart 1921 Cuma Sert poyraz.

19 Mart 1921 Cumartesi Sert poyraz.

20 Mart 1921 Pazar Sert poyraz. Melpomen isminde bir Yunan vapuru Kumkale'de batmıştır. Yolcular ve mürettebatı limanımıza getirilmiştir.

21 Mart 1921 Pazartesi Poyraz.

22 Mart 1921 Salı Sakin hava.

23 Mart 1921 Çarşamba Hafif poyraz.

24 Mart 1921 Perşembe Hafif poyraz. Sabahleyin limanda bulunan Romanya bandıralı torpido ile limandaki İngiliz torpidosu donanmıştır.

Daha sonra Romanya torpidosundan yirmi bir pare torpido atılmış; "hurra" diye bağırılmıştır. Başka bir Romanya torpidosu da Marmara'ya doğru gitmiştir. Bu tören Romanya Posta Vapuru'yla Marmara'ya geçen Romanya Kraliçesi için yapılmıştır. Torpido adı geçen vapura refakat ediyordu.

25 Mart 1921 Cuma Hafif lodos.

26 Mart 1921 Cumartesi Hafif lodos.

27 Mart 1921 Pazar Hafif lodos.

28 Mart 1921 Pazartesi Hafif lodos. Rus milliyetçilerini taşıyan Reşid Paşa Vapuru Marmara'ya geçti.

29 Mart 1921 Salı Hafif poyraz. Asker yüklü iki Yunan Vapuru Marmara'ya geçti.

30 Mart 1921 Çarşamba Hafif poyraz

31 Mart 1921 Perşembe Sertçe poyraz. Bugün Padişah'ın doğum yıldönümüne denk geldiği için hükümet dairesinde Padişah için tören düzenlendiği gibi öğleyin yirmi bir pare top atışı yapılmış ve şehir bayraklarla donatılmıştır.

1 Nisan 1921 Cuma Sertçe poyraz. General Gori bir Fransız zırhlısıyla Adalar Denizi'ne geçmiştir.

2 Nisan 1921 Cumartesi Hava sakin. Asker yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya geçmiştir. Bir İngiliz zırhlısı Marmara'ya geçmiştir.

3 Nisan 1921 Pazar Hava poyraz. Gece yağmur yağmıştır.

4 Nisan 1921 Pazartesi Hava poyraz. Yağmur yağıyor. Yunan'ın Averof Zırhlısı'yla bir torpidosu Marmara'ya geçmiştir. Yunanın İnönü'de ağır şekilde yenilerek Bursa'ya doğru geri çekilmekte olduğu gazetelerden keyifle okunmuştur.

5 Nisan 1921 Salı Poyraz. Bu gece Mirac kandilidir.

6 Nisan 1921 Çarşamba Hava poyraz şiddetli

7 Nisan 1921 Perşembe Sert poyraz.

8 Nisan 1921 Cuma Sert poyraz.

9 Nisan 1921 Cumartesi Şiddetlice poyraz. Kırlangıç fırtınası.

10 Nisan 1921 Pazar Şiddetli poyraz

11 Nisan 1921 Pazartesi Şiddetli poyraz

12 Nisan 1921 Salı Hafif poyraz. Bir İngiliz dretnotuyla, bir torpidosu Marmara'ya geçmiştir. Ankara Murahhas Heyeti (TBMM'nin anlaşma için gönderdiği milletvekilleri) bir İtalyan torpidosuyla İstanbul'a geçmiştir.

13 Nisan 1921 Çarşamba Hafif lodos. Sadrazam Tevfik Paşa'nın ve Ankara Murahhas Heyeti Reisi Bekir Sami Bey' in de olduğu İtalya Vapuru bugün limanımıza gelip İstanbul'a hareket etmiştir.

14 Nisan 1921 Perşembe Lodos.

15 Nisan 1921 Cuma Lodos.

16 Nisan 1921 Cumartesi Lodos.

17 Nisan 1921 Pazar Lodos.

18 Nisan 1921 Pazartesi Lodos.

19 Nisan 1921 Salı Lodos. İki asker yüklü Yunan vapuru Marmara'ya geçti. İki İngiliz monitörü Adalar Denizi'ne geçti.

20 Nisan 1921 Çarşamba Lodos. İki üç gündür Marmara'ya Yunan askeri geçmektedir.

21 Nisan 1921 Perşembe Lodos

22 Nisan 1921 Cuma Hava sakin. Bir Yunan torpidosuyla iki asker yüklü Yunan vapuru Marmara'ya geçmiştir. Öğleden sonra iki vapur daha Yunan askeri Marmara'ya geçmiştir.

23 Nisan 1921 Cumartesi Poyraz, bulutlu.

24 Nisan 1921 Pazar Poyraz, yağmurlu. Yunan'ın Averof Zırhlısı Adalar Denizi'ne geçmiştir. Topçu askeri yüklü bir de Yunan vapuru.

25 Nisan 1921 Pazartesi Yağmurlu sakin. Biri Adalar Denizi'ne biri Marmara'ya asker yüklü iki Yunan vapuru geçmiştir.

26 Nisan 1921 Salı Yağmurlu sakin.

27 Nisan 1921 Çarşamba Sakin. Bir beylik İtalya Yatı limanımıza gelmiştir.

28 Nisan 1921 Perşembe Hafif poyraz. Bir ufak Yunan torpidosu Marmara'ya geçmiştir.

29 Nisan 1921 Cuma Hafif poyraz. Bir İngiliz zırhlısı Marmara'ya geçti.

30 Nisan 1921 Cumartesi Hafif poyraz.

1 Mayıs 1921 Pazar Hafif lodos. Rumlar' ın paskalyası.

2 Mayıs 1921 Pazartesi Hafif lodos.

3 Mayıs 1921 Salı Şiddetli lodos.

4 Mayıs 1921 Çarşamba Şiddetli lodos. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçmiştir.

5 Mayıs 1921 Perşembe Hafif lodos. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

6 Mayıs 1921 Cuma Hafif lodos.

7 Mayıs 1921 Cumartesi Hafif lodos.

8 Mayıs 1921 Pazar Şiddetli poyraz.

9 Mayıs 1921 Pazartesi Hafif poyraz. Bir miktar asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne geçmiştir.

10 Mayıs 1921 Salı Hafif poyraz.

11 Mayıs 1921 Çarşamba Hafif poyraz. Bir miktar asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçmiştir.

12 Mayıs 1921 Perşembe Sakin. Yunan'ın Averof Zırhlısı İstanbul'a geçmiştir.

13 Mayıs 1921 Cuma Sakin.

14 Mayıs 1921 Cumartesi Hafif poyraz.

15 Mayıs 1921 Pazar Sakin.

16 Mayıs 1921 Pazartesi Hafif poyraz.

17 Mayıs 1921 Salı Sakin.

18 Mayıs 1921 Çarşamba

19 Mayıs 1921 Perşembe Mutedil poyraz

20 Mayıs 1921 Cuma

21 Mayıs 1921 Cumartesi

22 Mayıs 1921 Pazar Mutedil poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

23 Mayıs 1921 Pazartesi Hava hafif poyraz

24 Mayıs 1921 Salı Hava hafif poyraz

25 Mayıs 1921 Çarşamba Hava hafif poyraz

26 Mayıs 1921 Perşembe Hava hafif poyraz

27 Mayıs 1921 Cuma Hava hafif poyraz

28 Mayıs 1921 Cumartesi Hava hafif poyraz

29 Mayıs 1921 Pazar Hafif poyraz. Reşid Paşa Vapuru Rusları taşıyarak Adalar Denizi'ne geçti.

30 Mayıs 1921 Pazartesi Hafif poyraz. Bir Yunan torpidosu Adalar Denizi'ne geçti. Bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

31 Mayıs 1921 Salı Hafif Poyraz.

1 Haziran 1921 Çarşamba Hafif poyraz.

2 Haziran 1921 Perşembe Hafif lodos. Gece Reşid Paşa Vapuru İstanbul'a gitti.

3 Haziran 1921 Cuma Hafif poyraz. İskenderun Vapuru Rusları taşıyarak Adalar Denizi'ne geçti.

4 Haziran 1921 Cumartesi

5 Haziran 1921 Pazar Hava hafif poyraz, bazen hafif lodos.

6 Haziran 1921 Salı

8 Haziran 1921 Çarşamba Sert poyraz. Bugün Ramazan Bayramı.

9 Haziran 1921 Perşembe Sert poyraz. İskenderun Vapuru bir miktar Rus'la İstanbul'a geçti.

10 Haziran 1921 Cuma Sert poyraz. Bir İngiliz uçak gemisi ile bir gemisi ve Gülcemal Vapuru İstanbul'a geçti. Uçak gemisiyle bir İngiliz zırhlısı Kilya Limanı'na demirledi. Bir İngiliz zırhlısı daha Kilya Limanı'na geldi.

14 Haziran 1921 Salı Hafif poyraz. Kilya'daki İngiliz gemileri hareket etti. İki üç yüz miktarında İngiliz askeri İstanbul'dan Çanakkale'ye geldi. Bir Yunan kruvazörüyle iki torpido muhribi İstanbul'a geçti.

15 Haziran 1921 Çarşamba Hafif poyraz Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne geçti.

16 Haziran 1921 Perşembe Şiddetli lodos. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne geçti. Marmara Denizi'nde Yunan korsanları Osmanlı kayıkçılarına taarruz ediyorlar.

17 Haziran 1921 Cuma Sabahleyin şiddetli yağmur yağdı. Hafif poyraz. Hayvan yüklü ve otomobil yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

18 Haziran 1921 Cumartesi Hafif poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

20 Haziran 1921 Pazartesi Sakin. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

21 Haziran 1921 Salı Hafif poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti. Bir İngiliz zırhlısı Marmara'dan Kilya Limanı'na gelerek demirledi. Öğleden sonra lodos.

22 Haziran 1921 Çarşamba Şiddetli lodos. Deniz eryüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

23 Haziran 1921 Perşembe Lodos. Asker yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

24 Haziran 1921 Cuma Lodos.

25 Haziran 1921 Cumartesi Lodos. Kilya'daki İngiliz zırhlısı gitmiştir.

26 Haziran 1921 Pazar Poyraz.

27 Haziran 1921 Pazartesi Poyraz. Gülcemal Vapuru Adalar Denizi'ne geçti. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti. Göçmen yüklü iki Yunan vapuru Adalar Denizi'ne geçti.

29Haziran 1921 Çarşamba Hafif poyraz. İki gündür göçmen yüklü Yunan vapurları Adalar Denizi'ne geçiyor. Bir Fransız torpidosu limanımıza geldi.

30 Haziran 1921 Perşembe Hafif poyraz.

1 Temmuz 1921 Cuma Hafif poyraz İki üç gündür göçmen yüklü bir çok Yunan vapurları Adalar Denizi'ne

geçmiştir.

2 Temmuz 1921 Cumartesi Sakin hava bir İngiliz monitörü Marmara'ya geçti.

3 Temmuz 1921 Pazar Poyraz.

4 Temmuz 1921 Pazartesi Poyraz.

5 Temmuz 1921 Salı Sert poyraz.

6 Temmuz 1921 Çarşamba Göçmen yüklü bir Yunan vapuruyla yaralı dolu bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızıl Haçı) vapuru Adalar Denizi'ne geçti.

7 Temmuz 1921 Perşembe Sert poyraz

8 Temmuz 1921 Cuma Sert poyraz.

9 Temmuz 1921 Cumartesi Sert poyraz

10 Temmuz 1921 Pazar Sert poyraz

1 Temmuz 1921 Pazartesi Poyraz.

12 Temmuz 1921 Salı Sert poyraz. Bir İtalya torpidosu Marmara'ya geçti.

13 Temmuz 1921 Çarşamba Sert poyraz. Bir Yunan torpidosu eşliğinde cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

14 Temmuz 1921 Perşembe Sert poyraz. Bugün

vekaletnameleri postaya verdik.

15 Temmuz 1921 Cuma Poyraz

16 Temmuz 1921 Cumartesi Poyraz

17 Temmuz 1921 Pazar Poyraz.

18 Temmuz 1921 Pazartesi Poyraz

19 Temmuz 1921 Salı Poyraz. Cephane yüklü bir Yunan vapuru torpido eşliğinde Marmara'ya geçti.

20 Temmuz 1921 Çarşamba Poyraz. Giresun Vapuru Adalar Denizi'ne çıktı.

21 Temmuz 1921 Perşembe Poyraz. Kütahya düşman eline geçmiştir.

22 Temmuz 1921 Cuma Poyraz. Giresun Vapuru Marmara'ya geçti. Bir Yunan torpidosu eşliğinde iki asker, üç cephane yüklü beş Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

23 Temmuz 1921 Cumartesi Bugün milli bayramdır. Üç asker yüklü Yunan vapuru, bir torpido eşliğinde Marmara'ya geçti.

24 Temmuz 1921 Pazar Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuruyla cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

4 Ağustos 1921 Perşembe Perşembe'ye kadar üç dört asker ve cephane yüklü Yunan vapuruyla, göçmen taşıyan Gülcemal Vapuru Marmara'ya geçti.

5 Ağustos 1921 Cuma Lapseki Liman Reisi'nin hanımı Beyrut'a gitmek üzere dairemize geldi.

8 Ağustos 1921 Pazartesi Bugün Mısır postasıyla ve İskenderiye yoluyla vardılar. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

9 Ağustos 1921 Salı Sert poyraz. Japonya Vapuru'yla Sibirya'dan gelirken Yunanlılar tarafından alıkonulan esirlerimizden zayıf olan dört yüzü bir Yunan vapuruyla limanımıza geldi. Kendilerine buradaki Hilal-i Ahmer (Kızılay) şubesi tarafından ekmek vb. verildi.

10 Ağustos 1921 Çarşamba Sert poyraz. Esir yüklü vapur halen limanımızdadır. İstanbul'dan, Fransız kontrol vapurundan izin almak için emir bekliyor.

11 Ağustos 1921 Perşembe Sert poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuruyla Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) Vapuru Marmara'ya geçti.

12 Ağustos 1921 Cuma Poyraz. İki beylik balıkçı Yunan vapuruyla, birer miktar er bulunan iki Yunan şilebi, Adalar Denizi'ne çıktı. Bir Yunan torpidosu Marmara'ya geçti.

13 Ağustos 1921 Cumartesi Poyraz. Yaralıları

taşıyan bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne geçti. Asker yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya; yaralı taşıyan bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

14 Ağustos 1921 Pazar Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti.

15 Ağustos 1921 Pazartesi Sert poyraz. Bir Yunan torpidosu himayesinde erler ve harp levazımı taşıyan bir Yunan vapuru Marmara'ya geçti. Bir Yunan muavin kruvazörü ile bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru da Adalar Denizi'ne.

16 Ağustos 1921 Salı Bir Yunan torpidosu Marmara'ya geçti.

17 Ağustos 1921 Çarşamba Sakin hava. Bir miktar er ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya; Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuruyla, asker yüklü Yunan vapuru da Marmara'ya.

18 Ağustos 1921 Perşembe Sakin.

19 Ağustos 1921 Cuma Sakin. Bir miktar er ve harp levazımı yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

20 Ağustos 1921 Cumartesi Poyraz. Cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya; bir miktar asker yüklü bir Yunan vapuru da Adalar Denizi'ne.

21 Ağustos 1921 Pazar Sakin. Harp levazımı yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya.

22 Ağustos 1921 Pazartesi Lodos. Asker ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya; Reşid Paşa Vapuru İstanbul'a geçmiştir.

23 Ağustos 1921 Salı Sakin.

24 Ağustos 1921 Çarşamba Lodos. Bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya; iki İngiliz zırhlısı, iki İtalya torpidosu da Marmara'ya.

25 Ağustos 1921 Perşembe Sakin.

26 Ağustos 1921 Cuma Sakin.

27 Ağustos 1921 Cumartesi Sakin.

28 Ağustos 1921 Pazar Poyraz şiddetli. Bir miktar er ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, göçmen yüklü Giresun Vapuru Adalar Denizi'ne.

29 Ağustos 1921 Pazartesi Şiddetli poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

30 Ağustos 1921 Salı Şiddetli poyraz. Bir Yunan Kızılhaç vapuruyla üç nakliyesi, Adalar Denizi'ne; bir nakliyesi Marmara'ya.

31 Ağustos 1921 Çarşamba Sert poyraz. Rus

göçmeni yüklü Reşid Paşa Vapuru İstanbul'a geçti. İki Yunan nakliyesi Adalar Denizi'ne geçti.

1 Eylül 1921 Perşembe Sert poyraz. Asker ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya; yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne asker ve levazım yüklü iki Yunan vapuru da Marmara'ya.

2 Eylül 1921 Cuma Sert poyraz.

3 Eylül 1921 Cumartesi Sert poyraz.

4 Eylül 1921 Pazar Sert poyraz. Levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, levazım yüklü bir Yunan vapuru da Marmara'ya.

5 Eylül 1921 Pazartesi Sert poyraz. Cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

6 Eylül 1921 Salı Hafif poyraz. Yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, iki Yunan beylik balıkçı vapuru Marmara'ya.

7 Eylül 1921 Çarşamba Sert poyraz. Bir torpido himayesinde cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, asker ve levazım yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya.

8 Eylül 1921 Perşembe Sert poyraz.

9 Eylül 1921 Cuma Sert poyraz. Bir Fransız zırhlısı ve bir kruvazörü Marmara'ya.

10 Eylül 1921 Cumartesi Sert poyraz. Göçmen yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, asker yüklü bir Yunan vapuruyla bir Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru da Marmara'ya.

11 Eylül 1921 Pazar Hava sakin. Asker ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

12 Eylül 1921 Pazartesi Hava sakin. Asker ve levazım yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya.

13 Eylül 1921 Salı Hava sakin. Bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Marmara'ya, yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne, yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

14 Eylül 1921 Çarşamba At ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne.

15 Eylül 1921 Perşembe Poyraz. Bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Marmara'ya, asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

16 Eylül 1921 Cuma Poyraz. Boş bir Yunan

nakliyesi Adalar Denizi'ne, Salib-i Ahmer (Kızılhaç) işaretli bir Yunan vapuru Marmara'ya.

17 Eylül 1921 Cumartesi Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya. Bir Yunan Salib-i Ahmer'i (Kızılhaç) Marmara'ya. Yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

18 Eylül 1921 Pazar Sert poyraz. Bir miktar er yüklü bir Yunan şilebi Adalar Denizi'ne. Asker ve levazım yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya.

19 Eylül 1921 Pazartesi Çok şiddetli yıldız. Bir Yunan muavin kruvazörü Adalar Denizi'ne.

20 Eylül 1921 Salı Sert poyraz. Boş bir Yunan nakliyesi Marmara'ya.

21 Eylül 1921 Çarşamba Sert poyraz. Boş bir Yunan şilebi Marmara'ya.

22 Eylül 1921 Perşembe Sert poyraz. Bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne yaralıyı yüklü. Bir miktar er ve levazım yüklü iki Yunan vapuru Marmara'ya.

23 Eylül 1921 Cuma Sert poyraz. Yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

24 Eylül 1921 Cumartesi Poyraz. Levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, asker ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

25 Eylül 1921 Pazar Hava sakin. Yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne.

26 Eylül 1921 Pazartesi Hava sakin. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne, bir torpido himayesinde cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

27 Eylül 1921 Salı Boş bir Yunan nakliyesi Adalar Denizi'ne.

28 Eylül 1921 Çarşamba Sert poyraz, bulutlu.

29 Eylül 1921 Perşembe Sert poyraz, yağmurlu. Bir Yunan torpidosu Marmara'dan limanımıza gelip Adalar Denizi'ne gitmiştir.

30 Eylül 1921 Cuma Poyraz, yağmurlu ve güneşli. Yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer vapuru Adalar Denizi'ne.

1 Ekim 1921 Cumartesi Yağmurlu, poyraz. Otomobil vb. yüklü bir Yunan şilebi Marmara'ya.

2 Ekim 1921 Pazar Poyraz.

3 Ekim 1921 Pazartesi Poyraz.

4 Ekim 1921 Salı Poyraz.

5 Ekim 1921 Çarşamba Batı. Bir miktar asker

ile levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

6 Ekim 1921 Perşembe Poyraz.

7 Ekim 1921 Cuma Şiddetli poyraz.

8 Ekim 1921 Cumartesi Şiddetli poyraz. Levazım yüklü bir Yunan şilebi ile asker ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, bir Yunan muavin kruvazörü Adalar Denizi'ne.

9 Ekim 1921 Pazar Hava poyraz

10 Ekim 1921 Pazartesi Hava poyraz

11 Ekim 1921 Salı Hava poyraz

12 Ekim 1921 Çarşamba Hava poyraz

13 Ekim 1921 Perşembe Sakin. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

14 Ekim 1921 Cuma Hava sakin.

15 Ekim 1921 Cumartesi Poyraz

16 Ekim 1921 Pazar Poyraz

17 Ekim 1921 Pazartesi Poyraz

18 Ekim 1921 Salı Poyraz

19 Ekim 1921 Çarşamba Poyraz

20 Ekim 1921 Perşembe Poyraz. Levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

21 Ekim 1921 Cuma Poyraz. Yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

22 Ekim 1921 Cumartesi Poyraz

23 Ekim 1921 Pazar Poyraz Asker yüklü bir Yunan şilebi Adalar Denizi'ne, yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne.

24 Ekim 1921 Pazartesi Lodos. Yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Adalar Denizi'ne.

25 Ekim 1921 Salı Lodos, yağmurlu. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

26 Ekim 1921 Çarşamba Poyraz.

27 Ekim 1921 Perşembe Sakin Bir Yunan Salib-i Ahmer vapuru Adalar Denizi'ne. Bir miktar er yüklü yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

28 Ekim 1921 Cuma Poyraz yağmurlu.

29 Ekim 1921 Cumartesi Poyraz yağmurlu. Bir Yunan muavin kruvazörü Marmara'ya. Malta tutuklularını yüklü iki İngiliz beylik vapuru Marmara'ya.

30 Ekim 1921 Pazar Sakin.

31 Ekim 1921 Pazartesi Şiddetli poyraz.

1 Kasım 1921 Salı Sakin. Er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, Seyr-i Sefain'in Maltepe Vapuru limanımıza.

2 Kasım 1921 Çarşamba Lodos

3 Kasım 1921 Perşembe Sakin. 4 Seyr-i Sefain'in Kınalıada Vapuru limanımıza gelmiştir.

5 Kasım 1921 Cumartesi Sakin. Bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

6 Kasım 1921 Pazar Poyraz.

7 Kasım 1921 Pazartesi Şiddetli lodos.

8 Kasım 1921 Salı Şiddetli Lodos.

9 Kasım 1921 Çarşamba Şiddetli lodos.

10 Kasım 1921 Perşembe Şiddetli lodos. Bir Yunan şilebi boş Adalar Denizi'ne, boş bir Yunan şilebi Marmara'ya.

11 Kasım 1921 Cuma Şiddetli lodos, gece yağmurlu.

12 Kasım 1921 Cumartesi Sakin. Er ve hayvan

yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

13 Kasım 1921 Pazar Sakin, güzel.

14 Kasım 1921 Pazartesi Sakin, güzel. Er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

15 Kasım 1921 Salı Poyraz.

16 Kasım 1921 Çarşamba Poyraz.

17 Kasım 1921 Perşembe Poyraz, yağmurlu. Asker yüklü iki Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

18 Kasım 1921 Cuma Poyraz. Asker yüklü Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

19 Kasım 1921 Cumartesi Poyraz. Yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmer'i (Kızılhaç) Adalar Denizi'ne.

20 Kasım 1921 Pazar Poyraz.

21 Kasım 1921 Pazartesi Sert poyraz yağmurlu.

22 Kasım 1921 Salı Yıldız fırtına. Bu geceki fırtınada Fransızların kontrol motoru su iskelesinde ve Merkoliç'in motoru kendi iskelesinde parçalanmıştır.

23 Kasım 1921 Çarşamba Karayel fırtına. Bu gece limanda Arap Yusuf'un palamut yüklü kayığı batmıştır.

24 Kasım 1921 Perşembe Sert karayel.

25 Kasım 1921 Cuma Sert poyraz.

26 Kasım 1921 Cumartesi Sert poyraz.

27 Kasım 1921 Pazar Hafif poyraz. Gelibolu Vapuru'nun geçen fırtınada Vatika Burnu'nda yüz seksen yolcusuyla kayalara çarparak battığı ve hiç kimsenin kurtulmadığı teessüfle haber alınmıştır.

28 Kasım 1921 Pazartesi Sakin. Seyr-i Sefain'nin Pendik Vapuru Danrik'den limanımıza gelmiştir.

29 Kasım 1921 Salı Sakin. Er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, er ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

30 Kasım 1921 Çarşamba Poyraz.

1 Aralık 1921 Perşembe Poyraz.

2 Aralık 1921 Cuma Yıldız. Kar yağdı. N markalı bir Yunan muavin kruvazörü Adalar Denizi'ne. Zayıf ve yaralı yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

3 Aralık 1921 Cumartesi Poyraz.

4 Aralık 1921 Pazar Poyraz.

5 Aralık 1921 Pazartesi Poyraz. Bir miktar er

ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

6 Aralık 1921 Salı Poyraz.

7 Aralık 1921 Çarşamba Poyraz, yağmurlu. Bugün akşam üzeri Fransız Konsoloshanesi üst katından tutuşup yanmıştır.

8 Aralık 1921 Perşembe Poyraz. Er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

9 Aralık 1921 Cuma Poyraz. Er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

10 Aralık 1921 Cumartesi Lodos, yağmurlu. Er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

11 Aralık 1921 Pazar Sert yıldız. Yıldız karayele çevirip fırtına halini almıştır. Gece kar yağmıştır.

12 Aralık 1921 Pazartesi Sert yıldız- karayel.

13 Aralık 1921 Salı Poyraz. Er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne. Az er ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

14 Aralık 1921 Çarşamba Poyraz. Bayway isminde bir Amerika gaz vapuru askeri yöndeki kablo üzerine demirleyip kabloyu tahrip etmiştir. Adı geçen Standart Oil Kumpanyası'na mensuptur. Bir Yunan muavin kruvazörü Marmara'ya, Giresun Vapuru Adalar

Denizi'nden limanımıza geldi.

15 Aralık 1921 Perşembe Sakin, yağmurlu. Giresun Vapuru İstanbul'a hareket etti.

16 Aralık 1921 Cuma Poyraz. İki gün önce İngiliz sömürge bandıralı bir vapur ile Gelibolu'dan Ermeni göçmenleri gelmiştir. Halen limandadır. Adı geçen vapur İstanbul'a gitmiştir.

17 Aralık 1921 Cumartesi Poyraz. Bir miktar güçsüz/zayıf insan yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne. Gülcemal Vapuru İstanbul'a gitmişlerdir.

18 Aralık 1921 Pazar Lodos.

19 Aralık 1921 Pazartesi Lodos. İstihkam Binbaşısı Osman Bey'le bugün Köse Burnu'na gidilerek Deniz Şüheda Kabristanı keşf edilmiştir. Bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

20 Aralık 1921 Salı Poyraz. Cephane yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

21 Aralık 1921 Çarşamba Poyraz.

22 Aralık 1921 Perşembe Poyraz.

23 Aralık 1921 Cuma Sakin.

24 Aralık 1921 Cumartesi Lodos.

25 Aralık 1921 Pazar Lodos, yağmurlu.

26 Aralık 1921 Pazartesi Poyraz, yağmurlu. Levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya boş beylik bir Yunan şilebi Marmara'ya.

27 Aralık 1921 Salı Sert yıldız.

28 Aralık 1921 Çarşamba Yıldız.

29 Aralık 1921 Perşembe Lodos.

30 Aralık 1921 Cuma Sakin. Bir miktar Yunan er yüklü bir vapur Marmara'ya.

31 Aralık 1921 Cumartesi Sakin. Bir Yunan nakliyesi Adalar Denizi'ne.

1 Ocak 1922 Pazar Lodos, yağmurlu.

2 Ocak 1922 Pazartesi Hafif poyraz.

3 Ocak 1922 Salı Lodos şiddetli.

4 Ocak 1922 Çarşamba Lodos şiddetli. Lodos çok şiddetli olduğundan gemiler pratika alamamıştır. Limandaki vapurlar kontrol vb. karşıya geçmişlerdir.

5 Ocak 1922 Perşembe Şiddetli lodos. Akşama kadar çok şiddetli lodos devam etmiştir.

6 Ocak 1922 Cuma Lodos. Güçsüz/zayıf insan

yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

7 Ocak 1922 Cumartesi Lodos. Deniz er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

8 Ocak 1922 Pazar Yıldız, yağmurlu.

9 Ocak 1922 Pazartesi Lodos.

10 Ocak 1922 Salı Lodos.

11 Ocak 1922 Çarşamba Sakin. Bir Yunan muavin kruvazörü Marmara'ya.

12 Ocak 1922 Perşembe Sakin.Bir Yunan Salib-i Ahmer (Kızılhaç) vapuru Marmara'ya.

13 Ocak 1922 Cuma Lodos.

14 Ocak 1922 Cumartesi Poyraz, yağmur.

15 Ocak 1922 Pazar Poyraz. Yaralı yüklü bir Yunan Salib-i Ahmeri (Kızılhaç) Adalar Denizi'ne.

16 Ocak 1922 Pazartesi Şiddetli lodos.

17 Ocak 1922 Salı Şiddetli lodos.

18 Ocak 1922 Çarşamba Poyraz, yağmur.

19 Ocak 1922 Perşembe Poyraz, yağmur.

20 Ocak 1922 Cuma Poyraz.

21 Ocak 1922 Cumartesi Poyraz.

22 Ocak 1922 Pazar Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

23 Ocak 1922 Pazartesi Yıldız.

24 Ocak 1922 Salı Yıldız.

25 Ocak 1922 Çarşamba Poyraz.

26 Ocak 1922 Perşembe Poyraz.

27 Ocak 1922 Cuma Poyraz.

28 Ocak 1922 Cumartesi Poyraz.

29 Ocak 1922 Pazar Poyraz. Romanya bandıralı iki torpido gambot Adalar Denizi'nden limanımıza gelmiştir.

30 Ocak 1922 Pazartesi Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

31 Ocak 1922 Salı Poyraz, lodos. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

1 Şubat 1922 Çarşamba Lodos şiddetli.

2 Şubat 1922 Perşembe Lodos hafif.

3 Şubat 1922 Cuma Poyraz.

4 Şubat 1922 Cumartesi Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

5 Şubat 1922 Pazar Poyraz. Ot yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

6 Şubat 1922 Pazartesi Poyraz.

7 Şubat 1922 Salı Lodos.

8 Şubat 1922 Çarşamba Lodos. Ot yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

9 Şubat 1922 Perşembe Poyraz.

10 Şubat 1922 Cuma Sert yıldız.

11 Şubat 1922 Cumartesi Sert yıldız- karayel.

12 Şubat 1922 Pazar Sert yıldız.

13 Şubat 1922 Pazartesi Poyraz.

14 Şubat 1922 Salı Poyraz.

15 Şubat 1922 Çarşamba Sakin.

16 Şubat 1922 Perşembe Poyraz. Üç yüz kadar er yüklü İbisos ismindeki Yunan vapuru Marmara'ya.

17 Şubat 1922 Cuma Poyraz, yağmurlu.

18 Şubat 1922 Cumartesi Poyraz. İçinde yaralı bulunan bir miktar er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

19 Şubat 1922 Pazar Poyraz.

20 Şubat 1922 Pazartesi Sakin. Bir miktar er yüklü (Kios) isimli Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

21 Şubat 1922 Salı Sakin.

23 Şubat 1922 Perşembe Sakin. Beylik sığır yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

24 Şubat 1922 Cuma Poyraz.

25 Şubat 1922 Cumartesi Poyraz.

26 Şubat 1922 Pazar Poyraz. İki üç yüz er yüklü Halkis Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

27 Şubat 1922 Pazartesi Sakin. Beylik ot yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

28 Şubat 1922 Salı Sakin.

1 Mart 1922 Çarşamba Sakin.

2 Mart 1922 Perşembe Lodos.

3 Mart 1922 Cuma Lodos. Bugün, dün gece Regaib kandili olduğu için sancaklar çekilmiştir.

4 Mart 1922 Cumartesi Poyraz.

5 Mart 1922 Pazar Poyraz. Halkis bir iki yüz er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

6 Mart 1922 Pazartesi Sakin. Sığır yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, tüccar Yunan'ın Kilkis Zırhlısı Marmara tarafına geçmiştir.

7 Mart 1922 Salı Sakin. Bir İngiliz zırhlısı aşağıya geçmiştir.

8 Mart 1922 Çarşamba Sakin.

9 Mart 1922 Perşembe Lodos. Er yüklü Halkis Vapuru'yla bir Yunan nakliyesi Marmara'ya.

10 Mart 1922 Cuma Lodos.

11 Mart 1922 Cumartesi Lodos.

12 Mart 1922 Pazar Sakin.

13 Mart 1922 Pazartesi Sakin.

14 Mart 1922 Salı Sakin.

15 Mart 1922 Çarşamba Lodos.

16 Mart 1922 Perşembe Sakin.

17 Mart 1922 Cuma Poyraz. Üç yüz kadar er yüklü Halkis Yunan Vapuru Marmara'ya.

18 Mart 1922 Cumartesi Poyraz. Boş bir Yunan şilebi Adalar Denizi'ne.

19 Mart 1922 Pazar Sakin.

20 Mart 1922 Pazartesi Lodos. Yaklaşık iki yüz er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

21 Mart 1922 Salı Lodos. Averof için maden kömürü yüklü bir vapur ile ot yüklü bir vapur Marmara'ya.

22 Mart 1922 Çarşamba Lodos.

23 Mart 1922 Perşembe Lodos.

24 Mart 1922 Cuma Lodos.

25 Mart 1922 Cumartesi Lodos.

26 Mart 1922 Pazar Lodos.

27 Mart 1922 Pazartesi Lodos.

28 Mart 1922 Salı Şiddetli lodos.

29 Mart 1922 Çarşamba Şiddetli lodos.

30 Mart 1922 Perşembe Lodos. Asker yüklü iki Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

31 Mart 1922 Cuma Sakin.

1 Nisan 1922 Cumartesi Sakin.

2 Nisan 1922 Pazar Şiddetli lodos. Hastane Bayırı'ndaki Askeri Hastanenin mutfak kısmı yandı.

2 Nisan 1922 Pazar Sakin.

3 Nisan 1922 Pazartesi Lodos.

4 Nisan 1922 Salı Sakin.

5 Nisan 1922 Çarşamba Şiddetli lodos.

6 Nisan 1922 Perşembe Sakin, lodos. Gaz yüklü bir beylik vapur Adalar Denizi'ne.

7 Nisan 1922 Cuma Şiddetli lodos. Üç yüz kadar er yüklü Halkis Yunan vapuru Marmara'ya.

8 Nisan 1922 Cumartesi Hafif poyraz.

9 Nisan 1922 Pazar Hafif poyraz.

10 Nisan 1922 Pazartesi Lodos.

11 Nisan 1922 Salı Lodos.

12 Nisan 1922 Çarşamba Lodos.

13 Nisan 1922 Perşembe Lodos. İki yüz kadar er yüklü Halkis Vapuru Marmara'ya.

14 Nisan 1922 Cuma Poyraz.

16 Nisan 1922 Pazar Poyraz.

17 Nisan 1922 Pazartesi Poyraz. Beylik ot yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

18 Nisan 1922 Salı Sakin.

19 Nisan 1922 Çarşamba Lodos.

20 Nisan 1922 Perşembe Lodos İki yüz kadar er yüklü Halkis Vapuru Marmara'ya beylik ot yüklü bir vapur Yunan Marmara'ya.

21 Nisan 1922 Cuma Lodos.

22 Nisan 1922 Cumartesi Sakin. İki beylik İtalya motoru İstanbul'a geçmiştir.

23 Nisan 1922 Pazar Lodos. Bugün Jandarma Taburu yararına at koşusu ve pehlivan güreşi yapılmıştır.

24 Nisan 1922 Pazartesi Lodos.

25 Nisan 1922 Salı Sakin. Halkis Yunan Vapuru boş olarak bir Yunan şilebi hastahane levazımı ve Salib-i Ahmer (Kızılhaç) arabalarını yüklü olarak Marmara'ya geçmiştir.

26 Nisan 1922 Çarşamba Lodos. İsmet Hanım İstanbul'a gitmiştir.

27 Nisan 1922 Perşembe Sakin Halkis Vapuru boş Adalar Denizi'ne. Lodos.

28 Nisan 1922 Cuma Lodos.

29 Nisan 1922 Cumartesi Lodos. Bir Yunan torpidosu Marmara'ya. Bir İngiliz monitörüyle torpido kruvazörü Adalar Denizi'ne.

30 Nisan 1922 Pazar Sakin. Üç dört yüz er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

1 Mayıs 1922 Pazartesi Hafif lodos.

2 Mayıs 1922 Salı Hafif lodos. Bir İngiliz dretnotu Gelibolu'ya gelmiştir. Dretnot gitti.

3 Mayıs 1922 Çarşamba Lodos.

4 Mayıs 1922 Perşembe Poyraz. Hantsent ismindeki vapurla İstanbul'a İngiliz askeri geçmiştir. Yüz kadar er yüklü Halkis Yunan Vapuru Marmara'ya.

5 Mayıs 1922 Cuma Poyraz, yağmurlu.

6 Mayıs 1922 Cumartesi Lodos, yağmurlu.

7 Mayıs 1922 Pazar Sakin. Bir monitör asker ve harp levazımı yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya, elli altmış kadar er Halkis Yunan Vapuru Adalar Denizi'ne.

8 Mayıs 1922 Pazartesi Poyraz.

9 Mayıs 1922 Salı Poyraz.

10 Mayıs 1922 Çarşamba Poyraz.

11 Mayıs 1922 Perşembe Lodos. Bir miktar er ile levazım yüklü Halkis Vapuru Marmara'ya.

12 Mayıs 1922 Cuma Lodos. Bir Yunan beylik balıkçı vapuru Marmara'ya.

13 Mayıs 1922 Cumartesi Lodos.

14 Mayıs 1922 Pazar Boş bir nakliye ile üç yüz er yüklü Halkis Vapuru Adalar Denizi'ne.

15 Mayıs 1922 Pazartesi Poyraz sert. Kırk elli er ile beylik eşya ve levazım yüklü bir Yunan Vapuru Marmara'ya.

16 Mayıs 1922 Salı Sert poyraz.

17 Mayıs 1922 Çarşamba Sert poyraz.

18 Mayıs 1922 Perşembe Poyraz.

19 Mayıs 1922 Cuma Poyraz. İki yüz kadar er yüklü bir Yunan Vapuru Marmara'ya.

20 Mayıs 1922 Cumartesi Poyraz.

21 Mayıs 1922 Pazar Poyraz.

22 Mayıs 1922 Pazartesi Poyraz.

24 Mayıs 1922 Çarşamba Muhtelif.

25 Mayıs 1922 Perşembe Poyraz. Yüz kadar er ile erzak yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

25 Mayıs 1922 Perşembe Sakin. Askeri eşya yüklü Halkis Vapuru Marmara'ya.

26 Mayıs 1922 Cuma Lodos.

27 Mayıs 1922 Cumartesi Lodos.

28 Mayıs 1922 Pazar Poyraz. Üç yüz dört yüz er yüklü Halkis Vapuru Adalar Denizi'ne.

29 Mayıs 1922 Pazartesi Sakin.

30 Mayıs 1922 Salı Poyraz. Bir miktar ot ve er yüklü iki Yunan gemisi geçti.

31 Mayıs 1922 Çarşamba Poyraz. Asir Vapuru Azpınar'daki esirlerimizi yükleyerek İstanbul'a geçmiştir.

1 Haziran 1922 Perşembe Poyraz.

2 Haziran 1922 Cuma Lodos.

3 Haziran 1922 Cumartesi Sakin. Yüz kadar er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya. Bu sabah daireye yani Paçarel gelerek iskelede bağlı bulunan sandalının gece bilinmeyen kişiler tarafından delinip batırıldığını söyledi. Maden kömürü yüklü bir Yunan vapuruyla elli altmış er yüklü bulunan Elis Vapuru Marmara'ya.

4 Haziran 1922 Pazar Poyraz.

5 Haziran 1922 Pazartesi Poyraz. Zühdü Kaptan İstanbul'a gittiğinden tercümanlığa vekaleten başladım. Muhzi Bey ve ailesi de İstanbul'a gittiler.

6 Haziran 1922 Salı Poyraz.

7 Haziran 1922 Çarşamba Poyraz.

8 Haziran 1922 Perşembe Lodos. Bugün vaki olan daveti üzerine limanda bulunan Sparrowhawk adlı İngiliz torpidosuna giderek Navalet Vapuru'nun Üsküdar Vapuru'ndan eşya çıkarılmasına dair kaptanına izahta bulundum.

9 Haziran 1922 Cuma Poyraz. 50 ile 60 kadar er ile erzak yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

10 Haziran 1922 Cumartesi Poyraz. Elis Yunan Vapuru bin kadar er yüklü olarak Marmara'ya.

11 Haziran 1922 Pazar Sakin.

12 Haziran 1922 Pazartesi Hafif lodos.

13 Haziran 1922 Salı Hafif lodos.

14 Haziran 1922 Çarşamba Hafif lodos.

15 Haziran 1922 Perşembe Lodos, sıcak.

16 Haziran 1922 Cuma Lodos, sıcak.

17 Haziran 1922 Cumartesi Poyraz. Elis Yunan Vapuru yüz kadar Nizamiye ve Deniz erleri yüklü olarak Marmara'ya. Averof Zırhlısı Adalar Denizi'ne geçmiştir. Bugün Mesudiye'nin yanında iki dalgıç sandalı görülerek pasaporttan alınan bir polis ile liman çavuşu üzerlerine götürülmüş; sandallar içinde bir şey bulunamamış olduğu, yalnız oradan uzaklaştırılmış ve bir nüsha da o yolda zabt belgesi düzenlenmiştir.

18 Haziran 1922 Pazar Sakin, sıcak.

19 Haziran 1922 Pazartesi Lodos, sıcak.

20 Haziran 1922 Salı Lodos, sıcak.

21 Haziran 1922 Çarşamba Sakin, bulutlu. Beylik bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne geçmiştir.

22 Haziran 1922 Perşembe Poyraz.

23 Haziran 1922 Cuma Poyraz.

24 Haziran 1922 Cumartesi Poyraz.

25 Haziran 1922 Pazar Poyraz. Yunan Elis Vapuru elli altmış kadar er ile Adalar Denizi'ne, Yunan Antonyus Vapuru iki yüz kadar er ile Marmara'ya.

26 Haziran 1922 Pazartesi Poyraz

27 Haziran 1922 Salı Poyraz

28 Haziran 1922 Çarşamba Poyraz

29 Haziran 1922 Perşembe Poyraz. Yunan Elis Vapuru dört yüz kadar er ile Adalar Denizi'ne.

30 Haziran 1922 Cuma Poyraz.

1 Temmuz 1922 Cumartesi Poyraz.

2 Temmuz 1922 Pazar Poyraz. Elis Vapuru yirmi otuz er ile Marmara'ya.

3 Temmuz 1922 Pazartesi Poyraz.

4 Temmuz 1922 Salı Poyraz. Elis Vapuru iki yüz kadar er ile Adalar Denizi'ne.

5 Temmuz 1922 Çarşamba Yağmur.

7 Temmuz 1922 Cuma Sakin.

8 Temmuz 1922 Cumartesi Poyraz.

9 Temmuz 1922 Pazar Poyraz.

10 Temmuz 1922 Pazartesi Poyraz.

11 Temmuz 1922 Salı Poyraz. Üç zırhlı ve on iki torpidodan oluşan bir İngiliz filosu Boğazdan girerek sekiz torpido burada kalıp, diğerleri İstanbul'a geçmiştir. Gece onlar da İstanbul'a hareket etmişlerdir.

12 Temmuz 1922 Çarşamba Poyraz.

13 Temmuz 1922 Perşembe Poyraz.

14 Temmuz 1922 Cuma Poyraz. Fransızlar' ın milli bayramı.

15 Temmuz 1922 Cumartesi Zühdü Kaptan İstanbul'dan gelmiştir.

16 Temmuz 1922 Pazar Sakin, çok sıcak. Araba yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya bir torpidosu Adalar Denizi'ne.

17 Temmuz 1922 Pazartesi Sakin.

18 Temmuz 1922 Salı Poyraz. Bir Yunan torpidosu Marmara'ya

19 Temmuz 1922 Çarşamba Poyraz. Adalar Denizi'ne

20 Temmuz 1922 Perşembe Poyraz.

21 Temmuz 1922 Cuma Poyraz. Üç yüz kadar er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

22 Temmuz 1922 Cumartesi Poyraz.

23 Temmuz 1922 Pazar Poyraz, milli bayram. Bir miktar erler ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

24 Temmuz 1922 Pazartesi Sakin.

25 Temmuz 1922 Salı İki yüz kadar er ile bir miktar mekkâre hayvanı yüklü Antonyo Yunan Vapuru Marmara'ya.

26 Temmuz 1922 Çarşamba Poyraz. Halkis Yunan Vapuru dört yüz kadar er yüklü olarak Marmara'ya.

27 Temmuz 1922 Perşembe Poyraz. Mekkâre hayvanı ve iki yüz kadar er yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

28 Temmuz 1922 Cuma Sakin.

29 Temmuz 1922 Cumartesi Poyraz.

Bir Yunan torpidosu Marmara'ya geçmiştir.

30 Temmuz 1922 Pazar Poyraz. Asker yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya bir İngiliz zırhlısı Boğazdan Kilya'ya gelmiştir.

31 Temmuz 1922 Pazartesi Poyraz.

1 Ağsutos 1922 Salı Lodos.

2 Ağustos 1922 Çarşamba Sakin.

3 Ağustos 1922 Perşembe Sakin.

4 Ağustos 1922 Cuma Poyraz.

5 Ağustos 1922 Cumartesi Poyraz. Bugün Kurban Bayramıdır. Yüz kadar er ve levazım yüklü bir Yunan vapuru Marmara'ya.

7 Ağustos 1922 Pazartesi Poyraz.

8 Ağustos 1922 Salı Poyraz. Bir tabur kadar er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne, bir İngiliz zırhlısı keza.

9 Ağustos 1922 Çarşamba Poyraz. Altı yedi yüz kadar er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

10 Ağustos 1922 Perşembe Poyraz.

11 Ağustos 1922 Cuma Poyraz. Antonyo Yunan Vapuru beş yüz kadar er yüklü olarak Marmara'ya.

12 Ağustos 1922 Cumartesi Poyraz.

13 Ağustos 1922 Pazar Poyraz.

14 Ağustos 1922 Pazartesi Poyraz. Beş altı yüz er yüklü bir Yunan şilebi Adalar Denizi'ne.

15 Ağustos 1922 Salı Poyraz. Bir Yunan gambotu Marmara'ya altı yüz kadar er ile Antonyo Yunan Vapuru Adalar Denizi'ne.

16 Ağustos 1922 Çarşamba Poyraz.

17 Ağustos 1922 Perşembe Poyraz.

18 Ağustos 1922 Cuma Poyraz. Bir Yunan torpidosu Marmara'ya.

19 Ağustos 1922 Cumartesi Poyraz.

20 Ağustos 1922 Pazar Poyraz.

21 Ağustos 1922 Pazartesi Poyraz.

22 Ağustos 1922 Salı Poyraz.

23 Ağustos 1922 Çarşamba Poyraz.

24 Ağustos 1922 Perşembe Poyraz.

25 Ağustos 1922 Cuma Poyraz.

26 Ağustos 1922 Cumartesi Poyraz. General Harington şehrimize gelmiştir. Kuvva-yı Milliye Afyonkarahisarı cephesinden taarruza geçmiştir.

27 Ağustos 1922 Pazar Poyraz.

28 Ağustos 1922 Pazartesi Poyraz.

29 Ağustos 1922 Salı Poyraz.

30 Ağustos 1922 Çarşamba Poyraz. Boş bir Yunan muavin kruvazörü Marmara'ya.

31 Ağustos 1922 Perşembe Poyraz. İki yüz kadar yaralı er yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne. Hükümet emrinde bulunan Yunan Arkadya Vapuru

Marmara'ya.

1 Eylül 1922 Cuma Sakin.

2 Eylül 1922 Cumartesi Sakin. Yunan'ın Kılkişi ve Limni Zırhlıları Adalar Denizi'ne. Yunan Arkadi Vapuruyla üç yüz kadar yaralı Adalar Denizi'ne.

3 Eylül 1922 Pazar Lodos. Yaralıları yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne.

4 Eylül 1922 Pazartesi Sakin.Erlerin tayın bedeli adıyla hükümetten alınan toplam tutar

Kuruş	Para	
• 00	Mart ve Nisan 1919	Tayın bedeli
• 00	Mayıs 1919	Tayın bedeli
• 30	Haziran 1919	Tayın bedeli
2780	Temmuz ve Ağustos 1919	Tayın bedeli
10598	30	

Yunanlılar bütün livamız kazalarından (bölgemizden) çekilip kaçmıştır. Gece iki vapur asker Adalar Denizi'ne.

5 Eylül 1922 Salı Lodos. İki Yunan nakliyesi Marmara'ya, asker yüklü Fani Vapuru Adalar Denizi'ne.

6 Eylül 1922 Çarşamba Lodos, sıcak. Asker yüklü bir Yunan vapuru Adalar Denizi'ne. Jandarma Umum Kumandanı Kemal Paşa balıkçı vapuruyla gelmiştir. Boş bir Yunan nakliyesi arkasında iki şatıyla Marmara'ya

7 Eylül 1922 Perşembe Poyraz.

8 Eylül 1922 Cuma Poyraz. İzmir'in Kuvva-yı Milliye'ye teslimine dair Tercüman Gazetesi'nde okunan müjdeli haber dolayısıyla büyük şenlikler yapılmış ve şehir bayraklarla donanmıştır.

9 Eylül 1922 Cumartesi Poyraz. Dört Yunan torpidosu aşağıya geçmiştir. Asker ve ağırlık yüklü bir vapur Adalar Denizi'ne.

10 Eylül 1922 Pazar Poyraz. İki boş Yunan nakliyesi Marmara'ya bir İngiliz kruvazörüyle uçak gemisi limanımıza demirlemiştir.

On beş gün içinde Kuvva-yı Milliyemiz Yunan Güney ve Kuzey Orduları'nı perişan ederek ganimet ve yirmi bin kadar esir alıp güneyden İzmir'e girmiş ve kuzeyden de Bursa'ya yaklaşmıştır.

EKLER

EK-A

Yeniköylü İbrahim oğlu

Hafız Nazmi Efendi

Künye No: 256

Duhûl ve Nasbı

Harbiye Sınıfına	13 Mart 1894
Teğmen	18 Şubat 1896
Üsteğmen	15 Mart 1898
Yüzbaşı	27 Eylül 1903
Kol Ağası	23 Temmuz 1908
Korvet Kapudanı	19 Temmuz 1915

Hizmet Müddeti ve Vazifesi

18 Şubat 1896	İzmir Vapuru (Mühendis)
13 Haziran 1897	Heybetnüma (Mühendis)
12 Temmuz 1899	Zırhlı Mukaddeme-i Hayr (Vizite Me.)
24 Mayıs 1899	Selamet Vapuru
14 Mart 1903	İdare-i Mahsusa (Seyir Subayı)
18Şubat 1904	Kamil Paşa Vapuru
14 Eylül 1904	Zırhlı Feth-i Bülend (Seyir Subayı)
31 Ekim 1904	Sayyad-ı Derya Gambotu (Seyir Subayı)
31 Aralık 1904	Zırhlı Feth-i Bülend (Seyir Subayı)
26 Eylül 1905	Yozgad Vapuru (Seyir Subayı)
4 Kasım 1907	Tir-i Güverte
1 Aralık 1907	Zafiros Vapuru (Seyir Subayı)

26 Ocak 1908 Şevket-nüma Ganbotu (Süvari)

24 Aralık 1908 Marmaris (İkinci Süvari)

17 Ekim 1910 Kadro Harici

31 Ocak 1911 Beyt-ül-mal Memuru

14 Mayıs 1911 Masârıfât (Levazım Kısmı)

3 Haziran 1911 Trablus Yatı (Süvari)

29 Ekim 1911 Aziziye (Geçici olarak)

16 Mart 1912 Çanakkale (Kılavuz)

8 Haziran 1913 Çanakkale (Kıl.Heyeti Reis Vekili)

25 Mayıs 1914 Akdeniz Boğazı Torpil Müfrezesi K.

10 Kasım 1918 Çanakkale Limanı ve Akdeniz Boğazı Kılavuz Heyeti Başkanlığına

30 Aralık 1918 Faal olmayan subaylar

Taşıdığı Nişan ve Madalya

4. Mecidi 3 Temmuz 1911 Padişahın Selanik'e gelişinde

1 Yunan Muharebe Madalyası 1898-1899 Umum arasında

1 Gümüş Liyakat Madalyası 1904-1905 Umum arasında

1 Gümüş İmtiyaz Muharebe 3 Haziran 1915 Muavenet-i Milliye'nin İngiliz zırhılısını batırmasından

2 Alman Muharebe Demir Haç 12 Ekim 1915 mAlışılmış merasim ile Çanakkale'de takılmıştır.

Doğumu

Doğum yeri: İstanbul

Doğum tarihi: 1873-1874

Evlenme tarihi Yalnızdır. 14 Ekim 1915'de.

Okuduğu Okullar ve Bildiği Yabancı Diller

İstanbul İlkokul ve Ortaokulu ve Mekteb-i Fünûn-ı Bahriye-i Şâhânedir.

İngilizce konuşur ve okur.

Tahakkuk Eden Kıdemi

Gün	Ay	Sene
27	2	Sıcak memleketlerden
	2	İtalya Savaşı'ndan
	1	Balkan Savaşı'ndan

5 Birinci Dünya Savaşı'ndan dilekçesi üzerine 14 Şubat 926'da.

Mükâfât

Yüce Bahriye Nezaretine

Haşmetli Almanya İmparatoru hazretlerinin Çanakkale Boğazı Torpil Müfrezesi Kumandan Kıdemli Yüzbaşı Hafız Nazmi Efendi Kapudâna Demir Haç nişanının ikinci rütbesini ihsân buyurdukları ve madalyanın alışılmış merasîm ile adı geçen şahsa takılmış olduğu arz edilir.

Kararname Sureti

6 Şube1

319 119/39

Bahriyenin 1924 senesi kadrosuna dahil edilecek olan subayları seçmek ve ayırmak üzere kurulmuş olan özel heyet tarafından emekliliğe sevkleri teklif olunan ek'teki defterde isimleri yuazılı elli dokuz bahriye amiral,

üst subay ve subaylarının hizmet müddetlerine göre maaşları sonra hesaplanmak ve tahsis kılınmak üzere Askerî Tekaüd Kanunnamesi'nin ikinci maddesine dayanarak emekli edilmeleri uygun görülmüştür.

İşbu kararname hükümlerinin uygulanmasına Millî Savunma Bakanı Memurdur.

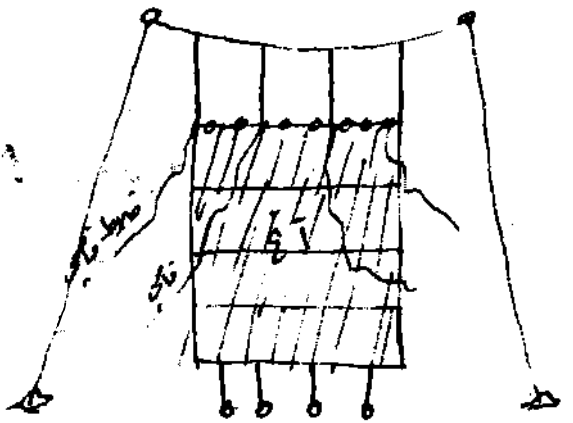
20 Kasım 1923'de.

Türkiye Cumhuriyeti Reisi
Gazi Mustafa Kemal

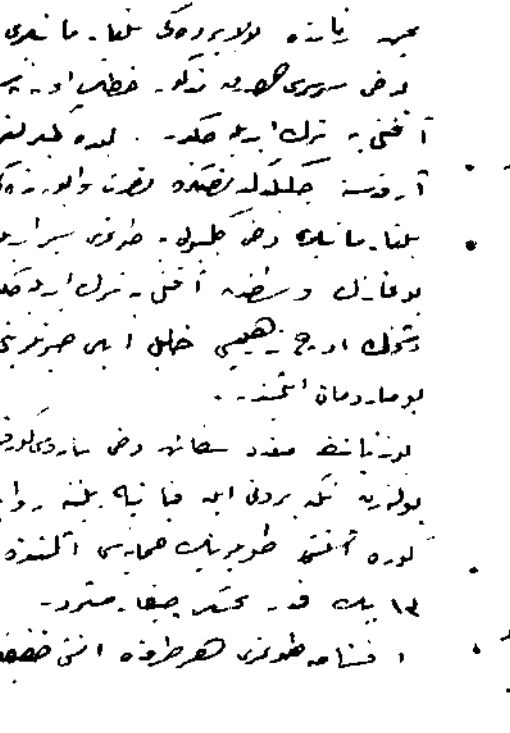
Başbakan
İsmet

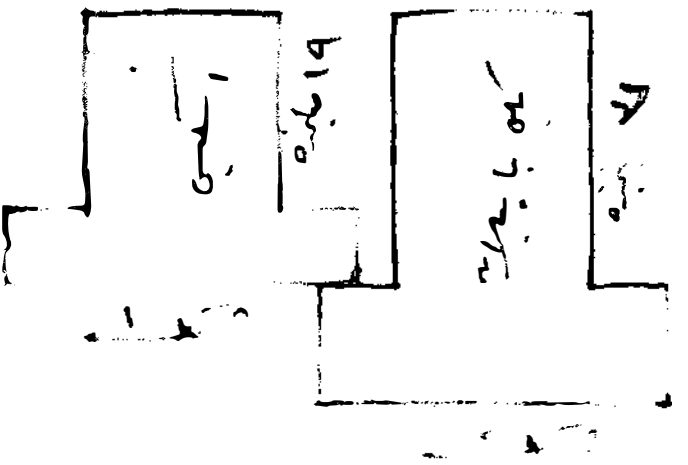
Milli Savunma Bakanı
Kazım

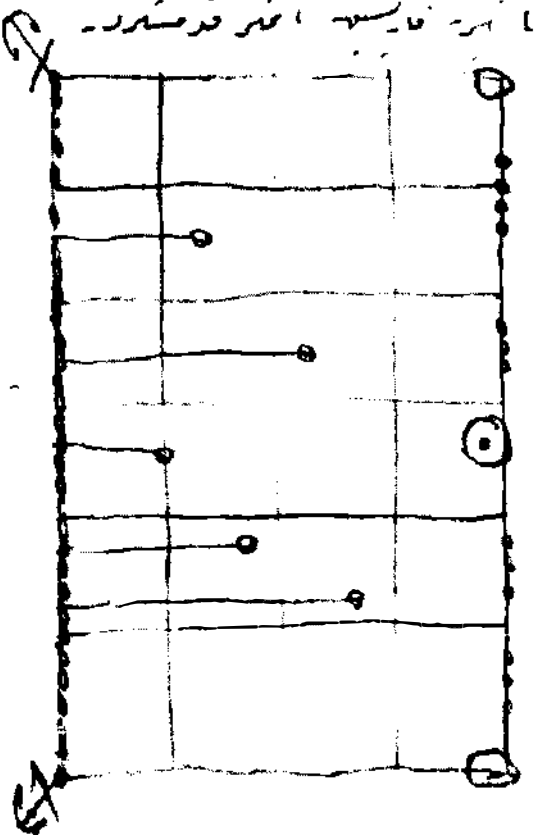
70-295 شباط ٢٦	(جمعه ایرتسی)	10 ربیع الاول 5,54
11 MARS	26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ	26 ՓԵՏՐՎԱՐ
Samedi	Σάββατον	Շաբաթ
Quarante Martyrs	† Θεοδώρου μεγαλομάρτ.	Քառասուն Հոռոմարիե

EK-D

Çanakkale Deniz Müzesi envanterinde bulunan ve Mayın Grup Komutanı Deniz Binbaşı Nazmi Bey'in 1914-1922 yılları arasında tuttuğu dört defterden oluşan Osmanlıca günlük, titiz ve yorucu bir çalışma sonucunda ilk defa yayınlanmakta ve günümüz Türkçe'sine kazandırılmaktadır.

Bu günlükte, Çanakkale boğaz savunmasında görev alan komuta kademesinin en kıdemli Türk Deniz Subayı olarak Deniz Binbaşı Nazmi Bey'in günü gününe verdiği bilgiler, tuttuğu günlükte birinci elden en güvenilir kaynak olarak denizde yaşanan savaşın kaderine etki eden olayların gerçek anlamlarıyla yorumlanmasına katkı sağlayacaktır.

